

Publicatieblad

van de Europese Unie

C 314

49e jaargang

Uitgave
in de Nederlandse taal

Mededelingen en bekendmakingen

21 december 2006

<u>Nummer</u>	Inhoud	Bladzijde
	I <i>Mededelingen</i>	
	Commissie	
2006/C 314/01	Wisselkoersen van de euro	1
2006/C 314/02	Inleiding van een antidumpingprocedure betreffende de invoer van bepaalde compressoren uit de Volksrepubliek China	2
2006/C 314/03	Goedkeuring van de steunmaatregelen van de staten in het kader van de bepalingen van de artikelen 87 en 88 van het EG-Verdrag — Gevallen waartegen de Commissie geen bezwaar maakt ⁽¹⁾	7
2006/C 314/04	Mededeling van de Commissie in het kader van de uitvoering van Richtlijn 1999/5/EG ⁽¹⁾	8
2006/C 314/05	Mededeling van de Commissie in het kader van de uitvoering van Richtlijn 89/336/EEG van de Raad van 3 mei 1989 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de lidstaten inzake elektromagnetische compatibiliteit ⁽¹⁾	31
2006/C 314/06	Mededeling van de Commissie in het kader van de uitvoering van Richtlijn 89/686/EEG van de Raad van 21 december 1989 inzake de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der lidstaten betreffende persoonlijke beschermingsmiddelen ⁽¹⁾	48
2006/C 314/07	Beknopte informatie van de lidstaten betreffende overheidssteun die wordt verleend krachtens Verordening (EG) nr. 70/2001 van de Commissie van 12 januari 2001 betreffende de toepassing van de artikelen 87 en 88 van het EG-Verdrag op staatssteun voor kleine en middelgrote ondernemingen ⁽¹⁾	73
2006/C 314/08	Bericht van inleiding van een antidumpingprocedure betreffende de invoer van mangaandioxide van oorsprong uit Zuid-Afrika	78
2006/C 314/09	Goedkeuring van de steunmaatregelen van de staten in het kader van de bepalingen van de artikelen 87 en 88 van het EG-Verdrag — Gevallen waartegen de Commissie geen bezwaar maakt ⁽¹⁾	80
2006/C 314/10	Kennisgeving overeenkomstig artikel 95, lid 4, van het EG-Verdrag — Intrekking van een verzoek om handhaving van nationale wetgeving in afwijking van de bepalingen van een communautaire harmonisatiemaatregel ⁽¹⁾	82

Prijs:
22 EUR

⁽¹⁾ Voor de EER relevante tekst

(Vervolg z.o.z.)

EUROPESE ECONOMISCHE RUIMTE

Toezichthoudende Autoriteit van de EVA

2006/C 314/11	Beknopte informatie ter bekendmaking in het Publicatieblad	83
2006/C 314/12	Richtsnoeren voor de berekening van geldboeten die uit hoofde van artikel 23, lid 2, onder a), van hoofdstuk III van Protocol nr. 4 bij de Toezichtovereenkomst worden opgelegd	84
2006/C 314/13	Uitnodiging overeenkomstig artikel 1, lid 2, in deel I van Protocol nr. 3 bij de Overeenkomst betreffende de oprichting van een Toezichthoudende Autoriteit en een Hof van Justitie opmerkingen te maken betreffende het IJslandse Fonds voor Woningfinanciering (HFF)	89
2006/C 314/14	Uitnodiging om opmerkingen te maken overeenkomstig artikel 1, lid 2, van deel I van protocol 3 bij de Overeenkomst betreffende de oprichting van een Toezichthoudende Autoriteit en een Hof van Justitie over de aan de „Hurtigruten-ondernemingen” toegekende compensatie voor een verhoging van de sociale-zekerheidsbijdragen (zaak nr. 56343)	115

I

(Mededelingen)

COMMISSIE

Wisselkoersen van de euro ⁽¹⁾

20 december 2006

(2006/C 314/01)

1 euro =

Munteenheid	Koers	Munteenheid	Koers
USD US-dollar	1,3203	SIT Sloveense tolar	239,66
JPY Japanse yen	156,00	SKK Slowaakse koruna	34,688
DKK Deense kroon	7,4529	TRY Turkse lira	1,8855
GBP Pond sterling	0,67020	AUD Australische dollar	1,6820
SEK Zweedse kroon	9,0038	CAD Canadese dollar	1,5137
CHF Zwitserse frank	1,6039	HKD Hongkongse dollar	10,2651
ISK IJslandse kroon	91,45	NZD Nieuw-Zeelandse dollar	1,8915
NOK Noorse kroon	8,1610	SGD Singaporese dollar	2,0316
BGN Bulgaarse lev	1,9558	KRW Zuid-Koreaanse won	1 222,60
CYP Cypriotische pond	0,5781	ZAR Zuid-Afrikaanse rand	9,2441
CZK Tsjechische koruna	27,418	CNY Chinese yuan renminbi	10,3184
EEK Estlandse kroon	15,6466	HRK Kroatische kuna	7,3680
HUF Hongaarse forint	251,90	IDR Indonesische roepia	12 001,53
LTL Litouwse litas	3,4528	MYR Maleisische ringgit	4,6791
LVL Letlandse lat	0,6974	PHP Filipijnse peso	65,196
MTL Maltese lira	0,4293	RUB Russische roebel	34,7170
PLN Poolse zloty	3,7993	THB Thaise baht	47,400
RON Roemeense leu	3,4029		

⁽¹⁾ Bron: door de Europese Centrale Bank gepubliceerde referentiekosten.

Inleiding van een antidumpingprocedure betreffende de invoer van bepaalde compressoren uit de Volksrepubliek China

(2006/C 314/02)

De Commissie heeft een klacht ontvangen op grond van artikel 5 van Verordening (EG) nr. 384/96 van de Raad betreffende beschermende maatregelen tegen invoer met dumping uit landen die geen lid zijn van de Europese Gemeenschap (hierna „de basisverordening” genoemd) ⁽¹⁾, volgens welke producenten in de EU aanmerkelijke schade lijden door de invoer met dumping van compressoren uit de Volksrepubliek China.

1. Klacht

De klacht werd op 20 november 2006 ingediend door Federazione ANIMA/COMPO namens producenten die goed zijn voor een groot deel, namelijk meer dan 50 %, van de productie van bedoelde compressoren in de EU.

2. Product

De klacht heeft betrekking op uit de Volksrepubliek China afkomstige zuigercompressoren, inclusief de bijbehorende pompen, met een debiet van maximaal 2 kubieke meter (m³) per minuut („het betrokken product”), doorgaans aangegeven onder de GN-codes ex 8414 40 10, 8414 80 22, ex 8414 80 28 en ex 8414 80 51. Deze GN-codes worden slechts ter informatie vermeld.

3. Dumping

Gelet op artikel 2, lid 7, van de basisverordening heeft de indiener van de klacht de normale waarde voor de Volksrepubliek China vastgesteld aan de hand van de prijs in het in punt 5.1 d) genoemde derde land met een markteconomie. De bewering dat het betrokken product uit de Volksrepubliek China met dumping wordt ingevoerd, is gebaseerd op de vergelijking van de aldus vastgestelde normale waarde met de prijzen bij uitvoer naar de Gemeenschap.

De zo berekende dumpingmarge is aanzienlijk.

4. Schade

De indiener van de klacht heeft bewijsmateriaal voorgelegd waaruit blijkt dat de invoer van het betrokken product uit de Volksrepubliek China zowel absoluut als in termen van marktaandeel is gestegen.

De hoeveelheden waarin en de prijzen waartegen het betrokken product uit dit land wordt ingevoerd, zouden onder meer een ongunstige invloed hebben gehad op de prijzen van het betrokken product in de EU en het marktaandeel en het verkoopvolume van de EU-producenten, waardoor de bedrijfsresultaten en de financiële situatie van deze producenten aanzienlijk zijn verslechterd.

5. Procedure

Na overleg met het Raadgevend Comité is de Commissie tot de conclusie gekomen dat de klacht door of namens de bedrijfstak van de Gemeenschap is ingediend en dat er voldoende bewijsmateriaal is om een procedure in te leiden. De Commissie opent derhalve een onderzoek overeenkomstig artikel 5 van de basisverordening.

5.1. Procedure voor het vaststellen van dumping en schade

Bij het onderzoek zal worden vastgesteld of het betrokken product uit de Volksrepubliek China met dumping wordt ingevoerd en of hierdoor schade is ontstaan.

a) Steekproef

Daar kennelijk een groot aantal bedrijven bij deze procedure betrokken is, kan de Commissie overeenkomstig artikel 17 van de basisverordening van een steekproef gebruikmaken.

i) Steekproef van producenten/exporteurs in de Volksrepubliek China

Om te kunnen beoordelen of het noodzakelijk is van een steekproef gebruik te maken en, indien dit het geval is, deze te kunnen samenstellen, verzoekt de Commissie alle producenten/exporteurs, of hun vertegenwoordigers, binnen de onder punt 6 b) i) vermelde termijn en op de onder punt 7 vermelde wijze contact met haar op te nemen en haar de volgende gegevens over hun bedrijf of bedrijven te verstrekken:

- naam, adres, e-mailadres, telefoon- en faxnummer en naam van een contactpersoon;
- de hoeveelheid (stuks) van het betrokken product die in de periode van 1 oktober 2005 tot en met 30 september 2006 naar de EU werd uitgevoerd en de waarde van die export in plaatselijke valuta;
- de hoeveelheid (stuks) van het betrokken product die in de periode van 1 oktober 2005 tot en met 30 september 2006 op de binnenlandse markt is verkocht en de waarde van die verkoop in plaatselijke valuta;

⁽¹⁾ PB L 56 van 6.3.1996, blz. 1. Verordening laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr.2117/2005 (PB L 340 van 23.12.2005, blz. 17).

- of het bedrijf van plan is om een individuele dumpingmarge ⁽¹⁾ te verzoeken (alleen producenten kunnen hierom verzoeken);
- een nauwkeurige beschrijving van de activiteiten van het bedrijf in verband met de productie van het betrokken product;
- de naam van alle verbonden bedrijven ⁽²⁾ die bij de productie en/of de verkoop (in binnen- en/of buitenland) van het betrokken product betrokken zijn, en een nauwkeurige beschrijving van hun activiteiten;
- alle andere gegevens die de Commissie bij het samenstellen van de steekproef van nut kunnen zijn;
- door de bovenstaande informatie te verstrekken stemt het bedrijf ermee in eventueel in de steekproef te worden opgenomen. Indien het bedrijf in de steekproef wordt opgenomen, betekent dit dat het een vragenlijst moet beantwoorden en dat de antwoorden ter plaatse zullen worden gecontroleerd. Indien het bedrijf zich niet bereid verklaart in de steekproef te worden opgenomen, wordt het geacht geen medewerking aan het onderzoek te hebben verleend. De gevolgen hiervan zijn vermeld in punt 8.

Om de informatie te verkrijgen die zij voor het samenstellen van de steekproef van producenten/exporteurs nodig heeft, zal de Commissie bovendien contact opnemen met de autoriteiten van de Volksrepubliek China en met alle bekende organisaties van producenten/exporteurs.

ii) Steekproef van importeurs

Om te kunnen beoordelen of het noodzakelijk is van een steekproef gebruik te maken en, indien dit het geval is, deze te kunnen samenstellen, verzoekt de Commissie de betrokken importeurs, of hun vertegenwoordigers, binnen de onder punt 6 b) i) vermelde termijn en op de onder punt 7 vermelde wijze contact met haar op te nemen en haar de volgende gegevens over hun bedrijf of bedrijven te verstrekken:

- naam, adres, e-mailadres, telefoon- en faxnummer en naam van een contactpersoon;
- de totale omzet van het bedrijf in euro's in de periode van 1 oktober 2005 tot en met 30 september 2006;

⁽¹⁾ Er kan om individuele dumpingmarges worden verzocht op grond van artikel 17, lid 3, van de basisverordening voor niet in de steekproef opgenomen bedrijven, op grond van artikel 9, lid 5, van de basisverordening inzake individuele behandeling voor bedrijven in een land zonder markteconomie/in een overgangseconomie en op grond van artikel 2, lid 7, onder b), van de basisverordening voor bedrijven die de status van marktgericht bedrijf claimen. Verzoeken om een individuele behandeling moeten worden gebaseerd op artikel 9, lid 5, van de basisverordening en verzoeken om een behandeling als marktgericht bedrijf op artikel 2, lid 7, onder b), van de basisverordening.

⁽²⁾ Zie artikel 143 van Verordening (EEG) nr. 2454/93 houdende bepalingen ter uitvoering van Verordening (EEG) nr. 2913/92 tot vaststelling van het communautair douanewetboek (PB L 253 van 11.10.1993, blz. 1) voor de betekenis van het begrip verbonden bedrijf.

- het totale aantal werknemers;
- een nauwkeurige beschrijving van de activiteiten van het bedrijf in verband met het betrokken product;
- de hoeveelheid (stuks) van het betrokken product uit de Volksrepubliek China die in de periode van 1 oktober 2005 tot en met 30 september 2006 in de Gemeenschap is ingevoerd en verkocht en de waarde van die verkoop in euro's;
- de namen en een nauwkeurige omschrijving van de activiteiten van alle verbonden bedrijven ⁽²⁾ die betrokken zijn bij de productie en/of verkoop van het betrokken product;
- alle andere gegevens die de Commissie bij het samenstellen van de steekproef van nut kunnen zijn;
- door de bovenstaande informatie te verstrekken stemt het bedrijf ermee in eventueel in de steekproef te worden opgenomen. Indien het bedrijf in de steekproef wordt opgenomen, betekent dit dat het een vragenlijst moet beantwoorden en dat de antwoorden ter plaatse zullen worden gecontroleerd. Indien het bedrijf zich niet bereid verklaart in de steekproef te worden opgenomen, wordt het geacht geen medewerking aan het onderzoek te hebben verleend. De gevolgen hiervan zijn vermeld in punt 8.

Om de informatie te verkrijgen die zij voor het samenstellen van de steekproef van importeurs nodig heeft, zal de Commissie bovendien contact opnemen met de haar bekende organisaties van importeurs.

iii) Steekproef van EU-producenten

Gezien het grote aantal EU-producenten dat de klacht steunt, is de Commissie voornemens bij het onderzoek naar schade gebruik te maken van een steekproef.

Daarom verzoekt de Commissie de EU-producenten haar binnen de onder punt 6 b) i) vermelde termijn en op de onder punt 7 beschreven wijze de volgende gegevens over hun bedrijf of bedrijven te doen toekomen:

- naam, adres, e-mailadres, telefoon- en faxnummer en naam van een contactpersoon;
- de totale omzet van het bedrijf, in euro's, in de periode van 1 oktober 2005 tot en met 30 september 2006;
- een nauwkeurige beschrijving van de activiteiten van het bedrijf in verband met de productie van het betrokken product;
- de waarde van de verkoop van het betrokken product in de EU in de periode van 1 oktober 2005 tot en met 30 september 2006, in euro's;
- de hoeveelheid (stuks) van het betrokken product die in de periode van 1 oktober 2005 tot en met 30 september 2006 in de EU is verkocht;

- de hoeveelheid (stuks) van het betrokken product die in de periode van 1 oktober 2005 tot 30 september 2006 is vervaardigd;
- de namen en een nauwkeurige omschrijving van de activiteiten van alle verbonden bedrijven ⁽¹⁾ die betrokken zijn bij de productie en/of verkoop van het betrokken product,
- alle andere gegevens die de Commissie bij het samenstellen van de steekproef van nut kunnen zijn;
- door de bovenstaande informatie te verstrekken stemt het bedrijf ermee in eventueel in de steekproef te worden opgenomen. Indien het bedrijf in de steekproef wordt opgenomen, betekent dit dat het een vragenlijst moet beantwoorden en dat de antwoorden ter plaatse zullen worden gecontroleerd. Indien het bedrijf zich niet bereid verklaart in de steekproef te worden opgenomen, wordt het geacht geen medewerking aan het onderzoek te hebben verleend. De gevolgen hiervan zijn vermeld in punt 8.

iv) Definitieve samenstelling van de steekproeven

Op- of aanmerkingen over de samenstelling van de steekproeven moeten binnen de in punt 6 b) ii) vermelde termijn worden toegezonden.

De Commissie zal de steekproeven definitief samenstellen na raadpleging van de bedrijven die zich bereid hebben verklaard daarin te worden opgenomen.

De in de steekproeven opgenomen bedrijven moeten binnen de in punt 6 b) iii) vermelde termijn een vragenlijst beantwoorden en medewerking verlenen aan het onderzoek.

Indien geen voldoende medewerking wordt verleend, kan de Commissie haar bevindingen overeenkomstig artikel 17, lid 4, en artikel 18 van de basisverordening op de beschikbare gegevens baseren. Op de beschikbare gegevens gebaseerde bevindingen kunnen voor de betrokkene minder gunstig zijn (zie ook punt 8).

b) Vragenlijsten

Om de informatie te verkrijgen die zij voor haar onderzoek nodig heeft, zal de Commissie een vragenlijst toezenden aan de in de steekproef opgenomen EU-producenten, aan organisaties van EU-producenten, aan de in de steekproef opgenomen producenten/exporteurs in de Volksrepubliek China, aan organisaties van producenten/exporteurs in de Volksrepubliek China, aan de in de steekproef opgenomen importeurs en aan organisaties van importeurs die in de klacht zijn genoemd alsook aan de Chinese autoriteiten.

⁽¹⁾ Zie artikel 143 van Verordening (EEG) nr. 2454/93 houdende bepalingen ter uitvoering van Verordening (EEG) nr. 2913/92 tot vaststelling van het communautair douanewetboek (PB L 253 van 11.10.1993, blz. 1) voor de betekenis van het begrip verbonden bedrijf.

Producenten/exporteurs in de Volksrepubliek China die, overeenkomstig artikel 17, lid 3, en artikel 9, lid 6, van de basisverordening, voor een individuele dumpingmarge in aanmerking wensen te komen, moeten binnen de onder punt 6 a) ii) vermelde termijn een volledig ingevulde vragenlijst inzenden. Deze vragenlijst moet binnen de onder punt 6 a) i) vermelde termijn worden aangevraagd. Ook als de Commissie een steekproef van producenten/exporteurs doet, kan zij besluiten geen individuele dumpingmarges te berekenen, omdat individuele onderzoeken bij een groot aantal producenten/exporteurs een zo grote werklast kunnen vormen dat zij een tijdige voltooiing van het onderzoek in de weg staan.

c) Het schriftelijk en mondeling inwinnen van informatie

Belanghebbenden wordt verzocht hun standpunt schriftelijk uiteen te zetten en eventuele andere gegevens dan de antwoorden op de vragenlijst en het nodige bewijsmateriaal in te zenden. De Commissie moet binnen de in punt 6 a) ii) genoemde termijn in het bezit van deze gegevens en dit bewijsmateriaal zijn.

Verder zal de Commissie de partijen horen die hierom verzoeken en die kunnen aantonen dat er bijzondere redenen zijn om te worden gehoord. Dit verzoek moet binnen de in punt 6 a) iii) vermelde termijn worden ingediend.

d) Selectie van een land met een markteconomie

Overwogen wordt Brazilië te kiezen als vergelijkbaar derde land met een markteconomie voor het vaststellen van de normale waarde voor de Volksrepubliek China, overeenkomstig artikel 2, lid 7, onder a) van de basisverordening. Eventuele opmerkingen over de keuze van dit land moeten binnen de in punt 6 c) vermelde termijn worden toegezonden.

e) Status van marktgericht bedrijf

Voor producenten/exporteurs in de Volksrepubliek China die kunnen aantonen dat zij op marktvoorwaarden werken, dat wil zeggen dat zij aan de criteria van artikel 2, lid 7, onder c), van de basisverordening voldoen, zal de normale waarde, op hun verzoek, overeenkomstig artikel 2, lid 7, onder b), van de basisverordening worden vastgesteld. Deze verzoeken, van bewijsmateriaal vergezeld, moeten binnen de in punt 6 d) vermelde termijn worden ingediend. De Commissie zal aanvraagformulieren toezenden aan de in de klacht genoemde producenten/exporteurs van het betrokken product in de Volksrepubliek China, organisaties van producenten/exporteurs van het betrokken product in de Volksrepubliek China en aan de Chinese autoriteiten.

5.2. Procedure voor de beoordeling van het belang van de Gemeenschap

Indien de aantijgingen van schadelijke dumpingpraktijken waar blijken te zijn, zal overeenkomstig artikel 21 van de basisverordening worden onderzocht of het niet tegen het belang van de Gemeenschap is antidumpingmaatregelen te nemen. EU-producenten, importeurs en organisaties van producenten, importeurs, verwerkende bedrijven en consumenten die aantonen dat er een objectieve band is tussen hun activiteiten en het betrokken product, kunnen binnen de onder punt 6 a) ii) genoemde termijn contact met de Commissie opnemen en inlichtingen verstrekken. Deze partijen kunnen binnen de onder punt 6 a) iii) vermelde termijn ook om een mondeling onderhoud verzoeken, onder opgave van de bijzondere redenen waarom zij gehoord willen worden. Met informatie die krachtens artikel 21 wordt verstrekt, wordt alleen rekening gehouden als deze informatie samen met het nodige bewijsmateriaal wordt ingediend.

6. Termijnen

a) Algemene termijn

- (i) Om een vragenlijst of andere formulieren aan te vragen

Vragenlijsten en andere formulieren moeten zo spoedig mogelijk, en in ieder geval binnen 10 dagen na de bekendmaking van dit bericht in het *Publicatieblad van de Europese Unie*, worden aangevraagd.

- (ii) Om zich aan te melden en antwoorden op de vragenlijst en andere gegevens in te zenden

Belanghebbenden die wensen dat bij het onderzoek met hun opmerkingen rekening wordt gehouden, moeten binnen 40 dagen na de bekendmaking van dit bericht in het *Publicatieblad van de Europese Unie*, tenzij anders vermeld, contact met de Commissie opnemen, hun standpunt uiteenzetten en de antwoorden op de vragenlijst en eventuele andere gegevens inzenden. Er wordt op gewezen dat de meeste in de basisverordening vermelde procedurerechten slechts kunnen worden uitgeoefend indien de betrokkene zich binnen de genoemde termijn bij de Commissie aanmeldt.

De in de steekproef opgenomen bedrijven moeten de antwoorden op de vragenlijst doen toekomen binnen de onder punt 6 b) iii) vermelde termijn.

- (iii) Mondeling onderhoud

Binnen dezelfde termijn van 40 dagen kunnen belanghebbenden ook verzoeken door de Commissie te worden gehoord.

b) Bijzondere termijn voor het samenstellen van de steekproef

- (i) De in punt 5.1 a) i), 5.1a) ii) en 5.1a) iii) bedoelde gegevens dienen door de Commissie te zijn ontvangen uiterlijk 15 dagen na de bekendmaking van dit bericht in het *Publicatieblad van de Europese Unie*, daar de Commissie voornemens is de bedrijven die zich bereid hebben verklaard in de steekproef te worden opgenomen binnen 21 dagen na de bekendmaking van dit bericht in het *Publicatieblad van de Europese Unie* te raadplegen over de definitieve samenstelling van de steekproeven.
- (ii) Alle andere gegevens die voor het samenstellen van de steekproef van nut kunnen zijn, als bedoeld in punt 5.1 a) iv), moeten binnen 21 dagen na de bekendmaking van dit bericht in het *Publicatieblad van de Europese Unie* in het bezit van de Commissie zijn.
- (iii) De antwoorden op de vragenlijst van de in de steekproef opgenomen bedrijven moeten uiterlijk 37 dagen nadat deze bedrijven is medegedeeld dat zij in de steekproef zijn opgenomen, in het bezit van de Commissie zijn.

c) Bijzondere termijn voor de keuze van het land met een marktconomie

De op- of aanmerkingen over de voorgenomen keuze van Brazilië als derde land met een marktconomie (zie punt 5.1 d)) voor het vaststellen van de normale waarde voor de Volksrepubliek China moeten binnen tien dagen na de bekendmaking van dit bericht in het *Publicatieblad van de Europese Unie* door de Commissie zijn ontvangen.

d) Bijzondere termijn voor het indienen van aanvragen om als marktgericht bedrijf te worden behandeld en/of een individuele behandeling te krijgen

De in punt 5.1 e) bedoelde aanvragen om als marktgericht bedrijf te worden behandeld en/of aanvragen voor een individuele behandeling op grond van artikel 9, lid 5, van de basisverordening, moeten, met voldoende bewijsmateriaal, binnen 15 dagen na de bekendmaking van dit bericht in het *Publicatieblad van de Europese Unie* door de Commissie zijn ontvangen.

7. Schriftelijke opmerkingen, antwoorden op vragenlijsten en correspondentie

Alle opmerkingen en verzoeken moeten schriftelijk worden ingezonden (niet elektronisch, tenzij anders vermeld) onder opgave van naam, adres, e-mailadres en telefoon- en faxnummer van de betrokkene. Alle schriftelijke opmerkingen, met inbegrip van de in dit bericht gevraagde informatie, antwoorden op de vragenlijst en correspondentie, die op vertrouwelijke basis worden verstrekt, moeten van het opschrift „*Limited* (!)” zijn voorzien en moeten, overeenkomstig artikel 19, lid 2, van de basisverordening, vergezeld gaan van een niet-vertrouwelijke versie waarop is vermeld „For inspection by interested parties”.

(!) Dit betekent dat het document uitsluitend voor intern gebruik bestemd is. Het document is beschermd overeenkomstig artikel 4 van Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie (PB L 145 van 31.5.2001, blz. 43). Deze documenten zijn vertrouwelijk op grond van artikel 19 van de basisverordening en artikel 6 van de WTO-overeenkomst inzake de tenuitvoerlegging van artikel VI van de GATT 1994 (Antidumpingovereenkomst).

Correspondentieadres van de Commissie:

Europese Commissie
Directoraat-generaal Handel
Directoraat B
Kamer: J-79 5/16
B-1049 Brussel
Fax (32-2) 295 65 05.

8. Niet-medewerking

Indien belanghebbenden geen toegang verlenen tot de nodige gegevens, deze niet binnen de gestelde termijn verstrekken of het onderzoek ernstig belemmeren, kunnen overeenkomstig artikel 18 van de basisverordening aan de hand van de beschikbare gegevens voorlopige of definitieve conclusies, in zowel positieve als negatieve zin, worden getrokken.

De Commissie kan de verstrekte informatie, indien deze onjuist of misleidend blijkt, buiten beschouwing laten en van de beschikbare gegevens gebruikmaken. Indien een belanghebbende geen of onvoldoende medewerking verleent, en de bevindingen daarom overeenkomstig artikel 18 van de basisverordening op de beschikbare gegevens worden gebaseerd, kunnen de resultaten voor hem minder gunstig zijn dan wanneer hij wel medewerking had verleend.

9. Tijdschema

Het onderzoek zal overeenkomstig artikel 6, lid 9, van de basisverordening binnen 15 maanden na de publicatie van dit bericht in het *Publicatieblad van de Europese Unie* worden afgesloten. Overeenkomstig artikel 7, lid 1, van de basisverordening moeten voorlopige maatregelen binnen negen maanden na de bekendmaking van dit bericht in het *Publicatieblad van de Europese Unie* worden genomen.

Goedkeuring van de steunmaatregelen van de staten in het kader van de bepalingen van de artikelen 87 en 88 van het EG-Verdrag

Gevallen waartegen de Commissie geen bezwaar maakt

(Voor de EER relevante tekst)

(2006/C 314/03)

Datum waarop het besluit is genomen	25.1.2006
Nummer van de steunmaatregel	N 305/05
Lidstaat	Polen
Benaming van de steunregeling	Zobowiązania operatorów sieci telefonicznych
Rechtsgrondslag	Ustawa z dnia 23 listopada 2002 r. o restrukturyzacji zobowiązań koncesyjnych operatorów stacjonarnych sieci telefonicznych
Type maatregel	Steunregeling
Maximale steunintensiteit	Maatregel die geen steun vormt
Looptijd	28 december 2002 — 31 december 2004
Economische sectoren	Beperkt tot de post- en telecommunicatiediensten
Naam en adres van de steunverlenende autoriteit	Minister ds. Łączności

De tekst van de beschikking in de authentieke ta(a)l(en), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrapt, is beschikbaar op site:

http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/

Datum waarop het besluit is genomen	22.3.2006
Nummer van de steunmaatregel	N 638/05
Lidstaat	Frankrijk
Regio	Corse
Benaming van de steunregeling	Aide à la création de la chaîne corse Via Stella
Rechtsgrondslag	Convention d'objectifs et de moyens de la chaîne Via Stella entre l'Etat français, la Collectivité Territoriale de Corse et France 3
Type maatregel	Individuele steun
Doelstelling	Sectorale ontwikkeling
Vorm van de steun	Directe subsidie
Begrotingsmiddelen	Totaal van de voorziene steun 6,2 mln EUR
Looptijd	31 december 2008
Economische sectoren	Beperkt tot de media
Naam en adres van de steunverlenende autoriteit	Collectivité Territoriale de Corse

De tekst van de beschikking in de authentieke ta(a)l(en), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrapt, is beschikbaar op site:

http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/

Mededeling van de Commissie in het kader van de uitvoering van Richtlijn 1999/5/EG

(Voor de EER relevante tekst)

(Bekendmaking van titels en referentienummers van geharmoniseerde normen in het kader van de richtlijn)

(2006/C 314/04)

Europees normalisatie-instituten (*)	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1	Artikel 1999/5/EG
CENELEC	EN 41003:1998 Specifieke veiligheidseisen voor apparatuur die op telecommunicatietoestellen kan worden aangesloten	EN 41003:1996 Noot 2.1	Datum verstreken (1.1.2002)	Artikel 3.1.a (en Artikel 2 73/23/EEG)
CENELEC	EN 50360:2001 Productnorm om de overeenstemming aan te tonen van mobiele telefoons met de maximumnormen voor de blootstelling van het menselijk lichaam aan elektromagnetische velden (300 MHz-3 GHz)	GEEN		Artikel 3.1.a
CENELEC	EN 50364:2001 Beperking van de blootstelling van het menselijk lichaam aan elektromagnetische velden afkomstig van toestellen die werken in het frequentiegebied 0 Hz tot 10 GHz, gebruikt in Elektronische Artikelen Bewaking (EAB), Radio Frequency Identification (RFID) en soortgelijke toepassingen	GEEN		Artikel 3.1.a (en Artikel 2 73/23/EEG)
CENELEC	EN 50371:2002 Generieke norm voor het aantonen dat elektronische en elektrische apparatuur met laag vermogen voldoet aan de basisbeperkingen met betrekking tot de blootstelling van de mens aan elektromagnetische velden (10 MHz — 300 GHz) — Algemeen publiek	GEEN		Artikel 3.1.a (en Artikel 2 73/23/EEG)
CENELEC	EN 50385:2002 Productnorm om de overeenstemming aan te tonen van radio basisstations en vaste eindstations voor draadloze telecommunicatiesystemen met de basiseisen of referentieniveaus voor blootstelling van de mens aan radiofrequente elektromagnetische velden (110 MHz — 40 GHz) — Algemeen publiek	GEEN		Artikel 3.1.a
CENELEC	EN 50401:2006 Productnormen om de overeenstemming aan te tonen van vaste installaties voor radiotransmissie (110 MHz-40 GHz) bedoeld voor het gebruik in draadloze telecommunicatienetwerken met de basiseisen of referentieniveaus met betrekking tot blootstelling van het algemeen publiek aan radiofrequente elektromagnetische velden			Art.3.1.a
CENELEC	EN 55022:1994 Grenswaarden en meetmethoden van radiostoringskenmerken van gegevensverwerkende apparatuur (CISPR 22:1993)	EN 55022:1987 Noot 2.1	Datum verstreken (31.12.1998)	Artikel 3.1.b (en Artikel 4 89/336/EEG)
	Wijzigingsblad A1:1995 bij EN 55022:1994 (CISPR 22:1993/A1:1995)	Noot 3	Datum verstreken (31.12.1998)	
	Wijzigingsblad A2:1997 bij EN 55022:1994 (CISPR 22:1993/A2:1996 (Gewijzigd))	Noot 3	Datum verstreken (31.12.1998)	

Europees normalisatie-instituten (*)	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1	Artikel 1999/5/EG
CENELEC	EN 55022:1998 Gegevensverwerkende apparatuur — Radiostoringskenmerken — Grenswaarden en meetmethoden (CISPR 22:1997 (Gewijzigd)) Wijzigingsblad A1:2000 bij EN 55022:1998 (CISPR 22:1997/A1:2000) Wijzigingsblad A2:2003 bij EN 55022:1998 (CISPR 22:1997/A2:2002)	EN 55022:1994 en zijn wijzigingsbladen Noot 2.1 Noot 3 Noot 3	1.8.2007 1.10.2009 1.10.2009	Artikel 3.1.b (en Artikel 4 89/336/EEG)
CENELEC	EN 55022:2006 Gegevensverwerkende apparatuur — Radiostoringskenmerken — Grenswaarden en meetmethoden (CISPR 22:2005 (Gewijzigd))	EN 55022:1998 en zijn wijzigingsbladen	1.10.2009	Artikel 3.1.b (en Artikel 4 89/336/EEG)
CENELEC	EN 55024:1998 Gegevensverwerkende apparatuur-Immunitetskenmerken-Grenswaarden en meetmethoden (CISPR 24:1997 (Gewijzigd)) Wijzigingsblad A1:2001 bij EN 55024:1998 (CISPR 24:1997/A1:2001) Wijzigingsblad A2:2003 bij EN 55024:1998 (CISPR 24:1997/A2:2002)	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3 Noot 3 Noot 3	Datum verstreken (1.7.2001) Datum verstreken (1.10.2004) Datum verstreken (1.12.2005)	Artikel 3.1.b (en Artikel 4 89/336/EEG)
CENELEC	EN 60065:1998 Audio-, video- en soortgelijke elektronische toestellen — Veiligheidseisen (IEC 60065:1998 (Gewijzigd))	EN 60065:1993 +A11:1997 Noot 2.1	Datum verstreken (1.8.2002)	Artikel 3.1.a (en Artikel 2 73/23/EEG)
CENELEC	EN 60065:2002 Audio-, video- en soortgelijke elektronische toestellen — Veiligheidseisen (IEC 60065:2001 (Gewijzigd))	EN 60065:1998 Noot 2.1	1.3.2007	Artikel 3.1.a (en Artikel 2 73/23/EEG)
CENELEC	EN 60215:1989 Veiligheidseisen voor radiozendapparatuur (IEC 60215:1987) Wijzigingsblad A1:1992 bij EN 60215:1989 (IEC 60215:1987/A1:1990) Wijzigingsblad A2:1994 bij EN 60215:1989 (IEC 60215:1987/A2:1993)	GEEN Noot 3 Noot 3	Datum verstreken (1.6.1993) Datum verstreken (15.7.1995)	Artikel 3.1.a (en Artikel 2 73/23/EEG)
CENELEC	EN 60825-1:1994 Veiligheid van laserproducten — Deel 1: Apparatuurclassificatie, eisen en gebruikershandleiding (IEC 60825-1:1993) Wijzigingsblad A11:1996 bij EN 60825-1:1994 Wijzigingsblad A1:2002 bij EN 60825-1:1994 (IEC 60825-1:1993/A1:1997) Wijzigingsblad A2:2001 bij EN 60825-1:1994 (IEC 60825-1:1993/A2:2001)	GEEN Noot 3 EN 60825-1:1994/A11:1996 Noot 3 Noot 3	Datum verstreken (1.1.1997) Datum verstreken (1.1.2004) Datum verstreken (1.7.2005)	Artikel 3.1.a (en Artikel 2 73/23/EEG)

Europees normalisatie-instituten (*)	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1	Artikel 1999/5/EG
CENELEC	EN 60825-2:2000 Veiligheid van laserproducten — Deel 2: Veiligheid van communicatiesystemen met optische vezels (IEC 60825-2:2000)	EN 60825-2:1994 +A1:1998 Noot 2.1	Datum verstreken (1.4.2003)	Artikel 3.1.a (en Artikel 2 73/23/EEG)
CENELEC	EN 60825-2:2004 Veiligheid van laserproducten — Deel 2: Veiligheid van communicatiesystemen met optische vezels (OFCS) (IEC 60825-2:2004)	EN 60825-2:2000 Noot 2.1	1.9.2007	Artikel 3.1.a (en Artikel 2 73/23/EEG)
CENELEC	EN 60825-4:1997 Veiligheid van laserproducten — Deel 4: Laserafschermingen (IEC 60825-4:1997) (IEC 60825-4:1997)	GEEN		Artikel 3.1.a (en Artikel 2 73/23/EEG)
	Wijzigingsblad A1:2002 bij EN 60825-4:1997 (IEC 60825-4:1997/A1:2002)	Noot 3	Datum verstreken (1.10.2005)	
	Wijzigingsblad A2:2003 bij EN 60825-4:1997 (IEC 60825-4:1997/A2:2003)	Noot 3	1.10.2006	
CENELEC	EN 60825-12:2004 Veiligheid van laserproducten — Deel 12: Veiligheid van vrije ruimte optische communicatiesystemen gebruikt voor informatie-overdracht (IEC 60825-12:2004)	GEEN		Artikel 3.1.a (en Artikel 2 73/23/EEG)
CENELEC	EN 60950:2000 Veiligheid van apparatuur voor informatietechniek (IEC 60950:1999 (Gewijzigd))	EN 60950:1992 +A1:1993 +A2:1993 +A3:1995 +A4:1997 +A11:1997 Noot 2.1	Datum verstreken (1.1.2005)	Artikel 3.1.a (en Artikel 2 73/23/EEG)
CENELEC	EN 60950-1:2001 Apparatuur voor informatietechniek — Veiligheid — Deel 1: Algemene eisen (IEC 60950-1:2001 (Gewijzigd))	EN 60950:2000 Noot 2.1	1.7.2006	Artikel 3.1.a (en Artikel 2 73/23/EEG)
	Wijzigingsblad A11:2004 bij EN 60950-1:2001	Noot 3		
CENELEC	EN 61000-3-2:2000 Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) — Deel 3-2: Limietwaarden — Limietwaarden voor de emissie van harmonische stromen (ingangsstroom van de toestellen kleiner dan of gelijk aan 16 A per fase) (IEC 61000-3-2:2000 (Gewijzigd))	EN 61000-3-2:1995 +A1:1998 +A2:1998 +A14:2000 Noot 2.1	Datum verstreken (1.1.2004)	Artikel 3.1.b (en Artikel 4 89/336/EEG)
	Wijzigingsblad A2:2005 bij EN 61000-3-2:2000 (IEC 61000-3-2:2000/A1:2001 + A2:2004)	Noot 3	1.1.2008	
CENELEC	EN 61000-3-3:1995 Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) — Deel 3-3: Limietwaarden voor spanningswisselingen, spanningsschommelingen en flikkering in openbare laagspanningsnetten voor apparatuur met een ingangsstroom <kleiner=> 16 A per fase en zonder voorwaardelijke aansluiting (IEC 61000-3-3:1994)	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3	Datum verstreken (1.1.2001)	Artikel 3.1.b (en Artikel 4 89/336/EEG)
	Wijzigingsblad A1:2001 bij EN 61000-3-3:1995 (IEC 61000-3-3:1994/A1:2001)	Noot 3	Datum verstreken (1.5.2004)	

Europees normalisatie-institu-ten (*)	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1	Artikel 1999/5/EG
CENELEC	EN 61000-3-11:2000 Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) — Deel 3-11: Limietwaarden — Limietwaarden voor spanningswisselingen, spanningsschommelingen en flikkering in laagspanningsnetten voor apparatuur met een ingangsstroom tot 75 A en met voorwaardelijke aansluiting (IEC 61000-3-11:2000)	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3	Datum verstreken (1.11.2003)	Artikel 3.1.b (en Artikel 4 89/336/EEG)
CENELEC	EN 61000-3-12:2005 Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) — Deel 3-12: Limietwaarden — Limietwaarden voor harmonische stromen geproduceerd door materieel aangesloten op het openbare laagspanningsnet met ingangsstroom groter dan 16A en kleiner dan 75A per fase (IEC 61000-3-12:2004)	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3	1.2.2008	Artikel 3.1.b (en Artikel 4 89/336/EEG)
CENELEC	EN 61000-6-1:2001 Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) — Deel 6-1: Algemene normen — Immunititeit voor huishoudelijke, handels- en lichtindustriële omgevingen (IEC 61000-6-1:1997 (Gewijzigd))	EN 50082-1:1997 Noot 2.1	Datum verstreken (1.7.2004)	Artikel 3.1.b (en Artikel 4 89/336/EEG)
CENELEC	EN 61000-6-2:2001 Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) — Deel 6-2: Algemene normen — Immunititeit voor industriële omgevingen (IEC 61000-6-2:1999 (Gewijzigd))	EN 61000-6-2:1999 Noot 2.1	Datum verstreken (1.7.2004)	Artikel 3.1.b (en Artikel 4 89/336/EEG)
CENELEC	EN 61000-6-2:2005 Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) — Deel 6-2: Algemene normen — Immunititeit voor industriële omgevingen (IEC 61000-6-2:2005)	EN 61000-6-2:2001 Noot 2.1	1.6.2008	Artikel 3.1.b (en Artikel 4 89/336/EEG)
CENELEC	EN 61000-6-3:2001 Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) — Algemeenenormen — Emissienorm voor huishoudelijke, handels-en lichtindustriële omgevingen (CISPR/IEC 61000-6-3:1996 (Gewijzigd)) Wijzigingsblad A11:2004 bij EN 61000-6-3:2001	EN 50081-1:1992 Noot 2.1 Noot 3	Datum verstreken (1.7.2004) 1.7.2007	Artikel 3.1.b (en Artikel 4 89/336/EEG)
CENELEC	EN 61000-6-4:2001 Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) — Deel 6-4: Algemene normen — Emissienorm voor industriële omgevingen (IEC 61000-6-4:1997 (Gewijzigd))	EN 50081-2:1993 Noot 2.1	Datum verstreken (1.7.2004)	Artikel 3.1.b (en Artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 300 065-2 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); Narrow-Band Direct-Printing telegrafie ontvangers voor meteorologische informatie en informatie tbv navigatie (NAVTEX) ontvangers; Deel 2: Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R&TTE Directive			Artikel 3.2
ETSI	EN 300 065-3 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); Narrow-Band Direct-Printing telegrafie ontvangers voor meteorologische informatie en informatie tbv navigatie (NAVTEX) ontvangers; Deel 3: Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.3e van de R&TTE Directive			Artikel 3.3
ETSI	EN 300 086-2 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumzaken (ERM); Land-mobiele dienst; radioapparatuur met inwendige of uitwendige RF connector, primair bedoeld voor analoge spraak; Deel 2: Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R & TTE-richtlijn	ETS 300 086/A2 (02-1997)	Datum verstreken (31.8.2002)	Artikel 3.2

Europees normalisatie-instituten (*)	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1	Artikel 1999/5/EG
ETSI	EN 300 113-2 V1.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumzaken (ERM); Land-mobiele dienst; radioapparatuur bedoeld voor het zenden van data (en/of spraak) gebruikmakend van constante of niet-constante omhullende modulatie en voorzien van een antenneconnector; Deel 2: Geharmoniseerde Europese norm welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3, lid 2, van de R&TTE-richtlijn	EN 300 113-2 V1.1.1	Datum verstreken (31.12.2003)	Artikel 3.2
ETSI	EN 300 113-2 V1.3.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumzaken (ERM); Land-mobiele dienst; radioapparatuur bedoeld voor het zenden van data (en/of spraak) gebruikmakend van constante of niet-constante omhullende modulatie en voorzien van een antenneconnector; Deel 2: Geharmoniseerde Europese norm welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3, lid 2, van de R&TTE-richtlijn	EN 300 113-2 V1.2.1	28.2.2007	Artikel 3.2
ETSI	EN 300 135-2 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); CB radio apparatuur (CEPT PR 27 Radio Equipment), werkend op basis van hoekmodulatie; Deel 2: Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R&TTE Directive	ETS 300 135/A1:1997	Datum verstreken (30.4.2001)	Artikel 3.2
ETSI	EN 300 152-2 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); Maritieme Emergency Position Indicating Radio Beacons (EPIRBs) bedoeld voor gebruik op 121,5 MHz of 121,5 MHz en 243 MHz tbv het lokaliseren van schepen nood; Deel 2: Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R&TTE Directive			Artikel 3.2
ETSI	EN 300 152-3 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); Maritieme Emergency Position Indicating Radio Beacons (EPIRBs) bedoeld voor gebruik op 121,5 MHz of 121,5 MHz en 243 MHz tbv het lokaliseren van schepen nood; Deel 3: Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.3e van de R&TTE Directive			Artikel 3.3
ETSI	EN 300 162-2 V1.1.2 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); Radiotelefonie apparatuur tbv de maritiem mobiele dienst werkend in de VHF banden; Deel 2: Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R&TTE Directive			Artikel 3.2
ETSI	EN 300 162-3 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); Radiotelefonie apparatuur tbv de maritiem mobiele dienst werkend in de VHF banden; Deel 3: Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.3e van de R&TTE Directive			Artikel 3.3
ETSI	EN 300 219-2 V1.1.1 Electromagnetische compatibiliteit en Radiofrequentie- spectrum Materie (ERM); Vasteland Mobiele Diensten; Radio-uitrustingen die signalen uitzenden om een welbepaalde reactie in de ontvanger op te wekken; Deel 2: Geharmoniseerde Europese Norm (EN) welke de Hoofdvereisten volgens art. 3.2 van de R&TTE Richtlijn afdekt			Artikel 3.2
ETSI	EN 300 220-2 V2.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); Apparatuur t.b.v. korte afstand communicatie (SRD); Radioapparatuur te gebruiken in de frequentieband van 25MHz tot 1000MHz en werkend met een vermogen tot hoogstens 500mW; Deel 2: Geharmoniseerde Europese Norm om te voldoen aan de essentiële vereisten onder artikel 3.2 van de R&TTE Richtlijn	EN 300 220-3 V1.1.1	31.12.2007	Artikel 3.2

Europees normalisatie-instituten (*)	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1	Artikel 1999/5/EG
ETSI	EN 300 220-3 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); Apparatuur t.b.v. korte afstand communicatie (SRD); Radioapparatuur te gebruiken in de frequentieband van 25MHz tot 1000MHz en werkend met een vermogen tot hoogstens 500mW; Deel 3: Geharmoniseerde Europese Norm om te voldoen aan de essentiële vereisten onder artikel 3.2 van de R&TTE Richtlijn			Artikel 3.2
ETSI	EN 300 224-2 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumzaken (ERM); Personenoproepdienst op eigen terrein; Deel 2: Geharmoniseerde EN onder artikel 3.2 van de R & TTE-richtlijn			Artikel 3.2
ETSI	EN 300 296-2 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumzaken (ERM); Land-mobiele dienst; radioapparatuur gebruikmakend van een geïntegreerde antenne, primair bedoeld voor analoge spraak; Deel 2: Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R & TTE-richtlijn			Artikel 3.2
ETSI	EN 300 328 V1.6.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); Breed-band transmissiesystemen; Datatransmissie apparatuur werkend in de 2,4 GHz ISM band op basis van spread spectrum modulatie; Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R&TTE Directive	EN 300 328 V1.5.1	Datum verstreken (31.8.2006)	Artikel 3.2
ETSI	EN 300 328 V1.7.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); Breed-band transmissiesystemen; Datatransmissie apparatuur werkend in de 2,4 GHz ISM band die gebruik maakt van breedband modulatie technieken; geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de essentiële eisen onder artikel 3.2 van de R&TTE richtlijn	EN 300 328 V1.6.1	31.7.2008	Artikel 3.2
ETSI	EN 300 330-2 V1.3.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumzaken (ERM); Apparatuur t.b.v. kortereafstandcommunicatie (SRD); Radioapparatuur in het frequentiegebied van 9 kHz tot 25 MHz en systemen gebruikmakend van een inductieve lus in het frequentiegebied van 9 kHz tot 30 MHz; Deel 2: Geharmoniseerde EN onder artikel 3.2 van de R & TTE-richtlijn	EN 300 330-2 V1.1.1	31.12.2007	Artikel 3.2
ETSI	EN 300 341-2 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumzaken (ERM); Land-mobiele diensten (RP 02); Radioapparatuur gebruikmakend van een geïntegreerde antenne, die signalen uitzendt om een specifieke reactie in de ontvanger op te wekken; Deel 2: Geharmoniseerde EN onder artikel 3.2 van de R & TTE-richtlijn			Artikel 3.2
ETSI	EN 300 373-2 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); Maritiem mobiele zend- en ontvangapparatuur ten behoeve van gebruik in de MF en HF banden; Deel 2: Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 de R&TTE Directive			Artikel 3.2
ETSI	EN 300 373-3 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); Maritiem mobiele zend- en ontvangapparatuur ten behoeve van gebruik in de MF en HF banden; Deel 3: Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.3(e) de R&TTE Directive			Artikel 3.3

Europees normalisatie-instituten (*)	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1	Artikel 1999/5/EG
ETSI	EN 300 390-2 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); Land-mobiele dienst; radio apparatuur bedoeld voor het verzenden van data (en spraak), met geïntegreerde antenne; Deel 2: Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R&TTE Directive	ETS 300 390/A1:1997	Datum verstreken (30.4.2001)	Artikel 3.2
ETSI	EN 300 422-2 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); Draadloze microfoons voor gebruik op frequenties 25 MHz — 3 GHz; Deel 2: Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R&TTE Directive			Artikel 3.2
ETSI	EN 300 433-2 V1.1.2 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); Land-mobiele dienst; CB radio apparatuur, werkend op basis van dubbel zijband of enkelzijband amplitudemodulatie; Deel 2: Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R&TTE Directive	EN 300 433-2 V1.1.1	Datum verstreken (30.9.2002)	Artikel 3.2
ETSI	EN 300 440-2 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumzaken (ERM); Apparatuur t.b.v. kortereafstandcommunicatie; Radioapparatuur voor gebruik in het frequentiegebied van 1 GHz tot 40 GHz; Deel 2: Geharmoniseerde EN onder artikel 3.2 van de R & TTE-richtlijn			Artikel 3.2
ETSI	EN 300 440-2 V1.1.2 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumzaken (ERM); Apparatuur t.b.v. kortereafstandcommunicatie; Radioapparatuur voor gebruik in het frequentiegebied van 1 GHz tot 40 GHz; Deel 2: Geharmoniseerde EN onder artikel 3.2 van de R & TTE-richtlijn	EN 300 440-2 V1.1.1	30.6.2007	Artikel 3.2
ETSI	EN 300 454-2 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); breedband audioverbindingen; Deel 2: Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R&TTE Directive			Artikel 3.2
ETSI	EN 300 471-2 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumzaken (ERM); Land-mobiele diensten; Regels voor de toegang en het delen van gemeenschappelijk gebruikte kanalen door apparatuur die voldoet aan 300 113; Deel 2: Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R & TTE-richtlijn			Artikel 3.2
ETSI	EN 300 674-2-1 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumzaken (ERM); Telematica voor wegvervoer en -verkeer (RTTT); Specifieke korte-afstandcommunicatie (DSRC) zendapparatuur (500 kbit/s/250 kbit/s) werkend in de 5,8 GHz industriële en medische (ISM) band; Deel 2: Geharmoniseerde EN onder artikel 3.2 van de R&TTE richtlijn; Subdeel 1: Eisen voor de weggant apparaten			Artikel 3.2

Europees normalisatie-instituten (*)	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1	Artikel 1999/5/EG
ETSI	EN 300 674-2-2 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumzaken (ERM); Telematika voor wegvervoer en -verkeer (RTTT); Specifieke korte-afstandcommunicatie (DSRC) zendapparatuur (500 kbit/s/250 kbit/s) werkend in de 5,8 GHz industriële en medische (ISM) band; Deel 2: Geharmoniseerde EN onder artikel 3.2 van de R&TTE richtlijn; Subdeel 2: Eisen voor voertuigapparaten			Artikel 3.2
ETSI	EN 300 698-2 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); Radiotelefonie zenders en ontvangers tbv de maritieme mobiele dienst werkend in de VHF banden en te gebruiken in de binnenvaart; Deel 2: Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R&TTE Directive			Artikel 3.2
ETSI	EN 300 698-3 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); Radiotelefonie zenders en ontvangers tbv de maritieme mobiele dienst werkend in de VHF banden en te gebruiken in de binnenvaart; Deel 3: Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.3e van de R&TTE Directive			Artikel 3.3
ETSI	EN 300 718-2 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumzaken (ERM); Lawinebakens; Zend-ontvangsystemen Deel 2: Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R & TTE-richtlijn			Artikel 3.2
ETSI	EN 300 718-3 V1.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumzaken (ERM); Lawinebakens; Zend-ontvangsystemen Deel 3: Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.3e van de R & TTE-richtlijn	EN 300 718-3 V1.1.1	Datum verstreken (30.11.2005)	Artikel 3.3
ETSI	EN 300 720-2 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); UHF communicatiesystemen en apparatuur aan boord van vaartuigen; Deel 2: Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R&TTE Directive			Artikel 3.2
ETSI	EN 300 761-2 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumzaken (ERM); Apparatuur t.b.v. kortafstandcommunicatie (SRD); Automatische voertuigidentificatie (AVI) voor spoorwegen; werkend in het 2,45 GHz frequentiegebied; Deel 2: Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R & TTE-richtlijn			Artikel 3.2
ETSI	EN 301 025-2 V1.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); VHF radiotelefonie apparatuur tbv algemene communicatie en bijbehorende apparatuur voor klasse „D” Digital Selective Calling (DSC); Deel 2: Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R&TTE Directive	EN 301 025-2 V1.1.1	Datum verstreken (30.6.2006)	Artikel 3.2
ETSI	EN 301 025-3 V1.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); VHF radiotelefonie apparatuur tbv algemene communicatie en bijbehorende apparatuur voor klasse „D” Digital Selective Calling (DSC); Deel 3: Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.3e van de R&TTE Directive	EN 301 025-3 V1.1.1	Datum verstreken (30.6.2006)	Artikel 3.3

Europees normalisatie-instituten (*)	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1	Artikel 1999/5/EG
ETSI	EN 301 091-2 V1.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumzaken (ERM); Wegvervoer- en verkeerstelematica (RTTT); Radarapparatuur werkend in de frequentieband van 76 GHz tot 77 GHz; Deel 2: Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R & TTE-richtlijn			Artikel 3.2
ETSI	EN 301 166-2 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumzaken (ERM); Land-mobiele dienst; Radioapparatuur voor analoge en/of digitale communicatie (spraak en/of data) en werkend in smalbandige kanalen en voorzien van een antenneconnector; Deel 2: Geharmoniseerde EN onder artikel 3.2 van de R & TTE-richtlijn			Artikel 3.2
ETSI	EN 301 178-2 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); Draagbare VHF radiotelefonie apparatuur tbv de maritiem mobiele dienst werkend in de VHF banden (uitsluitend tbv van niet-GMDSS toepassingen); Deel 2: Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R&TTE Directive			Artikel 3.2
ETSI	EN 301 357-2 V1.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum-zaken (ERM); Draadloze audio devices in het gebied van 25 MHz tot 2 000 MHz; Radiomicrofoons en in-het-oor monitoring systemen voor consumentengebruik, werkend in de geharmoniseerde CEPT band 863 MHz tot 865 MHz; Deel 2: Geharmoniseerde EN onder artikel 3.2 van de R&TTE richtlijn	EN 301 357 V1.1.1	Datum verstreken (31.3.2003)	Artikel 3.2
ETSI	EN 301 357-2 V1.3.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumkwesties (ERM); Draadloze audioapparaten in het gebied van 25 MHz tot 2000 MHz; Radiomicrofoons en in-het-oor monitoring systemen voor consumentengebruik, werkend in de geharmoniseerde CEPT-band 863 MHz tot 865 MHz; Deel 2: Geharmoniseerde EN onder artikel 3.2 van de R&TTE Richtlijn	EN 301 357-2 V1.2.1	30.4.2008	Artikel 3.2
ETSI	EN 301 360 V1.1.3 Satelliet grondstations en systemen (SES); Geharmoniseerde EN voor Satellite User Terminals (SUT) die zenden naar satellieten in geostationaire baan in de frequentiebanden van 27,5 tot 29,5 GHz, welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R & TTE-richtlijn			Artikel 3.2
ETSI	EN 301 360 V1.2.1 Satelliet grondstations en systemen (SES); Geharmoniseerde EN voor Satellite User Terminals (SUT) die zenden naar satellieten in geostationaire baan in de frequentiebanden van 27,5 tot 29,5 GHz, welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R & TTE richtlijn	EN 301 360 V1.1.3	30.11.2007	Artikel 3.2
ETSI	EN 301 406 V1.5.1 Digitale draadloze telecommunicatieapparatuur (DECT); Geharmoniseerde EN voor digitale draadloze telecommunicatieapparatuur (DECT) welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R & TTE-richtlijn; Algemeen radio	EN 301 406 V1.4.1	Datum verstreken (31.3.2005)	Artikel 3.2

Europees normalisatie-instituten (*)	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1	Artikel 1999/5/EG
ETSI	EN 301 419-1 V4.0.1 Digitaal cellulair telecommunicatiesysteem (Fase 2); Aansluiteseisen voor globaal systeem voor mobiele communicatie (GSM); Deel 1: Mobiele stations opererend op de GSM 900 en DCS 1 800 frequentiebanden; Toegang (GSM 13.01 versie 4.0.1) (Toepasselijke delen: 12.1.1, 12.1.2, 12.2.1, 12.2.2, 13.1, 13.2, 13.3-1, 13.4, 14.1.1.2, 14.1.2.2, 14.3, 14.4.1, 14.5.1, 14.6.1, 14.7.1, 19.1, 19.2, 19.3, 20.1, 20.2, 20.3, 20.4, 20.5, 20.6, 20.7, 20.8, 20.9, 20.10, 20.11, 20.12, 20.13, 20.15, 20.16, 20.20.1, 20.20.2, 21.1, 21.2, 21.3.1, 21.3.2, 21.4, 22.1, 25.2.1.1.4, 25.2.1.2.3, 25.2.1.2.4, 25.2.3, 26.2.1.1, 26.2.1.2, 26.2.1.3, 26.2.2, 26.6.1.1, 26.6.1.2, 26.6.13.10, 26.6.13.3, 26.6.13.5, 26.6.13.6, 26.6.13.8, 26.6.13.9, 26.7.4.6, 26.7.5.7.1, 26.8.1.2.6.6, 26.8.1.3.5.2, 26.8.2.1, 26.8.2.2, 26.8.2.3, 26.8.3, 26.9.2, 26.9.3, 26.9.4, 26.9.5, 26.10.2.2, 26.10.2.3, 26.10.2.4.1, 26.10.2.4.2, 26.11.2.1, 26.12.1, 26.12.2.1, 26.12.3, 26.12.4, 27.6, 27.7, 31.6.1.1, 34.2.1, 34.2.2, 34.2.3)			Artikel 3.2
ETSI	EN 301 419-2 V5.1.1 Digitaal cellulair telecommunicatiesysteem (Fase 2+); Aansluiteseisen voor globaal systeem voor mobiele communicatie (GSM); Hoge snelheid circuitgeschakelde data (HSCSD) Multislot Mobiele stations; Toegang (GSM 13.34 versie 5.0.3)			Artikel 3.2
ETSI	EN 301 419-3 V5.0.2 Digitaal cellulair telecommunicatiesysteem (Fase 2+); Aansluiteseisen voor globaal systeem voor mobiele communicatie (GSM); Geavanceerde spraak call-items (ASCI); Toegang (GSM 13.68 versie 5.0.2 Uitgave 1996) (Toepasselijke delen: 26.14.5.2, 26.14.7.3, 26.14.8.1)			Artikel 3.2
ETSI	EN 301 419-7 V5.0.2 Digitaal cellulair telecommunicatiesysteem (Fase 2+); Aansluiteseisen voor globaal systeem voor mobiele communicatie (GSM); Frequentieband voor gebruik door spoorwegbedrijven (R-GSM); Mobiele stations; Toegang (GSM 13.67 versie 5.0.2 Uitgave 1996) (Toepasselijke delen: 12.3.1, 12.3.2, 12.4.1, 12.4.2, 13.9, 14.7.3, 20.21.1, 20.21.2, 20.21.3, 20.21.4, 20.21.5, 20.21.6, 20.21.7, 20.21.8, 20.21.9, 20.21.10, 20.21.11, 20.21.12, 20.21.13, 20.21.15, 20.21.16, 20.21.18, 26.10.2.2, 26.10.2.3, 26.10.2.4.1, 26.10.2.4.2)			Artikel 3.2
ETSI	EN 301 423 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumzaken (ERM); Geharmoniseerde EN voor het Terrestrial Flight Telecommunications System, onder artikel 3.2 van de R & TTE-richtlijn	TBR 23: 1998	Datum verstreken (30.9.2002)	Artikel 3.2
ETSI	EN 301 426 V1.2.1 Satelliet grondstations en systemen (SES); Geharmoniseerde Europese Norm voor land mobiele satelliet grondstations (LMES) t.b.v. lage bitsnelheden, werkend in de 1,5/1,6 GHz banden, over de essentiële vereisten onder artikel 3.2 van de R&TTE Richtlijn	EN 301 426 V1.1.1	Datum verstreken (30.6.2002)	Artikel 3.2
ETSI	EN 301 427 V1.2.1 Satelliet grondstations en systemen (SES); Geharmoniseerde Europese Norm voor land mobiele satelliet grondstations (LMES) t.b.v. lage bitsnelheden, werkend in de 11/12/14 GHz banden, over de essentiële vereisten onder artikel 3.2 van de R&TTE Richtlijn	EN 301 427 V1.1.1	Datum verstreken (31.8.2003)	Artikel 3.2

Europees normalisatie-instituten (*)	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1	Artikel 1999/5/EG
ETSI	EN 301 428 V1.2.1 Satelliet grondstations en systemen (SES); Geharmoniseerde Europese Norm voor Very Small Aperture Terminals (VSAT); Zend-, ontvang-, of zend/ontvang apparatuur in satelliet grondstations, werkend in die frequentiebanden 11/12/14 GHz, om te voldoen aan de essentiële vereisten onder artikel 3.2 van de R&TTE Richtlijn	EN 301 428 V1.1.1	Datum verstreken (30.11.2001)	Artikel 3.2
ETSI	EN 301 428 V1.3.1 Satellietgrondstations en -systemen (SES);Geharmoniseerde EN voor terminals met zeer kleine openingshoek (VSAT);Zend, zend/ontvang of ontvangstsatellietgrondstations die in de 11/12/14 GHz-banden werken, die de essentiële eisen dekken onder artikel 3.2 van de R&TTE richtlijn	EN 301 428 V1.2.1	30.6.2007	Artikel 3.2
ETSI	EN 301 430 V1.1.1 Satelliet grondstations en systemen (SES); Geharmoniseerde Europese Norm voor mobiele satelliet grondstations ten behoeve van reportageverbindingen (SNG TES), werkend in die frequentiebanden 11-12/13-14 GHz, om te voldoen aan de essentiële vereisten onder artikel 3.2 van de R&TTE Richtlijn	TBR 30: 1998	Datum verstreken (31.1.2001)	Artikel 3.2
ETSI	EN 301 441 V1.1.1 Satelliet grondstations en systemen (SES); Geharmoniseerde Europese Norm voor mobiele grondstations, inclusief handsets voor Satellite Personal Communications Networks (S-PCN) in de banden 1,6/2,4 GHz als onderdeel van de mobile satellite service (MSS), om te voldoen aan de essentiële vereisten onder artikel 3.2 van de R&TTE Richtlijn	TBR 41: 1998	Datum verstreken (31.1.2001)	Artikel 3.2
ETSI	EN 301 442 V1.1.1 Satelliet grondstations en systemen (SES); Geharmoniseerde Europese Norm voor mobiele grondstations, inclusief handsets voor Satellite Personal Communications Networks (S-PCN) in de 2,0 GHz band, als onderdeel van de mobile satellite service (MSS), om te voldoen aan de essentiële vereisten onder artikel 3.2 van de R&TTE Richtlijn	TBR 42: 1998	Datum verstreken (31.1.2001)	Artikel 3.2
ETSI	EN 301 443 V1.2.1 Satelliet grondstations en systemen (SES); Geharmoniseerde Europese Norm voor Very Small Aperture Terminal (VSAT); Zend-, ontvang-, of zend/ontvangapparatuur in satelliet grondstations, werkend in de frequentiebanden 4 en 6 GHz, om te voldoen aan de essentiële vereisten onder artikel 3.2 van de R&TTE Richtlijn	EN 301 443 V1.1.1	Datum verstreken (30.11.2001)	Artikel 3.2
ETSI	EN 301 443 V1.3.1 Satelliet grondstations en systemen (SES); Geharmoniseerde Europese Norm voor Very Small Aperture Terminal (VSAT); Zend, ontvang, of zend/ontvangapparatuur in satelliet grondstations, werkend in de frequentiebanden 4 en 6 GHz, om te voldoen aan de essentiële vereisten onder artikel 3.2 van de R&TTE Richtlijn	EN 301 443 V1.2.1	30.11.2007	Artikel 3.2
ETSI	EN 301 444 V1.1.1 Satelliet grondstations en systemen (SES); Geharmoniseerde Europese Norm voor land mobiele satelliet grondstations (LMES) ten behoeve van spraak en/of datacommunicatie werkend in die 1,5 en 1,6 GHz banden, over de essentiële vereisten onder artikel 3.2 van de R&TTE Richtlijn	TBR 44: 1998	Datum verstreken (31.1.2001)	Artikel 3.2
ETSI	EN 301 449 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumaangelegenheden (ERM);Geharmoniseerde EN voor CDMA spread spectrum basis stations werkend in de 450 MHz-band (CDMA 450) en 410, 450 en 870 MHz PAMR banden (CSMA-PAMR) welke invulling geeft aan de essentiële eisen van artikel 3.2 van de R&TTE Richtlijn			Artikel 3.2

Europees normalisatie-instituut (*)	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1	Artikel 1999/5/EG
ETSI	EN 301 459 V1.2.1 Geharmoniseerde Europese Norm voor Satellite Interactive Terminals (SIT) and Satellite User Terminals (SUT) uplinks naar geostationnaire satellieten, werkend in de 29,5 — 30,0 GHz band, over de essentiële vereisten onder artikel 3.2 van de R&TTE Directieve			Artikel 3.2
ETSI	EN 301 459 V1.3.1 Geharmoniseerde Europese Norm voor Satellite Interactive Terminals (SIT) and Satellite User Terminals (SUT) uplinks naar geostationnaire satellieten, werkend in de 29,5 — 30,0 GHz band, over de essentiële vereisten onder artikel 3.2 van de R&TTE Directieve	EN 301 459 V1.2.1	31.12.2008	Artikel 3.2
ETSI	EN 301 489-01 V1.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); ElectroMagnetic Compatibility (EMC) norm voor radio apparatuur en radiodiensten; Deel 1: Algemene technische vereisten			Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 489-01 V1.3.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); ElectroMagnetic Compatibility (EMC) norm voor radio apparatuur en radiodiensten; Deel 1: Algemene technische vereisten	EN 301 489-01 V1.2.1	31.8.2007	Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 489-01 V1.4.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); ElectroMagnetic Compatibility (EMC) norm voor radio apparatuur en radiodiensten; Deel 1: Algemene technische vereisten	EN 301 489-01 V1.2.1 & V1.3.1	31.8.2007	Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 489-01 V1.5.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); ElectroMagnetic Compatibility (EMC) norm voor radio apparatuur en radiodiensten; Deel 1: Algemene technische vereisten	EN 301 489-01 V1.4.1	11.8.2008	Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 489-01 V1.6.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); ElectroMagnetic Compatibility (EMC) norm voor radio apparatuur en radiodiensten; Deel 1: Algemene technische vereisten	EN 301 489-01 V1.5.1	30.11.2008	Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 489-02 V1.3.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); ElectroMagnetic Compatibility (EMC) norm voor radio apparatuur en radiodiensten; Deel 2: Specifieke voorwaarden voor personen oproepsystemen	EN 301 489-02 V1.2.1	Datum verstreken (30.11.2005)	Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 489-03 V1.4.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); ElectroMagnetic Compatibility (EMC) norm voor radio apparatuur en radiodiensten Deel 3: Specifieke vereisten voor apparatuur t.b.v. korte afstand communicatie, werkend op frequenties tussen 9kHz en 40 GHz	EN 301 489-03 V1.3.1	Datum verstreken (30.11.2005)	Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 489-04 V1.3.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); ElectroMagnetic Compatibility (EMC) norm voor radio apparatuur en radiodiensten; Deel 4: Specifieke voorwaarden voor vaste radio verbindingen en aanverwante apparatuur en diensten	EN 301 489-04 V1.2.1	Datum verstreken (30.11.2005)	Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)

Europees normalisatie-instituut (*)	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1	Artikel 1999/5/EG
ETSI	EN 301 489-05 V1.3.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); ElectroMagnetic Compatibility (EMC) norm voor radio apparatuur en radiodiensten; Deel 5: Specifieke voorwaarden voor besloten land mobiele radio systemen (PMR) en aanverwante apparatuur (spraak en niet-spraak)	EN 301 489-05 V1.2.1	Datum verstreken (30.11.2005)	Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 489-06 V1.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); ElectroMagnetic Compatibility (EMC) norm voor radio apparatuur en radiodiensten; Deel 6: Specifieke voorwaarden voor Digital Enhanced Cordless Telephone (DECT) apparatuur	EN 301 489-06 V1.1.1	Datum verstreken (30.11.2005)	Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 489-07 V1.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); ElectroMagnetic Compatibility (EMC) norm voor radio apparatuur en radiodiensten; Deel 7: Specifieke voorwaarden voor mobiele en draagbare radio communicatie- en aanverwante apparatuur in digitale cellulaire radio communicatie systemen (GSM en DCS)	EN 301 489-07 V1.1.1	Datum verstreken (30.11.2005)	Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 489-07 V1.3.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumzaken (ERM); Norm voor elektromagnetische compatibiliteit (EMC) voor radioapparatuur en diensten; Deel 7: Specifieke omstandigheden voor mobiele en draagbare radio en aanvullende apparatuur van digitale cellulaire radio telecommunicatiesystemen (GSM en DCS)	EN 301 489-07 V1.2.1	31.1.2009	Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 489-08 V1.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) norm voor radioapparatuur en radiodiensten; Deel 8: Specifieke omstandigheden voor GSM basis stations	EN 301 489-08 V1.1.1	Datum verstreken (30.11.2005)	Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 489-09 V1.3.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum-zaken (ERM); ElectroMagnetic Compatibility (EMC) norm voor radioapparatuur en radiodiensten; Deel 9: Specifieke voorwaarden voor draadloze microfoons en overeenkomstige radio-frequente (RF) audioverbindingapparatuur, draadloze audio en in-het-oor monitoring devices	EN 301 489-09 V1.2.1	Datum verstreken (30.11.2005)	Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 489-10 V1.3.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) norm voor radioapparatuur en radiodiensten; Deel 10: Specifieke omstandigheden voor eerste (CT1 en CT1+) en tweede generatie (CT2) draadloze telefoon apparatuur	EN 301 489-10 V1.2.1	Datum verstreken (30.11.2005)	Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 489-11 V1.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumzaken (ERM); Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) norm voor radioapparatuur en radiodiensten; Deel 11: Specifieke voorwaarden voor terrestrische radio-omroepzenders	EN 301 489-11 V1.1.1	Datum verstreken (30.11.2005)	Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 489-11 V1.3.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumzaken (ERM); Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) norm voor radioapparatuur en radiodiensten; Deel 11: Specifieke voorwaarden voor terrestrische radio-omroepzenders	EN 301 489-11 V1.2.1	30.11.2007	Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 489-12 V1.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); ElectroMagnetic Compatibility (EMC) norm voor radio apparatuur en radiodiensten; Deel 12: Specifieke voorwaarden voor Very Small Aperture Terminal (VSAT), Satellite Interactive Terminals (SIT) Grond Stations werkend tussen 4GHz en 30 GHz in de Satelliet dienst t.b.v. vaste verbindingen (FSS)	EN 301 489-12 V1.1.1	Datum verstreken (31.7.2006)	Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)

Europees normalisatie-instituten (*)	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1	Artikel 1999/5/EG
ETSI	EN 301 489-13 V1.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); ElectroMagnetic Compatibility (EMC) norm voor radio apparatuur en radiodiensten; Deel 13: Specifieke voorwaarden voor 27 MHz CB radio- en aanverwante apparatuur (spraak en niet-spraak)	EN 301 489-13 V1.1.1	Datum verstreken (30.11.2005)	Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 489-14 V1.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); ElectroMagnetic Compatibility (EMC) norm voor radio apparatuur en radiodiensten; Deel 14: Specifieke voorwaarden voor analoge en digitale terrestrische TV omroepzenders	EN 301 489-14 V1.1.1	Datum verstreken (31.7.2006)	Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 489-15 V1.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); ElectroMagnetic Compatibility (EMC) norm voor radio apparatuur en radiodiensten; Deel 15: Specifieke voorwaarden voor in de handel verkrijgbare apparatuur voor radio zendamateurs	EN 301 489-15 V1.1.1	Datum verstreken (30.11.2005)	Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 489-16 V1.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); ElectroMagnetic Compatibility (EMC) norm voor radio apparatuur en radiodiensten; Deel 16: Specifieke voorwaarden voor analoge cellulaire radio-communicatie apparatuur, mobiel en draagbaar	EN 301 489-16 V1.1.1	Datum verstreken (30.11.2005)	Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 489-17 V1.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumzaken (ERM); ElectroMagnetic Compatibility (EMC)-norm voor radioapparatuur en radiodiensten; Deel 17: Specifieke omstandigheden voor 2,4 GHz breedband transmissiesystemen en 5 GHz hoge prestatie RLAN apparatuur	EN 301 489-17 V1.1.1	Datum verstreken (30.11.2005)	Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 489-18 V1.3.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) norm voor radioapparatuur en radiodiensten; Deel 18: Specifieke omstandigheden voor Terrestrial Trunked Radio (TETRA) apparatuur	EN 301 489-18 V1.2.1	Datum verstreken (30.11.2005)	Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 489-19 V1.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); ElectroMagnetic Compatibility (EMC) norm voor radio apparatuur en radiodiensten; Deel 19: Specifieke voorwaarden voor mobiele satellietontvangers (Receive Only Mobile Earth Stations, ROMES) voor datacommunicatie, werkend in de 1,5 GHz band	EN 301 489-19 V1.1.1	Datum verstreken (30.11.2005)	Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 489-20 V1.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); ElectroMagnetic Compatibility (EMC) norm voor radio apparatuur en radiodiensten; Deel 20: Specifieke voorwaarden voor mobiele grondstations (MES) voor gebruik in de Mobiele Satellietdienst (MSS)	EN 301 489-20 V1.1.1	Datum verstreken (30.11.2005)	Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 489-22 V1.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumzaken (ERM); Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) norm voor radioapparatuur en radiodiensten; Deel 22: Specifieke voorwaarden voor vaste en mobiele VHF grondapparatuur voor de luchtvaart	EN 301 489-22 V1.1.1	Datum verstreken (30.11.2005)	Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 489-22 V1.3.1 Sähkömagneettinen yhteensopivuus ja radiospektriasiat (ERM); Sähkömagneettinen yhteensopivuus (EMC) standardi radiolaitteille ja järjestelmille; Osa 22: Erityisehdot siirtyville ja kiinteille maa-asemien VHF-laitteille	EN 301 489-22 V1.2.1	28.2.2007	Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)

Europees normalisatie-institu- ten (*)	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1	Artikel 1999/5/EG
ETSI	EN 301 489-23 V1.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumzaken (ERM); Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) norm voor radioapparatuur en radiodiensten; Deel 23: Specifieke voorwaarden voor IMT-2000 CDMA Direct Spread (UTRA) basis station (BS) radio-, repeater- en hulpapparatuur	EN 301 489-23 V1.1.1	Datum verstreken (30.11.2005)	Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 489-24 V1.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumzaken (ERM); Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) norm voor radioapparatuur en radiodiensten; Deel 24: Specifieke voorwaarden voor IMT-2000 CDMA Direct Spread (UTRA) mobiele en draagbare (UE) radio- en hulpapparatuur	EN 301 489-24 V1.1.1	Datum verstreken (30.11.2005)	Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 489-24 V1.3.1 (10-2005) Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumaangelegenheden (ERM); Norm voor elektromagnetische compatibiliteit (EMC) voor radioapparatuur en diensten; Deel 24: Specifieke omstandigheden voor IMT-2000 CDMA Direct Spread (UTRA) voor mobiele en draagbare (UE) radio en aanvullende apparatuur	EN 301 489-24 V1.2.1	31.1.2009	Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 489-25 V2.0.0 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumzaken (ERM); Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) norm voor radioapparatuur en radiodiensten; Deel 25: Specifieke voorwaarden voor IMT-2000 CDMA Multicarrier mobiele stations en hulpapparatuur			Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 489-25 V2.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumzaken (ERM); Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) norm voor radioapparatuur en radiodiensten; Deel 25: Specifieke voorwaarden voor IMT-2000 CDMA Multicarrier mobiele stations en hulpapparatuur	EN 301 489-25 V1.1.1	Datum verstreken (31.7.2006)	Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 489-25 V2.3.2 (7-2005) Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumzaken (ERM); Elektromagnetische compatibiliteitsnorm (EMC) voor radioapparatuur en radiodiensten; Deel 25: Specifieke condities voor CDMA 1X Spread Spectrum mobiele stations en hulpapparatuur	EN 301 489-25 V2.2.1	30.4.2007	Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 489-26 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumzaken (ERM); Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) norm voor radioapparatuur en radiodiensten; Deel 26: Specifieke voorwaarden voor IMT-2000 CDMA Multicarrier basisstations en hulpapparatuur			Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 489-26 V2.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumzaken (ERM); Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) norm voor radioapparatuur en radiodiensten; Deel 26: Specifieke voorwaarden voor IMT-2000 CDMA Multicarrier basisstations en hulpapparatuur	EN 301 489-26 V1.1.1	Datum verstreken (31.7.2006)	Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 489-26 V2.3.2 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumzaken (ERM); Elektromagnetische compatibiliteitsnorm (EMC) voor radioapparatuur en radiodiensten; Deel 26: Specifieke condities voor CDMA 1X Spread Spectrum basisstations, repeaters en hulpapparatuur	EN 301 489-26 V2.2.1	30.4.2007	Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)

Europees normalisatie-institu- ten (*)	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1	Artikel 1999/5/EG
ETSI	EN 301 489-27 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumkwesties (ERM); Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) norm voor radio- en ontvangersapparatuur; Deel 27: Specifieke omstandigheden voor actieve medische implantaten met ultra-laag vermogen en gerelateerde randapparatuur (ULP-AMI-P)			Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 489-28 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumkwesties (ERM); Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) norm voor radioapparatuur en diensten; Deel 28: Specifieke omstandigheden voor draadloze digitale video verbindingen			Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 489-31 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumkwesties (ERM); Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) norm voor radioapparatuur en diensten; Deel 31: Specifieke omstandigheden voor apparatuur in de 9 tot 315 kHz band voor actieve medische implantaten (ULP-AMI) met ultra-laag vermogen en gerelateerde randapparatuur (ULP-AMI-P)			Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 489-32 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumkwesties (ERM); Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) norm voor radioapparatuur en diensten; Deel 32: Specifieke omstandigheden voor radartoepassingen voor bodem en wand sondering			Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 502 V8.1.2 Geharmoniseerde EN voor het Europese digitale cellulair telecommunicatiesysteem GSM; Basis station en repeater apparatuur, welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R&TTE Directive (GSM 13.21 version 8.0.1 Release 1999)	EN 301 502 V7.0.1	Datum verstreken (30.4.2002)	Artikel 3.2
ETSI	EN 301 511 V9.0.2 Wereldwijd Systeem voor Mobiele communicatie (GSM); Geharmoniseerde standaard voor mobiele apparatuur in de GSM 900 en DCS 1800 frequentiebanden ter afdekking van de essentiële voorwaarden onder artikel 3.2 van de R&TTE richtlijn	EN 301 511 V7.0.1	Datum verstreken (30.6.2004)	Artikel 3.2
ETSI	EN 301 526 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumaangelegenheden (ERM);Geharmoniseerde EN voor CSMA spread spectrum mobiele stations werkend in de 450 MHz-band (CDMA 450) en 410, 450 en 870 MHz PAMR banden (CSMA-PAMR) welke invulling geeft aan de essentiële eisen van artikel 3.2 van de R&TTE Richtlijn			Artikel 3.2
ETSI	EN 301 681 V1.3.2 Satelliet grondstations en systemen (SES); Geharmoniseerde EN voor Mobiele grondstations (MESs) van geostationaire mobiele satelliet systemen, inclusief handsets voor Satellite Personal Communications Networks (S-PCN) in de banden 1,5/1,6 GHz als onderdeel van de mobiele satelliet dienst (MSS) welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R&TTE Directive	EN 301 681 V1.2.1	Datum verstreken (31.3.2006)	Artikel 3.2
ETSI	EN 301 721 V1.2.1 Satelliet grondstations en systemen (SES); Geharmoniseerde Europese Norm ten behoeve van Mobiele grondstations (MES) voor communicatie met lage bitsnelheid (LBRDC), gebruik makend van Low Earth Orbit (LEO) satellieten, werkend op frequenties lager dan 1 GHz om te voldoen aan de essentiële vereisten onder artikel 3.2 van de R&TTE Richtlijn	EN 301 721 V1.1.1	Datum verstreken (31.3.2002)	Artikel 3.2

Europees normalisatie-instituten (*)	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1	Artikel 1999/5/EG
ETSI	EN 301 751 V1.2.1 Vaste radio systemen; Punt-punt apparatuur en antennes; Generieke geharmoniseerde standaard voor punt-punt digitale radio systemen en antennes die de essentiële specificaties in artikel 3.2 van richtlijn 99/05/EC bevat	EN 301 751 V1.1.1	Datum verstreken (30.4.2005)	Artikel 3.2
ETSI	EN 301 753 V1.2.1 Vaste radio systemen; Multipunt apparatuur en antennes; Generieke geharmoniseerde standaard voor multipunt digitale radio systemen en antennes die de essentiële specificaties in artikel 3.2 van richtlijn 99/05/EC bevat	EN 301 753 V1.1.1	Datum verstreken (28.2.2006)	Artikel 3.2
ETSI	EN 301 783-2 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); Land-mobiele dienst; In de handel verkrijgbare radio amateur apparatuur; Deel 2: Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R&TTE Directive			Artikel 3.2
ETSI	EN 301 796 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); Geharmoniseerde Europese Norm voor CT1 en CT1+ draadloze telefoon apparatuur over de essentiële vereisten onder artikel 3.2 van de R&TTE Directive			Artikel 3.2
ETSI	EN 301 797 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); Geharmoniseerde Europese Norm voor CT2 draadloze telefoon apparatuur over de essentiële vereisten onder artikel 3.2 van de R&TTE Directive			Artikel 3.2
ETSI	EN 301 839-2 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); Radio apparatuur, werkend in de frequentieband 402 — 405 MHz voor actieve medische implantaten en accessoires met ultra klein vermogen; Deel 2: Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R&TTE Directive			Artikel 3.2
ETSI	EN 301 840-2 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumzaken (ERM); Digitale radiomicrofoons werkend in de CEPT geharmoniseerde frequentieband van 1785 MHz tot 1800 MHz; Deel 2: Geharmoniseerde EN onder artikel 3.2 van de R&TTE richtlijn			Artikel 3.2
ETSI	EN 301 843-1 V1.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); ElectroMagnetic Compatibility (EMC) norm voor maritieme radio apparatuur en diensten; Deel 1 Algemene technische vereisten	EN 301 843-1 V1.1.1	Datum verstreken (31.3.2006)	Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 843-2 V1.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); ElectroMagnetic Compatibility (EMC) norm voor maritieme radio apparatuur en diensten; Deel 2: Specifieke voorwaarden voor	EN 301 843-2 V1.1.1	Datum verstreken (31.3.2006)	Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 843-4 V1.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum zaken (ERM); ElectroMagnetic Compatibility (EMC) norm voor maritieme radio apparatuur en diensten; Deel 4: Specifieke voorwaarden voor Narrow-Band Direct-Printing (NBDP) NAVTEX ontvangers	EN 301 843-4 V1.1.1	Datum verstreken (31.3.2006)	Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)

Europees normalisatie-instituten (*)	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1	Artikel 1999/5/EG
ETSI	EN 301 843-5 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumkwesties (ERM); Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) norm voor radioapparatuur en diensten voor de scheepvaart; Deel 5: Specifieke omstandigheden voor MF/HF radiozend- en ontvangstapparatuur			Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 843-6 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumkwesties (ERM); Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) norm voor maritieme apparatuur en diensten voor de scheepvaart; Deel 6: Specifieke omstandigheden voor grondstations aan boord van schepen opererend in frequentiebanden boven 3 GHz			Artikel 3.1.b (en artikel 4 89/336/EEG)
ETSI	EN 301 893 V1.2.3 Breedband netwerken met nadio toegang (BRAN). 5 GHz high performance RLAN apparatuur. Geharmoniseerde EN betreffende de wezenlijke vereisten, als aangegeven in artikel 3, lid 2, van de R&TTE Richtlijn			Artikel 3.2
ETSI	EN 301 893 V1.3.1 Breedband netwerken met radio toegang (BRAN). 5 GHz high performance RLAN apparatuur. Geharmoniseerde EN betreffende de wezenlijke vereisten, als aangegeven in artikel 3, lid 2, van de R&TTE Richtlijn	EN 301 893 V1.2.3	31.3.2008	Artikel 3.2
ETSI	EN 301 908-01 V2.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum-zaken (ERM); Basisstations (BS) en gebruikersapparatuur (UE) voor IMT-2000 derde generatie mobiele netwerken; Deel 1: Geharmoniseerde EN voor IMT-2000, inleiding en gemeenschappelijke eisen, welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R&TTE-richtlijn	EN 301 908-01 V1.1.1	Datum verstreken (31.1.2006)	Artikel 3.2
ETSI	EN 301 908-02 V2.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum-zaken (ERM); Basisstations (BS) en gebruikersapparatuur (UE) voor IMT-2000 derde generatie mobiele netwerken; Deel 2: Geharmoniseerde EN voor IMT-2000, CDMA Direct Spread (UTRA FDD) (UE), welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R&TTE-richtlijn	EN 301 908-02 V1.1.1	Datum verstreken (31.1.2006)	Artikel 3.2
ETSI	EN 301 908-03 V2.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum-zaken (ERM); Basisstations (BS) en gebruikersapparatuur (UE) voor IMT-2000 derde generatie mobiele netwerken; Deel 3: Geharmoniseerde EN voor IMT-2000, CDMA Direct Spread (UTRA FDD) (BS), welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R&TTE-richtlijn	EN 301 908-03 V1.1.1	Datum verstreken (31.1.2006)	Artikel 3.2
ETSI	EN 301 908-04 V2.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum-zaken (ERM); Basisstations (BS) en gebruikersapparatuur (UE) voor IMT-2000 derde generatie mobiele netwerken; Deel 4: Geharmoniseerde EN voor IMT-2000, CDMA Multi-Carrier (cdma2000) (UE), welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R&TTE-richtlijn	EN 301 908-04 V1.1.1	Datum verstreken (31.1.2006)	Artikel 3.2
ETSI	EN 301 908-05 V2.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum-zaken (ERM); Basisstations (BS), Repeaters en gebruikersapparatuur (UE) voor IMT-2000 derde generatie mobiele netwerken; Deel 5: Geharmoniseerde EN voor IMT-2000, CDMA Multi-Carrier (cdma2000) (BS en Repeaters), welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R&TTE-richtlijn	EN 301 908-05 V1.1.1	Datum verstreken (31.1.2006)	Artikel 3.2
ETSI	EN 301 908-06 V2.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum-zaken (ERM); Basisstations (BS), Repeaters en gebruikersapparatuur (UE) voor IMT-2000 derde generatie mobiele netwerken; Deel 6: Geharmoniseerde EN voor IMT-2000, CDMA TDD (UTRA TDD) (UE), welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R&TTE-richtlijn	EN 301 908-06 V1.1.1	Datum verstreken (31.1.2006)	Artikel 3.2

Europees normalisatie-instituten (*)	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1	Artikel 1999/5/EG
ETSI	EN 301 908-07 V2.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum-zaken (ERM); Basisstations (BS) en gebruikersapparatuur (UE) voor IMT-2000 derde generatie mobiele netwerken; Deel 7: Geharmoniseerde EN voor IMT-2000, CDMA TDD (UTRA TDD) (BS), welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R&TTE-richtlijn	EN 301 908-07 V1.1.1	Datum verstreken (31.1.2006)	Artikel 3.2
ETSI	EN 301 908-07 V2.2.2 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum-zaken (ERM); Basisstations (BS), Repeaters en gebruikersapparatuur (UE) voor IMT-2000 derde generatie mobiele netwerken; Deel 7: Geharmoniseerde EN voor IMT-2000, CDMA TDD (UTRA TDD) (BS), welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R&TTE-richtlijn			Artikel 3.2
ETSI	EN 301 908-08 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum-zaken (ERM); Basisstations (BS) en gebruikersapparatuur (UE) voor IMT-2000 derde generatie mobiele netwerken; Deel 8: Geharmoniseerde EN voor IMT-2000, TDMA Single-Carrier (UWC 136) (UE), welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R&TTE-richtlijn			Artikel 3.2
ETSI	EN 301 908-09 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum-zaken (ERM); Basisstations (BS) en gebruikersapparatuur (UE) voor IMT-2000 derde generatie mobiele netwerken; Deel 9: Geharmoniseerde EN voor IMT-2000, TDMA Single-Carrier (UWC 136) (BS), welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R&TTE-richtlijn			Artikel 3.2
ETSI	EN 301 908-10 V2.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum-zaken (ERM); Basisstations (BS) en gebruikersapparatuur (UE) voor IMT-2000 derde generatie mobiele netwerken; Deel 10: Geharmoniseerde EN voor IMT-2000, FDMA/TDMA (DECT), welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R&TTE-richtlijn	EN 301 908-10 V1.1.1	Datum verstreken (30.9.2005)	Artikel 3.2
ETSI	EN 301 908-11 V.2.3.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumkwesties (ERM); Basisstations (BS), versterkers en gebruikersapparatuur (UE) voor IMT-2000 derde generatie cellulaire netwerken; Deel 11: Geharmoniseerde EN voor IMT-2000, CDMA Direct Spread (UTRA FDD) (versterkers) welke invulling geeft aan de essentiële eisen van artikel 3.2 van de R&TTE richtlijn			Artikel 3.2
ETSI	EN 301 929-2 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumzaken (ERM); VHF zenders en ontvangers gebruikt als Kuststations voor GMDSS en andere toepassingen in de maritieme mobiele dienst; Deel 2: Geharmoniseerde Europese norm onder artikel 3, lid 2, van de R&TTE-richtlijn			Artikel 3.2
ETSI	EN 301 997-2 V1.1.1 Transmissie en multiplexing (TM); Multi-poort apparatuur; Radioapparatuur voor gebruik in draadloze multimedia systemen (MWS) in de frequentieband van 40,5 GHz tot 43,5 GHz; Deel 2: Geharmoniseerde EN betreffende de essentiële vereisten, als aangegeven in artikel 3, lid 2, van de R&TTE Richtlijn			Artikel 3.2
ETSI	EN 302 017-2 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumzaken (ERM); Zendapparatuur voor amplitudemodulatie (AM) radio-omroepzenders; Deel 2: Geharmoniseerde Europese norm welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3, lid 2, van de R&TTE-richtlijn			Artikel 3.2

Europees normalisatie-institu-ten (*)	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1	Artikel 1999/5/EG
ETSI	EN 302 018-2 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum-zaken (ERM); Zendapparaat voor frequentie gemoduleerde radio omroep dienst (FM); Deel 2: Geharmoniseerde EN onder artikel 3.2 van de R&TTE Richtlijn	ETS 300 384/A1: 1997	Datum verstreken (31.12.2005)	Artikel 3.2
ETSI	EN 302 018-2 V1.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrum-zaken (ERM); Funkzenderanlagen für frequenzmodulierte Audioprogramme (FM); Teil 2: Harmonisierte EN nach Artikel 3.2 der R&TTE Richtlinie	EN 302 018-2 V1.1.1	30.11.2007	Artikel 3.2
ETSI	EN 302 054-2 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumzaken (ERM); Meteorologische hulpmiddelen (Met Aids); te gebruiken in de frequentieband van 400,15 MHz tot 406 MHz en werkend met eenmaximale zendvermogen van 200 mW; Deel 2: Geharmoniseerde Europese norm welke invullinggeeft aan de wezelijke vereisten, neergelegd in artikel 3, lid 2, van Richtlijn 1999/5/EG Artikel 3, lid 2			Artikel 3.2
ETSI	EN 302 064-2 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumzaken (ERM); Draadloze video verbindingen (WVL) in de 1,3 GHz tot 50 GHz frequentie band; Deel 2: Geharmoniseerde EN onder artikel 3.2 van de R&TTE Richtlijn			Artikel 3.2
ETSI	EN 302 066-2 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumaangelegenheden (ERM); Kort bereik apparatuur (SRD); Radartoepassingen voor bodem en wand-sondering; Deel 2: Geharmoniseerde EN onder artikel 3.2 van de R&TTE Directive			Artikel 3.2
ETSI	EN 302 077-2 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en Radio spectrum Zaken (ERM); Zendapparaat voor de Landgebonden — Digitale Audio Omroep (T-DAB) dienst; Deel 2: Geharmoniseerde EN onder artikel 3.2 van de R&TTE Richtlijn			Artikel 3.2
ETSI	EN 302 186 V1.1.1 Satellietgrondstations en -systemen (SES); Geharmoniseerde Europese norm voor mobiele vliegtuig satellietgrondstations in de frequentiebanden 11/12/14 GHz welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3, lid 2, van de R&TTE-richtlijn			Artikel 3.2
ETSI	EN 302 195-2 V1.1.1 (3-2004) Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumaangelegenheden (ERM); Radioapparatuur in het frequentiegebied van 9 kHz tot 315 kHz voor actieve medische implantaten met ultra-laag vermogen (ULP-AMI) en toebehoren; Deel 2: Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de essentiële eisen van artikel 3.2 van de R&TTE richtlijn			Artikel 3.2
ETSI	EN 302 208-2 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumkwesties (ERM); Radiofrequentie identificatie apparatuur die in de 865 MHz tot 868 MHz band werken met vermogen tot 2 W; Deel 2: Geharmoniseerde EN onder artikel 3.2 van de R&TTE richtlijn			Artikel 3.2
ETSI	EN 302 217-2-2 V1.1.3 Vaste radio systemen; Karakteristieken en vereisten voor punt-tot-punt apparatuur en antennes; Deel 2-2: Geharmoniseerde EN omvattende essentiële vereisten van Artikel 3.2 van de R&TTE directieve voor digitale systemen die werken in frequentiebanden waarin een frequentie coördinatie wordt toegepast	EN 301 751 V1.2.1	31.5.2007	Artikel 3.2

Europees normalisatie-instituten (*)	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1	Artikel 1999/5/EG
ETSI	EN 302 217-3 V1.1.3 Vaste radiosystemen; Eigenschappen en eisen voor één op één apparatuur en antennes; Deel 3: Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de essentiële eisen van artikel 3.2 van de R&TTE richtlijn voor apparatuur opererend in frequentiebanden waar geen frequentie coördinatie is toegepast	EN 301 751 V1.2.1	31.5.2007	Artikel 3.2
ETSI	EN 302 217-4-2 V1.1.3 Vaste radio systemen; Karakteristieken en vereisten voor punt-tot-punt apparatuur en antennes; Deel 4-2: Geharmoniseerde EN omvattende essentiële vereisten van Artikel 3.2 van de R&TTE directieve voor antennes	EN 301 751 V1.2.1	31.5.2007	Artikel 3.2
ETSI	EN 302 217-4-2 V1.2.1 Vaste radio systemen; Karakteristieken en vereisten voor punt-tot-punt apparatuur en antennes; Deel 4-2: Geharmoniseerde EN omvattende essentiële vereisten van Artikel 3.2 van de R&TTE directieve voor antennes	EN 302 217-4-2 V1.1.3	31.3.2008	Artikel 3.2
ETSI	EN 302 245-2 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumkwesties (ERM); Radiozendapparatuur voor de digitale mondiale radio (DRM) omroep; Deel 2: Geharmoniseerde EN onder artikel 3.2 van de R&TTE richtlijn			Artikel 3.2
ETSI	EN 302 288-2 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumkwesties (ERM); Apparatuur voor kortereafstandscommunicatie; Telematica voor wegvervoer en -verkeer (RTTT); Radarapparatuur voor korte-afstand voor het 24 GHz gebied; Deel 2: Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de essentiële eisen van artikel 3.2 van de R&TTE richtlijn			Artikel 3.2
ETSI	EN 302 288-2 V1.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumkwesties (ERM); Apparatuur voor kortereafstandscommunicatie; Telematica voor wegvervoer en -verkeer (RTTT); Radarapparatuur voor korte-afstand voor het 24 GHz gebied; Deel 2: Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de essentiële eisen van artikel 3.2 van de R&TTE richtlijn	EN 302 288-2 V1.1.1	30.6.2008	Artikel 3.2
ETSI	EN 302 291-2 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumaangelegenheden (ERM); Apparatuur voor kort bereik (SRD); Kort bereik inductief materiaal voor uitwisseling van gegevens werkend op 13,56 MHz; Deel 2: Geharmoniseerde EN onder artikel 3.2 van de R&TTE Richtlijn			Artikel 3.2
ETSI	EN 302 296 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumaangelegenheden (ERM); Zendapparatuur voor de aardse digitale televisie omroep (DVB-T); Geharmoniseerde EN onder artikel 3.2 van de R&TTE richtlijn			Artikel 3.2
ETSI	EN 302 297 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumkwesties (ERM); Zendapparatuur voor de analoge televisie omroep; Geharmoniseerde EN onder artikel 3.2 van de R&TTE richtlijn			Artikel 3.2
ETSI	EN 302 326-2 V1.1.2 Vaste radiosystemen; Uitrusting en antennes met meerdere poorten; Deel 2: Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de essentiële eisen van artikel 3.2 van de R&TTE richtlijn voor digitale radioapparatuur met meerdere poorten	EN 301 753 V1.2.1	30.9.2008	Artikel 3.2

Europees normalisatie-instituten ⁽¹⁾	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1	Artikel 1999/5/EG
ETSI	EN 302 326-3 V1.1.2 Vaste radiosystemen; Uitrusting en antennes met meerdere poorten; Deel 3: Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de essentiële eisen van artikel 3.2 van de R&TTE richtlijn voor radioantennes en meerde poorten	EN 301 753 V1.2.1	30.9.2008	Artikel 3.2
ETSI	EN 302 340 V1.1.1 Satellietgrondstations en -systemen (SES);Geharmoniseerde EN voor satellietgrondstations aan boord van schepen (ESVs) in de 11/12/14 GHz frequentiebanden toegewezen aan de vaste satellietdienst (FSS) ter dekking van de essentiële eisen onder artikel 3.2 van de R&TTE Directive			Artikel 3.2
ETSI	EN 302 372-2 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumaangelegenheden (ERM);Kort bereik apparatuur (SRD);Apparatuur voor detectie en beweging;Tankniveau-sondering radar (TLPR) werkend in de frequentie banden 5, 8, 10, 25, 61 en 77 GHz; Deel 2: Geharmoniseerde EN onder artikel 3.2 van de R&TTE Directive			Artikel 3.2
ETSI	EN 302 426 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumaangelegenheden (ERM);Geharmoniseerde EN voor CDMA spread spectrum versterkers werkend in de 450 MHz cellulair band (CDMA450) en de 410, 450 en 870 MHz PAMR banden (CDMA PAMR) die de essentiële eisen dekken van artikel 3.2 van de R&TTE richtlijn			Artikel 3.2
ETSI	EN 302 502 V1.1.1 Breedband radio toegangs netwerken (BRAN), Vaste breedband systemen voor dataoverdracht in de 5,8 GHz band; Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de essentiële eisen van artikel 3.2 van de R&TTE richtlijn			Artikel 3.2
ETSI	EN 303 035-1 V1.2.1 Geharmoniseerde EN voor TETRA apparatuur, omvattend de essentiële eisen onder artikel 3.2. van de R&TTE richtlijn; Deel 1: Voice en Data (V+D)	EN 303 035-1 V1.1.1	Datum verstreken (30.9.2003)	Artikel 3.2
ETSI	EN 303 035-2 V1.2.2 Geharmoniseerde EN voor TETRA apparatuur, omvattend de essentiële eisen onder artikel 3.2. van de R&TTE richtlijn; Deel 2: Directe Mode Operatie (DMO)	EN 303 035-2 V1.2.1	Datum verstreken (31.10.2004)	Artikel 3.2
ETSI	ETS 300 487/A1:1997 Satellietgrondstations en systemen (SES); Mobiele grondstations alleen voor ontvangst (ROMES) werkend op de 1,5 GHz frequentieband voor datacommunicatie; Radiofrequentie (RF) specificaties			Artikel 3.2

(1) — CEN: rue de Stassart/De Stassartstraat 36, B-1050 Brussel, tel: (32-2) 550 08 11, fax: (32-2) 550 08 19 (<http://www.cenorm.be>)

— CENELEC: rue de Stassart/De Stassartstraat 35, B-1050 Brussels, tel: (32-2) 519 68 71, fax: (32-2) 519 69 19 (<http://www.cenelec.org>)

— ETSI: 650, route des Lucioles, F-06921 Sophia Antipolis, tel: (33) 492 94 42 12, fax: (33) 493 65 47 16 (<http://www.etsi.org>)

Noot 1: In het algemeen is de datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt, de door de Europese normalisatie-instituten vastgestelde datum van van intrekking, maar gebruikers van de norm worden erop gewezen dat dit in bepaalde uitzonderlijke gevallen anders kan zijn.

Noot 2.1: De nieuwe (of gewijzigde) norm heeft dezelfde werkingssfeer als de vervangen norm. Op de aangegeven datum vervalt het ten aanzien van de vervangen norm bestaande vermoeden van overeenstemming met de essentiële eisen van de richtlijn.

Noot 2.2: De nieuwe (of gewijzigde) norm heeft een ruimere werkingssfeer dan de vervangen normen. Op de aangegeven datum vervalt het ten aanzien van de vervangen normen bestaande vermoeden van overeenstemming met de essentiële eisen van de richtlijn.

Noot 2.3: De nieuwe norm heeft een beperktere werkingssfeer dan de vervangen norm. Op de aangegeven datum vervalt het ten aanzien van de (gedeeltelijk) vervangen norm bestaande vermoeden van overeenstemming met de essentiële eisen van de richtlijn voor die producten die binnen de werkingssfeer van de nieuwe norm vallen. Het vermoeden van overeenstemming met de essentiële eisen van de richtlijn voor producten die binnen de werkingssfeer van de (gedeeltelijk) vervangen norm vallen maar niet binnen de werkingssfeer van de nieuwe norm vallen, blijft bestaan.

Noot 3: In het geval van wijzigingsbladen is de norm waarnaar verwezen wordt EN CCCC:YYYY, de voorafgaande wijzigingsbladen, indien die er zijn, en het nieuw genoemde wijzigingsblad. De vervangen norm (kolom 4) bestaat daarom uit EN CCCC:YYYY en de voorafgaande wijzigingsbladen, indien die er zijn, maar zonder het nieuw genoemde wijzigingsblad. Op genoemde datum eindigt het vermoeden van overeenstemming met de essentiële eisen van de richtlijn van de vervangen norm.

Voorbeeld: Voor EN 60215:1989 geldt het volgende:

CENELEC	EN 60215:1989 Veiligheidseisen voor radiozendapparatuur (IEC 60215:1987) [De norm waarnaar verwezen wordt is EN 60215:1989]	GEEN [Er is geen vervangen norm]	—	Artikel 3.1.a (en Artikel 2 73/23/EEC)
	Wijzigingsblad A1:1992 bij EN 60215:1989 (IEC 60215:1987/A1:1990) [De norm waarnaar verwezen wordt is EN 60215:1989 +A1:1992 bij EN 60215:1989]	Noot 3 [De vervangen norm is EN 60215:1989]	Datum verstreken (1.6.1993)	
	Wijzigingsblad A2:1994 bij EN 60215:1989 (IEC 60215:1987/A2:1993) [De norm waarnaar verwezen wordt is EN 60215:1989 +A1:1992 bij EN 60215:1989 +A2:1994 bij EN 60215:1989]	Noot 3 [De vervangen norm is EN 60215:1989 +A1:1992 bij EN 60215:1989]	Datum verstreken (15.7.1995)	

Noot 4: EN 301 489-1 bevat de gemeenschappelijke vereisten inzake elektromagnetische compatibiliteit (opwekking van en ongevoeligheid voor elektromagnetische storingen) voor alle radioapparatuur en moet in combinatie met het desbetreffende op radio van toepassing zijnde deel van deze norm worden gebruikt, om zo het vermoeden van conformiteit met Artikel 3.1.b van de richtlijn aan te tonen.

WAARSCHUWING:

- Verder kunnen standaarden, die gepubliceerd zijn onder richtlijnen 73/23/EEG, 89/336/EEG, 90/385/EEG en 93/42/EEG gebruikt worden om de overeenstemming met Artikel 3.1.a en 3.1.b van richtlijn 1999/5/EG aan te tonen.
- Producten worden verondersteld in overeenstemming met de richtlijn te zijn, als zij voldoen aan de eisen voor het gebruik waarvoor zij zijn bestemd.
- Deze lijst vervangt de vorige lijsten die in het *Publicatieblad van de Europese Unie* gepubliceerd werden.

Mededeling van de Commissie in het kader van de uitvoering van Richtlijn 89/336/EEG van de Raad van 3 mei 1989 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de lidstaten inzake elektromagnetische compatibiliteit

(Voor de EER relevante tekst)

(Bekendmaking van titels en referentienummers van geharmoniseerde normen in het kader van de richtlijn)

(2006/C 314/05)

Europees normalisatieinstituten ⁽¹⁾	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CENELEC	EN 50065-1:2001 Besturing via laagspanningsinstallaties in het frequentiegebied 3 kHz tot 148,5 kHz — Deel 1: Algemene eisen, frequentiebanden en elektromagnetische storingen	EN 50065-1:1991 + A1:1992 + A2:1995 + A3:1996 Noot 2.1	Datum verstreken (1.4.2003)
CENELEC	EN 50065-2-1:2003 Besturing via laagspanningsinstallaties in het frequentiegebied 3 kHz tot 148,5 kHz — Deel 2-1: Immunititeitseisen voor toestellen en systemen voor communicatie over het voedingsnet in het frequentiegebied 95 kHz tot 148,5 kHz en bestemd voor gebruik in huishoudelijke, handels- en licht-industriële omgevingen Wijzigingsblad A1:2005 bij EN 50065-2-1:2003	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3 Noot 3	Datum verstreken (1.10.2004) 1.7.2008
CENELEC	EN 50065-2-2:2003 Besturing via laagspanningsinstallaties in het frequentiegebied 3 kHz tot 148,5 kHz; Deel 2-1: Immunititeitseisen voor toestellen en systemen voor communicatie over het voedingsnet in het frequentiegebied 95 kHz tot 148,5 kHz en bestemd voor gebruik in industriële omgevingen Wijzigingsblad A1:2005 bij EN 50065-2-2:2003	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3 Noot 3	Datum verstreken (1.10.2004) 1.7.2008
CENELEC	EN 50065-2-3:2003 Besturing via laagspanningsinstallaties in het frequentiegebied 3 kHz tot 148,5 kHz — Deel 2-3: Immunititeitseisen voor toestellen en systemen voor communicatie over het voedingsnet in het frequentiegebied 3 kHz tot 95 kHz en bestemd voor gebruik door elektriciteitsbedrijven Wijzigingsblad A1:2005 bij EN 50065-2-3:2003	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3 Noot 3	Datum verstreken (1.8.2004) 1.7.2008
CENELEC	EN 50083-2:2001 Kabelnetwerken voor televisie- en geluidsignalen en interactieve diensten — Deel 2: Elektromagnetische compatibiliteit voor uitrusting Wijzigingsblad A1:2005 bij EN 50083-2:2001	EN 50083-2:1995 + A1:1997 Noot 2.1 Noot 3	Datum verstreken (1.1.2004) 1.4.2008
CENELEC	EN 50090-2-2:1996 Gebouwbeheersystemen (HBES) — Deel 2-2: Systemoverzicht — Algemene technische eisen	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3	Datum verstreken (1.10.1999)
CENELEC	EN 50091-2:1995 Niet-onderbreekbare voedingen — Deel 2: EMC-eisen	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3	Datum verstreken (1.3.1999)

Europees normalisatieinstituten ⁽¹⁾	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CENELEC	EN 50130-4:1995 Alarmsystemen — Deel 4: Elektromagnetische compatibiliteit- Productgroepnorm; Immunititeitseisen voor onderdelen van brand-,inbraak-en sociale alarmsystemen Wijzigingsblad A1:1998 bij EN 50130-4:1995 Wijzigingsblad A2:2003 bij EN 50130-4:1995	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3 Noot 3 Noot 3	Datum verstreken (1.1.2001) Datum verstreken (1.1.2001) 1.9.2007
CENELEC	EN 50148:1995 Elektronische taximeters	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3	Datum verstreken (15.12.1995)
CENELEC	EN 50240:2004 Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) — Productnorm voor de weerstand van lasapparatuur	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3	1.4.2007
CENELEC	EN 50263:1999 Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) — Productnorm voor meetrelais en beveiligingsuitrusting	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3	Datum verstreken (1.8.2002)
CENELEC	EN 50270:1999 Elektromagnetische compatibiliteit — Elektrisch materieel voor de detectie en meting van brandbare gasen, giftige gasen of zuurstof	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3	Datum verstreken (1.10.2001)
CENELEC	EN 50293:2000 Elektromagnetische compatibiliteit — Verkeersregelinstallaties — Productnorm	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3	Datum verstreken (1.4.2003)
CENELEC	EN 50295:1999 Laagspanningsschakel- en verdeelinrichtingen — Besturing en apparaat-interface-systemen — Actuator- en sensorinterface (AS-i)	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3	Datum verstreken (1.12.1999)
CENELEC	EN 50370-1:2005 Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) — Productnorm voor gereedschapsmachines — Deel 1: Emissie	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3	1.2.2008
CENELEC	EN 50370-2:2003 Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) — Productgroepnorm voor gereedschapsmachines — Deel 2: Immunititeit	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3	Datum verstreken (1.11.2005)
CENELEC	EN 50412-2-1:2005 Apparatuur en spanningssystemen voor communicatie over het lichtnet in laagspanningsinstallaties in het frequentiegebied 1.6 MHz tot 30 MHz — Deel 2-1: Residentiële, commerciële en industriële omgeving — Immunititeitseisen	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3	1.4.2008
CENELEC	EN 50428:2005 Schakelaars voor huishoudelijk en soortgelijk gebruik in vaste elektrische installaties — Secundaire norm — Schakelaars en verwant installatiematerieel voor gebruik in gebouwbeheersystemen (HBES)	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3	1.1.2008

Europees normalisatieinstituten (*)	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CENELEC	EN 55011:1998 HF-apparatuur voor industriële, wetenschappelijke medische doeleinden (zgn. ISM-apparatuur) — Radiostoringskenmerken — Grenswaarden en meetmethoden (CISPR 11:1997 (Gewijzigd)) Wijzigingsblad A1:1999 bij EN 55011:1998 (CISPR 11:1997/A1:1999) Wijzigingsblad A2:2002 bij EN 55011:1998 (CISPR 11:1999/A2:2002)	EN 55011:1991 + A1:1997 + A2:1996 Noot 2.1 Noot 3 Noot 3	Datum verstreken (1.1.2001) Datum verstreken (1.8.2002) Datum verstreken (1.10.2005)
CENELEC	EN 55012:2002 Voertuigen, boten en toestellen met interne verbrandingsmotor — Radiostoringskenmerken — Grenswaarden en meetmethoden voor de bescherming van ontvangers behalve die in het voertuig, de boot of het toestel zelf of in aangrenzende (CISPR 12:2001) Noot 8 Wijzigingsblad A1:2005 bij EN 55012:2002 (CISPR 12:2001/A1:2005)	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3 Noot 3	Datum verstreken (1.2.2005) 1.3.2008
CENELEC	EN 55013:2001 Radio-en televisieomroep ontvangers en toebehoren-Radiostoring-Grenswaarden en meetmethoden (CISPR 13:2001 (Gewijzigd)) Wijzigingsblad A1:2003 bij EN 55013:2001 (CISPR 13:2001/A1:2003) Wijzigingsblad A2:2006 bij EN 55013:2001 (CISPR 13:2001/A2:2006)	EN 55013:1990 + A12:1994 + A13:1996 + A14:1999 Noot 2.1 Noot 3 Noot 3	Datum verstreken (1.9.2004) Datum verstreken (1.4.2006) 1.3.2009
CENELEC	EN 55014-1:2000 Elektromagnetische compatibiliteit — Eisen voor huishoudelijke toestellen, elektrisch gereedschap en soortgelijke apparaten — Deel 1: Emissie — Productgroepnorm (CISPR 14-1:2000) Wijzigingsblad A1:2001 bij EN 55014-1:2000 (CISPR 14-1:2000/A1:2001) Wijzigingsblad A2:2002 bij EN 55014-1:2000 (CISPR 14-1:2000/A2:2002)	EN 55014-1:1993 + A1:1997 + A2:1999 Noot 2.1 Noot 3 Noot 3	Datum verstreken (1.8.2003) Datum verstreken (1.10.2004) Datum verstreken (1.10.2005)
CENELEC	EN 55014-2:1997 Elektromagnetische compatibiliteit — Eisen voor huishoudelijke toestellen, elektrisch gereedschap en soortgelijke apparaten — Deel 2: Immunititeit — Productgroepnorm (CISPR 14-2:1997) Wijzigingsblad A1:2001 bij EN 55014-2:1997 (CISPR 14-2:1997/A1:2001)	EN 55014:1995 Noot 2.1 Noot 3	Datum verstreken (1.1.2001) Datum verstreken (1.12.2004)
CENELEC	EN 55015:2000 Grenswaarden en meetmethoden van radiostoringskenmerken van elektrische verlichting en soortgelijke apparatuur (CISPR 15:2000) Wijzigingsblad A1:2001 bij EN 55015:2000 (CISPR 15:2000/A1:2001) Wijzigingsblad A2:2002 bij EN 55015:2000 (CISPR 15:2000/A2:2002)	EN 55015:1996 + A1:1997 + A2:1999 Noot 2.1 Noot 3 Noot 3	Datum verstreken (1.8.2003) Datum verstreken (1.12.2004) Datum verstreken (1.10.2005)

Europees normalisatieinstituten (*)	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CENELEC	EN 55020:1994 Elektromagnetische immuniteit van omroep-ontvangers en aanverwante apparatuur Wijzigingsblad A11:1996 bij EN 55020:1994 Wijzigingsblad A13:1999 bij EN 55020:1994 Wijzigingsblad A14:1999 bij EN 55020:1994 Wijzigingsblad A12:1999 bij EN 55020:1994	EN 55020:1988 Noot 2.1 Noot 3 Noot 3 Noot 3 Noot 3	Datum verstreken (31.12.1998) Datum verstreken (1.6.1999) Datum verstreken (1.8.2001) Datum verstreken (1.8.2001) Datum verstreken (1.8.2002)
CENELEC	EN 55020:2002 Geluids en televisie-omroepontvangers en aanverwante apparatuur-Immunitetskenmerken-Limietwaarden en meetmethoden (CISPR 20:2002) Wijzigingsblad A1:2003 bij EN 55020:2002 (CISPR 20:2002/A1:2002) Wijzigingsblad A2:2005 bij EN 55020:2002 (CISPR 20:2002/A2:2004)	EN 55020:1994 en zijn wijzigingsbladen Noot 2.1 Noot 3 Noot 3	1.12.2006 1.12.2006 1.2.2008
CENELEC	EN 55022:1994 Grenswaarden en meetmethoden van radiostoringskenmerken van gegevensverwerkende apparatuur (CISPR 22:1993) Wijzigingsblad A1:1995 bij EN 55022:1994 (CISPR 22:1993/A1:1995) Wijzigingsblad A2:1997 bij EN 55022:1994 (CISPR 22:1993/A2:1996 (Gewijzigd)) Wijzigingsblad A1:2000 bij EN 55022:1998 (CISPR 22:1997/A1:2000) Wijzigingsblad A2:2003 bij EN 55022:1998 (CISPR 22:1997/A2:2002)	EN 55022:1987 Noot 2.1 Noot 3 Noot 3 Noot 3 Noot 3	Datum verstreken (31.12.1998) Datum verstreken (31.12.1998) Datum verstreken (31.12.1998) 1.8.2007 1.8.2007
CENELEC	EN 55022:1998 Gegevensverwerkende apparatuur — Radiostoringskenmerken — Grenswaarden en meetmethoden (CISPR 22:1997 (Gewijzigd)) Wijzigingsblad A1:2000 bij EN 55022:1998 (CISPR 22:1997/A1:2000) Wijzigingsblad A2:2003 bij EN 55022:1998 (CISPR 22:1997/A2:2002)	EN 55022:1994 en zijn wijzigingsbladen Noot 2.1 Noot 3 Noot 3	1.8.2007 1.10.2009 1.10.2009
CENELEC	EN 55022:2006 Gegevensverwerkende apparatuur — Radiostoringskenmerken — Grenswaarden en meetmethoden (CISPR 22:2005 (Gewijzigd))	EN 55022:1998 en zijn wijzigingsbladen	1.10.2009

Europees normalisatieinstituten (*)	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CENELEC	EN 55024:1998 Gegevensverwerkende apparatuur-Immunitetskenmerken-Grenswaarden en meetmethoden (CISPR 24:1997 (Gewijzigd)) Wijzigingsblad A1:2001 bij EN 55024:1998 (CISPR 24:1997/A1:2001) Wijzigingsblad A2:2003 bij EN 55024:1998 (CISPR 24:1997/A2:2002)	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3 Noot 3 Noot 3	Datum verstreken (1.7.2001) Datum verstreken (1.10.2004) Datum verstreken (1.12.2005)
CENELEC	EN 55103-1:1996 Elektromagnetische compatibiliteit — Produktgroepnorm voor audio-, video- en audiovisuele toestellen en voorlichtbesturingsapparatuur voor professionele doeleinden — Deel 1: Emissie	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3	Datum verstreken (1.9.1999)
CENELEC	EN 55103-2:1996 Elektromagnetische compatibiliteit — Produktgroepnorm voor audio-, video- en audiovisuele toestellen en voorlichtbesturingsapparatuur voor professionele doeleinden — Deel 2: Immunititeit	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3	Datum verstreken (1.9.1999)
CENELEC	EN 60034-1:1998 Roterende elektrische machines- Deel 1: Kengegevens en eigenschappen (IEC 60034-1:1996 (Gewijzigd)) Wijzigingsblad A11:2002 bij EN 60034-1:1998	— Relevante generieke norm(en) Noot 2.3	— Datum verstreken (1.7.2005)
CENELEC	EN 60204-31:1998 Veiligheid van machines — Elektrische uitrusting van machines — Deel 31: Bijzondere eisen op het gebied van veiligheid en EMC voor naaimachines, -eenheden en -systemen (IEC 60204-31:1996 (Gewijzigd))	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3	Datum verstreken (1.6.2002)
CENELEC	EN 60439-1:1999 Laagspanningsschakel- en verdeelinrichtingen — Deel 1: Geheel of gedeeltelijk aan typeproeven onderworpen samenstellingen (IEC 60439-1:1999)	EN 60439-1:1994 + A11:1996 Noot 2.1	Datum verstreken (1.8.2002)
CENELEC	EN 60669-2-1:2000 Schakelaars voor huishoudelijk en soortgelijk gebruik in vaste elektrische installaties — Deel 2-1: Bijzondere eisen — Elektronische schakelaars (IEC 60669-2-1:1996 (Gewijzigd) + A1:1997 (Gewijzigd)) Wijzigingsblad A2:2001 bij EN 60669-2-1:2000 (IEC 60669-2-1:1996/A2:1999 (Gewijzigd))	EN 60669-2-1:1996 + A11:1997 Noot 2.1 Noot 3	Datum verstreken (1.10.2005) Datum verstreken (1.10.2005)
CENELEC	EN 60669-2-1:2004 Schakelaars voor huishoudelijk en soortgelijk gebruik in vaste elektrische installaties — Deel 2: Bijzondere eisen — Elektronische schakelaars (IEC 60669-2-1:2002 (Gewijzigd))	EN 60669-2-1:2000 en zijn wijzigingsblad Noot 2.1	1.7.2009

Europees normalisatieinstituten (*)	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CENELEC	EN 60669-2-2:1997 Schakelaars voor huishoudelijk en soortgelijk gebruik in vaste elektrische installaties — Deel 2: Bijzondere eisen — Sectie 2: Elektromagnetische schakelaars voor bediening op afstand (IEC 60669-2-2:1996)	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3	Datum verstreken (1.6.1999)
CENELEC	EN 60669-2-3:1997 Schakelaars voor huishoudelijk en soortgelijk gebruik in vaste elektrische installaties — Deel 2-3: Bijzondere eisen — Schakelaars met vertraagde uitschakeling (T.D.S) (IEC 60669-2-3:1997)	EN 60669-2-3:1996 Noot 2.1	Datum verstreken (1.6.1999)
CENELEC	EN 60730-1:1995 Automatische elektrische regelaars voor huishoudelijk en soortgelijk gebruik — Deel 1: Algemene eisen (IEC 60730-1:1993 (Gewijzigd)) Wijzigingsblad A11:1996 bij EN 60730-1:1995 Wijzigingsblad A17:2000 bij EN 60730-1:1995	— Relevante generieke norm(en) Noot 2.3 Noot 3	— Datum verstreken (1.1.1998) Datum verstreken (1.10.2002)
CENELEC	EN 60730-1:2000 Automatische elektrische regelaars voor huishoudelijk en soortgelijk gebruik — Deel 1: Algemene eisen (IEC 60730-1:1999 (Gewijzigd)) Noot 7 Wijzigingsblad A1:2004 bij EN 60730-1:2000 (IEC 60730-1:1999/A1:2003 (Gewijzigd))	EN 60730-1:1995 en zijn wijzigingsbladen Noot 3	—
CENELEC	EN 60730-2-5:1995 Automatische elektrische regelaars voor huishoudelijk en soortgelijk gebruik — Deel 2-5: Bijzondere eisen voor elektrische branderautomaten (IEC 60730-2-5:1993 (Gewijzigd))	EN 60730-1:1995 en zijn wijzigingsbladen Noot 2.3	Datum verstreken (15.12.2000)
CENELEC	EN 60730-2-5:2002 Automatische elektrische controle voor huishoudelijk en soortgelijk gebruik — Deel 2-5: Speciale eisen voor controle systemen voor automatisch elektrische branders (IEC 60730-2-5:2000 (Gewijzigd)) Wijzigingsblad A1:2004 bij EN 60730-2-5:2002 (IEC 60730-2-5:2000/A1:2004 (Gewijzigd)) Wijzigingsblad A11:2005 bij EN 60730-2-5:2002	— EN 60730-2-5:1995 Noot 2.1 Noot 3	— 1.12.2008 1.12.2008
CENELEC	EN 60730-2-6:1995 Automatische elektrische regelaars voor huishoudelijk en soortgelijk gebruik — Deel 2-6: Bijzondere eisen voor elektrische drukgevoelige regelaars inclusief mechanische eisen (IEC 60730-2-6:1991 (Gewijzigd)) Wijzigingsblad A1:1997 bij EN 60730-2-6:1995 (IEC 60730-2-6:1991/A1:1994 (Gewijzigd))	— EN 60730-1:1995 en zijn wijzigingsbladen Noot 2.3	— Datum verstreken (15.12.2003)

Europees normalisatieinstituten (*)	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CENELEC	<p>EN 60730-2-7:1991 Automatische elektrische regelaars voor huishoudelijk en soortgelijk gebruik — Deel 2: Bijzondere eisen voor tijdschakelaars, tijd klokken en klokgestuurde programmaschakelaars (IEC 60730-2-7:1990 (Gewijzigd))</p> <p>Wijzigingsblad A1:1997 bij EN 60730-2-7:1991 (IEC 60730-2-7:1990/A1:1994 (Gewijzigd))</p>	<p>—</p> <p>EN 60730-1:1995 en zijn wijzigingsbladen Noot 2.3</p>	<p>—</p> <p>Datum verstreken (1.1.2004)</p>
CENELEC	<p>EN 60730-2-8:1995 Automatische elektrische regelaars voor huishoudelijk en soortgelijk gebruik — Deel 2-8: Bijzondere eisen voor elektrisch bediende waterafsluiters inclusief mechanische eisen (IEC 60730-2-8:1992 (Gewijzigd))</p> <p>Wijzigingsblad A1:1997 bij EN 60730-2-8:1995 (IEC 60730-2-8:1992/A1:1994 (Gewijzigd))</p> <p>Wijzigingsblad A2:1997 bij EN 60730-2-8:1995 (IEC 60730-2-8:1992/A2:1997)</p>	<p>—</p> <p>EN 60730-1:1995 en zijn wijzigingsbladen Noot 2.3</p> <p>Noot 3</p>	<p>—</p> <p>Datum verstreken (1.1.2004)</p> <p>Datum verstreken (1.1.2004)</p>
CENELEC	<p>EN 60730-2-8:2002 Automatische elektrische regelaars voor huishoudelijk en soortgelijk gebruik — Deel 2-8: Bijzondere eisen voor elektrisch bediende waterafsluiters inclusief mechanische eisen (IEC 60730-2-8:2000 (Gewijzigd))</p> <p>Wijzigingsblad A1:2003 bij EN 60730-2-8:2002 (IEC 60730-2-8:2000/A1:2002 (Gewijzigd))</p>	<p>EN 60730-2-8:1995 en zijn wijzigingsbladen Noot 2.1</p> <p>Noot 3</p>	<p>1.12.2008</p> <p>1.12.2008</p>
CENELEC	<p>EN 60730-2-9:1995 Automatische elektrische regelaars voor huishoudelijk en soortgelijk gebruik — Deel 2: Bijzondere eisen voor temperatuurgevoelige regelaars (IEC 60730-2-9:1992 (Gewijzigd))</p> <p>Wijzigingsblad A1:1996 bij EN 60730-2-9:1995 (IEC 60730-2-9:1992/A1:1994 (Gewijzigd))</p> <p>Wijzigingsblad A2:1997 bij EN 60730-2-9:1995 (IEC 60730-2-9:1992/A2:1994 (Gewijzigd))</p>	<p>—</p> <p>EN 60730-1:1995 en zijn wijzigingsbladen Noot 2.3</p> <p>Noot 3</p>	<p>—</p> <p>Datum verstreken (1.1.2004)</p> <p>Datum verstreken (1.1.2004)</p>
CENELEC	<p>EN 60730-2-9:2002 Automatische elektrische regelaars voor huishoudelijk en soortgelijk gebruik — Deel 2-9: Bijzondere eisen voor temperatuurgevoelige regelaars (IEC 60730-2-9:2000 (Gewijzigd))</p> <p>Wijzigingsblad A2:2005 bij EN 60730-2-9:2002 (IEC 60730-2-9:2000/A2:2004 (Gewijzigd))</p> <p>Wijzigingsblad A1:2003 bij EN 60730-2-9:2002 (IEC 60730-2-9:2000/A1:2002 (Gewijzigd))</p>	<p>EN 60730-2-9:1995 en zijn wijzigingsbladen Noot 2.1</p> <p>Noot 3</p> <p>Noot 3</p>	<p>1.12.2008</p> <p>1.12.2007</p> <p>1.12.2008</p>

Europees normalisatieinstituten (*)	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CENELEC	EN 60730-2-11:1993 Automatische elektrische regelaars voor huishoudelijk en soortgelijk gebruik — Deel 2-11: Bijzondere eisen voor energieregelaars (IEC 60730-2-11:1993) Wijzigingsblad A1:1997 bij EN 60730-2-11:1993 (IEC 60730-2-11:1993/A1:1994 (Gewijzigd)) Wijzigingsblad A11:2005 bij EN 60730-2-11:1993	— EN 60730-1:1995 en zijn wijzigingsbladen Noot 2.3 Noot 3	— Datum verstreken (1.7.2000) 1.3.2009
CENELEC	EN 60730-2-13:1998 Automatische elektrische regelaars voor huishoudelijk en soortgelijk gebruik — Deel 2-13: Bijzondere eisen voor op vochtigheid reagerende regelaars (IEC 60730-2-13:1995 (Gewijzigd)) Wijzigingsblad A11:2005 bij EN 60730-2-13:1998	EN 60730-1:1995 en zijn wijzigingsbladen Noot 2.3 Noot 3	Datum verstreken (1.8.2001) 1.2.2009
CENELEC	EN 60730-2-14:1997 Automatische elektrische regelaars voor huishoudelijk en soortgelijk gebruik — Deel 2-14: Bijzondere eisen voor elektrische regelaars (IEC 60730-2-14:1995 (Gewijzigd)) Wijzigingsblad A1:2001 bij EN 60730-2-14:1997 (IEC 60730-2-14:1995/A1:2001)	EN 60730-1:1995 en zijn wijzigingsbladen Noot 2.3 Noot 3	Datum verstreken (1.6.2004) 1.7.2008
CENELEC	EN 60730-2-18:1999 Automatische elektrische regelaars voor huishoudelijk en soortgelijk gebruik — Deel 2-18: Bijzondere eisen voor automatische elektrische op water- en luchtstroom reagerende regelaars inclusief mechanische eisen (IEC 60730-2-18:1997 (Gewijzigd))	EN 60730-1:1995 en zijn wijzigingsbladen Noot 2.3	Datum verstreken (1.4.2002)
CENELEC	EN 60870-2-1:1996 Materieel en systemen voor besturing op afstand — Deel 2: Gebruiksomstandigheden — Sectie 1: Voedingen en elektromagnetische compatibiliteit (IEC 60870-2-1:1995)	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3	Datum verstreken (1.9.1996)
CENELEC	EN 60945:2002 Maritieme navigatie- en radiocommunicatie-apparatuur en -systemen — Algemene eisen — Beproevingmethoden en vereiste beproevingsresultaten (IEC 60945:2002)	EN 60945:1997 Noot 2.1	Datum verstreken (1.10.2005)
CENELEC	EN 60947-1:1999 Laagspanningsschakelaars — Deel 1: Algemene richtlijnen (IEC 60947-1:1999 (Gewijzigd)) Noot 6 Wijzigingsblad A2:2001 bij EN 60947-1:1999 (IEC 60947-1:1999/A2:2001)	EN 60947-1:1997 Noot 2.1 Noot 3	Datum verstreken (1.11.2001) Datum verstreken (1.12.2004)
CENELEC	EN 60947-1:2004 Laagspanningsschakelaars — Deel 1: Algemene richtlijnen (IEC 60947-1:2004) Noot 6	EN 60947-1:1999 en zijn wijzigingsblad Noot 2.1	1.4.2007
CENELEC	EN 60947-2:2003 Laagspanningsschakelaars — Deel 2: Vermogensschakelaars (IEC 60947-2:2003)	EN 60947-2:1996 + A1:1997 + A2:2001 Noot 2.1	Datum verstreken (1.6.2006)

Europees normalisatie-instituten (*)	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CENELEC	EN 60947-3:1999 Laagspanningsschakelaars — deel 3:Schakelaars, scheiders, gecombineerde eenheden van schakelaars/ scheiders en smeltveiligheden (IEC 60947-3:1999) Wijzigingsblad A1:2001 bij EN 60947-3:1999 (IEC 60947-3:1999/A1:2001)	EN 60947-3:1992 + A1:1995 Noot 2.1 Noot 3	Datum verstreken (1.1.2002) Datum verstreken (1.3.2004)
CENELEC	EN 60947-4-1:2001 Laagspanningsschakelaars — Deel 4-1: Schakelaars en aanzetters voor motoren — Elektromagnetische schakelaars en aanzetters voor motoren (IEC 60947-4-1:2000) Wijzigingsblad A1:2002 bij EN 60947-4-1:2001 (IEC 60947-4-1:2000/A1:2002) Wijzigingsblad A2:2005 bij EN 60947-4-1:2001 (IEC 60947-4-1:2000/A2:2005)	— EN 60947-4-1 en zijn wijzigingsbladen Noot 2.1 Noot 3	— Datum verstreken (1.10.2005) 1.7.2008
CENELEC	EN 60947-4-2:2000 Laagspanningsschakelaars — Deel 4-2: Schakelaars en aanzetters voor motoren — Wisselstroomhalfgeleiderschakelaars en -aanzetters voor motoren (IEC 60947-4-2:1999) Wijzigingsblad A1:2002 bij EN 60947-4-2:2000 (IEC 60947-4-2:1999/A1:2001)	EN 60947-4-2:1996 + A2:1998 Noot 2.1 Noot 3	Datum verstreken (1.12.2002) Datum verstreken (1.3.2005)
CENELEC	EN 60947-4-3:2000 Laagspanningsschakelaars — Deel 4-3: Schakelaars en aanzetters voor motoren — Wisselstroomhalfgeleider-motorschakelaars en -schakelaars voor andere belastingen (IEC 60947-4-3:1999)	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3	Datum verstreken (1.12.2002)
CENELEC	EN 60947-5-1:1997 Laagspanningsschakelaars — Deel 5: Stuurstroomkringen en schakelementen — Sectie 1: Elektromechanische stuurstroomkringen (IEC 60947-5-1:1997) Wijzigingsblad A12:1999 bij EN 60947-5-1:1997	— EN 60947-5-1:1991 +A12:1997 Noot 2.1	— Datum verstreken (1.10.2002)
CENELEC	EN 60947-5-1:2004 Laagspanningsschakelaars — Deel 5-1: Stuurstroomkringen en schakelementen — Sectie 1: Elektromechanische stuurstroomkringen (IEC 60947-5-1:2003)	EN 60947-5-1:1997 en zijn wijzigingsbladen Noot 2.1	1.5.2007
CENELEC	EN 60947-5-2:1998 Laagspanningsschakelaars — Deel 5-2: Stuurstroomkringen en schakelementen — Naderingsschakelaars (IEC 60947-5-2:1997 (Gewijzigd)) Wijzigingsblad A2:2004 bij EN 60947-5-2:1998 (IEC 60947-5-2:1997/A2:2003)	EN 60947-5-2:1997 Noot 2.1 Noot 3	Datum verstreken (1.10.2001) 1.2.2007

Europees normalisatieinstituten (*)	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CENELEC	EN 60947-5-3:1999 Laagspanningsschakelaars — Deel 5-3: Stuurstroomkringen en schakelementen — Eisen voor naderingselementen met een vastgesteld gedrag onder storingsomstandigheden (PDF) (IEC 60947-5-3:1999) Wijzigingsblad A1:2005 bij EN 60947-5-3:1999 (IEC 60947-5-3:1999/A1:2005)	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3 Noot 3	Datum verstreken (1.5.2002) 1.3.2008
CENELEC	EN 60947-5-6:2000 Laagspanningsschakelaars — Deel 5-6: Stuurstroomkringen en schakelementen — Gelijktroominterface voor naderingsschakelaars en schakelversterkers (NAMUR) (IEC 60947-5-6:1999)	EN 50227:1997 Noot 2.1	Datum verstreken (1.1.2003)
CENELEC	EN 60947-5-7:2003 Laagspanningsschakelaars — Deel 5-7: Stuurstroomkringen en schakelementen — Eisen voor naderingsinrichtingen met analoge uitgang (IEC 60947-5-7:2003)	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3	1.9.2006
CENELEC	EN 60947-6-1:1991 Laagspanningsschakelaars — Deel 6-1: Meervoudige-functieschakelaars — Automatische netomschakelaars (IEC 60947-6-1:1989) Wijzigingsblad A2:1997 bij EN 60947-6-1:1991 (IEC 60947-6-1:1989/A2:1997)	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3 EN 60947-6-1:1991/ A11:1997 Noot 3	Datum verstreken (1.10.1997) Datum verstreken (1.7.1998)
CENELEC	EN 60947-6-1:2005 Laagspanningsschakelaars — Deel 6-1: Meervoudige-functieschakelaars — Netomschakelaars (IEC 60947-6-1:2005)	EN 60947-6-1:1991 en zijn wijzigingsbladen Noot 2.1	1.10.2008
CENELEC	EN 60947-6-2:2003 Laagspanningsschakelaars — Deel 6-2: Meervoudige-functieschakelaars — Besturing- en beveiligingsschakelaars (of apparaten) (IEC 60947-6-2:2002)	EN 60947-6-2:1993 + A1:1997 Noot 2.1	Datum verstreken (1.9.2005)
CENELEC	EN 60947-8:2003 Laagspanningsschakelaars — Deel 8: Controle-units voor ingebouwde thermische bescherming (PTC) voor roterende elektrische machines (IEC 60947-8:2003)	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3	1.7.2006
CENELEC	EN 60974-10:2003 Uitrusting voor booglassen- Deel 10: Elektromagnetische compatibiliteit (EMC)-eisen (IEC 60974-10:2002 (Gewijzigd))	EN 50199:1995 Noot 2.1	Datum verstreken (1.3.2006)
CENELEC	EN 61000-3-2:2000 Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) — Deel 3-2: Limietwaarden — Limietwaarden voor de emissie van harmonische stromen (ingangsstroom van de toestellen kleiner dan of gelijk aan 16 A per fase) (IEC 61000-3-2:2000 (Gewijzigd)) Wijzigingsblad A2:2005 bij EN 61000-3-2:2000 (IEC 61000-3-2:2000/A1:2001 + IEC 61000-3-2:2000/A2:2004)	EN 61000-3-2:1995 + A1:1998 + A2:1998 + A14:2000 Noot 2.1 Noot 3	Datum verstreken (1.1.2004) 1.1.2008

Europees normalisatieinstituten (*)	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CENELEC	<p>EN 61000-3-3:1995 Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) — Deel 3-3: Limietwaarden voor spanningswisselingen, spanningsschommelingen en flikkering in openbare laagspanningsnetten voor apparatuur met een ingangsstroom 16 A per fase en zonder voorwaardelijke aansluiting (IEC 61000-3-3:1994)</p> <p>Wijzigingsblad A1:2001 bij EN 61000-3-3:1995 (IEC 61000-3-3:1994/A1:2001)</p> <p>Wijzigingsblad A2:2005 bij EN 61000-3-3:1995 (IEC 61000-3-3:1994/A2:2005)</p>	<p>EN 60555-3:1987 + A1:1991 Noot 2.2</p> <p>Noot 3</p> <p>Noot 3</p>	<p>Datum verstreken (1.1.2001)</p> <p>Datum verstreken (1.5.2004)</p> <p>1.9.2008</p>
CENELEC	<p>EN 61000-3-11:2000 Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) — Deel 3-11: Limietwaarden — Limietwaarden voor spanningswisselingen, spanningsschommelingen en flikkering in laagspanningsnetten voor apparatuur met een ingangsstroom tot 75 A en met voorwaardelijke aansluiting (IEC 61000-3-11:2000)</p>	<p>Relevante generieke norm(en) Noot 2.3</p>	<p>Datum verstreken (1.11.2003)</p>
CENELEC	<p>EN 61000-3-12:2005 Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) — Deel 3-12: Limietwaarden — Limietwaarden voor harmonische stromen geproduceerd door materieel aangesloten op het openbare laagspanningsnet met ingangsstroom groter dan 16A en kleiner dan 75A per fase (IEC 61000-3-12:2004)</p>	<p>Relevante generieke norm(en) Noot 2.3</p>	<p>1.2.2008</p>
CENELEC	<p>EN 61000-6-1:2001 Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) — Deel 6-1: Algemene normen — Immunititeit voor huishoudelijke, handels- en lichtindustriële omgevingen (IEC 61000-6-1:1997 (Gewijzigd))</p>	<p>EN 50082-1:1997 Noot 2.1</p>	<p>Datum verstreken (1.7.2004)</p>
CENELEC	<p>EN 61000-6-2:2001 Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) — Deel 6-2: Algemene normen — Immunititeit voor industriële omgevingen (IEC 61000-6-2:1999 (Gewijzigd))</p>	<p>EN 61000-6-2:1999 Noot 2.1</p>	<p>Datum verstreken (1.7.2004)</p>
CENELEC	<p>EN 61000-6-2:2005 Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) — Deel 6-2: Algemene normen — Immunititeit voor industriële omgevingen (IEC 61000-6-2:2005)</p>	<p>EN 61000-6-2:2001 Noot 2.1</p>	<p>1.6.2008</p>
CENELEC	<p>EN 61000-6-3:2001 Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) — Algemenenormen — Emissienorm voor huishoudelijke, handels-en lichtindustriële omgevingen (CISPR/IEC 61000-6-3:1996 (Gewijzigd))</p> <p>Wijzigingsblad A11:2004 bij EN 61000-6-3:2001</p>	<p>EN 50081-1:1992 Noot 2.1</p> <p>Noot 3</p>	<p>Datum verstreken (1.7.2004)</p> <p>1.7.2007</p>
CENELEC	<p>EN 61000-6-4:2001 Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) — Deel 6-4: Algemene normen — Emissienorm voor industriële omgevingen (IEC 61000-6-4:1997 (Gewijzigd))</p>	<p>EN 50081-2:1993 Noot 2.1</p>	<p>Datum verstreken (1.7.2004)</p>

Europees normalisatieinstituten (*)	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CENELEC	EN 61008-1:1994 Elektrotechnisch installatiematerieel — Aardlekschakelaars zonder ingebouwde overstrombeveiliging voor huishoudelijk en soortgelijk gebruik — Deel 1: Algemene bepalingen (IEC 61008-1:1990 (Gewijzigd) + A1:1992 (Gewijzigd)) Wijzigingsblad A2:1995 bij EN 61008-1:1994 (IEC 61008-1:1990/A2:1995) Wijzigingsblad A14:1998 bij EN 61008-1:1994	— Relevante generieke norm(en) Noot 2.3 Relevante generieke norm(en) Noot 2.3	— Datum verstreken (1.7.2000) Datum verstreken (1.1.2001)
CENELEC	EN 61008-1:2004 Aardlekschakelaars zonder ingebouwde overstrombeveiliging voor huishoudelijk en soortgelijk gebruik — Deel 1: Algemene bepalingen (IEC 61008-1:1996 (Gewijzigd) + A1:2002 (Gewijzigd))	EN 61008-1:1994 en zijn wijzigingsbladen Noot 2.1	1.4.2009
CENELEC	EN 61009-1:1994 Elektrotechnisch installatiematerieel — Aardlekschakelaars met ingebouwde overstrombeveiliging voor huishoudelijk en soortgelijk gebruik — Deel 1: Algemene bepalingen (IEC 61009-1:1991 (Gewijzigd)) Wijzigingsblad A1:1995 bij EN 61009-1:1994 (IEC 61009-1:1991/A1:1995) Wijzigingsblad A14:1998 bij EN 61009-1:1994	— Relevante generieke norm(en) Noot 2.3 Noot 3	— Datum verstreken (1.7.2000) Datum verstreken (1.1.2001)
CENELEC	EN 61009-1:2004 Aardlekschakelaars met ingebouwde overstrombeveiliging voor huishoudelijk en soortgelijk gebruik — Deel 1: Algemene bepalingen (IEC 61009-1:1996 (Gewijzigd) + A1:2002 (Gewijzigd))	EN 61009-1:1994 en zijn wijzigingsbladen Noot 2.1	1.4.2009
CENELEC	EN 61037:1992 Toonfrequent-ontvangers voor tariefsturing en belastingsregeling (IEC 61037:1990 (Gewijzigd)) Wijzigingsblad A1:1996 bij EN 61037:1992 (IEC 61037:1990/A1:1996) Wijzigingsblad A2:1998 bij EN 61037:1992 (IEC 61037:1990/A2:1998)	GEEN Noot 3 Noot 3	— Datum verstreken (1.12.1996) Datum verstreken (1.5.2001)
CENELEC	EN 61038:1992 Schakelklokken voor tariefsturing en belastingsregeling (IEC 61038:1990 (Gewijzigd)) Wijzigingsblad A1:1996 bij EN 61038:1992 (IEC 61038:1990/A1:1996) Wijzigingsblad A2:1998 bij EN 61038:1992 (IEC 61038:1990/A2:1998)	GEEN Noot 3 Noot 3	— Datum verstreken (1.12.1996) Datum verstreken (1.5.2001)

Europees normalisatieinstituten (*)	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CENELEC	EN 61131-2:2003 Programmeerbare besturingen — Deel 2: Apparatuur-eisen en beproevingen (IEC 61131-2:2003)	EN 61131-2:1994 + A11:1996 + A12:2000 Noot 2.1	Datum verstreken (1.5.2006)
CENELEC	EN 61204-3:2000 Laagspanningsvoedingsapparaten met gelijkstroomuitgang — Deel 3: Electromagnetische compatibiliteit (EMC) (IEC 61204-3:2000)	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3	Datum verstreken (1.11.2003)
CENELEC	EN 61326:1997 Elektrische uitrusting voor meting, besturing en laboratoriumgebruik — EMC-eisen (IEC 61326:1997) Wijzigingsblad A1:1998 bij EN 61326:1997 (IEC 61326:1997/A1:1998) Wijzigingsblad A2:2001 bij EN 61326:1997 (IEC 61326:1997/A2:2000) Wijzigingsblad A3:2003 bij EN 61326:1997 (IEC 61326:2002 (Annexes E & F only))	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3 Noot 3 Noot 3 Noot 3	Datum verstreken (1.7.2001) Datum verstreken (1.7.2001) Datum verstreken (1.4.2004) 1.10.2006
CENELEC	EN 61543:1995 Aardlekschakelaars voor huishoudelijk en soortgelijk gebruik — Elektromagnetische compatibiliteit (IEC 61543:1995) Wijzigingsblad A11:2003 bij EN 61543:1995 Wijzigingsblad A12:2005 bij EN 61543:1995 Wijzigingsblad A2:2006 bij EN 61543:1995 (IEC 61543:1995/A2:2005)	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3 Noot 3 Noot 3 Noot 3	Datum verstreken (4.7.1998) 1.3.2007 1.3.2008 1.12.2008
CENELEC	EN 61547:1995 Materieel voor algemene verlichtingsdoeleinden — EMC immuniteitseisen (IEC 61547:1995) Wijzigingsblad A1:2000 bij EN 61547:1995 (IEC 61547:1995/A1:2000)	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3 Noot 3	Datum verstreken (1.7.1996) Datum verstreken (1.11.2003)
CENELEC	EN 61800-3:1996 Regelbare elektrische aandrijfsystemen — Deel 3: EMC productnorm met inbegrip van specifieke beproevingsmethoden (IEC 61800-3:1996) Wijzigingsblad A11:2000 bij EN 61800-3:1996	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3 Noot 3	Datum verstreken (1.4.1997) Datum verstreken (1.1.2002)
CENELEC	EN 61800-3:2004 Regelbare elektrische aandrijfsystemen — Deel 3: EMC eisen en specifieke beproevingsmethoden (IEC 61800-3:2004)	EN 61800-3:1996 en zijn wijzigingsblad Noot 2.1	1.10.2007
CENELEC	EN 61812-1:1996 Tijdrelais voor industrieel gebruik — Deel 1: Eisen en beproevingen (IEC 61812-1:1996) Wijzigingsblad A11:1999 bij EN 61812-1:1996	— Relevante generieke norm(en) Noot 2.3	— Datum verstreken (1.1.2002)

Europees normalisatieinstituten ⁽¹⁾	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CENELEC	EN 62020:1998 Elektrotechnisch installatiematerieel — Lekstroombewakingstoestellen voor huishoudelijk en soortgelijk gebruik (IEC 62020:1998) Wijzigingsblad A1:2005 bij EN 62020:1998 (IEC 62020:1998/A1:2003 (Gewijzigd))	— Relevante generieke norm(en) Noot 2.3	— 1.3.2008
CENELEC	EN 62040-2:2006 Ononderbroken voedingen — Deel 2: Eisen ten aanzien van elektromagnetische compatibiliteit (EMC) (IEC 62040-2:2005)	EN 50091-2:1995 Noot 2.1	1.10.2008
CENELEC	EN 62052-11:2003 Apparatuur voor elektriciteitsmeting (AC)-Algemene eisen, proeven en beproevingsomstandigheden — Deel 11: Meetapparatuur (IEC 62052-11:2003) Noot 9	Relevante generieke norm(en) Noot 2.3	Datum verstreken (1.3.2006)
CENELEC	EN 62052-21:2004 Apparatuur voor elektriciteitsmeting (AC) — Algemene eisen, proeven en beproevingsomstandigheden — Deel 21: Tariefsturing- en belastingregelingsapparatuur (IEC 62052-21:2004) Noot 11	EN 61037:1992 en zijn wijzigingsbladen + EN 61038:1992 en zijn wijzigingsbladen Noot 2.1	1.7.2007
CENELEC	EN 62053-11:2003 Apparatuur voor elektriciteitsmeting (wisselstroom) — Algemene eisen — Deel 11: Elektromechanische meters voor actieve energie (klasse 0,5,1 en 2) (IEC 62053-11:2003)	EN 60521:1995 Noot 2.1	Datum verstreken (1.3.2006)
CENELEC	EN 62053-21:2003 Apparatuur voor elektriciteitsmeting (wisselstroom)- Algemene eisen-Deel 21: Statische meters voor actieve energie (klasse 1 en 2) (IEC 62053-21:2003)	EN 61036:1996 + A1:2000 Noot 2.1	Datum verstreken (1.3.2006)
CENELEC	EN 62053-22:2003 Apparatuur voor elektriciteitsmeting (wisselstroom)- Algemene eisen-Deel 22: Statische meters voor actieve energie (klasse 0,2 S and 0,5 S) (IEC 62053-22:2003)	EN 60687:1992 Noot 2.1	Datum verstreken (1.3.2006)
CENELEC	EN 62053-23:2003 Apparatuur voor elektriciteitsmeting (wisselstroom)-Algemene eisen-Deel 23: Statische meters voor reactieve energie (klasse 2 en 3) (IEC 62053-23:2003)	EN 61268:1996 Noot 2.1	Datum verstreken (1.3.2006)
CENELEC	EN 62054-11:2004 Elektriciteitsmeting (a.c.)- Tariefsturing en belastingregeling — Deel 11: Speciale eisen voor elektronische toonfrequent-ontvangers (IEC 62054-11:2004)	EN 61037:1992 en zijn wijzigingsbladen Noot 2.1	1.7.2007
CENELEC	EN 62054-21:2004 Elektriciteitsmeting (a.c) — Tariefsturing en belastingregeling — Deel 21: Speciale eisen voor schakelklokken (IEC 62054-21:2004)	EN 61038:1992 en zijn wijzigingsbladen Noot 2.1	1.7.2007
ETSI	EN 300 386 V1.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumaangelegenheden (ERM); Netwerkapparatuur openbare telecommunicatie Vereisten Elektromagnetische Compatibiliteit (EMC)	EN 300 386-2 V1.1.3	31.8.2007

Europees normalisatieinstituten ⁽¹⁾	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
ETSI	EN 300 386 V1.3.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumaangelegenheden (ERM); Netwerkapparatuur openbare telecommunicatie Vereisten Elektromagnetische Compatibiliteit (EMC)	EN 300 386-2 V.1.1.3	31.8.2007
ETSI	EN 300 386 V1.3.2 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumaangelegenheden (ERM); Netwerkapparatuur openbare telecommunicatie Vereisten Elektromagnetische Compatibiliteit (EMC)	EN 300 386-2 V.1.1.3	31.8.2007
ETSI	EN 300 386 V1.3.3 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumaangelegenheden (ERM); Netwerkapparatuur openbare telecommunicatie Vereisten Elektromagnetische Compatibiliteit (EMC)	EN 300 386-2 V1.1.3	31.8.2007
ETSI	EN 300 386-2 V1.1.3 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumaangelegenheden (ERM); Netwerkapparatuur openbare telecommunicatie Vereisten Elektromagnetische Compatibiliteit (EMC)		
CEN	EN 617:2001 Cotinubehandelingsapparatuur en systemen — Transporteursveiligheids- en en EMC-eisen voor installaties voor opslag van stortgoed in silo's, bunkers, voor- raadbakken en trechters	—	
CEN	EN 618:2002 Cotinubehandelingsapparatuur en systemen — Veiligheids- en EMC-eisen voor uitrusting voor de mechanische behandeling van stortgoed, met uitzondering van vaste transportbanden	—	
CEN	EN 619:2002 Continubehandelingsapparatuur en-systemen — Veiligheids- en EMC-eisen voor uitrusting voor de mechanische behandeling van stukgoed	—	
CEN	EN 620:2002 Cotinubehandelingsapparatuur en systemen — Stuk- en stortgoedtransporteurs — Veiligheids- en EMC-eisen voor vaste transportbanden voor stortgoed	—	
CEN	EN 12015:1998 Elektromagnetische compatibiliteit — Productfamilienorm voor liften, roltrappen en roltrottoirs — Emissie	—	
CEN	EN 12015:2004 Elektromagnetische compatibiliteit — Productgroepnorm voor liften, roltrappen en rolpaden — Emissie	EN 12015:1998	30.6.2006
CEN	EN 12016:1998 Elektromagnetische compatibiliteit — Productfamilienorm voor liften, roltrappen en roltrottoirs — Immunititeit	—	
CEN	EN 12016:2004 Elektromagnetische compatibiliteit — Productgroepnorm voor liften, roltrappen en rolpaden — Immunititeit	EN 12016:1998	30.6.2006
CEN	EN 12895:2000 Gemotoriseerde transportwerktuigen — Elektromagnetische compatibiliteit	—	
CEN	EN 13241-1:2003 Industriële en commerciële garagedeuren en -poorten — Productnorm — Deel 1: Producten zonder vuur of rookweerstandkarakteristieken	—	

Europees normalisatie-instituut ⁽¹⁾	Referentienummer en titel van de norm (Referentiedocument)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CEN	EN 13309:2000 Bouwmachines — Elektromagnetische compatibiliteit van machines met inwendige elektrische voedingen	—	
CEN	EN 14010:2003 Veiligheid van machines — Mechanisch aangedreven parkeerinrichtingen voor motorvoertuigen — Veiligheids- en EMC-eisen voor ontwerp, fabricage, opstelling en inbedrijfstelling	—	
CEN	EN ISO 14982:1998 Land- en bosbouwmachines — Elektromagnetische compatibiliteit — Beproevingmethoden en aanvaardingscriteria (ISO 14982:1998)	—	

(¹) — CEN: rue de Stassart/De Stassartstraat 36, B-1050 Brussel, tel: (32-2) 550 08 11, fax: (32-2) 550 08 19 (<http://www.cenorm.be>)
— CENELEC: rue de Stassart/De Stassartstraat 35, B-1050 Brussels, tel: (32-2) 519 68 71, fax: (32-2) 519 69 19 (<http://www.cenelec.org>)
— ETSI: 650, route des Lucioles, F-06921 Sophia Antipolis, tel: (33) 492 94 42 12, fax: (33) 493 65 47 16 (<http://www.etsi.org>)

Algemene opmerking: Indien een „—” is vermeld in de derde kolom (referentienummer van de vervangen norm) betekent dit dat de betreffende norm niet zonder wijzigingsblad of specifiek deel voor EMC doeleinden gebruikt mag worden.

Noot 1: In het algemeen is de datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt, de door de Europese normalisatie-instituten vastgestelde datum van van intrekking, maar gebruikers van de norm worden erop gewezen dat dit in bepaalde uitzonderlijke gevallen anders kan zijn.

Noot 2.1: De nieuwe (of gewijzigde) norm heeft dezelfde werkingssfeer als de vervangen norm. Op de aangegeven datum vervalt het ten aanzien van de vervangen norm bestaande vermoeden van overeenstemming met de essentiële eisen van de richtlijn.

Noot 2.2: De nieuwe (of gewijzigde) norm heeft een ruimere werkingssfeer dan de vervangen normen. Op de aangegeven datum vervalt het ten aanzien van de vervangen normen bestaande vermoeden van overeenstemming met de essentiële eisen van de richtlijn.

Noot 2.3: De nieuwe norm heeft een beperktere werkingssfeer dan de vervangen norm. Op de aangegeven datum vervalt het ten aanzien van de (gedeeltelijk) vervangen norm bestaande vermoeden van overeenstemming met de essentiële eisen van de richtlijn voor die producten die binnen de werkingssfeer van de nieuwe norm vallen. Het vermoeden van overeenstemming met de essentiële eisen van de richtlijn voor producten die binnen de werkingssfeer van de (gedeeltelijk) vervangen norm vallen maar niet binnen de werkingssfeer van de nieuwe norm vallen, blijft bestaan.

Noot 3: In het geval van wijzigingsbladen is de norm waarnaar verwezen wordt EN CCCC:YYYY, de voorafgaande wijzigingsbladen, indien die er zijn, en het nieuw genoemde wijzigingsblad. De vervangen norm (kolom 3) bestaat daarom uit EN CCCC:YYYY en de voorafgaande wijzigingsbladen, indien die er zijn, maar zonder het nieuw genoemde wijzigingsblad. Op genoemde datum eindigt het vermoeden van overeenstemming met de essentiële eisen van de richtlijn van de vervangen norm.

Voorbeeld: Voor EN 61037:1992 geldt het volgende:

CENELEC	EN 61037:1992 Toonfrequent-ontvangers voor tariefsturing en belastingsregeling (IEC 61037:1990 (Gewijzigd)) [De norm waarnaar verwezen wordt is EN 61037:1992 Wijzigingsblad A1:1996 bij EN 61037:1992 (IEC 61037:1990/A1:1996) [De norm waarnaar verwezen wordt is EN 61037:1997 +A1:1996 bij EN 61037:1992] Wijzigingsblad A2:1998 bij EN 61037:1992 (IEC 61037:1990/A2:1998) [De norm waarnaar verwezen wordt is EN 61037:1992 +A1:1996 bij EN 61037:1992 +A2:1998 bij EN 61037:1992]	GEEN [Er is geen vervangen norm] Noot 3 [De vervangen norm is EN 61037:1992] Noot 3 [De vervangen norm is EN 61037:1992 +A1:1996 bij EN 61037:1996]	— Datum verstreken (1.12.1996) Datum verstreken (1.5.2001)
---------	--	---	--

- Noot 6: EN 60947-1:1999 geeft geen vermoeden van overeenstemming zonder gebruikmaking van een ander deel van de norm. EN 60947-1:2004 geeft geen vermoeden van overeenstemming zonder gebruikmaking van een ander deel van de norm.
- Noot 7: EN 60730-1:2000 geeft geen vermoeden van overeenstemming zonder gebruikmaking van een ander deel van de norm.
- Noot 8: EN 55012 is van toepassing voor het geven van vermoeden van overeenstemming volgens richtlijn 89/336/EEG voor die voertuigen, schepen en apparaten aangedreven door inwendige verbrandingsmotoren die buiten de reikwijdte vallen van de Richtlijnen 95/54/EG, 97/24/EG, 2000/2/EG of 2004/104/EG.
- Noot 9: EN 62052-11:2003 geeft geen vermoeden van overeenstemming zonder een deel van de EN 62053-serie.
- Noot 11: EN 62052-21:2004 geeft geen vermoeden van overeenstemming zonder een deel van de EN 62054-serie.

WAARSCHUWING:

Deze lijst vervangt de vorige lijsten die in *Publicatieblad van de Europese Unie* gepubliceerd werden.

Mededeling van de Commissie in het kader van de uitvoering van Richtlijn 89/686/EEG van de Raad van 21 december 1989 inzake de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der lidstaten betreffende persoonlijke beschermingsmiddelen

(Voor de EER relevante tekst)

(Bekendmaking van titels en referentienummers van geharmoniseerde normen in het kader van de richtlijn)

(2006/C 314/06)

ENO ⁽¹⁾	Referentienummer en titel van de norm (en referentie document)	Eerste bekendmaking PB	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CEN	EN 132:1998 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Definities van termen en pictogrammen	4.6.1999	EN 132:1990	Datum verstreken (30.6.1999)
CEN	EN 133:2001 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Indeling	10.8.2002	EN 133:1990	Datum verstreken (10.8.2002)
CEN	EN 134:1998 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Benaming van onderdelen	13.6.1998	EN 134:1990	Datum verstreken (31.7.1998)
CEN	EN 135:1998 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Lijst van gelijkwaardige termen	4.6.1999	EN 135:1990	Datum verstreken (30.6.1999)
CEN	EN 136:1998 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Volgelaatmaskers — Eisen, beproevingsmethoden, merken EN 136:1998/AC:1999	13.6.1998	EN 136:1989 EN 136-10:1992	Datum verstreken (31.7.1998)
CEN	EN 137:1993 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Onafhankelijk persluchttoestel — Eisen, beproeving, merken EN 137:1993/AC:1993	23.12.1993	EN 137:1986	Datum verstreken (23.12.1993)
CEN	EN 138:1994 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Zelfaanzuigende slangmaskers voor gebruik met volgelaatmasker, halfmasker of mondstukgarnituur — Eisen, beproevingsmethoden, merken	16.12.1994	—	
CEN	EN 140:1998 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Halfmaskers en kwartmaskers — Eisen, beproevingsmethoden, merken EN 140:1998/AC:1999	6.11.1998	EN 140:1989	Datum verstreken (31.3.1999)
CEN	EN 142:2002 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Mondstukgarnituren — Eisen, beproeving, merken	10.4.2003	EN 142:1989	Datum verstreken (10.4.2003)
CEN	EN 143:2000 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Deeltjesfilters — Eisen, beproeving, merken EN 143:2000/A1:2006	24.1.2001 Dit is de eerste bekendmaking	EN 143:1990 Noot 3	Datum verstreken (24.1.2001) De datum van deze bekendmaking

ENO (1)	Referentienummer en titel van de norm (en referentie document)	Eerste bekendmaking PB	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CEN	EN 144-1:2000 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Afsluiters voor gasflessen — Deel 1: Schroefdraadverbindingen voor aansluiting EN 144-1:2000/A1:2003 EN 144-1:2000/A2:2005	24.1.2001 21.2.2004 6.10.2005	EN 144-1:1991 Noot 3 Noot 3	Datum verstreken (24.1.2001) Datum verstreken (31.10.2003) Datum verstreken (31.12.2005)
CEN	EN 144-2:1998 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Afsluiters voor gasflessen — Deel 2: Schroefdraadverbindingen voor uitlaataansluitingen	4.6.1999	—	
CEN	EN 144-3:2003 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Afsluiters voor gasflessen — Deel 3: Uitlaatverbindingen voor Nitrox en zuurstof duikgas	21.2.2004	—	
CEN	EN 145:1997 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Onafhankelijk kringloopademha- lingstoestel met samengeperste zuurstof of samengeperste zuurstof-stik- stof — Eisen, beproeving, merken EN 145:1997/A1:2000	19.2.1998 24.1.2001	EN 145:1988 EN 145-2:1992 Noot 3	Datum verstreken (28.2.1998) Datum verstreken (24.1.2001)
CEN	EN 148-1:1999 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Schroefdraad voor gelaatstukken — Deel 1: Standaard Schroefdraadverbinding	4.6.1999	EN 148-1:1987	Datum verstreken (31.8.1999)
CEN	EN 148-2:1999 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Schroefdraad voor gelaatstukken — Deel 2: Centrale schroefkoppeling	4.6.1999	EN 148-2:1987	Datum verstreken (31.8.1999)
CEN	EN 148-3:1999 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Schroefdraad voor gelaatstukken — Deel 3: Schroefkoppeling M 45 x 3	4.6.1999	EN 148-3:1992	Datum verstreken (31.8.1999)
CEN	EN 149:2001 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Filtrerende halfmaskers ter bescherming tegen deeltjes — Eisen, beproeving, merken	21.12.2001	EN 149:1991	Datum verstreken (21.12.2001)
CEN	EN 165:2005 Oogbescherming — Termen en definities	19.4.2006	EN 165:1995	Datum verstreken (31.5.2006)
CEN	EN 166:2001 Oogbescherming — Eisen	10.8.2002	EN 166:1995	Datum verstreken (10.8.2002)
CEN	EN 167:2001 Oogbescherming — Optische beproevingsmethoden	10.8.2002	EN 167:1995	Datum verstreken (10.8.2002)
CEN	EN 168:2001 Oogbescherming — Niet-optische beproevingsmethoden	10.8.2002	EN 168:1995	Datum verstreken (10.8.2002)

ENO (1)	Referentienummer en titel van de norm (en referentie document)	Eerste bekendmaking PB	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CEN	EN 169:2002 Oogbescherming — Filters voor lassen en aanverwante technieken — Doorlatingsfactoren en aanbevolen gebruik	28.8.2003	EN 169:1992	Datum verstreken (28.8.2003)
CEN	EN 170:2002 Oogbescherming — Ultravioletfilters — Doorlatingsfactoren en aanbevolen gebruik	28.8.2003	EN 170:1992	Datum verstreken (28.8.2003)
CEN	EN 171:2002 Oogbescherming — Infrarood filters — Doorlatingsfactoren en aanbevolen gebruik	10.4.2003	EN 171:1992	Datum verstreken (10.4.2003)
CEN	EN 172:1994 Oogbescherming — Zonlichtfilters voor industrieel gebruik	15.5.1996	—	
	EN 172:1994/A1:2000	4.7.2000	Noot 3	Datum verstreken (31.10.2000)
	EN 172:1994/A2:2001	10.8.2002	Noot 3	Datum verstreken (10.8.2005)
CEN	EN 174:2001 Oogbescherming — Skibrillen voor alpineskiën	21.12.2001	EN 174:1996	Datum verstreken (21.12.2001)
CEN	EN 175:1997 Persoonlijke beschermingsmiddelen — Middelen voor oog- en gezichtsbescherming tijdens lassen en aanverwante processen	19.2.1998	—	
CEN	EN 207:1998 Persoonlijke oogbescherming — Filters en oogbeschermers tegen lasersstraling	21.11.1998	EN 207:1993	Datum verstreken (31.3.1999)
	EN 207:1998/A1:2002	28.8.2003	Noot 3	Datum verstreken (28.8.2003)
CEN	EN 208:1998 Oogbescherming — Oogbeschermers voor instelwerkzaamheden aan lasers en lasersystemen (oogbeschermers voor laserinstelling)	21.11.1998	EN 208:1993	Datum verstreken (31.3.1999)
	EN 208:1998/A1:2002	28.8.2003	Noot 3	Datum verstreken (28.8.2003)
CEN	EN 250:2000 Ademhalingsstoestellen — Onafhankelijk duiktoestel met gecomprimeerde ademlucht — Eisen, beproeving, merken	8.6.2000	EN 250:1993	Datum verstreken (19.7.2000)
	EN 250:2000/A1:2006	Dit is de eerste bekendmaking	Noot 3	De datum van deze bekendmaking
CEN	EN 269:1994 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Aangedreven slangademhalingsstoestellen met een kap — Eisen, beproevingsmethoden, merken	16.12.1994	—	

ENO (¹)	Referentienummer en titel van de norm (en referentie document)	Eerste bekendmaking PB	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CEN	EN 340:2003 Beschermdende kleding — Algemene eisen	6.10.2005	EN 340:1993	Datum verstreken (6.10.2005)
CEN	EN 341:1992 Persoonlijke beschermingsmiddelen tegen vallen — Afdalingsmateriaal	23.12.1993	—	Datum verstreken (6.11.1998)
	EN 341:1992/A1:1996	6.11.1998	Noot 3	
	EN 341:1992/AC:1993			
CEN	EN 342:2004 Beschermdende kleding — Pakken en kledingstukken voor bescherming tegen kou	6.10.2005	—	
CEN	EN 343:2003 Beschermdende kleding — Bescherming tegen regen	21.2.2004	—	
CEN	EN 348:1992 Beschermdende kleding — Beproevingmethode: Bepaling van het gedrag van materialen onder invloed van kleine spetters van gesmolten metaal	23.12.1993	—	
	EN 348:1992/AC:1993			
CEN	EN 352-1:2002 Gehoorbeschermers — Algemene eisen — Deel 1: Gehoorkappen	28.8.2003	EN 352-1:1993	Datum verstreken (28.8.2003)
CEN	EN 352-2:2002 Gehoorbeschermers — Algemene eisen — Deel 2: Oorproppen	28.8.2003	EN 352-2:1993	Datum verstreken (28.8.2003)
CEN	EN 352-3:2002 Gehoorbeschermers — Algemene eisen — Deel 3: Aan industriële veiligheidshelmen bevestigde gehoorkappen	28.8.2003	EN 352-3:1996	Datum verstreken (28.8.2003)
CEN	EN 352-4:2001 Gehoorbeschermers — Veiligheidseisen en beproevingsmethoden — Deel 4: Niveau-afhankelijke gehoorkappen	10.8.2002	—	Datum verstreken (30.4.2006)
	EN 352-4:2001/A1:2005	19.4.2006	Noot 3	
CEN	EN 352-5:2002 Gehoorbeschermers — Veiligheidseisen en beproevingsmethoden — Deel 5: Actieve geluidsreducerende oorkappen	28.8.2003	—	
CEN	EN 352-6:2002 Gehoorbeschermers — Veiligheidseisen en beproevingsmethoden — Deel 6: Gehoorkappen met audiocommunicatie	28.8.2003	—	
CEN	EN 352-7:2002 Gehoorbeschermers — Veiligheidseisen en beproevingsmethoden — Deel 7: Niveau-afhankelijke oorproppen	28.8.2003	—	
CEN	EN 353-1:2002 Persoonlijke beschermingsmiddelen tegen vallen — Deel 1: Meelopende valbeveiliger met starre ankerlijn	28.8.2003	EN 353-1:1992	Datum verstreken (28.8.2003)

ENO (1)	Referentienummer en titel van de norm (en referentie document)	Eerste bekendmaking PB	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CEN	EN 353-2:2002 Persoonlijke beschermingsmiddelen tegen vallen — Deel 2: Meelopende valbeveiliger met flexibele ankerlijn	28.8.2003	EN 353-2:1992	Datum verstreken (28.8.2003)
CEN	EN 354:2002 Persoonlijke beschermingsmiddelen tegen vallen — Veiligheidslijnen	28.8.2003	EN 354:1992	Datum verstreken (28.8.2003)
CEN	EN 355:2002 Persoonlijke beschermingsmiddelen tegen vallen — Schokdempers	28.8.2003	EN 355:1992	Datum verstreken (28.8.2003)
CEN	EN 358:1999 Persoonlijke uitrusting voor werkplekpositionering en ter voorkoming van vallen — Gordels voor werkplekpositionering en behoud en verbindingmiddelen voor gordels	21.12.2001	EN 358:1992	Datum verstreken (21.12.2001)
CEN	EN 360:2002 Persoonlijke beschermingsmiddelen tegen vallen — Valbeveiligers met automatische lijnspanner	28.8.2003	EN 360:1992	Datum verstreken (28.8.2003)
CEN	EN 361:2002 Persoonlijke beschermingsmiddelen tegen vallen — Valbeveiligers met automatische lijnspanner	28.8.2003	EN 361:1992	Datum verstreken (28.8.2003)
CEN	EN 362:2004 Persoonlijke beschermingsmiddelen tegen vallen — Koppelingen	6.10.2005	EN 362:1992	Datum verstreken (6.10.2005)
CEN	EN 363:2002 Persoonlijke beschermingsmiddelen tegen vallen — Valbeveiligingsystemen	28.8.2003	EN 363:1992	Datum verstreken (28.8.2003)
CEN	EN 364:1992 Persoonlijke beschermingsmiddelen tegen vallen — Beproevingmethoden EN 364:1992/AC:1993	23.12.1993	—	
CEN	EN 365:2004 Persoonlijke beschermingsmiddelen tegen vallen — Algemene eisen voor gebruiksaanwijzingen, onderhoud, periodiek onderzoek, reparatie, merken en verpakking	6.10.2005	EN 365:1992	Datum verstreken (6.10.2005)
CEN	EN 367:1992 Beschermende kleding — Bescherming tegen hitte en vuur — Methode voor de bepaling van de warmtegeleiding bij blootstellen aan vlammen EN 367:1992/AC:1992	23.12.1993	—	
CEN	EN 373:1993 Beschermende kleding — Beoordeling van de weerstand van materialen tegen spetters van vloeibaar metaal	23.12.1993	—	
CEN	EN 374-1:2003 Beschermende handschoenen tegen chemicaliën en micro-organismen — Deel 1: Terminologie en prestatie-eisen	6.10.2005	EN 374-1:1994	Datum verstreken (6.10.2005)

ENO (1)	Referentienummer en titel van de norm (en referentie document)	Eerste bekendmaking PB	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CEN	EN 374-2:2003 Beschermdende handschoenen tegen chemicaliën en micro-organismen — Deel 2: Bepaling van de weerstand tegen indringen	6.10.2005	EN 374-2:1994	Datum verstreken (6.10.2005)
CEN	EN 374-3:2003 Beschermdende handschoenen tegen chemicaliën en micro-organismen — Deel 3: Bepaling van de weerstand tegen permeatie van chemicaliën EN 374-3:2003/AC:2006	6.10.2005	EN 374-3:1994	Datum verstreken (6.10.2005)
CEN	EN 379:2003 Oogbescherming — Automatische lasfilters	6.10.2005	EN 379:1994	Datum verstreken (6.10.2005)
CEN	EN 381-1:1993 Beschermdende kleding voor gebruikers van kettingzagen — Deel 1: Test- bank voor de beproeving van de weerstand tegen doorsnijden met een kettingzaag	23.12.1993	—	
CEN	EN 381-2:1995 Beschermdende kleding voor gebruikers van kettingzagen — Deel 2: Beproevingmethode voor beenbeschermers	12.1.1996	—	
CEN	EN 381-3:1996 Beschermdende kleding voor gebruikers van kettingzagen — Deel 3: Beproevingmethoden voor schoeisel	10.10.1996	—	
CEN	EN 381-4:1999 Beschermdende kleding voor gebruikers van kettingzagen — Deel 4: Beproevingmethoden voor beschermdende handschoenen	16.3.2000	—	
CEN	EN 381-5:1995 Beschermdende kleding voor gebruikers van kettingzagen — Deel 5: Eisen voor beenbeschermers	12.1.1996	—	
CEN	EN 381-7:1999 Beschermdende kleding voor gebruikers van kettingzagen — Deel 7: Eisen voor beschermdende handschoenen	16.3.2000	—	
CEN	EN 381-8:1997 Beschermdende kleding voor gebruikers van kettingszagen — Deel 8: Beproevingmethoden voor beenkappen voor kettingszagen	18.10.1997	—	
CEN	EN 381-9:1997 Beschermdende kleding voor gebruikers van kettingzagen — Deel 9: Eisen voor beenkappen voor kettingzagen	18.10.1997	—	
CEN	EN 381-10:2002 Beschermdende kleding voor gebruikers van kettingzagen — Deel 10: Beproevingmethoden voor beschermers voor het bovenlichaam	28.8.2003	—	

ENO (1)	Referentienummer en titel van de norm (en referentie document)	Eerste bekendmaking PB	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CEN	EN 381-11:2002 Beschermd kleding voor gebruikers van kettingzagen — Deel 11: Eisen voor beschermers voor het bovenlichaam	28.8.2003	—	
CEN	EN 388:2003 Beschermd handschoenen tegen mechanische gevaren	6.10.2005	EN 388:1994	Datum verstreken (6.10.2005)
CEN	EN 393:1993 Redding- en zwemvesten — Zwemvesten, 50 N EN 393:1993/A1:1998 EN 393:1993/AC:1995	16.12.1994 6.11.1998	— Noot 3	Datum verstreken (6.11.1998)
CEN	EN 395:1993 Redding- en zwemvesten — Reddingvesten — 100 N EN 395:1993/A1:1998 EN 395:1993/AC:1995	16.12.1994 6.11.1998	— Noot 3	Datum verstreken (6.11.1998)
CEN	EN 396:1993 Redding- en zwemvesten — Reddingvesten — 150 N EN 396:1993/A1:1998 EN 396:1993/AC:1995	16.12.1994 6.11.1998	— Noot 3	Datum verstreken (6.11.1998)
CEN	EN 397:1995 Industriële veiligheidshelmen EN 397:1995/A1:2000	12.1.1996 24.1.2001	— Noot 3	Datum verstreken (24.1.2001)
CEN	EN 399:1993 Redding- en zwemvesten — Reddingvesten — 275 N EN 399:1993/A1:1998 EN 399:1993/AC:1995	16.12.1994 6.11.1998	— Noot 3	Datum verstreken (6.11.1998)
CEN	EN 402:2003 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Door de longen aangestuurde onafhankelijke persluchtademhalingsstoelsten met een volgelaatmasker of mondstukgarnituur voor vluchtdoeleinden — Eisen, beproeving, merken	21.2.2004	EN 402:1993	Datum verstreken (21.2.2004)
CEN	EN 403:2004 Ademhalingsbeschermingsmiddelen voor vluchtdoeleinden — Filtrerende stoelsten met kap voor vluchtdoeleinden bij brand — Eisen, beproeving, merken	6.10.2005	EN 403:1993	Datum verstreken (6.10.2005)
CEN	EN 404:2005 Ademhalingsbeschermingsmiddelen voor vluchtdoeleinden — Zelf- redmiddel met filter tegen koolmonoxide — Eisen, beproeving, merken	6.10.2005	EN 404:1993	Datum verstreken (2.12.2005)

ENO (1)	Referentienummer en titel van de norm (en referentie document)	Eerste bekendmaking PB	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CEN	EN 405:2001 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Filtrerend halfmasker ter bescherming tegen gassen of gassen en stof — Eisen, beproeving, merken	10.8.2002	EN 405:1992	Datum verstreken (10.8.2002)
CEN	EN 407:2004 Beschermdende handschoenen tegen thermische gevaren (hitte en/of vuur)	6.10.2005	EN 407:1994	Datum verstreken (6.10.2005)
CEN	EN 420:2003 Beschermdende handschoenen — Algemene eisen en beproevingsmethoden Noot 4	2.12.2005	EN 420:1994	Datum verstreken (2.12.2005)
CEN	EN 421:1994 Beschermdende handschoenen tegen ioniserende straling en radioactieve besmetting	16.12.1994	—	
CEN	EN 443:1997 Brandweerhelmen	19.2.1998	—	
CEN	EN 458:2004 Gehoorschermers — Aanbevelingen voor keuze, gebruik, verzorging en onderhoud — Praktijkrichtlijn	6.10.2005	EN 458:1993	Datum verstreken (6.10.2005)
CEN	EN 463:1994 Beschermdende kleding tegen vloeibare chemicaliën — Beproevingmethode: Bepaling van de weerstand tegen het doordringen van een vloeistofstraal (jet test)	16.12.1994	—	
CEN	EN 464:1994 Beschermdende kleding tegen vloeibare en gasvormige chemicaliën, inclusief vloeistof aerosolen en vaste deeltjes — Beproevingmethode: Bepaling van de lekdichtheid van gasdichte pakken (Inwendige overdruktest)	16.12.1994	—	
CEN	EN 468:1994 Beschermdende kleding tegen vloeibare chemicaliën — Beproevingmethode: Bepaling van de weerstand tegen het doordringen van nevels (neveltest)	16.12.1994	—	
CEN	EN 469:2005 Beschermdende kleding voor brandweerlieden — Prestatie-eisen voor beschermende kleding voor brandbestrijding EN 469:2005/AC:2006	19.4.2006	EN 469:1995	Datum verstreken (30.6.2006)
CEN	EN 470-1:1995 Beschermdende kleding voor gebruik bij lassen en aanverwante processen — Deel 1: Algemene eisen EN 470-1:1995/A1:1998	12.1.1996 13.6.1998	— Noot 3	Datum verstreken (31.8.1998)
CEN	EN 471:2003 Waarschuwingkleding met hoge zichtbaarheid voor professioneel gebruik — Beproevingmethoden en eisen	6.10.2005	EN 471:1994	Datum verstreken (6.10.2005)

ENO (1)	Referentienummer en titel van de norm (en referentie document)	Eerste bekendmaking PB	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CEN	EN 510:1993 Beschermdende kleding tegen het risico gegrepen te worden door bewegende delen	16.12.1994	—	
CEN	EN 511:2006 Beschermdende handschoenen tegen koude	Dit is de eerste bekendmaking	EN 511:1994	De datum van deze bekendmaking
CEN	EN 530:1994 Schuurvastheid van materiaal voor beschermdende kleding — Beproevingmethoden EN 530:1994/AC:1995	30.8.1995	—	
CEN	EN 531:1995 Beschermdende kleding voor industrie-arbeiders die worden blootgesteld aan hitte (uitgezonderd kleding voor brandweerlieden en lassers) EN 531:1995/A1:1998	6.11.1998 4.6.1999	— Noot 3	Datum verstreken (4.6.1999)
CEN	EN 533:1997 Beschermdende kleding — Bescherming tegen hitte en vlammen — Materialen en materiaalcombinaties met een beperkte vlamverspreiding	14.6.1997	—	
CEN	EN 564:1997 Bergbeklimmersuitrusting — Hulplijnen — Veiligheidseisen en beproevingsmethoden	10.8.2002	—	
CEN	EN 565:1997 Bergbeklimmersuitrusting — Band — Veiligheidseisen en beproevingsmethoden	10.8.2002	—	
CEN	EN 566:1997 Bergbeklimmersuitrusting — Lussen — Veiligheidseisen en beproevingsmethoden	10.8.2002	—	
CEN	EN 567:1997 Bergbeklimmersuitrusting — Touwklemmen — Veiligheidseisen en beproevingsmethoden	10.8.2002	—	
CEN	EN 568:1997 Bergbeklimmersuitrusting — Ijshaken — Veiligheidseisen en beproevingsmethoden	14.6.1997	—	
CEN	EN 569:1997 Bergbeklimmersuitrusting — Pitons — Veiligheidseisen en beproevingsmethoden	10.8.2002	—	
CEN	EN 659:2003 Beschermdende handschoenen voor brandweerlieden	21.2.2004	EN 659:1996	Datum verstreken (21.2.2004)
CEN	EN 702:1994 Beschermdende kleding — Bescherming tegen hitte en vuur — Beproevingmethoden: Bepaling van de geleidbaarheid voor contact-warme door beschermdende kleding of materialen daarvoor	12.1.1996	—	

ENO (1)	Referentienummer en titel van de norm (en referentie document)	Eerste bekendmaking PB	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CEN	EN 795:1996 Persoonlijke beschermingsmiddelen tegen vallen — Verankeringsvoorzieningen — Eisen en beproeving	12.2.2000	—	

Waarschuwing: Deze bekendmaking heeft geen betrekking op de uitrusting beschreven in de klassen A (structurele verankeringen), C (verankeringsvoorzieningen die uitgerust zijn met horizontale flexibele zekeringsklampen) en D (verankeringsvoorzieningen die uitgerust zijn met horizontale stijve zekeringsrails), waarvan sprake is in de volgende rubrieken: 3.13.1, 3.13.3, 3.13.4, 4.3.1, 4.3.3, 4.3.4, 5.2.1, 5.2.2, 5.2.4, 5.2.5, 5.3.2 (wat klasse A1 betreft), 5.3.3, 5.3.4, 5.3.5, 6 (wat de klassen A, C en D betreft), bijlage A (rubrieken A.2, A.3, A.5 en A.6), bijlage B, bijlage ZA (wat de klassen A, C en D betreft); deze uitrusting kan niet worden geacht in overeenstemming te zijn met de bepalingen van Richtlijn 89/686/EEG.

	EN 795:1996/A1:2000	24.1.2001	Noot 3	Datum verstreken (30.4.2001)
CEN	EN 812:1997 Industriële veiligheidshelmen tegen stoten	19.2.1998	—	
	EN 812:1997/A1:2001	10.8.2002	Noot 3	Datum verstreken (10.8.2002)
CEN	EN 813:1997 Persoonlijke beschermingsmiddelen ter voorkoming van vallen — Zitgordels	14.6.1997	—	
CEN	EN 863:1995 Beschermende kleding — Mechanische eigenschappen — Beproevingmethode: Weerstand tegen perforatie	15.5.1996	—	
CEN	EN 892:2004 Bergbeklimmersuitrusting — Dynamische klimtouwen — Veiligheidseisen en beproevingsmethoden	6.10.2005	EN 892:1996	Datum verstreken (6.10.2005)
CEN	EN 893:1999 Bergbeklimmersuitrusting — Stijgijzers — Veiligheidseisen en beproevingsmethoden	10.8.2002	—	
CEN	EN 943-1:2002 Beschermende kleding tegen vloeibare en gasvormige chemicaliën, inclusief vloeïstofaerosolen en vaste deeltjes — Deel 1: Prestatie-eisen voor geventileerde en ongeventileerde gasdichte (Type 1) en niet-gasdichte (Type 2) beschermende kleding	28.8.2003	—	
CEN	EN 943-2:2002 Beschermende kleding tegen vloeibare en gasvormige chemicaliën, inclusief vloeïstofaerosolen en vaste deeltjes — Deel 2: Prestatie-eisen voor gasdichte (Type 1) beschermende pakken tegen chemicaliën voor reddingsploegen (ET)	10.8.2002	—	
CEN	EN 958:1996 Bergbeklimmersuitrusting — Energie-absorptiesystemen voor gebruik op „klettersteig” — Veiligheidseisen en beproevingsmethoden	14.6.1997	—	
CEN	EN 960:1994 Kunsthoeften voor de beproeving van veiligheidshelmen	15.5.1996	—	
	EN 960:1994/A1:1998	6.11.1998	Noot 3	Datum verstreken (6.11.1998)

ENO (1)	Referentienummer en titel van de norm (en referentie document)	Eerste bekendmaking PB	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CEN	EN 960:2006 Kunsthoeften voor de beproeving van veiligheidshelmen	31.12.2006	EN 960:1994	31.12.2006
CEN	EN 966:1996 Helmen voor luchtsporten EN 966:1996/A1:2000 EN 966:1996/A2:2006	10.10.1996 4.7.2000 Dit is de eerste bekendmaking	— Noot 3 Noot 3	Datum verstreken (30.9.2000) De datum van deze bekendmaking
CEN	EN 1073-1:1998 Beschermd kleding tegen radioactieve besmetting — Deel 1: Eisen en beproevingsmethoden voor geventileerde beschermende kleding tegen radioactieve besmetting door vaste deeltjes	6.11.1998	—	
CEN	EN 1073-2:2002 Beschermd kleding tegen radioactieve besmetting — Deel 2: Eisen en beproevingsmethoden voor niet-geventileerde beschermende kleding tegen radioactieve besmetting door vaste deeltjes	28.8.2003	—	
CEN	EN 1077:1996 Helmen voor alpineskiërs	10.10.1996	—	
CEN	EN 1078:1997 Helmen voor fietsers en voor gebruikers van „skateboards” en rolschaatsen EN 1078:1997/A1:2005	14.6.1997 19.4.2006	— Noot 3	Datum verstreken (30.6.2006)
CEN	EN 1080:1997 Veiligheidshelmen voor jonge kinderen EN 1080:1997/A1:2002 EN 1080:1997/A2:2005	14.6.1997 28.8.2003 19.4.2006	— Noot 3 Noot 3	Datum verstreken (28.8.2003) Datum verstreken (30.6.2006)
CEN	EN 1082-1:1996 Beschermd kleding — Handschoenen en armkappen tegen snijden steekverwondingen door handmessen — Deel 1: Handschoenen en armkappen van metaalringen	14.6.1997	—	
CEN	EN 1082-2:2000 Beschermd kleding — Handschoenen en armkappen tegen snijden steekverwondingen door handmessen — Deel 2: Handschoenen en armkappen gemaakt van ander materiaal dan metaalringen	21.12.2001	—	
CEN	EN 1082-3:2000 Beschermd kleding — Handschoenen en armkappen tegen snijden steekverwondingen door handmessen — Deel 3: Beproeving van snijden door stoten voor stof, leer en andere materialen	21.12.2001	—	
CEN	EN 1095:1998 Veiligheidsgordel en veiligheidslijn voor gebruik op pleziervaartuigen — Veiligheidseisen en beproevingsmethoden	6.11.1998	—	

ENO (1)	Referentienummer en titel van de norm (en referentie document)	Eerste bekendmaking PB	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CEN	EN 1146:2005 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Onafhankelijk ademluchttoestellen met een kap (ademluchtzelfredmiddel met kap) — Eisen, beproeving en merken	19.4.2006	EN 1146:1997	Datum verstreken (30.4.2006)
CEN	EN 1149-1:1995 Beschermd kleding — Elektrostatische eigenschappen — Deel 1: Oppervlakteweerstand (Beproevingmethoden en eisen)	10.10.1996	—	
CEN	EN 1149-1:2006 Beschermd kleding — Elektrostatische eigenschappen — Deel 1: Beproevingmethode voor het meten van oppervlakteweerstand	Dit is de eerste bekendmaking	EN 1149-1:1995	31.12.2006
CEN	EN 1149-2:1997 Beschermd kleding — Elektrostatische eigenschappen — Deel 2: Beproevingmethoden voor de meting van de elektrische weerstand door een materiaal (verticale weerstand)	19.2.1998	—	
CEN	EN 1149-3:2004 Beschermd kleding — Elektrostatische eigenschappen — Deel 3: Beproevingmethoden voor de meting van het ladingverval	6.10.2005	—	
CEN	EN 1150:1999 Beschermd kleding — Waarschuwingkleding met hoge zichtbaarheid voor niet-professioneel gebruik — Beproevingmethoden en eisen	4.6.1999	—	
CEN	EN 1384:1996 Helm voor de ruitersport EN 1384:1996/A1:2001	14.6.1997 10.8.2002	— Noot 3	Datum verstreken (10.8.2002)
CEN	EN 1385:1997 Helm voor kanovaren en wild-watersporten EN 1385:1997/A1:2005	13.6.1998 6.10.2005	— Noot 3	Datum verstreken (6.10.2005)
CEN	EN 1486:1996 Beschermd kleding voor brandweerlieden — Beproevingmethoden en eisen voor reflecterende kleding voor gespecialiseerde brandbestrijding	3.12.1996	—	
CEN	EN 1621-1:1997 Beschermd kleding tegen mechanische belastingen voor motorrijders — Deel 1: Eisen en beproevingsmethoden voor stootbeschermers	13.6.1998	—	
CEN	EN 1621-2:2003 Beschermd kleding tegen mechanische belastingen voor motorrijders — Deel 2: Rugbeschermers voor motorrijders — Eisen en beproevingsmethoden	6.10.2005	—	

ENO (1)	Referentienummer en titel van de norm (en referentie document)	Eerste bekendmaking PB	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CEN	EN 1731:1997 Oog- en gezichtsbeschermingsmiddelen van gewezen metaal draad voor industriële en niet- industriële gebruik, voor bescherming tegen mechani- sche gevaren en/of hitte EN 1731:1997/A1:1997	14.6.1997 13.6.1998	— Noot 3	Datum verstreken (30.6.1998)
CEN	EN 1809:1997 Duiktoebehoren — Trimhulpmiddelen — Eisen en beproevingsmethoden	13.6.1998	—	
CEN	EN 1827:1999 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Halfmaskers zonder inadementiel en met deelbare filters ter bescherming tegen gas of gas en deeltjes of tegen alleen deeltjes — Eisen, beproeving, merken	24.2.2001	—	
CEN	EN 1836:2005 Oogbescherming — Zonnebrillen en zonlichtfilters voor algemeen gebruik en filters voor directe waarneming van de zon EN 1836:2005/AC:2006	2.12.2005	EN 1836:1997	Datum verstreken (31.3.2006)
CEN	EN 1868:1997 Persoonlijke beschermingsmiddelen tegen vallen — Lijst van gelijkwaar- dige termen	18.10.1997	—	
CEN	EN 1891:1998 Persoonlijke beschermingsmiddelen tegen vallen — Kernmanteltouwen met geringe rek	6.11.1998	—	
CEN	EN 1938:1998 Oogbescherming — Stofbrillen voor gebruikers van motor- en brom- fietsen	4.6.1999	—	
CEN	EN ISO 4869-2:1995 Akoestiek — Gehoorbeschermingsmiddelen — Deel 2: Schatting van bij het dragen van gehoorbeschermingsmiddelen effectieve A-gewogen geluiddrukniveau (ISO 4869-2:1994)	15.5.1996	—	
CEN	EN ISO 4869-4:2000 Akoestiek — Gehoorbeschermingsmiddelen — Deel 4: Meting van effec- tieve geluiddrukniveaus voor niveau-afhankelijke oorkappen met geluid- doorvoer (ISO/TR 4869-4:1998)	6.10.2005	—	
CEN	EN ISO 6529:2001 Beschermende kleding — Bescherming tegen chemicaliën — Bepaling van de weerstand van materialen voor beschermende kleding tegen permeatie van vloeistoffen en gassen (ISO 6529:2001)	6.10.2005	EN 369:1993	Datum verstreken (6.10.2005)
CEN	EN ISO 6530:2005 Beschermende kleding — Bescherming tegen vloeibare chemicaliën — Bepaling van de weerstand van materialen tegen doordringen van vloe- istoffen (ISO 6530:2005)	6.10.2005	EN 368:1992	Datum verstreken (6.10.2005)

ENO (1)	Referentienummer en titel van de norm (en referentie document)	Eerste bekendmaking PB	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CEN	EN ISO 6942:2002 Beschermende kleding — Bescherming tegen hitte en vuur — Beproevingmethode: Beoordeling van materialen en samenstellingen van materialen bij blootstelling aan warmtestraling (ISO 6942:2002)	28.8.2003	EN 366:1993	Datum verstreken (28.8.2003)
CEN	EN ISO 10256:2003 Hoofd- en gezichtsbescherming voor ijshockeyspelers (ISO 10256:2003)	6.10.2005	EN 967:1996	Datum verstreken (6.10.2005)
CEN	EN ISO 10819:1996 Mechanische trillingen en schok — Hand-armtrillingen — Methode voor het meten en het beoordelen van de overdraagbaarheid van trillingen door handschoenen bij de handpalm (ISO 10819:1996)	3.12.1996	—	
CEN	EN 12083:1998 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Niet op de ademluchtaansluiting gemonteerde filters — Deeltjesfilters, gasfilters en gecombineerde filters — Eisen, beproeving, merken EN 12083:1998/AC:2000	4.7.2000	—	
CEN	EN 12270:1998 Bergklimmersuitrusting — Klampen — Veiligheidseisen en beproevingsmethoden	16.3.2000	—	
CEN	EN 12275:1998 Bergklimmersuitrusting — Karabijnhaken — Veiligheidseisen en beproevingsmethoden	16.3.2000	—	
CEN	EN 12276:1998 Bergklimmersuitrusting — Wrijvingsankers — Veiligheidseisen en beproevingsmethoden EN 12276:1998/AC:2000	24.2.2001	—	
CEN	EN 12277:1998 Bergklimmersuitrusting — Harnasgordels — Veiligheidseisen en beproevingsmethoden	6.11.1998	—	
CEN	EN 12278:1998 Bergklimmersuitrusting — Katrollen — Veiligheidseisen en beproevingsmethoden	6.11.1998	—	
CEN	EN ISO 12402-2:2006 Persoonlijke drijfmiddelen; Deel 2: Reddingsvesten, prestatieniveau 275; Veiligheidseisen (ISO 12402-2:2006)	Dit is de eerste bekendmaking	EN 399:1993	31.3.2007
CEN	EN ISO 12402-3:2006 Persoonlijke drijfmiddelen; Deel 3: Reddingsvesten, prestatieniveau 150; Veiligheidseisen (ISO 12402-3:2006)	Dit is de eerste bekendmaking	EN 396:1993	31.3.2007

ENO (*)	Referentienummer en titel van de norm (en referentie document)	Eerste bekendmaking PB	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalft Noot 1
CEN	EN ISO 12402-4:2006 Persoonlijke drijfmiddelen;Deel 4: Reddingsvesten, prestatieniveau 100; Veiligheidseisen (ISO 12402-4:2006)	Dit is de eerste bekendmaking	EN 395:1993	31.3.2007
CEN	EN ISO 12402-5:2006 Persoonlijke drijfmiddelen;Deel 5: Zwemvesten (niveau 50);Veiligheidseisen (ISO 12402-5:2006)	Dit is de eerste bekendmaking	EN 393:1993	31.3.2007
CEN	EN ISO 12402-6:2006 Persoonlijke drijflichamen — Deel 6: Redding- en zwemvesten voor bijzondere doeleinden — Veiligheidseisen en beproevingsmethoden (ISO 12402-6:2006)	Dit is de eerste bekendmaking	—	
CEN	EN ISO 12402-8:2006 Persoonlijke drijflichamen — Deel 8: Toebehoren — Veiligheidseisen en beproevingsmethoden (ISO 12402-8:2006)	2.8.2006	EN 394:1993	Datum verstreken (31.8.2006)
CEN	EN ISO 12402-9:2006 Persoonlijke drijflichamen — Deel 9: Beproevingmethoden voor de klassen A tot F (ISO 12402-9:2006)	Dit is de eerste bekendmaking	—	
CEN	EN ISO 12402-10:2006 Persoonlijke drijfmiddelen — Deel 10: Keuze en toepassing van persoonlijke drijfmiddelen en andere relevante middelen (ISO 12402-10:2006)	2.8.2006	—	
CEN	EN 12477:2001 Beschermende handschoenen voor lassers	10.8.2002	—	
	EN 12477:2001/A1:2005	6.10.2005	Noot 3	Datum verstreken (31.12.2005)
CEN	EN 12492:2000 Bergbeklimmersuitrusting — Helmen voor bergbeklimmers — Veiligheidseisen en beproevingsmethoden	21.12.2001	—	
	EN 12492:2000/A1:2002	28.8.2003	Noot 3	Datum verstreken (28.8.2003)
CEN	EN 12568:1998 Voet- en beenbescherming — Eisen en beproevingsmethoden voor beschermneuzen en metalen ondoordringbare tussenzolen	6.11.1998	—	
CEN	EN 12628:1999 Duiktoebehoren — Gecombineerde trimhulp- en reddingsmiddelen — Functionele en veiligheidseisen, beproevingsmethoden EN 12628:1999/AC:2000	4.7.2000	—	

ENO (1)	Referentienummer en titel van de norm (en referentie document)	Eerste bekendmaking PB	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CEN	EN 12841:2006 Persoonlijke beschermingsmiddelen tegen vallen; Systemen ten behoeve van werkzaamheden met een geborgde lijn; Instelapparaat voor lijnen	Dit is de eerste bekendmaking	—	
CEN	EN 12941:1998 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Aangedreven filters gecombineerd met een helm of een kap — Eisen, beproeving, merken EN 12941:1998/A1:2003	4.6.1999 6.10.2005	EN 146:1991 Noot 3	Datum verstreken (4.6.1999) Datum verstreken (6.10.2005)
CEN	EN 12942:1998 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Aangedreven filters gecombineerd met volgelaatmaskers, halfgelaatmaskers of kwartgelaatmaskers — Eisen, beproeving, merken EN 12942:1998/A1:2002	4.6.1999 28.8.2003	EN 147:1991 Noot 3	Datum verstreken (4.6.1999) Datum verstreken (28.8.2003)
CEN	EN 13034:2005 Beschermende kleding tegen vloeibare chemicaliën — Prestatie-eisen voor beschermende kleding tegen chemicaliën die beperkte bescherming tegen vloeibare chemicaliën biedt (type 6 kleding)	6.10.2005	—	
CEN	EN 13061:2001 Beschermende kleding; Scheenbeschermers voor voetballers; eisen en beproevingsmethoden	10.8.2002	—	
CEN	EN 13087-1:2000 Veiligheidshelmen — Beproevingsmethoden — Deel 1: Voorwaarden en conditionering EN 13087-1:2000/A1:2001	10.8.2002 10.8.2002	— Noot 3	Datum verstreken (10.8.2002)
CEN	EN 13087-2:2000 Veiligheidshelmen — Beproevingsmethoden — Deel 2: Dempingseigenschappen EN 13087-2:2000/A1:2001	10.8.2002 10.8.2002	— Noot 3	Datum verstreken (10.8.2002)
CEN	EN 13087-3:2000 Veiligheidshelmen — Beproevingsmethoden — Deel 3: Weerstand tegen doordringen EN 13087-3:2000/A1:2001	10.8.2002 10.8.2002	— Noot 3	Datum verstreken (10.8.2002)
CEN	EN 13087-4:2000 Veiligheidshelmen — Beproevingsmethoden — Deel 4: Effectiviteit van het bevestigingssysteem	21.12.2001	—	

ENO (1)	Referentienummer en titel van de norm (en referentie document)	Eerste bekendmaking PB	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CEN	EN 13087-5:2000 Veiligheidshelmen — Beproevingmethoden — Deel 5: Sterkte van het bevestigingssysteem	24.2.2001	—	
CEN	EN 13087-6:2000 Veiligheidshelmen — Beproevingmethoden — Deel 6: Gezichtsveld EN 13087-6:2000/A1:2001	10.8.2002 10.8.2002	— Noot 3	Datum verstreken (10.8.2002)
CEN	EN 13087-7:2000 Veiligheidshelmen — Beproevingmethoden — Deel 7: Vlambestendigheid EN 13087-7:2000/A1:2001	10.8.2002 10.8.2002	— Noot 3	Datum verstreken (10.8.2002)
CEN	EN 13087-8:2000 Veiligheidshelmen — Beproevingmethoden — Deel 8: Elektrische eigenschappen EN 13087-8:2000/A1:2005	21.12.2001 6.10.2005	— Noot 3	Datum verstreken (6.10.2005)
CEN	EN 13087-10:2000 Veiligheidshelmen — Beproevingmethoden — Deel 10: Bescherming tegen warmtestraling	21.12.2001	—	
CEN	EN 13138-1:2003 Zwemvesten voor zwemles — Deel 1: Veiligheidseisen en beproevingsmethoden voor zwemvesten die moeten worden gedragen	6.10.2005	—	
CEN	EN 13158:2000 Beschermende kleding — Beschermende jassen, lichaams- en schouderbeschermers voor ruiters — Eisen en beproevingsmethoden	24.2.2001	—	
CEN	EN 13178:2000 Persoonlijke oogbescherming — Oogbeschermers voor gebruikers van sneeuwscooters	21.12.2001	—	
CEN	EN 13274-1:2001 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Beproevingmethoden — Deel 1: Bepaling van lekkage naar binnen en totale lekkage naar binnen	21.12.2001	—	
CEN	EN 13274-2:2001 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Beproevingmethoden — Deel 2: Praktische prestatieproeven	21.12.2001	—	
CEN	EN 13274-3:2001 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Beproevingmethoden — Deel 3: Bepaling van de ademhalingsweerstand	10.8.2002	—	
CEN	EN 13274-4:2001 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Beproevingmethoden — Deel 4: Bepaling van de vlambestendigheid en brandbaarheid	10.8.2002	—	

ENO (1)	Referentienummer en titel van de norm (en referentie document)	Eerste bekendmaking PB	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CEN	EN 13274-5:2001 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Beproevingmethoden — Deel 5: Klimaatomstandigheden	21.12.2001	—	
CEN	EN 13274-6:2001 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Beproevingmethoden — Deel 6: Bepaling van het kooldioxidegehalte van de inhalatielucht	10.8.2002	—	
CEN	EN 13274-7:2002 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Beproevingmethoden — Deel 7: Bepaling van het doordringingsvermogen van deeltjesfilters Noot 5	28.8.2003	—	
CEN	EN 13274-8:2002 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Beproevingmethoden — Deel 8: Bepaling van verstopping door dolomietstof	28.8.2003	—	
CEN	EN 13277-1:2000 Beschermingsmiddelen voor de vechtsport — Deel 1: Algemene eisen en beproevingmethoden	24.2.2001	—	
CEN	EN 13277-2:2000 Beschermingsmiddelen voor de vechtsport — Deel 2: Aanvullende eisen en beproevingsmethoden voor wreefbeschermers, scheenbeschermers en onderarmbeschermers	24.2.2001	—	
CEN	EN 13277-3:2000 Beschermingsmiddelen voor de vechtsport — Deel 3: Aanvullende eisen en beproevingsmethoden voor beschermers van de romp	24.2.2001	—	
CEN	EN 13277-4:2001 Beschermingsmiddelen voor de vechtsport — Deel 4: Aanvullende eisen en beproevingsmethoden voor beschermers van de hoofd	10.8.2002	—	
CEN	EN 13277-5:2002 Beschermingsmiddelen voor de vechtsport — Deel 5: Aanvullende eisen en beproevingsmethoden voor genitale en buikbeschermers	10.8.2002	—	
CEN	EN 13277-6:2003 Beschermingsmiddelen voor de vechtsport — Deel 6: Aanvullende eisen en beproevingsmethoden voor borstbeschermers voor vrouwen	21.2.2004	—	
CEN	EN 13287:2004 Persoonlijke beschermingsmiddelen — Schoeisel — Beproevingmethode voor de bepaling van slipweerstand	6.10.2005	—	
CEN	EN 13356:2001 Zichtbaarheidsaccessoires voor niet-professioneel gebruik — Beproeving- methoden en eisen	21.12.2001	—	
CEN	EN 13484:2001 Helmen voor gebruikers van rodelsleeën	10.8.2002	—	

ENO (1)	Referentienummer en titel van de norm (en referentie document)	Eerste bekendmaking PB	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CEN	EN 13546:2002 Beschermd kleding — Hand-, arm-, borst-, buik-, been-, voet- en genitale beschermers voor veldhockey keepers, en beenbeschermers voor veldspelers — Eisen en beproevingsmethoden	28.8.2003	—	
CEN	EN 13567:2002 Beschermd kleding — Hand-, arm-, buik-, been-, genitale en gezichtsbeschermers voor schermers — Eisen en beproevingsmethoden	28.8.2003	—	
CEN	EN 13594:2002 Prestatie-eisen en beproevingsmethoden voor beschermende kleding voor beroepsmatige motorrijders tegen mechanische belasting — Beschermende handschoenen voor motorrijders	28.8.2003	—	
CEN	EN 13595-1:2002 Beschermd kleding voor beroepsmatige motorrijders — Jassen, broeken en ééndelige of meerdelige pakken — Deel 1: Algemene eisen	28.8.2003	—	
CEN	EN 13595-2:2002 Beschermd kleding voor beroepsmatige motorrijders — Jassen, broeken en ééndelige of meerdelige pakken — Deel 2: Beproevingmethode voor het vaststellen van de weerstand tegen schuren	28.8.2003	—	
CEN	EN 13595-3:2002 Beschermd kleding voor beroepsmatige motorrijders — Jassen, broeken en ééndelige of meerdelige pakken — Deel 3: Beproevingmethode voor het vaststellen van de barststerkte	28.8.2003	—	
CEN	EN 13595-4:2002 Beschermd kleding voor beroepsmatige motorrijders — Jassen, broeken en ééndelige of meerdelige pakken — Deel 4: Beproevingmethode voor het vaststellen van de weerstand tegen snijden bij het vallen	28.8.2003	—	
CEN	EN 13634:2002 Eisen en beproevingsmethoden voor beschermerschoeisel voor professionele motorrijders	28.8.2003	—	
CEN	EN 13781:2001 Veiligheidshelmen voor bestuurders en passagiers van skimotoren en bobsleeën	10.8.2002	—	
CEN	EN 13794:2002 Ademhalingsbeschermingsmiddelen -Onafhankelijk kringloopademhalingsstoestel voor vluchtdeleinden — Eisen, beproeving, merken	28.8.2003	EN 1061:1996 EN 400:1993 EN 401:1993	Datum verstreken (28.8.2003)
CEN	EN 13819-1:2002 Gehoorbeschermers — Beproeving — Deel 1: Fysische beproevingsmethoden	28.8.2003	—	
CEN	EN 13819-2:2002 Gehoorbeschermers — Beproeving — Deel 2: Akoestische beproevingsmethoden	28.8.2003	—	
CEN	EN 13832-1:2006 Schoeisel voor de bescherming tegen chemicaliën en micro-organismen — Deel 1: Terminologie en beproevingsmethoden	Dit is de eerste bekendmaking	—	

ENO (1)	Referentienummer en titel van de norm (en referentie document)	Eerste bekendmaking PB	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CEN	EN 13832-2:2006 Schoeisel voor de bescherming tegen chemicaliën en micro-organismen — Deel 2: Schoeisel voor de bescherming tegen het spuiten en vestuiven van chemicaliën	Dit is de eerste bekendmaking	—	
CEN	EN 13832-3:2006 Schoeisel voor de bescherming tegen chemicaliën en micro-organismen — Deel 3: Schoeisel dat in hoge mate beschermt tegen chemicaliën	Dit is de eerste bekendmaking	—	
CEN	EN 13911:2004 Beschermdende kleding voor brandweerlieden — Eisen en beproevingsmethoden voor brandweerkappen voor brandweerlieden	6.10.2005	—	
CEN	EN 13949:2003 Ademhalingstoestellen — Onafhankelijke duiktoestellen met gecompri-meerde Nitrox — Eisen, beproevingsmethoden, merken	21.2.2004	—	
CEN	EN ISO 13982-1:2004 Beschermdende kleding voor gebruik tegen uit vaste deeltjes — Deel 1: Prestatie-eisen voor tegen chemicaliën beschermende kleding die het volledige lichaam beschermt tegen door de lucht verspreide vaste deeltjes bestaande chemicaliën (type 5 kleding) (ISO 13982-1:2004)	6.10.2005	—	
CEN	EN ISO 13982-2:2004 Beschermdende kleding voor gebruik tegen vaste deeltjes — Deel 2: Beproevingmethode voor de bepaling van binnenwaartse lekkage in beschermende pakken van uit fijne deeltjes bestaande aerosolen (ISO 13982-2:2004)	6.10.2005	—	
CEN	EN ISO 13995:2000 Beschermdende kleding — Mechanische eigenschappen — Beproevingmethode voor het bepalen van de weerstand tegen perforatie en dynamisch verder scheuren van materialen (ISO 13995:2000)	6.10.2005	—	
CEN	EN ISO 13997:1999 Beschermdende kleding — Mechanische eigenschappen — Bepaling van de weerstand tegen het snijden met een scherp voorwerp (ISO 13997:1999) EN ISO 13997:1999/AC:2000	4.7.2000	—	
CEN	EN ISO 13998:2003 Beschermdende kleding — Schorten, broeken en vesten voor de bescherming tegen snij- en steekwondingen door handmesses (ISO 13998:2003)	28.8.2003	EN 412:1993	Datum verstrekken (28.8.2003)
CEN	EN 14021:2003 Beschermkappen tegen stenen voor motorcrossen geschikt voor bescherming van de ridders tegen stenen en puin — Eisen en beproevingsmethoden	6.10.2005	—	
CEN	EN 14052:2005 Industriële veiligheidshelmen met een hoog beschermingsniveau	19.4.2006	—	

ENO (1)	Referentinummer en titel van de norm (en referentie document)	Eerste bekendmaking PB	Referentinummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CEN	EN 14058:2004 Beschermd kleding — Kledingstukken voor bescherming tegen een koele omgeving	6.10.2005	—	
CEN	EN 14120:2003 Beschermd kleding — Pols-, handpalm-, knie en elleboogbeschermers voor gebruiken van rolsportmaterieel — Eisen en beproevingsmethoden	21.2.2004	—	
CEN	EN 14126:2003 Beschermd kleding — Prestatie-eisen en beproevingsmethoden voor beschermende kleding tegen besmettelijke agentia	6.10.2005	—	
CEN	EN 14143:2003 Ademhalingstoestellen — Onafhankelijke duikapparatuur met gesloten kringloopsysteem	6.10.2005	—	
CEN	EN 14225-1:2005 Duikpakken — Deel 1: Wetsuits, eisen en beproevingsmethoden	6.10.2005	—	
CEN	EN 14225-2:2005 Duikpakken — Deel 2: Drysuits — Eisen en beproevingsmethoden	6.10.2005	—	
CEN	EN 14225-3:2005 Duikerpakken — Deel 3: Actief verwarmde of verkoeldepakken — Eisen en beproevingsmethoden	6.10.2005	—	
CEN	EN 14225-4:2005 Duikerpakken — Deel 4: Duikpakken voor één atmosfeer	6.10.2005	—	
CEN	EN 14325:2004 Beschermd kleding tegen chemicaliën — Beproevingsmethoden en prestatieclassificatie van tegen chemicaliën beschermende kledingmaterialen, naden, verbindingen en samenstellingen	6.10.2005	—	
CEN	EN 14328:2005 Beschermd kleding — Handschoenen en armkappen ter bescherming tegen snijwonden door aangedreven messen — Eisen en beproevingsmethoden	6.10.2005	—	
CEN	EN 14360:2004 Beschermd kleding tegen regen — Beproevingsmethode voor confectiekleding — Invloed van hevige regendruppels	6.10.2005	—	
CEN	EN 14387:2004 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Gasfilter(s) en combinatiefilter(s) — Eisen, beproeving, merken	6.10.2005	EN 141:2000 EN 371:1992 EN 372:1992	Datum verstreken (6.10.2005)

ENO (¹)	Referentienummer en titel van de norm (en referentie document)	Eerste bekendmaking PB	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CEN	EN 14404:2004 Persoonlijke beschermingsmiddelen — Kniebeschermers voor werk in knielende positie	6.10.2005	—	
CEN	EN 14435:2004 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Onafhankelijk ademluchtoestel (open circuit) met een halfmasker ontworpen om te worden gebruikt bij overdruk — Eisen, beproeving en merken	6.10.2005	—	
CEN	EN 14458:2004 Persoonlijke oogbescherming — Gezichtsbeschermkappen en vizieren voor helmen voor de brandweer, en veiligheidshelmen met een hoog beschermingsniveau voor gebruik door brandweer, ambulance- en hulpdiensten	6.10.2005	—	
CEN	EN ISO 14460:1999 Beschermende kleding voor autobestuurders — Bescherming tegen hitte en vlammen — Prestatie-eisen en beproevingsmethoden (ISO 14460:1999) EN ISO 14460:1999/A1:2002 EN ISO 14460:1999/AC:1999	16.3.2000 10.8.2002	— Noot 3	Datum verstreken (30.9.2002)
CEN	EN 14529:2005 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Onafhankelijkademluchtoestel (open circuit) met een halfmaskerontworpen als overdruklong-automaat uitsluitend voorvluchtdoeneinden — Eisen, beproeving en merken	19.4.2006	—	
CEN	EN 14572:2005 Helmen met een hoog beschermingsniveau voor de ruitersport	6.10.2005	—	
CEN	EN 14593-1:2005 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Slangentoestel voorzien van een ademhalingsautomaat — Deel 1: Toestel met een volgelaatmasker — Eisen, beproeving en merken	6.10.2005	EN 139:1994	Datum verstreken (2.12.2005)
CEN	EN 14593-2:2005 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Slangentoestel voorzien van een ademhalingsautomaat — Deel 2: Toestel met een halfmasker, te gebruiken bij overdruk — Eisen, beproeving en merken EN 14593-2:2005/AC:2005	6.10.2005	EN 139:1994	Datum verstreken (2.12.2005)
CEN	EN 14594:2005 Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Slangentoestel geschikt voor continu stromende samengeperste ademlucht — Eisen, beproeving, merken EN 14594:2005/AC:2005	6.10.2005	EN 271:1995 EN 12419:1999 EN 139:1994 EN 1835:1999 EN 270:1994	Datum verstreken (2.12.2005)

ENO (1)	Referentienummer en titel van de norm (en referentie document)	Eerste bekendmaking PB	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CEN	EN 14605:2005 Beschermdende kleding voor gebruik tegen vloeibare chemicaliën — Prestatie-eisen voor chemisch beschermende kleding met vloeistofdichte (type 3) of spraydichte (type 4) verbindingen tussen delen van de kleding, inclusief onderdelen die bescherming bieden t	6.10.2005	EN 467:1995 EN 466:1995 EN 465:1995	Datum verstreken (6.10.2005)
CEN	EN 14786:2006 Beschermdende kleding — Bepaling van de weerstand tegen indringing door verstuivende vloeibare chemicaliën, emulsies en dispersies — Verstuivingstest	Dit is de eerste bekendmaking	—	
CEN	EN ISO 14877:2002 Beschermdende kleding voor straalwerkzaamheden met korrelvormige schuurmaterialen (ISO 14877:2002)	28.8.2003	—	
CEN	EN ISO 15025:2002 Beschermdende kleding — Bescherming tegen hitte en vlammen — Beproevingmethode voor beperkte vlamverspreiding (ISO 15025:2000)	28.8.2003	EN 532:1994	Datum verstreken (28.8.2003)
CEN	EN ISO 15027-1:2002 Beschermdende kleding tegen onderkoeling in water — Deel 1: Pakken om continu te dragen, eisen inclusief veiligheid (ISO 15027-1:2002)	10.4.2003	—	
CEN	EN ISO 15027-2:2002 Beschermdende kleding tegen onderkoeling in water — Deel 2: Bescherming tegen onderkoeling bij drenkelingen, eisen inclusief veiligheid (ISO 15027-2:2002)	10.4.2003	—	
CEN	EN ISO 15027-3:2002 Beschermdende kleding tegen onderkoeling in water — Deel 3: Beproevingmethoden (ISO 15027-3:2002)	10.4.2003	—	
CEN	EN 15090:2006 Schoeisel voor brandweerlieden (ISO/DIS 17250:2003)	Dit is de eerste bekendmaking	—	
CEN	EN ISO 15831:2004 Kleding — Fysiologische effecten — Meting van thermische isolatie door middel van een thermische beproevingspop (ISO 15831:2004)	6.10.2005	—	
CEN	EN ISO 17249:2004 Veiligheidsschoeisel ter bescherming tegen verwonding door kettingzagen (ISO 17249:2004)	6.10.2005	—	
CEN	EN ISO 20344:2004 Persoonlijke beschermingsmiddelen — Beproevingmethoden voor schoeisel (ISO 20344:2004)	6.10.2005	EN 344:1992 EN 344-2:1996	Datum verstreken (6.10.2005)
	EN ISO 20344:2004/AC:2005			

ENO ⁽¹⁾	Referentienummer en titel van de norm (en referentie document)	Eerste bekendmaking PB	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Noot 1
CEN	EN ISO 20345:2004 Persoonlijke beschermingsmiddelen — Veiligheidsschoeisel (ISO 20345:2004)	6.10.2005	EN 345:1992 EN 345-2:1996	Datum verstreken (6.10.2005)
CEN	EN ISO 20346:2004 Persoonlijke beschermingsmiddelen — Beschermend schoeisel (ISO 20346:2004)	6.10.2005	EN 346-2:1996 EN 346:1992	Datum verstreken (6.10.2005)
CEN	EN ISO 20347:2004 Persoonlijke beschermingsmiddelen — Werkschoeisel (ISO 20347:2004)	6.10.2005	EN 347:1992 EN 347-2:1996	Datum verstreken (6.10.2005)
CEN	EN 24869-1:1992 Akoestiek — Gehoorbeschermingsmiddelen — Deel 1: Subjectieve methode voor het meten van de geluidverzwakking (ISO 4869-1:1990)	16.12.1994	—	
CEN	EN 24869-3:1993 Akoestiek — Gehoorbeschermingsmiddelen — Deel 3 Vereenvoudigde methode voor het meten van de demping van gehoorbeschermers van het type „oorkap” voor kwaliteitscontrole doeleinden (ISO/TR 4869-3:1989)	16.12.1994	—	
CENELEC	EN 50237:1997 Handschoenen en wanten met mechanische bescherming voor elektrische doeleinden	4.6.1999	—	
CENELEC	EN 50286:1999 Elektrisch isolerende beschermende kleding voor gebruik bij laagspanningsinstallaties	16.3.2000	—	
CENELEC	EN 50321:1999 Elektrisch isolerend schoeisel voor gebruik bij laagspanningsinstallaties	16.3.2000	—	
CENELEC	EN 50365:2002 Elektrisch isolerende helmen voor gebruik bij laagspanningsinstallaties	10.4.2003	—	
CENELEC	EN 60743:2001 Onder spanning werken — Terminologie voor gereedschap, apparatuur en uitrustingen (IEC 60743:2001)	10.4.2003	EN 60743:1996 Noot 2.1	Datum verstreken (1.12.2004)
CENELEC	EN 60895:2003 Onder spanning werken — Geleidende kleding voor gebruik bij nominale spanning tot en met 800 kV wisselspanning of +/- 400 kV gelijkspanning (IEC 60895:2002 (Gewijzigd))	6.10.2005	EN 60895:1996 Noot 2.1	Datum verstreken (1.7.2006)
CENELEC	EN 60903:2003 Onder spanning werken — Handschoenen van geïsoleerd materiaal (IEC 60903:2002 (Gewijzigd))	6.10.2005	EN 60903:1992 en zijn wijzigingsblad + EN 50237:1997 Noot 2.1	Datum verstreken (1.7.2006)
CENELEC	EN 60984:1992 Mouwen van isolerend materiaal voor onder spanning werken (IEC 60984:1990 (Gewijzigd))	4.6.1999	—	
	EN 60984:1992/A11:1997	4.6.1999	Noot 3	Datum verstreken (4.6.1999)
	EN 60984:1992/A1:2002 (IEC 60984:1990/A1:2002)	10.4.2003	Noot 3	Datum verstreken (6.10.2005)

⁽¹⁾ ENO: Europese Normalisatie Organisatie:

— CEN: rue de Stassart 36, B-1050 Brussel, Tel. (32-2) 550 08 11; fax (32-2) 550 08 19 (<http://www.cenorm.be>)

— CENELEC: rue de Stassart 35, B-1050 Brussel, Tel. (32-2) 519 68 71; fax (32-2) 519 69 19 (<http://www.cenelec.org>)

— ETSI: 650, route des Lucioles, F-06921 Sophia Antipolis, Tel. (33) 492 94 42 00; fax (33) 493 65 47 16 (<http://www.etsi.org>)

- Noot 1 In het algemeen is de datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt, de door de Europese normalisatie-instituten vastgestelde datum van intrekking, maar gebruikers van de norm worden erop gewezen dat dit in bepaalde uitzonderlijke gevallen anders kan zijn.
- Noot 2.1 In het geval van wijzigingsbladen is de norm waarnaar verwezen wordt EN CCCC:YYYY, de voorafgaande wijzigingsbladen, indien die er zijn, en het nieuw genoemde wijzigingsblad. De vervangen norm (kolom 4) bestaat daarom uit EN CCCC:YYYY en de voorafgaande wijzigingsbladen, indien die er zijn, maar zonder het nieuw genoemde wijzigingsblad. Op genoemde datum eindigt het vermoeden van overeenstemming met de essentiële eisen van de richtlijn van de vervangen norm.
- Noot 3 In het geval van wijzigingsbladen is de norm waarnaar verwezen wordt EN CCCC:YYYY, de voorafgaande wijzigingsbladen, indien die er zijn, en het nieuw genoemde wijzigingsblad. De vervangen norm (kolom 4) bestaat daarom uit EN CCCC:YYYY en de voorafgaande wijzigingsbladen, indien die er zijn, maar zonder het nieuw genoemde wijzigingsblad. Op genoemde datum eindigt het vermoeden van overeenstemming met de essentiële eisen van de richtlijn van de vervangen norm.
- Noot 4 EN 420:2003 doet slechts een vermoeden van overeenstemming ontstaan met betrekking tot BHSR 1.2.1.1 en het gehalte aan Cr(VI) in het materiaal van de handschoenen wanneer bij de beproeving een detectielimiet voor Cr(VI) wordt toegepast van 3 mg/kg of lager.
- Noot 5 Punt 6.4, laatste zin, en punt 7.4, laatste zin, van EN 13274-7:2002 geven geen vermoeden van overeenstemming met de fundamentele gezondheids- en veiligheidsvoorschriften van Richtlijn 89/686/EEG.

WAARSCHUWING:

- Iedere informatie betreffende de beschikbaarheid van de normen kan verkregen worden ofwel bij de Europese normalisatie-instellingen ofwel bij de nationale normalisatie-instellingen waarvan de lijst een bijlage is bij de Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad 98/34/EG ⁽¹⁾ gewijzigd door Richtlijn 98/48/EG ⁽²⁾.
- De publicatie van de referenties in het *Publicatieblad van de Europese Unie* houdt niet in dat de normen beschikbaar zijn in alle talen van de Gemeenschap.
- Deze lijst vervangt de vorige lijsten die in het *Publicatieblad van de Europese Unie* gepubliceerd werden. De Commissie zal er zorg voor dragen dat de huidige lijst regelmatig wordt bijgewerkt.

Meer informatie kunt u vinden op Europa:

<http://europa.eu.int/comm/enterprise/newapproach/standardization/harmstds>.

⁽¹⁾ PBL 204 van 21.7.1998, blz. 37.

⁽²⁾ PBL 217 van 5.8.1998, blz. 18.

Beknopte informatie van de lidstaten betreffende overheidssteun die wordt verleend krachtens Verordening (EG) nr.70/2001 van de Commissie van 12 januari 2001 betreffende de toepassing van de artikelen 87 en 88 van het EG-Verdrag op staatssteun voor kleine en middelgrote ondernemingen

(Voor de EER relevante tekst)

(2006/C 314/07)

Nummer van de steunmaatregel	XS 137/05		
Lidstaat	Letland		
Regio	Het gehele grondgebied		
Benaming van de steunregeling of naam van de onderneming die individuele steun ontvangt	Steunprogramma inzake leninggaranties van het Lets Garantiebureau (Latvian Guarantee Agency, Ltd.)		
Rechtsgrond	<ol style="list-style-type: none"> 1) Latvijas vienotais programdokuments 2004. — 2006. gadam. (www.esfondi.lv) 2) Papildinājumi Latvijas vienotam programdokumentam 2004. — 2006. gadam. (www.esfondi.lv) 3) SIA "Latvijas Garantiju aģentūra" valdes sēdes lēmums Nr. 21. 29.5.2003. par garantēšanas noteikumu grozījumiem. 4) SIA "Latvijas Garantiju aģentūra" valdes sēdes lēmums Nr. 57. 23.5.2003. par garantēšanas noteikumu grozījumiem. 5) SIA "Latvijas Garantiju aģentūra" valdes sēdes lēmums Nr. 79 6.6.2006. par garantēšanas noteikumu grozījumiem. 6) SIA "Latvijas Garantiju aģentūra" valdes sēdes lēmums Nr. 81. 21.6.2006. par garantēšanas noteikumu grozījumiem. 7) SIA "Latvijas Garantiju aģentūra" valdes sēdes lēmums Nr. 84. 20.7.2006. par garantēšanas noteikumu grozījumiem. 		
Voorziene jaarlijkse uitgaven krachtens de regeling of totaalbedrag van de aan de onderneming verleende individuele steun	Steunregeling	Jaarlijkse uitgaven (verhogen van het aandelenkapitaal)	2004: 3 450 000 LVL (4 908 935 EUR) 2006: 168 072 LVL (239 146 EUR)
		Totaal bedrag	3 618 072 LVL (5 148 081 EUR) Totaal bedrag gegarandeerde leningen (inclusief multiplier x2): 7 236 144 LVL 10 296 163 EUR)
Maximale steunintensiteit	In overeenstemming met artikel 4, leden 2 tot en met 6, en artikel 5 van de verordening		Ja
Datum van tenuitvoerlegging	18.6.2003 De geplande wijzigingen aan het steunprogramma worden vanaf 1 oktober 2006 toegepast.		
Duur van de regeling of duur van de individuele steunverlening	Tot 31.8.2008 Indien de bepalingen van de steunregeling niet in overeenstemming zijn met controlenormen voor handels activiteiten, kunnen de in de steunregeling opgenomen voorwaarden voor steunverlening in het kader van artikel 88, lid 1, van het EG-Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschappen worden herzien.		
Doel van de steun	Steun aan KMO's		Ja

Economische sectoren	Alle sectoren die voor KMO-steun in aanmerking komen, uitgezonderd: a) activiteiten die verband houden met de productie, verwerking of verhandeling van de in bijlage I bij het Verdrag opgenomen producten; b) activiteiten die verband houden met landbouw zonder verwerking; c) activiteiten die verband houden met de uitvoer, waaronder wordt verstaan steun die direct aan de uitgevoerde hoeveelheden, de oprichting en exploitatie van een distributienet of andere lopende uitgaven in verband met werkzaamheden op het gebied van de uitvoer is gerelateerd; d) steun die wordt verleend op voorwaarde dat het gebruik van binnenlandse producten wordt verkozen boven het gebruik van ingevoerde producten; e) vervoerssector.		
Naam en adres van de steunverlenende autoriteit	SIA "Latvijas Garantiju aģentūra"		
	Tirgoņu iela 11 LV-1050, Rīga, Latvija		
Individuele verlening van aanzienlijke steun	In overeenstemming met artikel 6 van de verordening	Ja	
Nummer van de steunmaatregel	XS 184/05		
Lidstaat	Polen		
Regio	Miasto Skierniewice, Województwo Łódzkie		
Benaming van de steunregeling of naam van de onderneming die individuele steun ontvangt	Horizontale steunregeling voor de ontwikkeling van kleine en middelgrote ondernemingen in de gemeente Skierniewice		
Rechtsgrond	Ustawa z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz.U. nr 142, poz. 1591 z późniejszymi zmianami), Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jedn. Dz.U. z 2002 r. nr 9, poz. 84), Uchwała nr XLI/71/05 Rady Miasta Skierniewice z dnia 14 lipca 2005 roku w sprawie zwolnień z podatku od nieruchomości i udzielania dotacji dla małych i średnich przedsiębiorców na terenie Miasta Skierniewice		
Voorziede jaarlijkse uitgaven krachtens de regeling of totaalbedrag van de aan de onderneming verleende individuele steun	Steunregeling	Totaalbedrag per jaar	7 400 EUR
		Gegarandeerde leningen	
	Individuele steun	Totaal steunbedrag	
		Gegarandeerde leningen	
Maximale steunintensiteit	In overeenstemming met artikel 4, leden 2 tot en met 6, en artikel 5 van de verordening	Ja	
Datum van tenuitvoerlegging	31.8.2005		
Duur van de regeling of duur van de individuele steunverlening	Tot 31.12.2006		
Doel van de steun	Steun aan KMO's	Ja	
Economische sectoren	Alle sectoren die voor KMO-steun in aanmerking komen	Ja	
Naam en adres van de steunverlenende autoriteit	Ryszard Bogusz Prezydent Miasta Skierniewice		
	ul. Rynek 1 PL-96-100 Skierniewice		
Individuele verlening van aanzienlijke steun	In overeenstemming met artikel 6 van de verordening	Ja	

Nummer van de steunmaatregel	XS 185/05		
Lidstaat	Republiek Polen		
Regio	Centralny		
Benaming van de steunregeling of naam van de onderneming die individuele steun ontvangt	Dienstverlenend bedrijf gespecialiseerd in het ontwerpen van projecten BISPROL sp. z.o.o.		
Rechtsgrond	Ustawa z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz.U. nr 171/2002, poz. 1397, z późn. zm.) art. 52 ust. 1		
Voorziena jaarlijkse uitgaven krachtens de regeling of totaalbedrag van de aan de onderneming verleende individuele steun	Steunregeling	Totaalbedrag per jaar	
		Gegarandeerde leningen	
	Individuele steun	Totaal steunbedrag	0,098559 miljoen EUR (*)
		Gegarandeerde leningen	
Maximale steunintensiteit	In overeenstemming met artikel 4, leden 2 tot en met 6, en artikel 5 van de verordening		Ja
Datum van tenuitvoerlegging	22.9.2005		
Duur van de regeling of duur van de individuele steunverlening	Tot 30.12.2015		
Doel van de steun	Steun aan KMO's	Ja	
Economische sectoren	Beperkt tot specifieke sectoren	Ja	
	Andere diensten	Ja	
Naam en adres van de steunverlenende autoriteit	Minister Skarbu Państwa		
	ul. Krucza 36/Wspólna 6 PL-00-522 Warszawa		
Individuele verlening van aanzienlijke steun	In overeenstemming met artikel 6 van de verordening	Ja	

(*) het aan de onderneming toegekend steunbedrag uitgedrukt in BSE (bruto subsidie-equivalent)

Nummer van de steunmaatregel	XS 205/05		
Lidstaat	Nederland		
Regio	Provincie Zuid-Holland		
Benaming van de steunregeling of naam van de onderneming die individuele steun ontvangt	Deltalinqs		
Rechtsgrond	Algemene Subsidieverordening Zuid-Holland, 1 juni 2004		
Voorziena jaarlijkse uitgaven krachtens de regeling of totaalbedrag van de aan de onderneming verleende individuele steun	Steunregeling	Totaal jaarlijks bedrag	
		Gewaarborgde leningen	
	Individuele steun	Totaal steunbedrag	224 728 EUR
		Gewaarborgde leningen	
Maximale steunintensiteit	In overeenstemming met artikel 4, leden 2 tot en met 6 en artikel 5 van de verordening	Ja, de steunintensiteit door de overheid is 43 %	
Datum van tenuitvoerlegging	1.12.2005		
Duur van de regeling of duur van de individuele steunverlening	Tot 31.3.2008 (*)		

Doelstelling van de steun	Steun aan KMO's	Ja Dit project is erop gericht de complexe goederenstromen in de Rotterdamse haven inzichtelijk te maken voor startende ondernemingen. Er zal onderzoek worden gedaan waarvan de uitkomsten vrij toegankelijk zullen zijn voor iedereen.
Betrokken economische sectoren	Alle sectoren die in aanmerking komen voor steun aan KMO's	Ja
Naam en adres van de autoriteit die de steun verleent	Provincie Zuid-Holland Postbus 90602 2509 LP Den Haag Nederland	
Individuele verlening van aanzienlijke steun	In overeenstemming met artikel 6 van de verordening	Ja

(*) De maatregel zal indien nodig aangepast worden aan de relevante bepalingen na herziening van Verordening 70/2001, waarbij mededeling hierover naar de Commissie wordt gedaan.

Nummer van de steunmaatregel	XS 206/05		
Lidstaat	Nederland		
Regio	Provincie Zuid-Holland		
Benaming van de steunregeling of naam van de onderneming die individuele steun ontvangt	LTO Groeiservice		
Rechtsgrond	Algemene Subsidieverordening Zuid-Holland, 1 juni 2004		
Voorziene jaarlijkse uitgaven krachtens de regeling of totaalbedrag van de aan de onderneming verleende individuele steun	Steunregeling	Totaal jaarlijks bedrag	
		Gewaarborgde leningen	
	Individuele steun	Totaal steunbedrag	69 500,00 EUR
		Gewaarborgde leningen	
Maximale steunintensiteit	In overeenstemming met artikel 4, leden 2 tot en met 6 en artikel 5 van de verordening	Ja, steunintensiteit door de overheid is 50 %	
Datum van tenuitvoerlegging	1.12.2005		
Duur van de regeling of duur van de individuele steunverlening	Tot 1.4.2007 (*)		
Doelstelling van de steun	Steun aan KMO's	Ja Met dit project wordt een inventarisatie gemaakt van de reeds beschikbare kennis ten aanzien van de invloed die licht heeft op de groei en kwaliteit van glastuinbouwproducten. Wanneer in kaart is gebracht wat de reeds beschikbare kennis is, zullen projectvoorstellen worden gemaakt voor het uitvoeren van onderzoekstrajecten die de nog bestaande lacunes in het kennis-pallet in zullen vullen.	
Betrokken economische sectoren	Beperkt tot specifieke sectoren		Ja
	Andere productiesectoren		Glastuinbouw
Naam en adres van de autoriteit die de steun verleent	Provincie Zuid-Holland Postbus 90602 2509 LP Den Haag Nederland		
Individuele verlening van aanzienlijke steun	In overeenstemming met artikel 6 van de verordening	Ja	

(*) De maatregel zal indien nodig aangepast worden aan de relevante bepalingen na herziening van Verordening (EG) nr.70/2001, waarbij mededeling hierover naar de Commissie wordt gedaan.

Nummer van de steunmaatregel	XS 209/05		
Lidstaat	Nederland		
Regio	Provincie Zuid-Holland		
Benaming van de steunregeling of naam van de onderneming die individuele steun ontvangt	Holland Scherming		
Rechtsgrond	Algemene Subsidieverordening Zuid-Holland, 1 juni 2004		
Voorziene jaarlijkse uitgaven krachtens de regeling of totaalbedrag van de aan de onderneming verleende individuele steun	Steunregeling	Totaal jaarlijks bedrag	
		Gewaarborgde leningen	
	Individuele steun	Totaal steunbedrag	101 330 EUR
		Gewaarborgde leningen	
Maximale steunintensiteit	In overeenstemming met artikel 4, leden 2 tot en met 6 en artikel 5 van de verordening	Ja, steunintensiteit is 60 % door de overheid	
Datum van tenuitvoerlegging	1.12.2005		
Duur van de regeling of duur van de individuele steunverlening	Tot 1.6.2006		
Doelstelling van de steun	Steun aan KMO's	Ja Het doel van dit project is om industrieel onderzoek te doen naar de invloed van verschillende typen licht op de groei van planten en bloemen. Holland Scherming is een installatiebedrijf dat zonneschermen toelevert aan kassenbouwers. Met de opgedane kennis over het licht kunnen nieuwe producten worden ontwikkeld. De subsidie is bedoeld voor het onderzoek ten behoeve van de ontwikkeling van kennis omtrent de invloed van licht, niet voor de ontwikkeling van nieuwe producten.	
Betrokken economische sectoren	Beperkt tot specifieke sectoren		Ja
	Andere diensten		Installatie branche
Naam en adres van de autoriteit die de steun verleent	Provincie Zuid-Holland		
	Postbus 90602 2509 LP Den Haag Nederland		
Individuele verlening van aanzienlijke steun	In overeenstemming met artikel 6 van de verordening	Ja	

Bericht van inleiding van een antidumpingprocedure betreffende de invoer van mangaandioxide van oorsprong uit Zuid-Afrika

(2006/C 314/08)

De Commissie heeft een klacht ontvangen op grond van artikel 5 van Verordening (EG) nr.384/96 van de Raad betreffende beschermende maatregelen tegen de invoer met dumping uit landen die geen lid zijn van de Europese Gemeenschap (hierna „de basisverordening” genoemd) ⁽¹⁾, laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr.2117/2005 ⁽²⁾, volgens welke de bedrijfstak van de Gemeenschap materiële schade lijdt door de invoer met dumping van mangaandioxide van oorsprong uit Zuid-Afrika (hierna „het betrokken land” genoemd).

1. Klacht

De klacht werd op 10 november 2006 ingediend door Tosoh Hellas AIC (hierna „de indiener van de klacht” genoemd), die goed is voor een groot deel, in dit geval meer dan 25 %, van de totale productie van mangaandioxide in de Gemeenschap.

2. Product

Het product, waarvan wordt beweerd dat het met dumping wordt ingevoerd, is elektrolytisch mangaandioxide (mangaandioxide met hoge zuiverheid dat in een elektrolytisch proces is vervaardigd) dat niet is warmtebehandeld, wat normaliter wordt gedaan om het geschikt te maken voor toepassing in lithiumbatterijen, van oorsprong uit Zuid-Afrika (hierna „het betrokken product” genoemd) en doorgaans aangegeven onder GN-code ex 2820 10 00. De GN-code wordt slechts ter informatie vermeld.

3. Dumping

De bewering dat het betrokken product met dumping uit Zuid-Afrika wordt ingevoerd is gebaseerd, in afwezigheid van een voldoende verkoop op de binnenlandse markt, op een vergelijking van de geconstrueerde normale waarde van het betrokken product met de prijzen bij uitvoer naar de Gemeenschap.

De aldus berekende dumpingmarge is aanzienlijk.

4. Schade

De indiener van de klacht heeft bewijsmateriaal voorgelegd waaruit blijkt dat de invoer van het betrokken product uit Zuid-Afrika over de hele lijn is gestegen, zowel absoluut als in termen van marktaandeel.

Er wordt beweerd dat de hoeveelheden waarin en de prijzen waartegen het betrokken product wordt ingevoerd onder meer een ongunstige invloed hebben gehad op de prijzen in de bedrijfstak van de Gemeenschap, waardoor de financiële situatie

en de werkgelegenheidssituatie van de bedrijfstak van de Gemeenschap aanzienlijk zijn verslechterd.

5. Procedure

Na overleg met het Raadgevend Comité is de Commissie tot de conclusie gekomen dat de klacht door of namens de bedrijfstak van de Gemeenschap is ingediend en dat er voldoende bewijsmateriaal is om een procedure in te leiden. De Commissie opent derhalve een onderzoek overeenkomstig artikel 5 van de basisverordening.

5.1. Procedure voor het vaststellen van dumping en schade

Bij het onderzoek zal worden vastgesteld of het betrokken product uit Zuid-Afrika met dumping wordt ingevoerd en of hierdoor schade is ontstaan.

a) Vragenlijsten

Om de informatie te verkrijgen die zij voor haar onderzoek nodig heeft, zal de Commissie vragenlijsten toezenden aan de bedrijfstak van de Gemeenschap, aan de organisaties van producenten in de Gemeenschap, aan de producenten/exporteurs in Zuid-Afrika, aan organisaties van producenten/exporteurs, aan de importeurs, aan de organisaties van importeurs die in de klacht zijn genoemd en aan de autoriteiten van de betrokken exporterende landen.

Alle belanghebbende partijen dienen zo spoedig mogelijk, en in ieder geval binnen de in punt 6, onder a), vermelde termijn, per fax contact met de Commissie op te nemen om te vernemen of zij in de klacht worden genoemd, zodat zij zo nodig een vragenlijst kunnen aanvragen. Alle vragenlijsten moeten binnen de in punt 6, onder b), vermelde termijn worden ingediend.

b) Het schriftelijk en mondeling inwinnen van informatie

Alle belanghebbende partijen worden hierbij uitgenodigd hun standpunt uiteen te zetten, andere gegevens dan de antwoorden op de vragenlijst te verstrekken en bewijsmateriaal te leveren. Deze informatie en het bewijsmateriaal moeten binnen de in punt 6, onder b), genoemde termijn door de Commissie zijn ontvangen.

Verder zal de Commissie de partijen horen die hierom verzoeken en die kunnen aantonen dat er bijzondere redenen zijn om hen te horen. Dit verzoek moet binnen de in punt 6, onder c), vermelde termijn worden ingediend.

⁽¹⁾ PB L 56 van 6.3.1996, blz. 1, als laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr.2117/2005 van de Raad (PB L 340 van 23.12.2005, blz. 17).

⁽²⁾ PB L 340 van 23.12.2005, blz. 17.

5.2. Procedure voor de beoordeling van het belang van de Gemeenschap

Overeenkomstig artikel 21 van de basisverordening zal worden onderzocht of het niet tegen het belang van de Gemeenschap is antidumpingmaatregelen te nemen indien dumping en schade worden aangetoond. De bedrijfstak van de Gemeenschap, importeurs, hun representatieve organisaties, representatieve gebruikers en representatieve consumentenorganisaties die aantonen dat er een objectieve band is tussen hun activiteiten en het betrokken product, kunnen binnen de in punt 6, onder b), genoemde termijnen contact met de Commissie opnemen en inlichtingen verstrekken. Deze partijen kunnen binnen de onder punt 6, onder c), vermelde termijn ook een mondeling onderhoud aanvragen, onder opgave van de bijzondere redenen waarom zij gehoord wensen te worden. Met informatie die op grond van artikel 21 wordt verstrekt, wordt slechts rekening gehouden indien daarbij, op het moment dat deze wordt verstrekt, het nodige bewijsmateriaal is gevoegd.

6. Termijnen

a) Om een vragenlijst aan te vragen

Vragenlijsten en andere formulieren dienen zo spoedig mogelijk, doch in ieder geval binnen 15 dagen na de bekendmaking van dit bericht in het *Publicatieblad van de Europese Unie*, te worden aangevraagd.

b) Om zich aan te melden en antwoorden op de vragenlijst en andere gegevens over te leggen

Alle belanghebbende partijen die wensen dat bij het onderzoek met hun opmerkingen rekening wordt gehouden, moeten binnen 40 dagen na de datum van bekendmaking van dit bericht in het *Publicatieblad van de Europese Unie*, tenzij anders vermeld, contact met de Commissie opnemen, hun standpunt uiteenzetten en de antwoorden op de vragenlijst en eventuele andere gegevens doen toekomen. De aandacht wordt erop gevestigd dat de meeste in de basisverordening vermelde procedurele rechten slechts kunnen worden uitgeoefend indien de betrokkene zich binnen de genoemde termijn bij de Commissie kenbaar maakt.

c) Mondeling onderhoud

Binnen dezelfde termijn van 40 dagen kunnen belanghebbenden ook verzoeken door de Commissie te worden gehoord.

7. Schriftelijke opmerkingen, antwoorden op vragenlijsten en correspondentie

Alle opmerkingen en verzoeken moeten schriftelijk (niet elektronisch, tenzij anders vermeld) worden ingediend met opgave van naam, adres, e-mailadres en telefoon- en faxnummer van de betrokkene.

Correspondentieadres van de Commissie:

Europese Commissie
Directoraat-generaal Handel
Directoraat B
Kamer: J-79 5/16
B-1049 Brussel
Fax (32-2) 295 65 05.

8. Niet-medewerking

Indien belanghebbende partijen geen toegang verlenen tot de nodige gegevens, deze niet binnen de gestelde termijn verstrekken of het onderzoek ernstig belemmeren, kunnen overeenkomstig artikel 18 van de basisverordening aan de hand van de beschikbare gegevens voorlopige of definitieve conclusies, in zowel positieve als negatieve zin, worden getrokken.

De Commissie kan de verstrekte informatie, indien deze onjuist of misleidend blijkt, buiten beschouwing laten en van de beschikbare gegevens gebruikmaken. Indien een belanghebbende partij geen of onvoldoende medewerking verleent, en de bevindingen daarom overeenkomstig artikel 18 van de basisverordening op de beschikbare gegevens worden gebaseerd, kunnen de resultaten voor haar minder gunstig zijn dan wanneer zij wel medewerking had verleend.

9. Tijdschema

Het onderzoek zal overeenkomstig artikel 6, lid 9, van de basisverordening binnen 15 maanden na de datum van bekendmaking van dit bericht in het *Publicatieblad van de Europese Unie* worden afgesloten. Overeenkomstig artikel 7, lid 1, van de basisverordening kunnen voorlopige maatregelen binnen negen maanden na de bekendmaking van dit bericht in het *Publicatieblad van de Europese Unie* worden genomen.

Goedkeuring van de steunmaatregelen van de staten in het kader van de bepalingen van de artikelen 87 en 88 van het EG-Verdrag

Gevallen waartegen de Commissie geen bezwaar maakt

(Voor de EER relevante tekst)

(2006/C 314/09)

Datum waarop het besluit is genomen	24.10.2006
Nummer van de steunmaatregel	N 254/06
Lidstaat	België
Benaming van de steunregeling	Minimumprijs voor groenestroomcertificaten van PV installaties
Rechtsgrondslag	Artikel 25ter, eerste alinea, van het decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en het decreet van 7 mei 2004. Article 25ter, paragraphe 1, du décret relatif à l'organisation du marché d'électricité du 17 juillet 2000 et décret du 7 mai 2004.
Type maatregel	Maatregel die geen steun vormt
Maximale steunintensiteit	Maatregel die geen steun vormt

De tekst van de beschikking in de authentieke ta(a)l(en), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrapt, is beschikbaar op site:

http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/

Datum waarop het besluit is genomen	24.10.2006
Nummer van de steunmaatregel	N 623/06
Lidstaat	Slowakije
Benaming van de steunregeling	Individuálna pomoc na audiovizuálnu tvorbu v prospech spoločnosti ALEF Film & Media group s.r.o.
Rechtsgrondslag	a) Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, b) Zákon č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci v znení zákona č. 203/2004 – § 4 ods. 1, písm. d), c) Výnos MK SR – 12947/05-110/30493 o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MK SR
Type maatregel	Individuele steun
Doelstelling	Cultuurbevordering
Vorm van de steun	Directe subsidie
Begrotingsmiddelen	Voorziene jaarlijkse uitgaven 7,5 mln; SKK
Maximale steunintensiteit	23 %
Looptijd	1 januari 2006 — 31 december 2006
Economische sectoren	Beperkt tot de media
Naam en adres van de steunverlenende autoriteit	Ministerstvo kultúry SR Nám. SNP 33 SK-813 31 Bratislava

De tekst van de beschikking in de authentieke ta(a)l(en), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrapt, is beschikbaar op site:

http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/

Datum waarop het besluit is genomen	24.10.2006
Nummer van de steunmaatregel	N 624/06
Lidstaat	Slowakije
Benaming van de steunregeling	Individuálna pomoc na audiovizuálnu tvorbu v prospech spoločnosti SEN Film s.r.o.
Rechtsgrondslag	a) Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, b) Zákon č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci v znení zákona č. 203/2004 – § 4 ods. 1, písm. d), c) Výnos MK SR – 12947/05-110/30493 o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MK SR
Type maatregel	Individuele steun
Doelstelling	Cultuurbevordering
Vorm van de steun	Directe subsidie
Begrotingsmiddelen	Voorziene jaarlijkse uitgaven 4 mln SKK
Maximale steunintensiteit	12 %
Looptijd	1 januari 2006 — 31 december 2006
Economische sectoren	Beperkt tot de media
Naam en adres van de steunverlenende autoriteit	Ministerstvo kultúry SR Nám. SNP 33 SK-813 31 Bratislava

De tekst van de beschikking in de authentieke ta(a)l(en), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrappt, is beschikbaar op site:

http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/

Kennisgeving overeenkomstig artikel 95, lid 4, van het EG-Verdrag**Intrekking van een verzoek om handhaving van nationale wetgeving in afwijking van de bepalingen van een communautaire harmonisatiemaatregel****(Voor de EER relevante tekst)**

(2006/C 314/10)

1. Op 5 december 2005 heeft de Tsjechische Republiek kennisgeving gedaan van een verzoek om de nationale wetgeving inzake het in de handel brengen van meststoffen die cadmium bevatten, te mogen blijven toepassen. Deze wetgeving was al van kracht voor de toetreding van de Tsjechische Republiek tot de Europese Unie en wijkt af van de bepalingen van Verordening (EG) nr.2003/2003 inzake meststoffen ⁽¹⁾.
2. De nationale wetgeving ⁽²⁾ verbiedt het in de handel brengen in de Tsjechische Republiek van fosforhoudende minerale meststoffen met cadmium in een hogere concentratie dan 50 mg/kg P₂O₅.
3. Bij het Tsjechische Decreet 209/2005, dat sinds 1 juni 2005 van kracht is, wordt de toepassing van de bestaande nationale wetgeving op 'EG-meststoffen' geschorst en wordt de grenswaarde voor cadmium alleen op nationale meststoffen van toepassing verklaard.
4. In artikel 95, lid 4, van het EG-Verdrag wordt bepaald dat wanneer een lidstaat het, nadat de Raad of de Commissie een harmonisatiemaatregel heeft genomen, noodzakelijk acht nationale bepalingen te handhaven die hun rechtvaardiging vinden in gewichtige eisen als bedoeld in artikel 30 of verband houdend met de bescherming van het milieu of het arbeidsmilieu, hij zowel van die bepalingen als van de redenen voor het handhaven ervan, kennis geeft aan de Commissie.
5. Overeenkomstig artikel 95, lid 6, keurt de Commissie binnen zes maanden na de kennisgeving de betrokken nationale bepalingen goed of wijst die af, nadat zij heeft nagegaan of zij al dan niet een middel tot willekeurige discriminatie, een verkapte beperking van de handel tussen de lidstaten of een hinderpaal voor de werking van de interne markt vormen.
6. Gezien het complexe karakter van de materie en aangezien er geen bewijzen zijn dat er gevaar is voor de menselijke gezondheid was de Commissie van oordeel dat de evaluatie van het standpunt van de Tsjechische Republiek moest worden uitgesteld tot zij het advies van het Wetenschappelijk Comité voor gezondheids- en milieurisico's (WCGM) had ontvangen. De Commissie achtte het dan ook gerechtvaardigd de in artikel 95, lid 6, eerste alinea, van het EG-Verdrag bedoelde termijn tot 6 december 2006 te verlengen.
7. Op 24 mei 2006 gaf de Commissie de Tsjechische Republiek kennis van haar Beschikking 2006/390/EG van dezelfde datum ⁽³⁾, waarin zij de in artikel 95, lid 6, eerste alinea, bedoelde termijn voor goedkeuring of afwijzing van de nationale bepalingen verlengt tot 6 december 2006.
8. Het WCGM heeft op 19 september 2006 advies uitgebracht over de Tsjechische risicobeoordeling ⁽⁴⁾.
9. De Tsjechische autoriteiten hebben de Commissie in hun brief van 17 november 2006 op de hoogte gesteld van de intrekking van het lopende verzoek om te mogen afwijken van de grenswaarde voor cadmium in meststoffen. Volgens de brief willen de Tsjechische autoriteiten een nieuw verzoek indienen zodra de gegevens uit de Tsjechische risicobeoordeling met inachtneming van het advies van de WCGM verder uitgewerkt zijn.
10. Gezien deze intrekking van Tsjechische zijde hoeft de Commissie niet langer een besluit tot goedkeuring of afwijzing van de nationale maatregelen te nemen.
11. De Commissie zal iedere kennisgeving met betrekking tot de grenswaarde van cadmium in meststoffen die zij uit hoofde van artikel 95, lid 4, van het EG-Verdrag van de Tsjechische Republiek ontvangt op haar eigen waarde beoordelen.

⁽¹⁾ PBL 304 van 21.11.2003, blz. 1.

⁽²⁾ Decreet nr.474/2000 houdende eisen ten aanzien van meststoffen.

⁽³⁾ PBL 150 van 3.6.2006, blz. 17.

⁽⁴⁾ http://ec.europa.eu/health/ph_risk/committees/04_scher/scher_opinions_en.htm

EUROPESE ECONOMISCHE RUIMTE

TOEZICHTHOUDENDE AUTORITEIT VAN DE EVA

Beknopte informatie ter bekendmaking in het Publicatieblad

(2006/C 314/11)

Nummer van de steunmaatregel	Zaak nr. 60540
EVA-staat	Liechtenstein
Benaming van de steunregeling	Wet inzake steunverlening aan de media (Medienförderungsgesetz)
Rechtsgrondslag	Wet inzake steunverlening aan de media, Regeringsvoorstel nr.36/2006 aan het Parlement van Liechtenstein
Voorziene jaarlijkse uitgaven krachtens de regeling	1,5 miljoen CHF (ongeveer 966 000 EUR) Totaal bedrag over vijf jaar: 7,5 miljoen CHF (ongeveer 4 829 000 EUR)
Looptijd	Inwerkingtreding: 1 januari 2007 De looptijd van de Wet inzake steunverlening aan de media is onbepaald. De vrijstelling is gevraagd voor een periode van vijf jaar, d.w.z. tot 31.12.2011. De steunregeling zal dan opnieuw bij de Autoriteit worden aangemeld.
Maximale steunintensiteit van de steunregeling	30 % van de standaardloonkosten voor werknemers die zijn betrokken bij de journalistieke en redactionele activiteiten van een medium in de zin van hoofdstuk 4 van de Wet inzake steunverlening aan de media. 25 % van de werkelijke verspreidingskosten van een medium in de zin van hoofdstuk 4 van de Wet inzake steunverlening aan de media. 40 % van de kosten op het gebied van opleiding en voortgezet onderwijs voor werknemers die zijn betrokken bij de journalistieke en redactionele activiteiten van een medium in de zin van hoofdstuk 4 van de Wet inzake steunverlening aan de media.
Economische sectoren	Mediabedrijven
Naam en adres van de steunverlenende autoriteit	Mediacommissie Regierungsgebäude FL-9490 Vaduz Vorstendom Liechtenstein

Richtsnoeren voor de berekening van geldboeten die uit hoofde van artikel 23, lid 2, onder a), van hoofdstuk III van Protocol nr. 4 bij de Toezichtovereenkomst worden opgelegd

(2006/C 314/12)

A. Deze mededeling wordt overeenkomstig de voorschriften van de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte (hierna „de EER-Overeenkomst” genoemd) en de Overeenkomst tussen de EVA-Staten inzake de invoering van een Toezichthoudende Autoriteit en een Hof van Justitie (hierna „de Toezichtovereenkomst” genoemd) bekendgemaakt.

B. De Europese Commissie (hierna „de Commissie” genoemd) heeft een mededeling bekendgemaakt met als titel „Richtsnoeren voor de berekening van geldboeten die uit hoofde van artikel 23, lid 2, onder a), van Verordening (EG) nr.1/2003 worden opgelegd” ⁽¹⁾. In dat besluit worden de beginselen uiteengezet die de Commissie bij het vaststellen van geldboeten ten aanzien van inbreuken op de EG-mededingingsregels ⁽²⁾ volgt.

C. De Toezichthoudende Autoriteit van de EVA (hierna „de Autoriteit” genoemd) beschouwt dit besluit als voor de EER relevant. Teneinde gelijke mededingingsvoorwaarden te handhaven en een uniforme toepassing van de EER-mededingingsvoorschriften in de hele Europese Economische Ruimte te verzekeren, stelt de Autoriteit deze mededeling vast uit hoofde van de haar bij artikel 5, lid 2, onder b), van de Toezichtovereenkomst verleende bevoegdheid. Zij is voornemens de beginselen en regels van deze bekendmaking te volgen bij de toepassing van de desbetreffende regels van de EER op afzonderlijke zaken.

INLEIDING

1. De Toezichthoudende Autoriteit van de EVA kan, in het kader van de toepassing van artikel 23, lid 2, onder a), van hoofdstuk II van Protocol nr. 4 bij de Toezichtovereenkomst ⁽³⁾ (hierna „hoofdstuk II” genoemd), bij beschikking aan ondernemingen en ondernemersverenigingen geldboeten opleggen wanneer deze opzettelijk of uit onachtzaamheid inbreuk maken op artikel 53 of artikel 54 van de EER-Overeenkomst.

2. De Autoriteit beschikt bij de uitoefening van haar bevoegdheid om deze boeten op te leggen, over een ruime beoordelingsbevoegdheid ⁽⁴⁾ binnen de in hoofdstuk II aangegeven grenzen. Allereerst moet de Autoriteit rekening houden met de duur en de ernst van de inbreuk. Vervolgens mag de opgelegde boete niet hoger zijn dan de in artikel 23, lid 2, tweede en derde alinea, van hoofdstuk II aangegeven maxima.

3. Om de transparantie en het objectieve karakter van haar beschikkingen te waarborgen, heeft de Autoriteit op 16 januari 2003 richtsnoeren boetetoemeting bekendgemaakt ⁽⁵⁾, die overeenstemmen met de richtsnoeren boetetoemeting van de Commissie van 1998 ⁽⁶⁾. In het licht van de praktische tenuitvoerlegging van de richtsnoeren zoals die in die bekendmakingen zijn uiteengezet, acht de Autoriteit het passend haar beleid inzake boetetoemeting verder te ontwikkelen en te verfijnen.

4. De bevoegdheid van de Autoriteit om geldboeten op te leggen aan ondernemingen en ondernemersverenigingen die opzettelijk of uit onachtzaamheid inbreuk maken op artikel 53 of artikel 54 van de EER-Overeenkomst, vormt één van de instrumenten die aan de Autoriteit zijn toevertrouwd met het oog op het vervullen van de haar bij de EER-Overeenkomst toevertrouwde toezichtaak ⁽⁷⁾. Deze taak omvat niet alleen de verplichting om individuele inbreuken op te sporen en te bestraffen, maar ook de verplichting om een algemeen beleid te voeren dat erop is gericht om op mededingingsgebied toepassing te geven aan de door de

⁽¹⁾ PB C 210 van 1.9.2006, blz. 2.

⁽²⁾ De bevoegdheid individuele zaken te behandelen die onder de artikelen 53 en 54 van de EER-Overeenkomst vallen, is verdeeld tussen de Toezichthoudende Autoriteit en de Commissie volgens de in artikel 56 van de EER-Overeenkomst vastgestelde regels. Slechts één van de beide toezichthouders is bevoegd een bepaalde zaak te behandelen.

⁽³⁾ Ingevolge de overeenkomst houdende wijziging van Protocol nr. 4 bij de Overeenkomst tussen de EVA-Staten betreffende de oprichting van een Toezichthoudende Autoriteit en een Hof van Justitie van 24 september 2004, die per 20.5.2005 in werking trad, is Verordening (EG) nr.1/2003 van de Raad van 16 december 2002 betreffende de uitvoering van de mededingingsregels van de artikelen 81 en 82 van het Verdrag (PB L 1 van 4.1.2003, blz. 1) met Hoofdstuk II van Protocol nr. 4 bij de Toezichtovereenkomst in ruime mate in de EVA-pijler weerspiegeld.

⁽⁴⁾ Zie in dit verband bv. het arrest van 28 juni 2005, zaken C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P tot en met C-208/02 P en C-213/02 P, Dansk Rørindustri A/S e.a. / Commissie, Jurispr. 2005, blz. I-5425, punt 172.

⁽⁵⁾ Richtsnoeren van de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA voor de berekening van geldboeten die uit hoofde van de EER-mededingingsregels worden opgelegd, PB C 10 van 16.1.2003, blz. 16 en EER-Supplement bij het PB, nr. 3 van 16.1.2003, blz. 6.

⁽⁶⁾ Richtsnoeren voor de berekening van geldboeten die uit hoofde van artikel 15, lid 2, van Verordening nr. 17, respectievelijk artikel 65, lid 5, van het EGKS-Verdrag worden opgelegd, PB C 9 van 14.1.1998, blz. 3.

⁽⁷⁾ Deze taak wordt met de Commissie gedeeld overeenkomstig de bevoegdheidsregels van artikel 55 van de EER-Overeenkomst en overeenkomstig de regels inzake bevoegdheidsverdeling van artikel 56 van de EER-Overeenkomst; zie noot 2.

EER-Overeenkomst vastgelegde beginselen en het gedrag van de ondernemingen in overeenstemming met deze beginselen te sturen ⁽¹⁾. Hiertoe moet de Autoriteit erop toezien dat haar optreden een voldoende afschrikkende werking heeft ⁽²⁾. Daarom kan het, wanneer de Autoriteit een inbreuk op de artikelen 53 of 54 van de EER-Overeenkomst vaststelt, noodzakelijk zijn degenen die de rechtsregels hebben overtreden, een geldboete op te leggen. Hierbij moet het bedrag van de geldboete op een zodanig niveau worden gesteld dat daarvan een voldoende afschrikkende werking uitgaat, niet alleen om de betrokken ondernemingen te bestraffen (specifieke afschrikkende werking), maar ook om andere ondernemingen ervan te weerhouden om over te gaan tot gedragingen die in strijd zijn met de artikelen 53 en 54 van de EER-Overeenkomst of om dergelijke gedragingen voort te zetten (algemene afschrikkende werking).

5. Om deze doelstellingen te bereiken dient de Autoriteit zich bij de vaststelling van de geldboeten, te baseren op de waarde van de verkopen voor de goederen of diensten die met de inbreuk verband houden. De duur van de inbreuk dient eveneens een belangrijke rol te spelen bij de vaststelling van het passende bedrag van de geldboete, omdat deze noodzakelijkerwijs van invloed is op de mogelijke impact van de inbreuk op de markt. Het aantal jaren dat een onderneming aan de inbreuk heeft deelgenomen, moet derhalve eveneens in de boete tot uiting komen.

6. De combinatie van de waarde van de verkopen in verband met de inbreuk en de duur van de inbreuk wordt derhalve als een geschikte maatstaf beschouwd waarin zowel de economische impact van de inbreuk tot uiting komt als het relatieve gewicht van elke onderneming die aan de inbreuk heeft deelgenomen. De verwijzing naar deze factoren geeft een goede indicatie van de grootteorde van de boete, maar dient niet als basis voor een automatische, rekenkundige berekeningsmethode worden beschouwd.

7. Verder is het zinvol om in de boete een specifiek bedrag op te nemen dat niet is gekoppeld aan de duur van de inbreuk, zodat ondernemingen ervan worden afgeschrikt überhaupt tot ongeoorloofde gedragingen over te gaan.

8. In de onderstaande delen wordt nader ingegaan op de beginselen waarop de Autoriteit zich zal baseren bij de vaststelling van de geldboeten overeenkomstig artikel 23, lid 2, onder a), van hoofdstuk II.

METHODE VOOR DE VASTSTELLING VAN DE GELDBOETEN

1. Onverminderd punt 37 zal de Autoriteit voor de vaststelling van de aan ondernemingen of ondernemersverenigingen op te leggen boeten de volgende methode toepassen, die uit twee stappen bestaat.

2. Allereerst zal de Autoriteit voor elke onderneming of ondernemersvereniging de boetegrondslag vaststellen (zie deel 1).

3. Ten tweede kan zij deze boetegrondslag naar boven of naar beneden bijstellen (zie deel 2).

1. Boetegrondslag

4. De boetegrondslag wordt vastgesteld aan de hand van de waarde van de verkochte goederen of diensten overeenkomstig de volgende methode.

A. Vaststelling van de waarde van de verkopen

5. Om de grondslag van de op te leggen boete vast te stellen, zal de Autoriteit uitgaan van de waarde van de op de desbetreffende geografische EER-markt verkochte goederen of diensten van de onderneming die rechtstreeks of indirect ⁽³⁾ verband houden met de inbreuk. De Autoriteit zal over het algemeen gebruikmaken van de verkopen van de onderneming in het laatste volledige jaar waarin zij aan de inbreuk heeft deelgenomen (hierna „waarde van de verkopen” genoemd).

6. Wanneer de inbreuk van een ondernemersvereniging betrekking heeft op de activiteiten van haar leden, zal de waarde van de verkopen doorgaans gelijk zijn aan de som van de waarde van de verkopen van deze leden.

7. Om de waarde van de verkopen van een onderneming vast te stellen, zal de Autoriteit gebruikmaken van de meest betrouwbare gegevens die voor deze onderneming beschikbaar zijn.

⁽¹⁾ Zie in dit verband bv. het arrest in de zaak-Dansk Rørindustri A/S, reeds aangehaald, punt 170.

⁽²⁾ Zie in dit verband het arrest van 7 juni 1983, zaken 100/80 tot en met 103/80, Musique Diffusion française e.a. / Commissie, Jurispr. 183, blz. 1825, punt 106.

⁽³⁾ Dit is bijvoorbeeld het geval voor horizontale prijsafspraken met betrekking tot een bepaald product, waar de prijs van dat product vervolgens dient als de basis voor de prijs van producten van een lagere of hogere kwaliteit.

8. Wanneer de door een onderneming ter beschikking gestelde gegevens onvolledig of onbetrouwbaar zijn, kan de Autoriteit de waarde van de verkopen van deze onderneming vaststellen op basis van gedeeltelijke cijfergegevens die zij heeft verkregen en/of van eventuele andere gegevens die zij relevant of passend acht.

9. Bij de vaststelling van de waarde van de verkopen wordt geen rekening gehouden met de btw en andere belastingen die rechtstreeks met deze verkopen verband houden.

10. Wanneer het geografische bereik van een inbreuk het grondgebied van de EER overschrijdt (bijvoorbeeld bij mondiale kartels), komt het aandeel van elke onderneming in de inbreuk misschien onvoldoende tot uiting in de EER-verkopen van die onderneming. Dit kan met name het geval zijn wanneer markten op wereldwijd niveau worden verdeeld.

In dergelijke omstandigheden kan de Autoriteit, ten einde zowel de omvang van de betrokken verkopen in de EER als het relatieve aandeel van elke onderneming in de inbreuk weer te geven, de totale waarde van de op de desbetreffende geografische markt (die ruimer is dan de EER) verkochte goederen of diensten welke met de inbreuk verband houden, ramen, het aandeel van de verkopen van elke onderneming die op deze markt aan de inbreuk heeft deelgenomen, vaststellen en dit aandeel toepassen op de totale EER-verkopen van deze ondernemingen. Het resultaat wordt vervolgens als waarde van de verkopen gebruikt met het oog op de vaststelling van het boetegrondslag.

B. Vaststelling van de boetegrondslag

11. Voor de vaststelling van de boetegrondslag wordt een deel van de waarde van de verkopen dat wordt bepaald door de ernst van de inbreuk, vermenigvuldigd met het aantal jaren dat de inbreuk heeft geduurd.

12. De ernst van de inbreuk wordt per geval beoordeeld, waarbij met alle relevante omstandigheden rekening wordt gehouden.

13. Het deel van de waarde van de verkopen dat in aanmerking wordt genomen, zal doorgaans maximaal 30 % bedragen.

14. Om de precieze hoogte van het deel van de waarde van de verkopen binnen deze bandbreedte te bepalen, zal de Autoriteit met een aantal factoren rekening houden, zoals de aard van de inbreuk, het gecumuleerde marktaandeel van alle betrokken ondernemingen, de geografische reikwijdte van de inbreuk, en de vraag of de inbreuk daadwerkelijk ten uitvoer is gelegd.

15. Horizontale overeenkomsten ⁽¹⁾ inzake prijzen, marktverdeling en productiebeperkingen, die meestal geheim zijn, behoren naar hun aard tot de ernstigste mededingingsbeperkingen. Zij moeten in het kader van het mededingingsbeleid streng worden bestraft. Het aandeel van de verkopen dat voor dergelijke inbreuken in aanmerking wordt genomen zal derhalve doorgaans hoog zijn.

16. Om ten volle rekening te houden met de duur van de deelname van elke onderneming aan de inbreuk, wordt het bedrag dat op basis van de waarde van de verkopen is vastgesteld (zie punten 20 tot en met 23), vermenigvuldigd met het aantal jaren dat aan de inbreuk is deelgenomen. Perioden van minder dan zes maanden worden als een half jaar geteld, perioden van méér dan zes maanden maar minder dan één jaar worden als een volledig jaar geteld.

17. Ongeacht de duur van de deelname van een onderneming aan de inbreuk, voegt de Autoriteit bovendien aan de boetegrondslag een bedrag van tussen 15 en 25 % van de waarde van de verkopen als omschreven in deel A toe, om ondernemingen ervan te weerhouden deel te nemen aan horizontale overeenkomsten inzake prijzen, marktverdeling en productiebeperking. De Autoriteit kan ook bij andere inbreuken een dergelijk extrabedrag toevoegen. Voor het bepalen van het aandeel van de waarde van de verkopen dat in een bepaald geval in aanmerking moet worden genomen, houdt de Autoriteit rekening met een aantal factoren, met name die welke in punt 22 worden genoemd.

⁽¹⁾ Hieronder vallen overeenkomsten, onderling afgestemde feitelijke gedragingen en besluiten van ondernemersverenigingen in de zin van artikel 53 van de EER-Overeenkomst.

18. Wanneer de waarde van de verkopen van ondernemingen die aan een inbreuk hebben deelgenomen vrijwel, doch niet volledig gelijk is, kan de Autoriteit voor elk van deze ondernemingen dezelfde boetegrondslag vaststellen. Daarnaast gebruikt de Autoriteit bij de vaststelling van de boetegrondslag afgeronde waarden.

2. Aanpassingen van de boetegrondslag

19. Bij de vaststelling van de geldboete kan de Autoriteit rekening houden met omstandigheden die aanleiding geven tot een verhoging of verlaging van het basisbedrag dat op de in deel 1 beschreven wijze wordt vastgesteld. Zij doet dit op basis van een algemene beoordeling waarbij zij rekening houdt met alle relevante omstandigheden.

A. Verzwarende omstandigheden

20. De boetegrondslag kan worden verhoogd wanneer de Autoriteit vaststelt dat er sprake is van verzwarende omstandigheden, zoals:

- wanneer een onderneming een identieke of soortgelijke inbreuk pleegt of voortzet nadat de Commissie of een nationale mededingingsautoriteit heeft vastgesteld dat deze onderneming artikel 53 of artikel 54 heeft geschonden: de boetegrondslag wordt verhoogd met tot 100 % per vastgestelde inbreuk;
- weigering van medewerking met of obstructie van de Autoriteit bij het uitvoeren van het onderzoek;
- rol als kopstuk of aanstoker van de inbreuk. De Autoriteit zal tevens bijzondere aandacht besteden aan eventuele maatregelen die zijn genomen om andere ondernemingen te dwingen aan de inbreuk deel te nemen en/of aan eventuele vergeldingsmaatregelen tegen andere ondernemingen om de tenuitvoerlegging van de inbreukmakende praktijken af te dwingen.

B. Verzachtende omstandigheden

21. De boetegrondslag kan worden verlaagd wanneer de Autoriteit vaststelt dat er sprake is van verzachtende omstandigheden, zoals:

- wanneer de betrokken onderneming aantoont dat zij reeds bij de eerste maatregelen van de Autoriteit de inbreuk heeft beëindigd: dit geldt niet voor geheime overeenkomsten of praktijken (met name kartels);
- wanneer de betrokken onderneming aantoont dat de inbreuk uit onachtzaamheid is gemaakt;
- wanneer de betrokken onderneming aantoont dat haar deelname aan de inbreuk zeer beperkt was en zij vervolgens bewijst dat zij, in de periode waarin zij aan de inbreukmakende overeenkomsten heeft deelgenomen, geen van deze overeenkomsten daadwerkelijk heeft toegepast doch zich concurrerend op de markt heeft gedragen. Het enkele feit dat een onderneming minder lang aan een inbreuk heeft deelgenomen dan de andere ondernemingen wordt niet als een verzachtende omstandigheid beschouwd, omdat hiermee bij de vaststelling van de boetegrondslag reeds rekening is gehouden;
- wanneer de betrokken onderneming daadwerkelijk haar medewerking verleent aan de Autoriteit, buiten de clementieregeling om en los van haar wettelijke verplichting om medewerking te verlenen;
- wanneer het mededingingsbeperkende gedrag door overheidsinstanties of regelgeving werd toegestaan of aangemoedigd ⁽¹⁾.

C. Specifieke verhoging met het oog op afschrikking

22. De Autoriteit zal er in het bijzonder voor zorgen dat de geldboeten een voldoende afschrikkende werking hebben; hiertoe kan zij de boete verhogen die zij oplegt aan ondernemingen die een bijzonder hoge omzet hebben boven het volume van hun verkopen voor goederen en diensten waarop de inbreuk betrekking heeft.

⁽¹⁾ Dit is onverlet enige actie die tegen de betrokken EVA-Staat kan worden genomen.

23. De Autoriteit zal tevens rekening houden met de noodzaak de geldboete te verzwaren om ervoor te zorgen dat de boete hoger uitvalt dan het bedrag van de onrechtmatige, dankzij de inbreuk gemaakte winst, wanneer het bedrag daarvan kan worden geraamd.

D. Wettelijk maximum

24. Het eindbedrag van de geldboete is, overeenkomstig artikel 23, lid 2, van hoofdstuk II, voor elke bij de inbreuk betrokken onderneming en ondernemersvereniging in ieder geval niet hoger dan 10 % van de in het voorafgaande boekjaar behaalde totale omzet.

25. Wanneer de inbreuk van een vereniging betrekking heeft op de activiteiten van haar leden, is de geldboete niet hoger dan 10 % van de som van de totale omzet van elk lid dat actief is op de markt welke van de inbreuk van de vereniging te lijden heeft.

E. Clementieregeling

26. De Autoriteit past de clementieregeling toe overeenkomstig de voorwaarden die in de desbetreffende mededeling zijn vastgelegd.

F. Vermogen om te betalen

27. In uitzonderlijke omstandigheden kan de Autoriteit op verzoek, in een bijzondere sociale en economische context, rekening houden met het onvermogen van een onderneming om te betalen. Een verlaging van de boete in dit verband zal echter nooit uitsluitend op basis van een ongunstige of deficitaire financiële positie worden toegekend. Een verlaging kan slechts worden toegekend indien aan de hand van objectief bewijsmateriaal wordt aangetoond dat het opleggen van een boete onder de in de onderhavige richtsnoeren vastgestelde voorwaarden, de levensvatbaarheid van de betrokken onderneming onherroepelijk in gevaar zou brengen en haar activa daardoor volledig hun waarde zouden verliezen.

SLOTOPMERKINGEN

28. De Autoriteit kan in bepaalde gevallen een symbolische boete opleggen. De redenen hiervoor moeten in de tekst van de beschikking worden vermeld.

29. Hoewel in deze richtsnoeren de algemene methode voor de vaststelling van geldboeten wordt uiteengezet, kunnen de bijzondere kenmerken van een gegeven zaak of de noodzaak om een bepaald afschrikkend niveau te bereiken, een afwijking van deze methode of van de in punt 21 vastgestelde maxima rechtvaardigen.

30. Deze richtsnoeren zijn vanaf de datum van bekendmaking in het Publicatieblad en EER-Supplement bij het Publicatieblad van toepassing op alle zaken ten aanzien waarvan een mededeling van punten van bezwaar is uitgegaan, ongeacht of de boete wordt opgelegd uit hoofde van artikel 23, lid 2, van hoofdstuk II of van artikel 15, lid 2, van de vorige tekst van Hoofdstuk II van Protocol nr. 4 bij de Toezichtovereenkomst ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ De tekst van hoofdstuk II van Protocol nr. 4 bij de Toezichtovereenkomst (die overeenstemt met Verordening nr. 17/62 van 6 februari 1962, eerste verordening over de toepassing van de artikelen 85 en 86 [thans 81 en 82] van het Verdrag (PB 13 van 21.2.1962, blz. 204)) is op 20.5.2005 vervangen; zie noot 3.

Uitnodiging overeenkomstig artikel 1, lid 2, in deel I van Protocol nr. 3 bij de Overeenkomst betreffende de oprichting van een Toezichthoudende Autoriteit en een Hof van Justitie opmerkingen te maken betreffende het IJslandse Fonds voor Woningfinanciering (HFF)

(2006/C 314/13)

De Toezichthoudende Autoriteit van de EVA heeft bij Besluit nr.185/06/COL van 21 juni 2006, dat na deze samenvatting in de authentieke taal is weergegeven, de procedure ingeleid van artikel 1, lid 2, in deel I van Protocol nr. 3 bij de Overeenkomst tussen de EVA-Staten betreffende de oprichting van een Toezichthoudende Autoriteit en een Hof van Justitie (hierna „de Toezichtovereenkomst” genoemd). De IJslandse regering is hiervan in kennis gesteld door middel van een afschrift van het betrokken besluit.

De Toezichthoudende Autoriteit van de EVA verzoekt bij dezen de EVA-Staten, de EU-lidstaten en andere belanghebbenden hun opmerkingen over de betrokken maatregel binnen één maand na publicatie van deze bekendmaking te maken, door deze te zenden aan:

Toezichthoudende Autoriteit van de EVA
Belliardstraat 35
B-1040 Brussel

Deze opmerkingen zullen ter kennis van de IJslandse regering worden gebracht. Een belanghebbende die opmerkingen maakt, kan, met opgave van redenen, schriftelijk verzoeken om vertrouwelijke behandeling van zijn identiteit.

SAMENVATTING

ACHTERGROND

Op 11 augustus 2004 stelde de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA (hierna de „Autoriteit” genoemd) Besluit nr.213/04/COL vast ⁽¹⁾. In dat besluit verklaarde de Autoriteit dat het IJslandse Fonds voor Woningfinanciering (Íbúðalánasjóður) (hierna „HFF” genoemd), op grond van artikel 59, lid 2, van de EER-Overeenkomst, verenigbaar was met de regels inzake staatssteun.

HFF is een instelling die volledig in handen is van de IJslandse Staat; zij verstrekt IJslandse ingezetenen hypotheekleningen voor woningen. De Autoriteit kwam tot de bevinding dat HFF bij de financiering en tenuitvoerlegging van haar leningsstelsel van de IJslandse overheid staatssteun in de zin van artikel 61, lid 1, van de EER-Overeenkomst ontving. Voorts constateerde de Autoriteit dat het HFF-systeem dat in 1999 was ingesteld, nieuwe steun vormde en om procedureredenen onrechtmatige steun was die, overeenkomstig artikel 1, lid 3, in deel I van Protocol nr. 3 bij de Toezichtovereenkomst, vóór de tenuitvoerlegging ervan had moeten worden aangemeld bij en goedgekeurd door de Autoriteit.

Toch concludeerde de Autoriteit dat de door HFF verleende dienst als een „dienst van algemeen economisch belang” in de zin van artikel 59, lid 2, van de EER-Overeenkomst kon worden aangemerkt. Deze conclusie was gebaseerd op de premisse dat HFF verplicht was woningfinanciering te verstrekken op het gehele IJslandse grondgebied, tegen betaalbare tarieven en op gelijke voorwaarden, ongeacht de winstgevendheid van individuele activiteiten. Volgens de Autoriteit verleende HFF een dienst die op de particuliere markt in IJsland niet beschikbaar was. Daarom besloot de Autoriteit het HFF-systeem na een eerste onderzoek goed te keuren, zonder de zogenaamde formele onderzoeksprocedure van artikel 1, lid 2, in deel I van Protocol nr. 3 bij de Toezichtovereenkomst in te leiden.

Dit besluit werd door de IJslandse Vereniging van banken en effectenmakelaars (Samtök banka og verðbréfafyrirtækja — SBV) voor het EVA-Hof aangevochten. Het beroep tot nietigverklaring was onder meer gebaseerd op het argument dat HFF geen dienst van algemeen economisch belang aanbood, aangezien de particuliere banken woningfinanciering tegen vergelijkbare voorwaarden aanbieden. HFF zou daarom niet voor de afwijking van artikel 59, lid 2, van de EER-Overeenkomst in aanmerking kunnen komen. Voorts werd aangevoerd dat, gezien de moeilijkheid om HFF verenigbaar te verklaren met artikel 59, lid 2, van de EER-Overeenkomst, de Autoriteit de formele onderzoeksprocedure had moeten inleiden.

⁽¹⁾ Voor het desbetreffende informatieblokje, zie PB C 112 van 12.5.2005, blz. 8. In dat informatieblokje wordt verwezen naar de website van de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA, waar de niet-vertrouwelijke tekst van het besluit te vinden is onder: www.eftasurv.int/fieldofwork/fieldstateaid/stateaidregistry/

HET ARREST VAN HET EVA-HOF VAN 7 APRIL 2006 IN ZAAK E-9/04

Het EVA-Hof steunde het beroep ⁽¹⁾. Volgens het EVA-Hof deed de steunregeling in kwestie twijfel rijzen ten aanzien van de verenigbaarheid ervan met de EER-Overeenkomst en was deze twijfel door het eerste onderzoek niet weggenomen. Daarom was de Autoriteit verplicht de formele onderzoekprocedure van artikel 1, lid 2, in deel 1 van Protocol nr. 3 bij de Toezichtovereenkomst in te leiden, vooraleer tot een besluit te komen. Aangezien dit niet was gebeurd, verklaarde het EVA-Hof het besluit van de Autoriteit nietig.

Wat de toepassing van artikel 59, lid 2, van de EER-Overeenkomst betreft, kwam het Hof tot de bevinding dat een dienst met de doelstellingen van de HFF-leningregeling kan worden aangemerkt als een dienst van algemeen economisch belang die staatssteun rechtvaardigt. Bepaalde specifieke kenmerken van de regeling doen echter twijfel rijzen ten aanzien van de verenigbaarheid ervan met de EER-Overeenkomst. De leningregeling bleef niet beperkt tot het verstrekken van leningen voor het bouwen of de aankoop van woningen die aan bepaalde criteria inzake grootte of waarde voldoen. Evenmin bleef de leningregeling beperkt tot het bijstaan van leningnemers bij financiering van hun eigen woning. Het EVA-Hof kwam ook tot de bevinding dat er twijfel bestond ten aanzien van de afbakening van de relevante productmarkt ten behoeve van de beoordeling of de leningregeling de ontwikkeling van het handelsverkeer zou beïnvloeden in een mate die strijdig is met het belangen van de Overeenkomstsluitende Partijen bij de EER-Overeenkomst, als bedoeld in artikel 59, lid 2, van de EER-Overeenkomst.

GEVOLGEN VAN HET ARREST

Doel van dit besluit tot inleiding van de procedure is gevolg te geven aan het arrest van het EVA-Hof en de betrokken partijen op te roepen hun opmerkingen te maken, om uit te maken of de door HFF aangeboden diensten aan de voorwaarden van artikel 59, lid 2, van de EER-Overeenkomst voldoen.

EFTA SURVEILLANCE AUTHORITY DECISION**No 185/06/COL****of 21 June 2006****to initiate the formal investigation procedure provided for in Article 1(2) in Part I of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement with regard to the Icelandic Housing Financing Fund****(Iceland)**

THE EFTA SURVEILLANCE AUTHORITY,

HAVING REGARD TO the Agreement on the European Economic Area ⁽¹⁾, in particular to Articles 59, 61 to 63 and Protocol 26 thereof,HAVING REGARD TO the Agreement between the EFTA States on the Establishment of a Surveillance Authority and a Court of Justice ⁽²⁾, in particular to Article 24 and Protocol 3 thereof,HAVING REGARD TO the EFTA Surveillance Authority's Decision No 213/04/COL of 11 August 2004 concerning the Icelandic Housing Financing Fund and an increase of lending by that fund up to 90 % of the purchase price of housing ⁽³⁾,HAVING REGARD TO the judgment of the EFTA Court dated 7 April 2006 in Case E-9/04 concerning an application for annulment of Decision No 213/04/COL regarding the Icelandic Housing Financing Fund ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ Arrest van 7 April 2006, zaak E-9/04, The Bankers' and Securities' Dealers Association of Iceland / Toezichthoudende Autoriteit van de EVA, Jurispr. EVA-Hof 2006 (nog niet bekendgemaakt). Het arrest is beschikbaar op de website van het EVA-Hof: www.eftacourt.lu.

⁽²⁾ Hereinafter referred to as 'the EEA Agreement'.

⁽³⁾ Hereinafter referred to as 'the Surveillance and Court Agreement'.

⁽⁴⁾ The cartouche of this Decision is published in OJ 2005 C 112, page 8. The cartouche makes reference to the EFTA Surveillance Authority's website, where the non-confidential full text of the Decision is available: www.eftasur.int/fieldofwork/fieldstateaid/stateaidregistry/

⁽⁵⁾ Judgment of 7 April 2006, Case E-9/04 *The Bankers' and Securities' Dealers Association of Iceland v EFTA Surveillance Authority* [2006] EFTA Court Report (not yet reported). The judgment is available at the EFTA Court's website: www.eftacourt.lu

HAVING REGARD TO the Authority's Guidelines ⁽¹⁾ on the application and interpretation of Articles 61 and 62 of the EEA Agreement, and in particular Chapter 18C on 'State aid in the form of public service compensation',

WHEREAS:

I. FACTS

1. Introduction

On 11 August 2004, the EFTA Surveillance Authority (hereinafter referred to as 'the Authority') adopted Decision No 213/04/COL. In this Decision the Authority declared, according to Article 59(2) of the EEA Agreement, the Icelandic Housing Financing Fund (*Íbúðalánasjóður*) to be compatible with the State aid rules.

The Icelandic Housing Financing Fund (hereinafter referred to as 'the HFF' or 'the HFF system'), an institution wholly owned by the Icelandic State, provides mortgage-secured housing loans to residents in Iceland. The Authority found that in funding and operating its loan system, the HFF received State aid from the Icelandic State within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement. Furthermore, the Authority found that the HFF system, established in 1999, constituted 'new aid', unlawful on procedural grounds, which should have been notified to and approved by the Authority pursuant to Article 1(3) in Part I of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement, prior to putting it into effect.

Nevertheless, the Authority concluded that the service provided for by the HFF could be qualified as a 'service of general economic interest', in the meaning of Article 59(2) of the EEA Agreement. This conclusion was based on the premise that the HFF was obliged to provide house financing at affordable rates and on equal conditions throughout the entire Icelandic territory, irrespective of the profitability of individual operations. In the Authority's view, the HFF offered a service which was not available on the private market in Iceland. Therefore, the Authority decided to approve the HFF system, by means of a preliminary examination, without opening the so-called formal investigation procedure provided for in Article 1(2) in Part I of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement.

This Decision was challenged before the EFTA Court by an application of the Bankers' and Securities' Dealers Association of Iceland. The annulment action was, *inter alia*, based on the plea that the HFF did not provide a service of general economic interest, since the private banks offered house financing at comparable conditions. The HFF could therefore not profit from the derogation in Article 59(2) of the EEA Agreement. It was further argued that because of the difficulty to declare the HFF compatible with Article 59(2) of the EEA Agreement, the Authority should have opened the formal investigation procedure.

The EFTA Court sustained the application. In the opinion of the EFTA Court, the State aid scheme in question had raised 'doubts ... as to the compatibility with the functioning of the EEA Agreement', doubts which had not been overcome by means of the preliminary examination. Hence, the Authority was under an obligation to initiate a formal investigation procedure as provided for under Article 1(2) in Part I of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement, before making a decision. This was not done and, for that reason, the EFTA Court annulled the Authority's Decision.

With regard to the application of Article 59(2) of the EEA Agreement, the Court found that a service with the objectives of the HFF's loan scheme may qualify as a service of general economic interest justifying State aid. However, certain specific features of the scheme gave rise to doubts as to the compatibility with the functioning of the EEA Agreement. The loan scheme was not limited to providing loans for the construction or purchase of dwellings that fulfilled any particular criteria as to size or value. Neither was the lending scheme limited to assisting the borrowers in financing their own dwellings. The EFTA Court also found that there were doubts as to the identification of the relevant product market for the assessment of whether the lending scheme would affect the development of trade contrary to the interest of the Contracting Parties to the EEA Agreement, in the meaning of Article 59(2) of the EEA Agreement.

The purpose of this opening Decision is to follow the EFTA Court's judgment and to call upon the parties concerned to submit their comments, in order to clarify whether the services provided by the HFF comply with the conditions laid down in Article 59(2) of the EEA Agreement.

⁽¹⁾ Procedural and Substantive Rules in the Field of State Aid (hereinafter referred to as the 'State Aid Guidelines'), adopted and issued by the Authority on 19 January 1994, published in OJ 1994 L 231. The State Aid Guidelines are available on the Authority's website: www.eftasurv.int

2. The administrative procedure and developments leading up to the EFTA Court's judgment of 7 April 2006

By letter of 20 November 2003 from the Icelandic Mission to the EU, forwarding a letter from the Icelandic Ministry of Finance dated the same date, both received and registered by the Authority on 25 November 2003 (Doc No: 03-8227 A, now Event No: 255584), the Icelandic Government notified, pursuant to Article 1(3) in Part I of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement, an increase of lending by the HFF up to 90 % of the purchase price of housing.

According to Article 5(1) in Part II of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement, the Competition and State Aid Directorate sent a letter dated 23 January 2004 (Event No: 184357), requesting additional information from the Icelandic Government. By letter of 11 March 2004 from the Icelandic mission to the EU, forwarding a letter from the Icelandic Ministry of Finance dated the same date, both received and registered by the Authority on 12 March 2004 (Event No: 259197), the Ministry of Finance replied to the request for additional information. Attachments to the letter of 11 March 2004 were forwarded separately by the Icelandic Mission to the EU on 18 March 2004, received and registered by the Authority on the same day (Event No: 259976).

By letter dated 23 April 2004, received and registered by the Authority on 27 April 2004 (Event No: 279495), the Bankers' and Securities Dealers' Association of Iceland (hereinafter referred to as 'SBV') lodged a complaint with the Authority, alleging that the '*... current legislation in Iceland on the operation of the State Housing Financing Fund is incompatible with the EEA Agreement, in particular the competition rules, the rules on State aid, free movement of services, capital and the freedom of establishment of the EEA Agreement*'. As a consequence of this complaint, the Authority opened two additional cases, to the already existing State aid case, which dealt separately with the alleged infringements of the competition rules and the rules on the four freedoms.

Based on Article 5(1) in Part II of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement, the Competition and State Aid Directorate sent a letter dated 14 May 2004 (Event No: 280306) to the Icelandic Government requesting, for a second time, information and clarification, and forwarded by that letter with the consent of SBV, a copy of the complaint.

The notification was discussed between representatives of the Icelandic Ministries of Finance and Social Affairs, the HFF and the Authority during the State aid package meeting in Reykjavik on 26 May 2004. By letter of 10 June 2004 from the Icelandic Mission to the EU, forwarding a letter from the Icelandic Ministry of Finance dated the same date, both received and registered by the Authority on 11 June 2004 (Event No: 284350), the Ministry of Finance replied to the second request for information.

On the request of SBV, a meeting took place in Brussels on 14 June 2004 between representatives of SBV and the Authority, to discuss the complaint.

By letter of 23 June 2004 (Event No: 284459), the Authority informed SBV that it saw no reason to take further action on the complaint with regard to the alleged abuse of the dominant position of the HFF. Therefore, the Authority indicated that it was inclined to close the case, unless SBV would submit further information or arguments within two weeks from the receipt of the letter. SBV did not react to the letter.

On 1 July 2004, the Icelandic Mission to the EU forwarded a letter from the Icelandic Ministry of Finance dated 30 June 2004, received and registered by the Authority on 1 July 2004 (Event No: 286392), in which the Icelandic Government provided outstanding information in response to the Authority's second information request.

By letter of 1 July 2004 (Event No: 285198), the Authority informed SBV that it had not been able to detect any incompatibility of the HFF system with the four freedoms. SBV was informed that the case was proposed to be closed and was invited to submit its comments at the latest by 12 July 2004. SBV did not react to the letter.

The Authority received an email from the Department of Local Government in the Ministry of Social Affairs on 7 July 2004, registered by the Authority on 8 July 2004 (Event No: 287125), by which the Icelandic Government forwarded the following laws: Act No 57/2004, amending the Housing Act No 44/1998; Regulation No 544/2004 on '*the Finances and Risk Management of the Housing Financing Fund*'; Regulation No 522/2004 on '*HFF Mortgages and HFF Bonds*'; Regulation No 521/2004 on '*Loan Proportions and Maximum Amounts of HFF Mortgages*'⁽¹⁾. By the same email the Icelandic Government also provided a document on the HFF's Funding and Risk Policy elaborated by a financial consultant.

⁽¹⁾ The Icelandic Government provided English translations of these laws. Quotes from these laws in this decision are based on the translation provided by the Icelandic Government.

Supplementary information and explanations concerning the above mentioned laws, the document on the HFF's Funding and Risk Policy, and certain other issues were sent by fax from the Icelandic Ministry of Social Affairs dated 8 July 2004, forwarded to the Authority by letter of 9 July 2004 from the Icelandic Mission to the EU, received and registered by the Authority on the same day (Event No: 287337).

In light of the Authority's assessment of the raised competition issues and SBV's inactivity, the Authority decided to close the case and informed SBV of this closure by letter of 27 July 2004 (Event No: 288068).

On 11 August 2004, the Authority adopted Decision No 213/04/COL approving the HFF system and declaring it compatible with Article 59(2) of the EEA Agreement ⁽¹⁾.

By letter dated 23 August 2004 (Event No: 289467), the Authority informed SBV that it had closed the case with regard to the alleged violation of the four freedoms.

By letter dated 15 September 2004 (Event No: 292140), the Authority informed SBV of Decision No 213/04/COL and attached, to this end, a copy of the decision.

By an application lodged at the Registry of the EFTA Court on 23 November 2004, SBV brought an action under Article 36 of the Surveillance and Court Agreement for annulment of the Authority's Decision No 213/04/COL.

On 7 April 2006, the EFTA Court rendered its judgment in the case and annulled the Authority's Decision No 213/04/COL (hereinafter referred to as the 'annulled Decision') ⁽²⁾.

3. The HFF system

3.3. Background

In 1955, a basis for State involvement, both as regards policy making in the field of housing affairs and the provision of loans for private housing, was laid. Later the State Housing Agency (*Húsnæðisstofnun ríkisins*) was established by Act No 51/1980 and provided, *inter alia*, loans on preferential terms to private home buyers.

In 1986 Icelandic Government assistance to private home-ownership was tied to access to pension funds, with the pension funds being required to provide partial funding for the system. The Icelandic banks generally did not provide funding for private housing. At this time, the State Housing Agency issued housing loans at affordable rates. This led to a substantial increase in demand, which in turn stretched the resources of the pension funds beyond their limits. To remedy the situation and in order to generate more financial resources to finance housing, a Housing Bond system was introduced in 1989. The Housing Bond system generated funding for the provision of housing loans. The issuing of Housing Bonds and the operation of the system were entrusted to the State Housing Agency.

The Housing Bond system was not a traditional mortgage loan system, but a bond swap system, meaning that homebuyers applied to the HFF to issue a mortgage bond, which was secured against the property to be bought. The State Housing Agency then bought this bond from the homebuyer and paid for it by issuing a Housing Bond to the seller. This Housing Bond could then be freely traded in the securities market. The seller could sell the Housing Bond on the securities market, use it as means of payment or keep it.

The Housing Bonds had maximum loan periods of 40 years but were subject to prepayment without penalty. They were linked to the consumer price index and carried a fixed real interest of 4,75 %. The Housing Bonds were secured by all the assets of the State Housing Agency, which consisted primarily of the collateral (mortgage-secured bonds) that the Agency held in property. In addition, the Housing Bonds carried an implicit State guarantee, due to the State ownership of the State Housing Agency.

⁽¹⁾ The cartouche of this Decision is published in OJ 2005 C 112, page 8. The cartouche makes reference to the EFTA Surveillance Authority's website, where the non-confidential full text of the Decision is available: www.eftasurv.int/fieldofwork/fieldstateaid/stateaidregistry/.

⁽²⁾ Judgment of 7 April 2006, Case E-9/04, cited above.

The mortgage bonds had the same loan terms as the Housing Bonds, but with a fixed interest surcharge of 0,35 percentage points, to cover operational costs and expected losses on loans. This meant that the lending rate under the Housing Bond system was set at 5,10 % in real terms.

3.2. *The Act on Housing Affairs No 44/1998*

On 1 January 1999, the Act on Housing Affairs No 44/1998 (hereinafter referred to as 'the Housing Act') entered into force ⁽¹⁾.

The Housing Act established and governed the HFF ⁽²⁾. The HFF was entrusted with the management and implementation of housing affairs under the Housing Act. The previous State Housing system was repealed ⁽³⁾ and the HFF took over all assets and obligations of the State Housing Agency ⁽⁴⁾, including the tasks of issuing Housing Bonds and providing housing loans through the bond-swap system. The HFF is a separate State-owned institution subject to special management. The State carries full liability for all obligations undertaken by the HFF. Organisationally, the HFF is accountable to the Minister of Social Affairs, who appoints its Board of Directors in accordance with Article 7 of the Housing Act.

According to Article 1 of the Housing Act, it is the purpose of this Act '*... to promote, through the granting of loans and the organisation of housing affairs, the ability of Icelanders to live with security and equal rights in housing affairs along with the special allocation of funds to increase people's chances of acquiring or renting housing on manageable terms*'.

The Housing Act was amended, *inter alia*, by Act No 57/2004, which entered into force on 1 July 2004. A number of changes were made to the housing loan system. These changes comprised, *inter alia*, the abolition of the system of swapping mortgage bonds for Housing Bonds. After 1 July 2004, loans have been paid out in cash to home buyers and secured by mortgages in the property under purchase.

At the time the Authority adopted the annulled Decision, the HFF provided the following three loan categories:

- General loans to individuals for the purchase, renovation or construction of residential housing.
- Additional loans to individuals with low income and limited assets for the construction or purchase of their own residential housing. The additional loans were, however, later abolished by Act No 120/2004, which entered into force on 3 December 2004.
- Loans for rental housing to municipalities, associations and companies for the construction or purchase of residential housing to be rented out.

3.2.1. **General Loans**

The conditions for general loans are established in Chapter VI of the Housing Act. The general loans are available on equal terms to all residents in Iceland, regardless of nationality, on the conditions laid down in and pursuant to the Housing Act. The loans are not limited to persons with income below a certain income bracket or with limited assets.

Before a general loan is paid out, the borrower must issue a borrower's mortgage instrument as a security as stated in Article 19(1) of the Housing Act. Article 19(2) of the Housing Act and Articles 2 and 3 of Regulation No 521/2004 on 'Loan Proportions and Maximum Amounts of Borrowers' Mortgages' set out maximum amounts for general loans in percentage of the value of the housing and in absolute figures.

According to Article 19(2) of the Housing Act, prior to 1 July 2004, a mortgage bond was exchanged for a Housing Bond for an amount up to 70 % of a dwelling's appraised value if the applicant was buying or building his first dwelling, but otherwise for up to 65 % of the dwelling's appraised market value (the 'relative lending cap'). The loans were also limited in relation to the fire insurance value, which was often lower than the market value. The relative lending cap has later been raised to 90 % with Act No 120/2004, amending the Housing Act, which entered into force on 3 December 2004.

(1) The Housing Act was amended by Act No 57/2004. Act No 57/2004 entered into force on 1 July 2004, except for Temporary Provision I, which entered into effect immediately (see Article 22 of Act No 57/2004).

(2) As amended, and various regulations, *inter alia*, Regulation No 544/2004 on 'the Financing and Risk Management of the Housing Financing Fund', Regulation No 522/2004 on 'Borrowers' Mortgages and HFF Bonds' and Regulation No 521/2004 on 'Loan Proportions and Maximum Amounts of Borrowers' Mortgages'.

(3) Section XII of the Housing Act. For example, according to Article 52 of the Housing Act, Act. No 97/1993 on the State Housing Board was repealed.

(4) Article 53 of the Housing Act merged the State Housing Fund and the Workers' Building Fund and transferred the rights, assets, liabilities and obligations of these two funds to the HFF.

In addition to the relative lending cap, the Housing Act, both under the bond-swap system and after the amendments of 1 July 2004, states that a maximum lending cap is to be specified in regulations (the 'absolute lending cap'). As specified in Regulation No 521/2004, which entered into force on 1 July 2004, the absolute lending cap was ISK 9,7 million for new housing and ISK 9,2 million for existing housing. Regulation No 959/2004 replaced Regulation No 521/2004 on 6 December 2004 and the absolute lending cap was raised to ISK 14,9 million (subsequently increased to ISK 15,9 million and later to ISK 18 million) for both new and existing housing.

With the entry into force of Regulation No 522/2004 on 1 July 2004, a limit was set of two dwellings for each borrower financed through HFF general loans. In exceptional circumstances, a loan for a third dwelling could be authorised, but it would be up to the Board of Directors to define the precise conditions for such an exception.

3.2.2. *Additional Loans and Loans for rental housing*

Prior to the amendments of 1 July 2004, additional loans and loans for rental housing were not financed through Housing Bonds, but through a separate class of bonds issued by the HFF. As of 1 July 2004, the HFF stopped issuing both separate class of bonds and the Housing Bonds. The main means of funding the HFF became the HFF bonds. Unlike the Housing Bonds, which were subject to prepayment without penalty, the HFF bonds are non-callable. As for the loans from the HFF which are still subject to prepayment without penalty, the interest surcharge paid by borrowers was increased from 0,35 to 0,6 percentage points as of 1 July 2004, in order to take account of the new risk created by the mismatch in optionality between assets and liabilities. However, as the HFF bonds are issued in classes with varying interest rates depending on the market situation, the interest rates charged to HFF borrowers fluctuate.

3.3. *The financing mechanism*

The HFF financed its tasks with the income from the fund's equity capital (i.e. the payments, interest and indexation of granted loans), by issuing Housing Bonds and by the sale of Housing Authority Bonds and the taking of loans ⁽¹⁾.

The HFF's management of its assets and liabilities is described in Article 11 of the Housing Act. The HFF must always have adequate liquid funds to honour its obligations. Furthermore, it has to keep its revenues and expenses in balance and must establish a risk management system. Further requirements concerning risk management are set out in Articles 6 and 7 of Regulation No 544/2004 on 'the Financing and Risk Management of the Housing Financing Fund', according to which the HFF must, *inter alia*, keep its equity ratio over 5 % and provide quarterly reports on the progress of its risk management policy and key figures in operation to the Minister of Social Affairs and the Financial Supervisory Authority.

In case of unexpected difficulties such as illness, accident, loss of employment or comparable situations, the HFF may extend refinancing loans for up to 15 years in order to address temporary payment difficulties experienced by borrowers according to Article 48(1) of the Housing Act. The HFF is further authorised to freeze payments from borrowers for up to three years and add the payments due during that period to the debt proper, if this is considered likely to prevent payment difficulties as stated in Article 48(2) of the Housing Act.

According to Articles 2 and 3 of Regulation No 119/2003 on 'Treatment of claims by the Housing Financing Fund that are without Collateral', the HFF shall not make claims against borrowers individually if a house or apartment which stands as a security for a HFF loan is sold or auctioned as a part of collection proceedings and the price does not cover the claim of the HFF. The remaining debt does not accumulate interest and is not subject to index linkage. If the borrower wants to obtain a new loan from the HFF during a period of 5 years after the sale or the auction, he/she can pay up the remaining debt by paying half the nominal amount, upon which the HFF is authorised to write off the other half according to Article 5. As stated in Article 6, five years after an apartment or a house is sold or auctioned as a part of collection proceedings, the HFF can write off the remaining debt if the borrower shows himself/herself unable to pay.

With regard to the HFF's more detailed financial figures, the Authority's annulled Decision was based on the following information, which was submitted by the Icelandic Government in the initial notification:

⁽¹⁾ The above wording reflects the situation prior to 1 July 2004, i.e. prior to the entering into force of Act No 57/2004. Article 10 of the Housing Act was amended by Article 4 of Act No 57/2004. According to this amendment, the HFF finances its tasks with the income from the fund's equity capital (i.e. the payments, interest and indexation of granted loans), by issue and sale of HFF bonds and by borrowing as provided for in the Budget Act at any particular time and by service charges as provided for in Article 49.

— **Housing Bonds**

As described above, the lending rate under the Housing Bond system was set at 5,10 % in real terms. According to the Icelandic Government, the margin of 0,35 percentage points was supposed to cover operational costs, losses on loans and to ensure a certain return on the HFF's capital. The Housing Bonds carried an implicit State guarantee, due to the State ownership of the HFF. The HFF was not subject to a State guarantee fee under Article 7 of Act No 121/1997 on State Guarantees.

— **Housing Authority Bonds**

Housing Authority Bonds were bonds issued in the name of the HFF, which the fund sold on the general market to raise capital for its operations (i.e. to finance the HFF's other loan categories, see above). Housing Authority Bonds were indexed through the Consumer Price Index and carried a fixed real interest of 2,7 %. The loan periods of the Housing Authority Bonds were 24 or 42 years. The HFF charged a commission of 0,35 percentage points on the loan, which was the same as in the case of the Housing Bonds.

— **Losses on loans**

According to the Icelandic Government, since the HFF's general policy was to provide loans to everyone everywhere, given some basic conditions, one could expect that the HFF would be vulnerable to losses on loans. In order to cover losses on loans, the HFF reserved some provisions every year. Loan-loss provision as a percentage of total loans has been quite stable around 0,20 %. For example, actual losses were 0,29 % in 2001 and 0,10 % in 2002.

— **Salary and administrative expenses**

The Icelandic Government submitted that salaries and administrative expenses of the HFF were ISK 617 million in 1999 and increased to ISK 742 million in 2002. These were the total salary and administrative costs for the whole HFF and all its functions, not only the lending operations.

— **Direct interest support**

The HFF received some interest support from the State to cover obligations resulting from lending below market rates at 3,5 % and 4,5 % for rented housing for low income families. The support varied through the years and was ISK 9 million in 2001 and 71 million in 2002.

— **Tax exemptions**

The HFF does not pay any corporate tax or property tax. The Icelandic Government submitted that the HFF did not pay what would have amounted to ISK 335 million in corporate tax and 417 million ISK in property tax for the years 1999 to 2002. According to the Icelandic Government, these advantages were used to strengthen the HFF's equity and provide for losses. The Icelandic Government stated that the foregone tax revenue had to be weighted against the need for the HFF to cover losses amounting to ISK 1 715 million for the same period.

— **Profits and dividends**

The HFF is charged with preserving and earning a return on the funds it supervises (Article 11 of the Housing Act) ⁽¹⁾. The Icelandic Government stated that the HFF did not pay any dividends to its owners. The return was solely intended to sustain the HFF's lending operations and cover losses on loans.

— **Other aspects**

It was not foreseen that the Icelandic Government provided funds for the operation of the Housing Bond system. Furthermore, the Icelandic Government argued that the HFF was not a credit institution and therefore not subject to the rules of a 'regular credit institution' with regard to capital adequacy requirements and minimum solvency ratios.

⁽¹⁾ This is the wording prior to 1 July 2004. After that date Article 5 of Act No 57/2004 amended Article 11 of the Housing Act and, *inter alia*, changed the title of that Article to: *Management of Assets and Liabilities* (this translation has been provided by the Icelandic Government).

— **HFF's key financial figures**

The HFF's key financial figures for the years 1999 to 2002 were as follows:

TABLE 1
HFF's key financial figures

	1999	2000	2001	2002
Net operating income before loss provisions	859	1 031	278	2 009
Loss provisions	592	563	652	748
Operating profit/loss	267	468	-374	1 261
Actual losses on loans	258	48	1 022	387
Total assets	279 187	311 036	362 262	401 722
Loans	264 952	298 694	355 569	392 926
Equity	7 560	8 353	8 684	9 946
Equity in % of total assets	2,71 %	2,69 %	2,40 %	2,48 %
Return on equity	3,53 %	5,60 %	-4,31 %	12,68 %

Numbers in ISK 1 000

Source: Central Bank of Iceland and HFF's Annual Reports 1999 — 2002

— **Some of the changes introduced in 2004**

The Icelandic Government submitted that the lending rate of the HFF, as of 1 July 2004, was decided on the basis of the HFF's net capital costs. According to Article 13 of Regulation No 522/2004, the rate was determined in the following manner:

'HFF mortgages shall be price-indexed by the Consumer Price Index calculated and published by Statistics Iceland as provided for in Article 1 of the Consumer Price Index Act, No 12/1995. The board of the Housing Financing Fund shall determine the interest rate of HFF mortgages with a view to the costs of financing in regular issues of HFF bonds and financing costs due to loans paid up, plus interest additions, cf. Article 3' (').

The Icelandic Government also pointed out that, in principle, the HFF is required to operate at a pre-determined profit margin. However, this profit margin does not aim to create a dividend for the HFF's owner, as that is not allowed by law, but rather to create and maintain a 'safety net' in order to ensure that the HFF will be able to honour its obligations. The HFF's capital adequacy ratio (CAD) was around 5 % and therefore did not constitute a change in the HFF operation or its business strategy.

4. Icelandic market for house financing and possible trade effects

4.1. Situation before August 2004

The Icelandic market for mortgage loans was largely divided between three main actors. These were the HFF (previously the State Housing Agency), the pension funds and other private credit institutions. Between 1997 and 2003, the State Housing system had a market share of about 77,5 % to 79 %. The rest was shared between the pension funds (approximately 13 % to 17 %) and the commercial banks and savings banks (approximately 4,5 % to 8 %). The banks did, however, provide certain services for the HFF, such as being the sole agents for evaluating borrowers for the HFF. Until a process of privatisation was completed in 2002 — 2003, most of the commercial banks were controlled by the State as majority shareholder.

The Icelandic Government stated that private banks almost exclusively restricted lending for housing purchases to property around the Reykjavik area. The Icelandic Government stressed that the HFF is the only lender which offered loans on equal terms which are universally accessible throughout the Icelandic territory. When lending is broken down by geographic areas the trend shows that the further one moves outside of Reykjavik the higher the proportion of the HFF lending gets.

(') This translation was provided by the Icelandic Government.

SBV has submitted some documentation during the EFTA Court proceedings, which, in SBV's opinion, demonstrated that the commercial banks have granted affordable loans outside the Reykjavik area during the period between 1999 and August 2004.

As regards the financial institutions' interest rates charged on loans, the Icelandic Government provided in the initial notification lending rates of banks and pension funds for the years 1999 to 2003, which showed an average lending rate in real terms of approximately 7,4 %.

The Icelandic Government further presented, in the initial notification, average funding rates by financial institutions in the Icelandic housing finance market for the years 1999 to 2003. The information showed average funding rates for banks (real interest rates) of 6,43 %, for pension funds of 3,50 % and for the HFF of 4,75 %.

According to information submitted by SBV, all commercial banks in Iceland, savings banks, pension funds and some mortgage companies offered long-term housing loans to the public. According to SBV, these loans carried a real interest rate of between 5,9 % and 7,9 % depending on the security.

According to the Icelandic Government, the housing loan market for individuals is by its nature a local market and does 'normally' not involve any direct cross-border transactions. The Icelandic Government stressed that no foreign banks are granting mortgage loans in ISK to Icelandic households. Furthermore, it was stated, in the initial notification, that there were currently no foreign financial institutions or representative offices of foreign financial institutions in Iceland. It was moreover pointed out that the Icelandic economy was very limited in size. The limited number and small size of transactions in trade in the foreign exchange markets of the ISK did not warrant interest from foreign banks. The special geography and the scattered population outside Reykjavik further reduced the foreign interest for lending to the Icelandic housing market.

4.2. Situation after August 2004

During the court proceedings, SBV argued that the market situation in Iceland changed in summer 2004. According to SBV, commercial banks have offered competitive rates compared to HFF rates and have gained market shares. SBV stated in its application to the EFTA Court that '[...] commercial banks in Iceland have demonstrated, through recent cuts in interest rates, that they would be both willing and able to provide general loans on similar terms (or even better) than HFF. It was, for example, submitted that since summer 2004, the gap between commercial banks and the HFF has completely disappeared, as the banks have reduced their interest rates on long-term housing loans to 4,2 % due to their improved refinancing conditions.

According to a Icelandic news agency ⁽¹⁾, the price of residential property in the Reykjavik area has risen by 67 % since August 2004, when the commercial banks entered the mortgage market.

5. Alternatives to the HFF system

In the procedure leading up to the annulled Decision, the Icelandic Government discussed possible alternatives to the HFF system. The Icelandic Government stated, *inter alia*, that abandoning Government intervention in house financing would lead to considerable changes for lower and middle income families, increase division between the Reykjavik area and the rest of the country and dramatically reduce the number of families able to purchase housing on the market. Alternatively, entrusting banks to lend with the same favourable conditions would not be possible without massive direct State aid.

The Icelandic Government discussed, in the initial notification of 20 November 2003, the following alternative models:

- The HFF would be turned into a limited liability company, wholly owned by the State, either as a profit or a non-profit entity. This was considered the most obvious solution in order to dispense with the State aid. In the Icelandic Government's view, interest rates would increase — more if the company was supposed to earn profits — but the change would not have any effect on competition between credit institutions, except the change would raise the HFF's interest rates so much as to make bank loans or bonds issued by the banks competitive. In the Icelandic Government's view, this would have no effect on trade among the Contracting Parties.

⁽¹⁾ NFS, 10 May 2006.
www.visir.is/apps/pbcs.dll/article?AID=/20060510/FRETTIR01/60510079/1091

- The HFF would be auctioned off to the highest bidder, with a universal service obligation and a continued State guarantee on the bonds. It is highly likely that the highest bidder would be a credit institution, as the HFF's assets would raise CAD ratio and improve credit ratings. The HFF's assets are similar to the assets of the biggest Icelandic bank. This change would have great influence on the national banking market and put the successful bank in a dominant position on the national market. This would create the risk of transfer of profits from the issuance of bonds to other operations. This would have serious effects on the interests of the other Contracting Parties, as this would in effect foreclose the Icelandic market under existing competitive circumstances.
- The HFF would be sold jointly to the domestic banks. This would be better for the banks not successful in an auction, but would foreclose the domestic banking market.
- The HFF would be dismantled and its assets auctioned off, at the same time as a new system for State intervention in housing purchase would be introduced.
- The last model was proposed by SBV to the Icelandic Government (so-called 'whole sale model'). This proposal foresaw that the HFF ceased direct lending to home buyers, but continued to fund lending by the banks to individuals. The commercial banks would each lend to individuals, but the HFF would fund that lending through monthly bond issuance by the HFF, with State guarantee, the outcome of which would then govern the rates applicable to the housing loans lent by the banks, plus the banks operating margin. A prerequisite for this solution to work would be the HFF's agreement to accept to be in general last in line of priority mortgages up to the 90 % limit, allowing the banks lending opportunities ahead of that percentage. This would enable the banks to grant 90 % loans, as the HFF would carry the principal risk of losses.

II. APPRECIATION

1. State aid within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement

Article 61(1) of the EEA Agreement reads as follows:

'Save as otherwise provided in this Agreement, any aid granted by EC Member States, EFTA States or through State resources in any form whatsoever which distorts or threatens to distort competition by favouring certain undertakings or the production of certain goods shall, in so far as it affects trade between Contracting Parties, be incompatible with the functioning of this Agreement.'

This implies that for measures to be classified as State aid within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement, they must be granted by the State or through State resources, confer an advantage on the recipient, be liable to affect trade between the Contracting Parties and distort competition.

Beforehand, it needs to be clarified whether the HFF is subject to the application of Article 61(1) of the EEA Agreement, since it has been argued by the Icelandic Government, in the initial notification, that the HFF could not be qualified as an undertaking in the meaning of that Article.

Firstly, the HFF is a separate State-owned institution set up by law, having its own board of directors and annual accounts. Secondly and more importantly, the Court of Justice of the European Communities (hereinafter referred to as 'the Court of Justice') has repeatedly defined the concept of an undertaking as any entity engaged in an economic activity, which is any activity which offers goods or services on a given market, regardless of its legal status and the way in which it is financed⁽¹⁾. Although the Icelandic Government considers the HFF not to be a separate undertaking, as it operates only as a 'branch of the State itself', the Authority takes the view that the HFF is engaged in an economic activity. The economic activity consists of offering services on the market for housing mortgage loans, i.e. long-term house financing (for residential accommodation). Therefore, it is the Authority's preliminary conclusion that the HFF has to be qualified as an undertaking in the sense of Article 61(1) of the EEA Agreement.

⁽¹⁾ Case C-118/85 *Commission v Italy* [1987] ECR 2599; Case C-41/90 *Klaus Höfner and Fritz Elser v Macrotron GmbH* [1991] ECR I-1979; Case C-69/91 *Decoster* [1993] ECR I-5335. See similar Case E-4/97 *Norwegian Bankers' Association v EFTA Surveillance Authority* [1999] Report of the EFTA Court, page 3, paragraph 30.

1.1. *Transfer of State resources and thereby favouring certain undertakings*

In order to qualify as State aid, the HFF system must imply a transfer of State resources and thereby confer on the Housing Financing Fund an advantage that relieves it of charges that are normally borne from its budget.

1.1.1. *The Altmark conditions*

The Icelandic Government argued initially in its notification that the HFF system does not constitute State aid, because the system would, *inter alia*, not confer any advantage on the HFF. In this respect, the Icelandic Government referred to the *Altmark* ruling ⁽¹⁾ of the Court of Justice and argued that the HFF system would comply with all of the four criteria that the Court of Justice established in that ruling.

It needs to be recalled that the Court of Justice has established the following conditions, which need to be fulfilled cumulatively, for a State measure to escape the classification of State aid. These conditions are:

- First, the recipient undertaking must actually have public service obligations to discharge, and the obligations must be clearly defined.
- Second, the parameters on the basis of which the compensation is calculated must be established in advance in an objective and transparent manner, to avoid it conferring an economic advantage which may favour the recipient undertaking over competing undertakings.
- Third, the compensation cannot exceed what is necessary to cover all or part of the costs incurred in the discharge of public service obligations, taking into account the relevant receipts and a reasonable profit for discharging those obligations.
- Fourth, where the undertaking which is to discharge public service obligations, in a specific case, is not chosen pursuant to a public procurement procedure which would allow for the selection of the tenderer capable of providing those services at the least cost to the community, the level of compensation needed must be determined on the basis of an analysis of the costs which a typical undertaking, well run and adequately provided with means so as to be able to meet the necessary public service requirements, would have incurred in discharging those obligations, taking into account the relevant receipts and a reasonable profit for discharging the obligations.

It is the Authority's preliminary opinion that the HFF system neither complies with the second nor with the fourth condition ⁽²⁾. Concerning the second condition, the Icelandic authorities did not establish *in advance*, and in an objective and transparent manner, the parameters on the basis of which the compensation was to be calculated, in order to avoid conferring an economic advantage, which may favour the HFF over competing undertakings. The Icelandic Government has not demonstrated that such an *ex ante* assessment has taken place in an objective and transparent manner. To establish the parameters for the calculation of the compensation would have required quantifying the costs incurred in discharging the public service obligation in advance and comparing them with the possible benefits that the HFF enjoys. However, such quantification of costs has not taken place. Based on that shortcoming, it is not apparent from the outset what the level of compensation will amount to, since the isolated costs incurred in discharging the public service obligation have not been identified. Furthermore, with regard to the fourth condition, the HFF has neither been chosen by way of a public procurement procedure nor did the Icelandic authorities determine the level of compensation by way of a comparison between the HFF and a privately run 'reference company', taking into account the relevant receipts and a reasonable profit for discharging the obligations.

Since the HFF system seems not to comply with all of the above mentioned conditions, there is a presumption that the HFF system involves State aid, if the conditions of Article 61(1) of the EEA Agreement are met.

1.1.2. *Possible State aid elements*

The State guarantee

The HFF enjoys an implicit State guarantee for all of its securities. The State guarantee results in a more favourable credit rating for its bonds than bonds issued by private undertakings. This leads to cheaper funding costs for the HFF. Private credit institutions do not benefit from such a State guarantee. The State guarantee confers an advantage on the HFF compared to private credit institutions. The HFF is not subject to a State guarantee fee under Article 7 of Act No 121/1997 on State Guarantees. Hence, the Icelandic State is foregoing revenue it would normally collect. Since the HFF is not paying a premium for the State guarantee it enjoys, it is the Authority's preliminary conclusion that the State guarantee, without any sort of premium to be paid, implies a transfer of State resources which favours the HFF.

⁽¹⁾ Case C-280/00 *Altmark Trans GmbH* [2003] ECR I-7747.

⁽²⁾ With regard to the question whether the HFF is actually entrusted with public service obligations, see the discussion below in section II.3.2.1.

Interest support

The HFF received interest support from the State to cover obligations resulting from lending below market rates at 3,5 % and 4,5 % for rented housing for low income families. The support has varied through the years. It was ISK 9 million in 2001 and 71 million in 2002. This interest support is financed by State resources. It is the Authority's preliminary conclusion that the interest support constitutes an aid element. The Authority is not in possession of any up-dated figures with regard to the interest support for the years 2003 to 2006. If interest support was granted in these years, the Authority would qualify such support, in light of the above assessment, as a transfer of State resources which favours the HFF.

Exemptions from corporate and property tax

The HFF is exempted from corporate tax and property tax. The HFF has not paid what would have amounted to ISK 335 million in corporate tax and 417 million ISK in property tax for the years 1999 to 2002. Thus, the Icelandic State has foregone income, which under normal circumstances would have been charged to the HFF's budget. It is the Authority's preliminary conclusion that the exemptions from corporate and property tax constitute aid elements. The Authority is not in possession of any up-dated figures for the years 2003 to 2006. Any forgone tax for these years would qualify, in light of the above assessment, as a transfer of State resources which favours the HFF.

No dividend payments

The HFF is charged with preserving and earning a return on the funds it supervises. The return is intended to sustain the operations of the HFF. The HFF is, however, not required to pay out any dividends to its owner.

A normal market investor requires a sufficient return on his capital. It is the Authority's preliminary view that the fact that the HFF is *per se* relieved from paying out any dividends to its owner might imply that it is generating not a sufficient return on capital a normal market investor would expect and that this might imply foregone revenues for the State and thereby a transfer of State resources which favours the HFF.

Not covered by capital adequacy requirements and minimum solvency ratio rules

The Icelandic Government argued that the special status of the HFF implied that it was not subject to the same rules ⁽¹⁾ as private credit institutions, as regards capital adequacy requirements and minimum solvency ratio rules.

However, if the HFF were covered by the same rules as private credit institutions, then an exemption from these rules could imply State aid.

Capital adequacy requirements and minimum solvency ratio rules for credit institutions are contained in the Act referred to in point 14 of Chapter II(i) of Annex IX to the EEA Agreement (hereinafter referred to as 'the Banking Directive') ⁽²⁾. In this context, the Authority notes that the adaptation text ⁽³⁾ to Article 2(3) of the Banking Directive explicitly exempted from the scope of that Directive in Iceland the 'Byggingarsjóðir ríkisins' (literally translated 'the State's Building Funds' ⁽⁴⁾). The Icelandic Government stated that this term was traditionally used for the funds operated by the predecessor of the HFF, namely the State Housing Board, which comprised the State Housing Fund and the Workers' Building Fund. The HFF was established by taking over all assets and obligations of the State Housing Board.

Furthermore, Article 1(1) of the Banking Directive defines a credit institution as '*an undertaking whose business is to receive deposits or other repayable funds from the public and to grant credits for its own account [...]*'. Given the way the HFF's financing mechanism operates, the Authority cannot see how the HFF could be classified as a credit institution in the meaning of the Banking Directive because the HFF is not receiving any deposits or other repayable funds from the public.

In light of the above and for the limited purpose of identifying possible State aid elements, it is the Authority's preliminary conclusion that the HFF is not covered by the scope of the Banking Directive. The HFF is therefore not subject to the same rules as private credit institutions as regards capital adequacy requirements and minimum solvency ratio rules. Since the HFF is not subject to these rules, it is consequently not relieved of charges that it would normally bear from its own budget. Hence, excluding the HFF from these requirements seems not to entail an aid element.

⁽¹⁾ The Icelandic Government referred in this context to Directive 2000/12/EC on credit institutions.

⁽²⁾ Directive 2000/12/EC of the European Parliament and the Council of 20 March 2000 relating to the taking up and pursuit of the business of credit institutions (OJ L 126, 26.5.2000, p. 1), as amended.

⁽³⁾ The adaptation text mentioned in point 14(a) of Chapter II(i) of Annex IX to the EEA Agreement.

⁽⁴⁾ This translation has been provided by the Icelandic Government.

In any event, even if the HFF should have been subject to these rules, an exemption from these rules seems not to imply that any State resources have been transferred to the HFF. A transfer of State resources is, however, a necessary condition, in order to qualify a measure as State aid in the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement ⁽¹⁾.

1.2. Distortion of competition and effect on trade between Contracting Parties

The granting of loans for financing purchases of residential accommodation is a financial service which, in the present market circumstances, is predominantly of a local character and normally does not involve any direct cross-border transactions. Distortion of competition arising from financial advantages accorded to the HFF operating such services seems therefore *prima facie* likely to have only limited direct trade effects. However, it cannot be excluded that the aid, which is involved in the HFF system, threatens to distort competition between banks in the European Economic Area, by making it more difficult for them to enter the Icelandic housing mortgage loan market. Such a potential effect on trade is sufficient for State aid to be caught by Article 61(1) of the EEA Agreement.

1.3. Conclusion

In light of the above, it is the Authority's preliminary conclusion that the HFF system involves State aid within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement. To enable the Authority to calculate the amount of potential State aid involved, it is necessary, in the course of this formal investigation procedure, to obtain up-dated figures concerning the HFF's financing mechanisms.

2. Notification requirement and Standstill obligation

Pursuant to Article 1(3) in Part I of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement, 'the EFTA Surveillance Authority shall be informed, in sufficient time to enable it to submit its comments, of any plans to grant or alter aid (...). The State concerned shall not put its proposed measures into effect until the procedure has resulted in a final decision'.

The above notification requirement and standstill obligation concern 'new aid'. On the other hand, 'existing aid' can be granted until the Authority finds the aid in question to be incompatible with the functioning of the EEA Agreement.

The HFF system was not notified to the Authority. The HFF was established and entered into force on 1 January 1999, i.e. after the entry into force of the EEA Agreement, taking over all assets and obligations of its predecessor, the State Housing Agency. In this context, the Icelandic Government argued that the HFF system had to be classified as existing aid.

The Authority does not share this point of view. In deciding whether or not an aid scheme is to be regarded as 'new aid' or 'existing aid', the Authority examines the relevant legal provisions providing for the aid in question and in particular the entry into force of these provisions.

In such cases the Authority is not obliged to carry out an economic analysis of the measure in question as compared to aid schemes which were in place prior to the introduction of the new legal provisions. This view is confirmed by the ruling of the Court of Justice in *Namur-Les Assurances*. In that ruling the Court held that '[...] the emergence of new aid or the alteration of existing aid cannot be assessed according to the scale of the aid or, in particular, its amount in financial terms at any moment in the life of the undertaking if the aid is provided under earlier statutory provisions which remain unaltered. Whether aid may be classified as new aid or as alteration of existing aid must be determined by reference to the provisions providing for it' ⁽²⁾ (emphasis added).

The fact that the HFF system is the result of alterations to an old system, by merging different legal entities, and that a complete new law was adopted, which repealed the previous State Housing system, and which forms the legal basis of the HFF and the loan system, are sufficient grounds to classify the entire HFF system as 'new aid' within the meaning of Article 1(3) in Part I and Article 1(c) in Part II of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Case C-379/98 *PreussenElektra AG v Schlesweg* [2002] ECR I-2099.

⁽²⁾ Case C-44/93 *Namur-Les Assurances du Crédit SA* [1994] ECR I-3829, paragraph 28.

⁽³⁾ Furthermore, Article 4(1), first sentence, of the Authority's Decision No 195/04/COL of 14 July 2004 states that '[f]or the purposes of Article 1(c) in Part II of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement, an alteration to existing aid is any change, other than modifications of a purely formal or administrative nature which cannot affect the evaluation of the compatibility of the aid measure with the common market'.

Therefore, it is the Authority's preliminary conclusion that the HFF system, established in 1999, constitutes 'new aid', which, pursuant to Article 1(3) in Part I of Protocol 3 of the Surveillance and Court Agreement, should have been notified to the Authority in advance ⁽¹⁾. Since the HFF system was not notified to the Authority, it is considered to constitute 'aid unlawful on procedural grounds', in accordance with Articles 1 (f) and 10 *et seq.* in Part II of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement ⁽²⁾. It should be recalled that any unlawful aid, which is finally not declared compatible with the functioning of the EEA Agreement, is subject to recovery, in accordance with Article 14 in Part II of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement. This issue will be further addressed below in section II.4. of this Decision.

3. Compatibility of the aid

The Authority cannot declare State aid compatible with the functioning of the EEA Agreement, if that aid would infringe other provisions of the EEA Agreement. SBV submitted in its initial complaint that the '*Housing Financing Fund is incompatible with the EEA Agreement, in particular the competition rules, the rules on State aid, free movement of services, capital and the freedom of establishment*'.

In relation to the competition rules, the free movement of services, capital and the freedom of establishment, the Authority assessed these allegations and restated in its annulled Decision that they were unfounded.

With regard to the alleged infringement of some of 'the four freedoms', the Authority found that it was the State aid which created the possible hindrances to the free movement of services, capital and establishment. The effect of these possible hindrances was indissolubly linked to the objective of the State aid. Therefore, the Authority concluded that the case should be assessed under the *lex specialis* of the State aid rules and that the rules on the 'four freedoms' should not be applicable ⁽³⁾.

This view was confirmed by the EFTA Court in this judgment of 7 April 2006, when it held that:

'With regard to the effects that the HFF general loans scheme may have on the free movement of services and capital and the right of establishment, the Court holds that any such effects would indeed seem inherent in the State-supportive elements of the HFF system and therefore are so indissolubly linked to the object of the aid that it is impossible to evaluate them separately (see to this effect Case 74/76 Iannelli & Volpi SpA v Ditta Paolo Meroni [1977] ECR 557, at paragraph 14).'' ⁽⁴⁾

With regard to the alleged infringement of the competition rules (the complainant alleged in particular an infringement of Articles 59(1) and 54 of the EEA Agreement), the Authority stated in the annulled Decision that SBV's complaint did not warrant the initiation of formal proceedings, since SBV did not substantiate that the HFF abused or will abuse its position as a consequence of the legislative framework by which it was governed.

In light of the above, it is the Authority's preliminary view that it sees no reasons why it should deviate from its original assessment on these points.

3.1. Article 61 paragraphs (2) or (3) of the EEA Agreement

The Icelandic Government argued, in the initial notification, that the derogation under Article 61(2)(a) of the EEA Agreement applies to the case at hand. The intervention of the State in the housing market through the HFF is, according to the Icelandic Government, based on particular social objectives and is limited in scope. The Icelandic Government submitted that the privilege accorded to the HFF, through the implicit State guarantee on the Bonds, does not in any way benefit the HFF, but only the recipients of funding from the HFF.

⁽¹⁾ The European Commission Decision No 2005/842/EC of 28 November 2005 on the application of Article 86(2) EC (which corresponds to Article 59(2) of the EEA Agreement) to State aid in the form of public service compensation granted to certain undertakings entrusted with the operation of services of general economic interest (OJ L 312, 29.11.2005, page 67) lays down the conditions under which certain types of public service compensation constitutes State aid compatible with Article 86(2) EC and exempts compensation satisfying those conditions from the prior notification requirement. The Decision has not yet been incorporated into the EEA Agreement. Public service compensation which constitutes State aid and does not fall within the scope of Decision No 2005/842/EC will still be subject to the prior notification requirement, also after that Decision has been incorporated into the EEA Agreement. In any event, it should be noted that, with regard to house financing, Article 2(1)(b) of Commission Decision No 2005/842/EC only exempts public service compensation granted to social housing undertakings. Recital 16 of Commission Decision No 2005/842/EC further specifies that social housing undertakings should be understood as meaning '*... undertakings in charge of social housing providing housing for disadvantaged citizens or socially less advantaged groups, which due to solvability constraints are unable to obtain housing at market conditions...*'.

⁽²⁾ Since the Authority's Decision No 213/04/COL was annulled by the EFTA Court's judgment of 7 April 2006 in Case E-9/04, the aid granted under the HFF system remains unlawful aid.

⁽³⁾ With regard to the relationship between the State aid rules and the provisions of the 'four freedoms', see for example Case 74/76 *Iannelli & Volpi v Meroni* [1977] ECR 557.

⁽⁴⁾ Case E-9/04, cited above, paragraph 82.

Article 61(2)(a) of the EEA Agreement declares State aid compatible with the functioning of the EEA Agreement, if the aid has a social character and is granted to individual consumers, provided that such aid is granted without discrimination related to the origin of the products concerned.

In the Authority's preliminary view, this derogation is not applicable to the case at hand. The aid is granted to the HFF, which is considered to be an undertaking in the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement (see above in section II.1), and not directly to individual consumers. Furthermore, consumers are bound to finance their housing by the HFF, in order to enjoy favourable conditions. Consumers are not free to benefit from State aid by their own choice of financial institution. Hence, the State aid is not granted without discrimination related to the origin, in this case, of the service concerned. Therefore, the aid is not neutral with respect to the operators in the market for house financing ⁽¹⁾.

With regard to the other derogations mentioned in Article 61, paragraphs (2) and (3), of the EEA Agreement, the Authority takes the preliminary view that none of them are relevant to the case at hand. For example, although it is one of the objectives of the HFF to ensure territorial cohesion, it is not its primary goal to serve as an instrument for regional development. The HFF system is based on the universality objective and grants housing finance under the same conditions throughout Iceland, regardless of the region.

3.2. Article 59(2) of the EEA Agreement

State aid may be declared compatible with the EEA Agreement under Article 59(2) of the EEA Agreement ⁽²⁾ if it is necessary to the operation of the services of general economic interest and does not affect the development of trade to such an extent as would be contrary to the interests of the Contracting Parties.

The following conditions must be satisfied in the present case, in order for Article 59(2) of the EEA Agreement to apply:

- The service in question must be a service of general economic interest and must be accurately defined by the State (see below in point 3.2.1).
- The undertaking in question must be entrusted by the State with the provision of such service (see below in point 3.2.1).
- The application of the rules of the EEA Agreement must obstruct the performance, in law and fact, of the particular tasks assigned to undertakings entrusted with the operation of services of general economic interest (see below in point 3.2.2).
- The derogation must not affect the development of trade within the EEA to an extent that would be contrary to the interest of the Contracting Parties (see below in point 3.2.3).

In the context of assessing the HFF system under Article 59(2) of the EEA Agreement, the Authority will also apply Chapter 18C of the State Aid Guidelines. The purpose of Chapter 18C is to spell out the conditions under which State aid can be found compatible with the functioning of the EEA Agreement pursuant to Article 59(2) of the EEA Agreement.

As stated in point 24 of section 18C.5 of the State Aid Guidelines, Chapter 18C will apply as of the day of adoption by the Authority. The Authority adopted Chapter 18C on 20 December 2005. Furthermore, point 25 of section 18C.5 of the State Aid Guidelines states:

'The Authority will apply the provisions of these guidelines to all aid projects notified to it and will take a decision on those projects after adoption of the guidelines, even if the projects were notified prior to adoption. In case of non-notified aid, the Authority will apply:

- *The provisions of these guidelines if the aid was granted after the adoption of these guidelines;*
- *The provisions in force at the time the aid was granted, in all other cases'.*

Thus, the Authority will take Chapter 18C of the State Aid Guidelines into account in its future assessment ⁽³⁾.

⁽¹⁾ See similar Case E-4/97, cited above, paragraph 30.

⁽²⁾ Which corresponds to Article 86(2) EC.

⁽³⁾ Since the Authority's Decision No 213/04/COL was annulled by the EFTA Court's judgment of 7 April 2006 in Case E-9/04, the aid granted under the HFF system remains unlawful aid (see above section II.2).

3.2.1. *Definition of service of general economic interest and entrustment*

The concept of service in the general economic interest means, among other things, that the State assigns 'particular tasks' to an undertaking ⁽¹⁾. In order to qualify for classification as service of general economic interest, a service must have certain characteristics, the most important of which is that the service provided can not be provided in the same manner on the market and that the service should be clearly defined ⁽²⁾.

As an exception to the main rule in Article 59(1) of the EEA Agreement ⁽³⁾, the concept of 'services of general economic interest' must be interpreted restrictively ⁽⁴⁾ and applies only to activities of direct benefit to the public. Still, States remain free, in principle and where no common policy is established, to designate which services they consider to be of general economic interest and to organize these services as they see fit, subject to the rules of the EEA Agreement and the specific conditions laid down in Article 59(2) of the EEA Agreement ⁽⁵⁾. States may take account of objectives pertaining to their national policy when defining the service of general economic interest which they entrust to certain undertakings ⁽⁶⁾. Thus, the competence to define such services lies with the States, subject to scrutiny by the Authority. This scrutiny must essentially be conducted on a case-by-case basis.

In this assessment, the nature of the undertaking entrusted with the service is not of decisive importance, nor whether the undertaking is entrusted with exclusive rights, but rather the essence of the service deemed to be of general economic interest and the special characteristics of this interest that distinguish it from the general economic interest of other economic activities ⁽⁷⁾. In conducting such analysis the Authority has to consider the nature of the service, as well as the extent to which the same service is provided by the market on the same conditions, and in the case of a universal service, particularly, the State's legitimate objective to ensure continuity of service on acceptable conditions throughout its territory ⁽⁸⁾.

The annulled Decision

As mentioned above (in section I.3.2), the HFF granted, at the time the annulled Decision was adopted, loans in the form of general loans, additional loans and loans for rental housing. The annulled Decision accepted all three lending activities as services of general economic interest.

The relevant part of the annulled Decision reads as follows:

'In this respect, the so-called "Husbanken-case" is of importance, as it also concerned the relationship between Article 59(2) of the EEA Agreement and State aid to a public undertaking with a view to provide cheap housing loans [...]. In that case, the EFTA Court found that the services concerned were covered by Article 59(2) of the EEA Agreement, since the services concerned were specifically defined by Norway, limited to certain categories of houses and available to everyone on an equal basis. That the loans in the "Husbanken-case" were not restricted to people in weak financial situations could not, as had been argued by the applicant, lead to another result.

The Icelandic housing policy dates back more than 50 years and is based on the political goal to encourage private home ownership. To this end, public intervention in the Icelandic housing market has been aimed at making private housing affordable to a bigger proportion of the public. The HFF is the financing instrument whereby the Icelandic State pursues its public housing policy objectives. The Housing Act [...] entrusts the HFF with the management and implementation of the housing affairs and lays down in detail the tasks of the HFF, the objectives and the HFF's financing mechanisms. The Icelandic State uses the HFF to channel capital to the housing sector and to provide house financing on more advantageous terms than are available on the open Icelandic capital market. The HFF is obliged to provide house financing at affordable tariffs and on equal conditions, irrespective of the profitability of individual operations [...].

⁽¹⁾ See for example: Case 10/71 Muller [1971] ECR 723; Case 127/73 BRT v SABAM [1974] ECR 313; Case 7/82 GVL [1983] ECR 483; Case C-393/92 Almelo [1994] ECR I-1520; Case C-266/96 Corsica Ferries [1998] ECR I-3949.

⁽²⁾ Communication from the Commission — Services of General Interest in Europe (O) C 17, 19.1.2001, p. 7), see paragraph 14 (hereinafter referred to as 'Services of General Interest').

⁽³⁾ The main rule in Article 59(1) of the EEA Agreement states that in the case of public undertakings and undertakings to which EC Member States or EFTA States grant special or exclusive rights, the Contracting Parties shall ensure that there is neither enacted nor maintained in force any measure contrary to the rules contained in the EEA Agreement, in particular to those rules provided for in Articles 4 and 53 to 63.

⁽⁴⁾ See Case C-242/95 GT-Link A/S v De Danske Statsbaner [1997] ECR I-4449, paragraph 50; Case T-260/94 Air Inter [1997] ECR II-147, paragraph 135; Case C-159/94 Commission v France [1997] ECR I-5815, paragraph 53.

⁽⁵⁾ See in this context for example: Services of General Interest, cited above, paragraph 22; Case T-106/95 FFSA [1997] ECR II-229, paragraph 192. As stated by Advocate General Léger in his opinion in Case C-438/02 Åklagaren v Krister Hanner [2005] ECR I-4551, paragraph 139: '...it falls to the Member States to define the content of their services of general economic interest and, in so doing, they enjoy considerable leeway since the Court and the Commission will intervene only in order to penalise manifest errors of assessment'.

⁽⁶⁾ Case E-9/04, cited above, paragraph 67.

⁽⁷⁾ Case E-4/97, cited above, paragraph 47.

⁽⁸⁾ See in this context: Report of the European Commission to the Council of Ministers: Service of general economic interest in the banking sector (adopted by the Commission on 17.6.1998 and presented to the ECOFIN Council on 23.11.1998). Services of General Interest, cited above, paragraph 10.

The loan system is available to everyone on equal terms and applies to the entire territory of Iceland, including sparsely populated areas, where asset evaluations differ compared to more densely populated areas. Thus, the HFF provides a universal service throughout Iceland on equal conditions. No private credit institution would be in the position to offer mortgage secured loans on equal conditions throughout the entire territory of Iceland. Asset evaluations differ between the Reykjavik area and sparsely populated areas. Prices and securities in real estate differ depending on where the dwelling is located in Iceland. In the Authority's opinion, this aim to correct regional imbalances must be considered as a task of general economic interest in the sense of Article 59(2) of the EEA Agreement both for the so-called additional loans and for the general loans.

The HFF's loan system contains also certain social dimensions. This is of course especially so for the additional loans. However, as the HFF loans will continue to be subject to a lending cap in the form of a maximum amount available, also the general loans entail a social element. These loans aim at financing housing that corresponds to the price of average apartments in Iceland. The HFF's loans alone will not be sufficient to finance high priced property. The relative advantage to house owners, due to the cheap loans that the HFF can offer, is accordingly inversely proportionate to the amounts they wish to loan and thereby, also to the price of the house. In this respect, the Authority has no reason to contest the notified increase in lending terms, since this increase is necessary to, inter alia, take account of inflation in housing prices in recent years.

Additionally, the Icelandic Government has introduced a new provision to the effect that HFF's loans will be limited to two dwellings for each applicant. In exceptional circumstances, a loan for a third dwelling could be authorised, but it would be up to the Board of Directors to define the precise rules for such an exception.

In light of the above, the Authority concludes that the HFF is entrusted with services of general economic interest, given their social and universal dimension, distinguishable from the economic interest of other economic activities, within the meaning of Article 59(2) of the EEA Agreement.'

The EFTA Court's ruling

SBV's application to the EFTA Court, concerning doubts as to whether HFF loans could qualify as a service of general economic interest, was limited to the general loans scheme. The EFTA Court consequently limited its review on the general loans and did not address the other two loan schemes.

With regard to the question, whether the HFF general loans scheme could qualify as a service of general economic interest, the EFTA Court held:

'The tasks of the HFF are defined in the Housing Act and further laid down by Regulations and ministerial decisions. The HFF general loans system is intended to promote security and equal rights as regards housing in Iceland by providing loans on manageable terms to the general public throughout the territory of Iceland and thereby foster private home ownership. This goes beyond the normal economic interest of operators in the financial sector. A service with this objective may qualify as a service of general economic interest justifying State aid, provided that the service fulfils the requirements laid down in Article 59(2) EEA. In that respect, the presumptions or conditions under which the HFF system operates (cf. Case E-4/97 Husbanken II, at paragraph 48) will be addressed below.' (1)

When the EFTA Court later turned in its judgment to the presumptions or conditions under which the HFF system operates, it held:

'[...] it is necessary to address the question of whether the conditions under which the loans were granted did not go beyond what was necessary for HFF to perform the tasks entrusted to it. The Court recalls that the ultimate aim of the State's intervention in lending services through the general loans scheme is to foster private home ownership in Iceland through lending on "manageable terms". A service rendered with such an objective may, as has been stated above, be considered legitimate under Article 59(2) EEA. However, ESA has to make sure that public intervention does not, in reality, pursue other goals than those defined by Icelandic law or exceed what is necessary to achieve the defined goal.

In that regard, the Court notes that unlike the cost and size limitations practiced by the Norwegian Husbanken in Case E-4/97 Husbanken II, the HFF's relative and absolute lending caps do not limit the subsidised lending scheme to dwellings which fulfil certain criteria. They only limit the amount one may borrow from the HFF for any dwelling, regardless of the value or size of that dwelling. There is no limit as to how big or valuable a dwelling may be and still be eligible for a general loan under the HFF scheme; there are only limits to how much the HFF may grant as a general loan.

(1) Case E-9/04, cited above, paragraph 68.

Moreover, the HFF general loans scheme is not limited to the financing of one unit of residential housing for each borrower. This means that in principle the system may provide financing for houses or apartments build or purchased for investment purposes. In 2004, a general limit of two units was introduced. As the Government of Iceland has pointed out, there may be social policy reasons why certain persons need to own more than one unit. The provision of more than one loan to the same person has not, however, been made dependent on that person fulfilling any criteria relating to such reasons.

These features mean that in principle the HFF general loans scheme provides subsidised financing, up to a certain limit, for any house or apartment regardless of size and value, and also for construction or purchase of residential units for investment purposes. The scheme is not formally limited to assisting the average citizen in financing his or her own dwelling. Even if it may be so that few people have in fact exploited these features of the system, they raise questions under Article 59(2) EEA. The Court recalls in this context that the HFF scheme is intended to promote security and equal rights as regards housing by providing loans on manageable terms. Whether the above-mentioned features of the aid system at stake go beyond this is not clear. That warrants an in-depth assessment, with the opportunity for interested parties to comment. [...]’⁽¹⁾

Consequences for the Authority’s assessment

In its initial assessment, the Authority placed emphasis on three elements, in order to qualify HFF general loans as services of general economic interest:

- First, the element of affordable house financing. In other words, the fact that the Icelandic State has used its more favourable credit rating to raise money at lower cost than the banks could have done, thereby fulfilling the obligation to provide residents in Iceland with affordable house financing on ‘manageable terms’.
- Second, the element of territorial cohesion. The HFF general loans ensured territorial cohesion, because they provided affordable house financing on equal terms throughout the entire Icelandic territory. Commercial banks were not granting loans at affordable rates outside the Reykjavik area.
- Third, a social element. The Authority endorsed an underlying social motivation of HFF’s general loans to support only ‘average housing’.

With regard to the first element of affordable house financing, the Authority understands that the EFTA Court did not rule out *per se* that State intervention in lending services through general loans, which pursues the objective of fostering private home ownership through lending on ‘manageable terms’ may be considered legitimate under Article 59(2) of the EEA Agreement. In this respect, it is also important to note that the EFTA Court clarified in its judgment that the Contracting Parties enjoy a margin of discretion in deciding what ‘manageable terms’ should mean in relation to a housing financing scheme which qualifies as a service of general economic interest⁽²⁾. In this respect, it is the Authority’s preliminary view that until August 2004 commercial banks in Iceland have not offered house financing on ‘manageable terms’. As confirmed in the judgment of 7 April 2006, SBV stated that its members were only from August 2004 onwards able to match the interest rate of HFF general loans⁽³⁾. Concerning the element of affordable house financing, the Authority needs up-dated information on the development on the Icelandic mortgage market after the annulled Decision was taken, in order to assess to what extent commercial banks have offered mortgage secured loans on terms the Icelandic State would consider as manageable.

With regard to the second element of territorial cohesion, it is the Authority’s preliminary conclusion that this element is an important factor to assess whether the HFF general loans system can qualify as a service of general economic interest. It is the Authority’s opinion that SBV has not submitted any tangible evidence during the EFTA Court proceedings, which demonstrated that the commercial banks have offered and actually granted loans on ‘manageable terms’ outside the Reykjavik area during the period between 1999 and August 2004. Furthermore, in the Authority’s view, SBV has submitted so far no evidence which showed that commercial banks have offered and granted loans on ‘manageable terms’ outside the Reykjavik area after August 2004.

Finally, with regard to the social element, the EFTA Court raised concerns whether the current conditions ensure that the general loans are formally limited to assisting the ‘average citizen in financing his or her own dwelling’. The EFTA Court criticized that the current features imply that in principle the HFF general loans scheme provides subsidised financing, up to a certain limit, for any house or apartment regardless of size and value, and also for construction or purchase of residential units for investment purposes. In light of the EFTA Court’s conclusions on this point, doubts are raised whether the conditions for the lending services through general loans pursue a sufficiently restricted social objective.

⁽¹⁾ Case E-9/04, cited above, paragraphs 76 to 79.

⁽²⁾ Case E-9/04, cited above, paragraph 71. See in this context also below section II.3.2.2 of this decision.

⁽³⁾ Case E-9/04, cited above, paragraph 74.

Additional Loans and Loans for rental housing

With regard to additional loans, the Authority takes the preliminary view that these loans could be declared as services of general economic interests. Additional loans were granted to individuals with low income and limited assets for the construction or purchase of their own residential housing. Finally, concerning loans for rental housing to municipalities, associations and companies for the construction or purchase of residential housing to be rented out, the Authority takes the preliminary view that these loans might be qualified as services of general economic interests, if they pursue a sufficiently restricted social objective, in line with the concerns raised above, or if the private market is not providing for such kind of loans. To arrive at a final conclusion on these points the Authority would need up-dated information.

Section 18C.2.3 of the State Aid Guidelines

With regard to unlawfully granted State aid under the HFF system after the 20th of December 2005 (see above sections II.2 and II.3.2 of this Decision), it should be recalled that point 11 in section 18C.2.3 of the State Aid Guidelines requires that the responsibility for operation of the service of general economic interest must be entrusted to the undertaking concerned by way of one or more official acts, the form of which may be determined by each EFTA State. The act or acts must specify, in particular:

- the precise nature and the duration of the public service obligations;
- the undertaking(s) and territory concerned;
- the nature of any exclusive or special rights assigned to the undertaking;
- the parameters for calculating, controlling and reviewing the compensation;
- the arrangements for avoiding and repaying any overcompensation.

In the Authority's preliminary view, it is doubtful whether the HFF system complies with all of the above mentioned conditions, in particular with regard to the duration of the public service obligation and arrangements for avoiding and repaying any overcompensation.

3.2.2. **Obstruction of the performance of the particular tasks**

Article 59(2) of the EEA Agreement states that the rules of the EEA Agreement (here the State aid rules) apply as long as this does not obstruct, in law and fact, the fulfilment of the task of general economic interest entrusted to the given undertaking. In other words, the derogation contained in Article 59(2) of the EEA Agreement is only applicable to the extent that it is necessary so that the undertaking in question can fulfil the task of general interest which has been conferred on it ⁽¹⁾. This requirement of necessity is simply an expression of the principle of proportionality.

It is incumbent upon the State, which invokes Article 59(2) of the EEA Agreement, to demonstrate that this condition is met. Thus, the State must set out in detail the reasons for which, in the event of elimination of the measures, the performance of the tasks of general economic interest under economically acceptable conditions would, in its view, be jeopardized ⁽²⁾. However, that burden of proof cannot be so extensive as to require the EEA State to go even further and prove, positively, that no other conceivable measure could enable those tasks to be performed under the same conditions ⁽³⁾.

The annulled Decision

On these points, the annulled Decision stated:

In the Authority's view, the HFF would not be able to perform the same level of services of general economic interest, described above, without any State support. However, the above mentioned proportionality test also requires that the State support for the obligation to render a service of general economic interest must be based on the costs of such specific service. Therefore, in the following it will be assessed whether the HFF's costs to render the service of general economic interest are overcompensated and whether the State support is limited to what is necessary for the HFF to perform the specific service in question.

⁽¹⁾ See Case C-41/90, cited above, paragraph 24; and Case C-242/95, cited above, paragraph 54.

⁽²⁾ It is not necessary that the survival of the undertaking itself be threatened. See Case C-157/94 *Commission v The Netherlands* [1997] ECR I-5699, paragraph 43.

⁽³⁾ See Case C-159/94 *Commission v France* [1997] ECR I-5815, paragraphs 94 to 107. Case E-4/97, cited above, paragraph 62.

As stated above, the implicit State guarantee, the exemptions from taxes, the abstention from paying any dividends and the interest support imply that the HFF receives State aid in the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement. On the other hand, the costs for the HFF can be said to be the interest support the final consumers get as a result of the HFF's lending activities. To the extent the HFF is able to be funded at lower costs than competing financial institutions, a benefit may be said to accrue to the HFF. Correspondingly, to the extent it is obliged to lend at lower rates than competing institutions, costs may be said to be incurred. In other words, as long as the HFF's is forced to lend at rates lower than market rates, it is forced to abstain from revenue.

While the HFF can raise money cheaply because of the State guarantee, it is not free to set interest rates to the public. Until the end of June 2004 it could only charge an interest rate on its loans that was 0,35 percentage points higher than its funding rate. As tables 2 and 3 above show, this margin was clearly lower than margins charged by other financial institutions. This means that low funding costs obtained by the HFF due to the State guarantee were transferred to the final consumers.

The charge of 0,35 percentage points was supposed to cover current operational costs of the HFF, provisions for losses on loans and to provide for a certain return on equity such that the HFF sustains its activity without drawing on direct State grants. Back in 1993 the margin was fixed at 0,25 percentage points. However, it turned out that this margin was a too small to cover losses on loans. Therefore, the margin was increased to 0,35 percentage points in 1994. A new review was undertaken in 1997. It was then concluded that the 0,35 % margin would be sufficient. Looking at developments for the years from 1999 to 2002, as shown in table 1 above, it also appears that this mark-up was appropriate to cover just operating expenditures, loss provisions and to yield a certain rather modest net profit, such that equity was kept rather stable in relation to total assets. Against this background the Authority concludes that the mark-up of 0,35 percentage points was and still is appropriate to just cover these different provisions.

The changes in the lending system as of 1 July 2004 have, introduced a new cost element that needs to be assessed. As of that date, the interest margin has been increased by 25 basis points. This increase stems from the fact that the previous bond swap system has been abolished and that direct cash lending has been introduced. As the Icelandic Government has pointed out, this implies that the HFF takes on new risks related to interest rate developments. Mortgage holders will, as before, have the possibility of prepayment of loans at par while the HFF cannot redeem its obligations in the same manner. Before 1 July 2004 HFF had the possibility to prepay its funding at par. The new situation creates new risks for HFF as developments in interest rates are uncertain. A fall in interest rates will normally increase prepayments while HFF does not have an identical means of adjusting its funding.

The value, or the cost, related to this new risk is naturally uncertain. The financial consultant estimated it to be in the range of 15 to 35 basis points. The Financial Supervisory Authority and the State Guarantee Fund have called for caution when fixing the additional mark-up to cover the risk. Under these circumstances, and also taking into account the new provisions on solvency ratio according to the Rules of the Financial Supervisory Authority, the Authority can accept that the increase in the interest rate margin for HFF with 0,25 percentage points is what is necessary to cover the costs of the new risks HFF is facing.

The Authority also takes note of the statement from the Icelandic Government that HFF's interest margin shall be reviewed regularly on the basis of HFF's performance and the risks it is facing at any given time. The Icelandic Government has also stated that building up funds inside HFF beyond what is required to maintain the solvency rate of 5 % is not the policy of the Government and would run counter to the expressed policy of enabling the borrowers to gain directly from the operation of the housing lending system.

According to the Icelandic Government, a common dividend requirement for Icelandic banks is some 15 % on equity. If the HFF were to be subject to a similar dividend policy and also subject to normal taxation, the interest mark-up would need to be increased correspondingly as the current margin would not provide for any means to cover such obligations. The Icelandic Government has estimated what the necessary interest mark-up would be in such a case, taking into account an 8 % capital adequacy ratio — instead of the current 5 % — and concluded that the mark-up would increase by 65 to 80 basis points above the current level. To the extent that the HFF were subject to the same taxation and dividend requirements as commercial banks, borrowing costs would increase for the ultimate borrowers, corresponding to what the State would charge in the form of taxes and dividends. When the Icelandic Government abstains from taxes and dividends in relation to the HFF, it is just to keep interest rates for house buyers low such that the Government is able to offer the service of general economic interest, namely to provide the Icelandic population with affordable housing.

As far as direct interest support is concerned, the HFF is obliged in certain conditions to grant interest support to low income families. To some extent such support has been granted by drawing on the Fund's own equity. In other instances the HFF has received direct contributions from the State. These contributions have been transferred directly to the beneficiaries and have not left the HFF with any extra financial means.

In light of the above and as demonstrated by the Icelandic Government, the mark-up of 0,35 percentage points applicable until 30 June 2004 and the mark-up of 0,60 percentage points thereafter can be justified as an appropriate margin to cover the expenses of running the HFF. In other words, it is reasonable to assume that the benefit of the HFF's low borrowing rate is fully transferred to the final consumers. The Authority has not detected any overcompensation to the HFF. The benefits it receives are passed on to the final consumers.

In conclusion, the Authority is of the view that the HFF's costs to render the service of general economic interest are not overcompensated and that the State support is limited to what is necessary for the HFF to perform the specific service in question'.

The EFTA Court ruling

With regard to possible doubts as to the proportionality assessment of HFF's general loans, the EFTA Court held:

'[...] This must include an assessment of whether the subsidised HFF general loans scheme is a suitable means of attaining its objective. There is no reason why a service which is not suitable to meet its aim should benefit from a derogation from the EEA rules. Furthermore, this also calls for an analysis of whether the HFF, or a different provider, could have provided loans at the same "manageable terms" as the HFF provided at the relevant time without, or with less State aid.

Firstly, with regard to suitability, the Applicant has claimed that the low interest rate on HFF general loans has led to a general increase in prices for houses and apartments which neutralises the effects of the low interest rates, since purchasers need to borrow more money in order to buy a certain house or apartment than they would have had to with lower prices.

The Court does not find it doubtful that the low interest rate on HFF general loans did not lead to price increases which completely neutralised the effect of the low interest rate. With respect to any lesser effect on housing prices, regard must be had to the margin of discretion which the Contracting Parties must enjoy in deciding what "manageable terms" should mean in relation to a housing financing scheme which qualifies as a service of general economic interest. As a consequence, the Contracting Parties must also enjoy a margin of discretion in deciding what constitutes a sufficient effect of the low interest rates on the real burden on borrowers' economy. In the end, it is this burden that borrowers have to be able to manage. For that reason, as long as it is not established that the effect of the low interest rate on HFF general loans is completely neutralised by an increase in housing prices, the HFF general loan scheme must be considered suitable to meet its aim.

Secondly, as to the question of whether there were doubts that neither the HFF, nor a different provider, could have provided loans at the same "manageable terms" at the relevant time without, or with less, State aid, the Court recalls that the interest rates charged by the HFF for its general loans are calculated on the basis of its funding costs, with an added margin set by the Minister of Social Affairs. This margin was set at 0,6 percentage points from 1 July 2004, up from 0,35 percentage points. The funding costs consist mainly in the interest paid on bonds issued by the HFF. In this context, the HFF benefits from the State guarantee which follows from the State's unlimited liability for the HFF's debts as its owner.

The Court does not find it doubtful that the State aid provided to the HFF system did not go beyond what was necessary in the case at hand to allow the HFF to cover expected losses and operate the general loans system under economically acceptable conditions (see, for comparison, Case C-157/94, Commission v Netherlands [1997] ECR I-5699, at paragraphs 52 and 53). This does not mean, however, that the general loans system as operated by the HFF is necessarily compatible with the EEA Agreement.

With regard to the ability of any other provider to supply the same service as the HFF, but without State support, the Court recalls that Contracting Parties must be allowed a margin of discretion with regard to what exactly should be considered affordable terms in relation to such schemes. In this regard, a Contracting Party cannot be bound to what other Contracting Parties, in leaving this kind of housing financing completely to the market, implicitly consider acceptable. The Court does not find that it has been demonstrated that doubts existed as to whether the regular banks did match the HFF interest rate level on comparable loans in any part of Iceland prior to the annulled Decision, or would have been able to do so without State support. Indeed, the Applicant has stated that it was only from August 2004 onwards that the banks were able to match the interest rate of HFF general loans.

Neither does the Court find that it has been demonstrated that doubts existed as to whether an alternative model for State-supported housing financing through the banks, the so-called "whole-sale alternative", would enable the banks to provide the same loans as the HFF were providing at the relevant time without this support constituting State aid, or with less State aid and without the risk of cross-subsidisation.' (1)

(1) Case E-9/04, cited above, paragraphs 69 to 75.

Consequences for the Authority's assessment

The Court endorsed the Authority's initial assessment that there were no doubts that the commercial banks did not match the HFF interest rate level on comparable loans in any part of Iceland prior to the annulled Decision, or would have been able to do so without State support. SBV itself stated that it was only from August 2004 onwards that commercial banks were able to match the interest rate of HFF general loans. With regard to the developments on the Icelandic mortgage market after the annulled Decision was taken, the Authority would require up-dated information, in order to assess to what extent commercial banks have offered loans on terms that the Icelandic State would consider 'manageable'.

Should the Authority's assessment reveal that commercial banks have offered loans in the Reykjavik area since August 2004 on terms that the Icelandic State would consider 'manageable', concerns could be raised as to what extent the HFF needs to offer general loans within the Reykjavik area, in order to enable the HFF to grant general loans outside the Reykjavik area.

With regard to alternative models to the HFF system, it is the Authority's preliminary view that the presented models do not seem to be less distortive to competition.

Sections 18C.2.4 and 18C.3 of the State Aid Guidelines

With regard to unlawfully granted State aid under the HFF system after the 20th of December 2005 (see above sections II.2 and II.3.2 of this Decision), it should be recalled that point 18 in section 18C.2.4 of the State Aid Guidelines states that '*[w]hen a company carries out activities falling both inside and outside the scope of the service of general economic interest, the internal accounts must show separately the costs and receipts associated with the service of general economic interest and those associated with other services, as well as the parameters for allocating costs and revenues*'.

Furthermore, point 19 in section 18C.3 of the State Aid Guidelines states that '*... EFTA States must check regularly, or arrange for checks to be made, to ensure that there has been no over-compensation*'.

Without prejudice to the Authority's final Decision in the present case, for any HFF services which might fall outside the scope of services of general interest, the HFF would be required to comply with the above mentioned accounting requirements.

3.2.3. *Development of trade and the interest of the Contracting Parties*

Article 59(2) of the EEA Agreement further involves an assessment of whether the specific service in question affects the development of trade to an extent contrary to the interests of the Contracting Parties⁽¹⁾. The Authority is charged with striking a balance between the right of Iceland to invoke the derogation and the interest of the Contracting Parties to avoid distortions of competition and restrictions to the 'four freedoms'⁽²⁾.

This entails that it must be established that the performance of the service of general economic interest does not affect competition and unity of the market established by the EEA Agreement in a disproportionate manner. It is, however, not required that the measures adopted be the least restrictive possible⁽³⁾. Rather, the test is of a negative nature: it examines whether the measure adopted is not disproportionate⁽⁴⁾. This 'negative test' has once more been confirmed by the EFTA Court in its ruling of 7 April 2006⁽⁵⁾. A reasonable relationship between the aim and the means employed is satisfactory⁽⁶⁾. Thus, the Authority does not have competence to strike down a measure that otherwise fulfils Article 59(2) of the EEA Agreement simply because the measure might, in some minor aspects and details, go further than what is strictly necessary to fulfil the aims behind it. It is for the States to define their policies and organize general interest services, leaving the Authority no power to take a position on the organization and scale of the service or the expediency of the political choice made. Even if it were successfully shown that the scheme in question were not an optimally efficient one, this alone would not lead to the conclusion that the distortive effects are necessarily disproportionate to the goals assigned.

⁽¹⁾ In this context, it is interesting to note the opinion of Advocate General Léger in Case C-438/02, cited above, paragraph 143: 'Finally, the last condition in Article 86(2) EC requires that "[t]he development of trade must not be affected to such an extent as would be contrary to the interest of the Community". Even though the Court has not yet ruled on the meaning of that requirement, certain Advocates General have already adopted a position on the issue. In their view, effect on the development of intra-Community trade within the meaning of Article 86(2) EC, unlike the classic definition of the concept of "measures having an effect equivalent to a quantitative restriction", calls for proof that the measure in issue has in fact had a substantial effect on intra-Community trade. That assessment does seem to me to be supported by the wording of Article 86(2) EC.'

⁽²⁾ See similar Case E-4/97, cited above, paragraph 70.

⁽³⁾ See for example: Case C-159/94, cited above; Case C-158/94 *Commission v Italy* [1997] ECR I-5789; Case C-157/94, cited above; Case E-9/04, cited above, paragraph 80.

⁽⁴⁾ Case E-4/97, cited above, paragraph 62.

⁽⁵⁾ Case E-9/04, cited above, paragraph 80.

The Authority's annulled Decision

On this point, the Authority concluded in its annulled Decision:

'The EEA Agreement establishes inter alia the general principles, both applicable to financial services, of the right of establishment for nationals of the EEA States and their freedom to provide services within the territory of the Contracting Parties. However, the secondary legislation which, under the EC Treaty and the EEA Agreement, has been adopted to make these basic provisions effective, does not extend to specialised housing finance institutions like the HFF⁽¹⁾. Consequently, such institutions are at present not able to benefit from the principles of mutual recognition and home country control contained in the banking legislation of the EEA Agreement. Therefore, due to different national credit rules and practices and the absence of effective harmonisation or mutual recognition at EEA level for such institutions, there continue to be considerable obstacles to effective cross-border operations in this area.

In most developed countries, including most parties to the EEA Agreement, Governments, both at central and local level, intervene in housing and housing finance markets. This intervention takes different forms from one State to another, depending, inter alia, on certain realities in the housing markets, in particular the pattern of housing tenure, and the objectives of the housing policy of the Governments concerned. There is, for instance, likely to be a relationship between the extent to which private individuals' home ownership is an objective of public housing policy and the scope of intervention by the Government concerned in housing finance; a Government that sees it as an important objective to its housing policy that as many households as possible own their own dwelling, like in Iceland, is likely to want to support the financing of such investments on a broad scale.

As already stated above, the Authority considers long-term house financing for residential accommodation to be the relevant market for the assessment in the present case.

As submitted by the Icelandic Government, the Icelandic market for mortgage loans is largely divided between three main actors. These are the HFF, the pension funds and other private credit institutions. The HFF had, in 2002, a market share of approximately 78 % of that market. The market share of pension funds was, in 2002, approximately 17 %. The remaining 5 % was taken by private credit institutions. The Icelandic Government submitted figures showing that the HFF had, in 2002, a total amount of ISK 382 billion in mortgage loans, compared to ISK 84 billion of the pension funds and ISK 27 billion of private banks⁽²⁾.

The granting of loans for financing purchases of residential accommodation is a financial service which, in the present market conditions, is predominantly of a local character and normally does not involve any direct cross-border transactions. Distortion of competition arising from financial advantages accorded to the HFF operating such services are therefore prima facie likely to have only limited direct trade effects.

The HFF is not entitled to grant any loans for the financing of dwellings outside Iceland. The HFF's activities are, as laid down in the Housing Act, targeted exclusively towards promoting Icelandic housing policy.

Today no foreign banks are granting cross-border mortgage loans in ISK to Icelandic households. Furthermore, there are currently no foreign financial institutions or representative offices of foreign financial institutions in Iceland. The Icelandic economy is very limited in size. The limited number and small size of transactions in trade in the foreign exchange markets of the ISK warrants only limited interest from foreign banks. The special geography and the scattered population outside the Reykjavik area further reduces the foreign interest for lending to the Icelandic housing market. That foreign banks do not even operate representative offices in Iceland underpins the lack of interest in the Icelandic financial market. In the absence of any "flourishing" financial activities of foreign banks on the Icelandic market outside the particular market for long term housing loans, it can therefore hardly be argued that it is the State aid to the HFF which prevents foreign banks from entering the Icelandic financial market.

In the light of the above, given the limited size of the Icelandic housing market, with its special geographic and demographic features, the Authority is of the opinion that the HFF's financing mechanism does not affect the development of trade to an extent contrary to the interests of the Contracting Parties.'

The EFTA Court's ruling

With regard to the assessment of whether HFF general loans did not affect the development of trade contrary to the interest of the Contracting Parties, the EFTA Court held:

'As part of the assessment of whether the scheme did not affect the development of trade to such an extent as would be contrary to the interest of the Contracting Parties, the relevant market must be defined. ESA considered "long-term house financing for residential accommodation" to be the relevant product market (see section II point 3.2.3 of the annulled Decision). It is not obvious to the Court that the assessment should be limited in scope in

⁽¹⁾ See similar Case E-4/97, cited above, paragraph 63.

⁽²⁾ Sources: The Central Bank of Iceland and the HFF.

this way, excluding the possible effects of the aid granted to the HFF on other parts of the EEA internal market, in particular the financial markets. For that reason, the definition of the relevant market in this particular case is also an issue which interested parties ought to be able to comment upon in a formal investigation procedure. The further assessment of the consequences of the HFF general loan system on the development of trade will depend to a considerable extent on the definition of the relevant market which the formal investigation procedure will lead to.' ⁽¹⁾

Consequences for the Authority's assessment

In light of the EFTA Court's conclusions on this point, the Authority would require for its further assessment information as to what extent the aid granted to the HFF could affect other parts of the EEA internal market, in particular other financial markets, such as, for example, the private lending market.

3.3. Conclusion

Doubts are raised, in light of the EFTA Court's ruling of 7 April 2006, whether the HFF system, partly or in its entirety, can be declared compatible with the State aid rules, according to Article 59(2) of the EEA Agreement.

4. Recovery

According to Article 14(1) in Part II of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement, '[w]here negative decisions are taken in cases of unlawful aid, the EFTA Surveillance Authority shall decide that the EFTA State concerned shall take all necessary measures to recover the aid from the beneficiary (hereinafter referred to as a "recovery decision"). The EFTA Surveillance Authority shall not require recovery of the aid if this would be contrary to a general principle of EEA law'.

In other words, any unlawful aid which cannot be declared compatible with the State aid rules will be subject to recovery. In case of recovery, it is the Authority's preliminary view that, in the case at hand, no legitimate expectations could be invoked, which would preclude the recovery.

According to settled case-law, '[...] undertakings to which an aid has been granted may not, in principle, entertain a legitimate expectation that the aid is lawful unless it has been granted in compliance with the procedure laid down in that article. A diligent businessman should normally be able to determine whether that procedure has been followed' ⁽²⁾.

However, a recipient of illegally granted aid is not precluded from relying on exceptional circumstances on the basis of which it had legitimately assumed the aid to be lawful and thus declining to refund that aid ⁽³⁾. Because the aid at stake was not notified in advance, it is necessary to examine whether the Authority's favourable Decision No 213/04/COL, which approved the HFF system, is to be regarded as an 'exceptional circumstance' within the meaning of the case-law referred to. Such an assessment must be made in the light of the purpose of the protection of legitimate expectations.

In the Authority's view, the judicial review by the Community Courts or the EFTA Court of decisions concerning State aid cannot be regarded as an exceptional and unforeseeable event, forming as it does an integral and essential part of the system established by the EC Treaty and the corresponding provisions in the EEA Agreement and the Surveillance and Court Agreement for that purpose. A diligent businessman should be well aware of the fact that a decision, to the effect that a State measure is declared compatible, is, within the time-limit of two months referred to in Article 230 EC and Article 36 of the Surveillance and Court Agreement, liable to be challenged before the Community Courts or the EFTA Court.

The Court of Justice itself has, moreover, and indeed recently, stated that '[...] in view of the mandatory nature of the supervision of State aid by the Commission under Article 88 EC, undertakings to which aid has been granted cannot, in principle, entertain a legitimate expectation that the aid is lawful unless it has been granted by the procedure laid down in that article [...] It follows that so long as the Commission has not taken a decision approving aid and so long as the period for bringing an action against such a decision has not expired, the recipient cannot be sure as to the lawfulness of the proposed aid which alone is capable of giving rise to a legitimate expectation on his part' ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Case E-9/04, cited above, paragraph 81.

⁽²⁾ Case C-5/89 *Commission v Germany* [1990] ECR I-3437, paragraph 14; Case C-169/95 *Spain v Commission* [1997] ECR I-135, paragraph 51.

⁽³⁾ Case C-5/89, cited above, paragraph 16.

⁽⁴⁾ Case C-91/01 *Italy v Commission* [2004] ECR I-4355, paragraphs 65 and 66.

Subsequently, to the same effect, in *Spain v Commission*, the Court made it clear that '[t]he fact that the Commission initially decided not to raise any objections to the aid in issue cannot be regarded as capable of having caused the recipient undertaking to entertain any legitimate expectation since that decision was challenged in due time before the Court, which annulled it. However regrettable it may be, the Commission's error cannot erase the consequences of the unlawful conduct of the Kingdom of Spain' ⁽¹⁾.

Any argument to the contrary would render ineffective the review conducted by the Community judicature and the EFTA Court of the legality of a positive State aid decisions. If it were to be concluded that such a decision automatically gives rise to legitimate expectations on the part of the recipients, competitors of those recipients or other third parties harmed by the decision would have no interest in attacking the vitiated measure. That is because any annulment of a positive State aid decision would ultimately become a 'pyrrhic victory', since the negative effects of the decision could never be eliminated ⁽²⁾.

The Authority, therefore, preliminarily considers that the adoption of a favourable decision by the Authority regarding aid cannot in itself be regarded as an event which causes the recipient of that aid to entertain legitimate expectations as to its lawfulness.

5. Conclusion

It is the Authority's preliminary conclusion that the HFF system constitutes unlawful aid on procedural grounds. Doubts are raised whether the HFF system, either partly or in its entirety, can be declared compatible with the State aid rules, according to Article 59(2) of the EEA Agreement. Any unlawful aid which ultimately will be declared incompatible with the State aid rules will be subject to recovery.

HAS ADOPTED THIS DECISION:

1. The Authority has decided to open the formal investigation procedure provided for in Article 1(2) in Part I of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement with regard to the Icelandic Housing Financing Fund.
2. The Icelandic Government is requested, pursuant to Article 6 in Part II of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement, to submit its comments on the opening of the formal investigation procedure within two month from the notification of this Decision and to provide all such information as may help to assess the aid measure.
3. Other EFTA States, EC Member States, and interested parties shall be informed by the publishing of this Decision in its authentic language version, accompanied by a meaningful summary in languages other than the authentic language version, in the EEA Section of the *Official Journal of the European Union* and the EEA Supplement thereto, inviting them to submit comments within one month from the date of publication.
4. This Decision is addressed to the Republic of Iceland.
5. This Decision is authentic in the English language.

Done at Brussels, 21 June 2006

For the EFTA Surveillance Authority

B. T. GRYDELAND
President

K. JAEGER
College Member

⁽¹⁾ Case C-169/95 *Spain v Commission* [1997] ECR I-135, paragraph 53.

⁽²⁾ See in this context: Opinion of Advocate General Tizzano delivered on 9 February 2006 in Joined Cases C-442/03 P and C-471/03 P *P&O European Ferries (Vizcaya) SA and Diputacion Foral de Vizcaya v Commission* (not yet reported), paragraphs 146 to 158.

Uitnodiging om opmerkingen te maken overeenkomstig artikel 1, lid 2, van deel I van protocol 3 bij de Overeenkomst betreffende de oprichting van een Toezichthoudende Autoriteit en een Hof van Justitie over de aan de „Hurtigruten-ondernemingen” toegekende compensatie voor een verhoging van de sociale-zekerheidsbijdragen (zaak nr. 56343)

(2006/C 314/14)

De Toezichthoudende Autoriteit van de EVA heeft bij Besluit nr.215/06/COL van 5 juli 2006, dat na deze samenvatting in de authentieke taal is weergegeven, de procedure ingeleid van artikel 1, lid 2, van deel I bij protocol 3 bij de Overeenkomst tussen de EVA-staten betreffende de oprichting van een Toezichthoudende Autoriteit en een Hof van Justitie (Toezichtovereenkomst). De Noorse autoriteiten zijn hiervan in kennis gesteld door middel van een afschrift van het betrokken besluit.

De Toezichthoudende Autoriteit van de EVA verzoekt hierbij de EVA-staten, de lidstaten van de EU en andere belanghebbenden hun opmerkingen over de betrokken maatregel binnen één maand na publicatie van deze bekendmaking in te dienen bij de:

Toezichthoudende Autoriteit van de EVA
Belliardstraat 35
B-1040 Brussel

Deze opmerkingen zullen ter kennis van de Noorse autoriteiten worden gebracht. Een belanghebbende die opmerkingen maakt, kan, met opgave van redenen, schriftelijk verzoeken om vertrouwelijke behandeling van zijn identiteit.

SAMENVATTING

Op 2 augustus 2004 zond de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA (hierna de „Autoriteit”) een verzoek om inlichtingen aan de Noorse autoriteiten met betrekking tot een betaling die zij voornemens waren te verrichten ten behoeve van Ofotens og Vesteraalens Dampskibsselskap ASA en Troms Fylkes Dampskibsselskap ASA (hierna de „Hurtigruten-ondernemingen” genoemd).

Op 5 juli 2006 besloot de Autoriteit, na een uitvoerige briefwisseling met de Noorse autoriteiten, om de formele onderzoekprocedure in te leiden ten aanzien van de betaling aan de Hurtigruten-ondernemingen.

De Hurtigruten-ondernemingen verrichten zeevervoersdiensten in de vorm van gecombineerd vervoer van personen en goederen langs de kustlijn van Bergen tot Kirkenes. Van 1 januari 2002 tot en met 31 december 2004 was op deze diensten een overeenkomst van toepassing tussen de Noorse autoriteiten en de Hurtigruten-ondernemingen, de zogenaamde Hurtigruten-overeenkomst voor maritieme vervoersdiensten aan de Noorse kust. Deze overeenkomst werd door de Noorse autoriteiten in juli 2000 bij de Autoriteit aangemeld en vervolgens op 19 december 2001 door de Autoriteit goedgekeurd. De door de Hurtigruten-ondernemingen verleende dienst is deels commercieel levensvatbaar, met name in het zomerseizoen, maar dit geldt over het algemeen niet in het winterseizoen. De Autoriteit heeft in haar besluit van 2001 geoordeeld dat compensatie in het kader van de Hurtigruten-overeenkomst kon worden goedgekeurd op grond van artikel 59, lid 2, van de EER-Overeenkomst aangezien de verleende diensten als diensten van algemeen economisch belang werden beschouwd.

Hoofdstuk 10 van de Hurtigruten-overeenkomst bevatte een clause op grond waarvan beide partijen bij de overeenkomst om een procedure voor de heronderhandeling van de overeenkomst konden verzoeken indien zich aanzienlijke veranderingen zouden voordoen in de voorwaarden van die overeenkomst. De Hurtigruten-overeenkomst liep op 31 december 2004 af, en op 1 januari 2005 werd een nieuwe overeenkomst met de ondernemingen van kracht nadat in juni 2004 een aanbesteding was uitgeschreven.

De onderhavige zaak betreft de uitkering aan de Hurtigruten-ondernemingen van middelen uit post 70, hoofdstuk 1330 (*Særskilte transporttiltak*) van de Noorse overheidsbegroting 2004, waarin wordt bepaald dat aan de Hurtigruten-ondernemingen een bedrag van maximaal 8,5 miljoen NOK (circa 1,1 miljoen euro) compensatie zou worden toegekend voor de wijzigingen in het Noorse stelsel van gedifferentieerde socialezekerheidsbijdragen. De toekenning van deze steun was niet bij de Autoriteit aangemeld. De compensatie die aan de Hurtigruten-ondernemingen was toegekend, werd uitgekeerd om de verhoging van de socialezekerheidsbijdragen te compenseren zonder onderscheid te maken tussen het gedeelte van de socialezekerheidspremies dat verband hield met de commerciële activiteiten van de ondernemingen en het gedeelte van de desbetreffende premies dat gerelateerd was aan de activiteiten die als een openbare dienst zouden kunnen worden beschouwd in de zin van artikel 59, lid 2, van de EER-Overeenkomst.

Volgens de rechtspraak moet aan vier criteria zijn voldaan wil artikel 59, lid 2, van de EER-Overeenkomst van toepassing zijn. In de eerste plaats moet er een besluit zijn waarbij de staat de onderneming de verantwoordelijkheid toevertrouwt om een bepaalde taak uit te voeren. Ten tweede moet de toevertrouwde taak een dienst van algemeen economisch belang betreffen. Ten derde moet deze afwijking voor de uitvoering van de toevertrouwde taken noodzakelijk zijn en daarmee evenredig zijn (hierna „noodzakelijkheidsvereiste” genoemd). Ten slotte mag de ontwikkeling van het handelsverkeer niet worden beïnvloed in een mate die strijdig is met het belang van de overeenkomstsluitende partijen.

Op basis van de beschikbare informatie betwijfelt de Autoriteit of de aan de Hurtigruten-ondernemingen verleende steun in overeenstemming is met artikel 59, lid 2, van de EER-Overeenkomst. Het valt met name te betwijfelen of de steun strookt met het bovengenoemde noodzakelijkheidsvereiste, omdat de verhoogde steun voor de Hurtigruten-ondernemingen in 2004 tevens ten goede kwam aan de commerciële activiteiten van deze ondernemingen. De compensatie maakt geen onderscheid tussen het gedeelte van de socialezekerheidsbijdragen dat verband hield met de commerciële activiteiten van de ondernemingen en het gedeelte van de socialezekerheidsbijdragen dat betrekking had op de activiteiten die als openbare dienst in de zin van artikel 59, lid 2, van de EER-Overeenkomst kunnen worden beschouwd.

Bovendien betwijfelt de Autoriteit of de aan de Hurtigruten-ondernemingen verleende steun als bestaande steun moet worden beschouwd op basis van hoofdstuk 10 van de Hurtigruten-overeenkomst. Dit hoofdstuk van de overeenkomst voorziet slechts in de *mogelijkheid* om het contract te wijzigen wanneer zich aanzienlijke veranderingen van omstandigheden voordoen die niet waren voorzien. Het schrijft geen automatische verhoging voor van de aan de Hurtigruten-ondernemingen te verlenen compensatie in het geval van gestegen kosten, doch biedt beide partijen bij de overeenkomst slechts de mogelijkheid om heronderhandeling te verzoeken zonder vooruit te lopen op het resultaat daarvan. Het voorlopig standpunt van de Autoriteit is derhalve dat de aan de Hurtigruten-ondernemingen verleende steun niet als bestaande steun kan worden beschouwd.

De Autoriteit betwijfelt of de aan de Hurtigruten-ondernemingen verleende steun verenigbaar is met de staatssteunregels van de EER-Overeenkomst, en met name met artikel 5, lid 2, van deze Overeenkomst. Zij ziet zich daarom genoodzaakt de formele onderzoekprocedure van artikel 1, lid 2, van deel I van protocol 3 bij de Toezichtovereenkomst in te leiden.

EFTA SURVEILLANCE AUTHORITY DECISION

No 215/06/COL

of 5 July 2006

on compensation to the ‘Hurtigruten companies’ for increased social security contributions

(Norway)

THE EFTA SURVEILLANCE AUTHORITY ⁽¹⁾,

Having regard to the Agreement on the European Economic Area ⁽²⁾, in particular to Articles 59 (2) and 61 to 63, and to Protocol 26 thereof,

Having regard to the Agreement between the EFTA States on the establishment of a Surveillance Authority and a Court of Justice ⁽³⁾, in particular to Article 24 thereof and Article 1(2) in Part I of Protocol 3 thereof,

Having regard to the Authority’s decision 417/01/COL of 19 December 2001 on compensation for maritime transport services under the ‘Hurtigruten Agreement’ ⁽⁴⁾,

Having regard to the Authority’s decision 172/02/COL of 25 September 2002 to propose appropriate measures to Norway with regard to State aid in the form of regionally differentiated social security taxation,

Having regard to the Authority’s decision 218/03/COL of 12 November 2003 on a three-year transition period in Zones 3 and 4 for the regionally differentiated social security contributions,

⁽¹⁾ Hereinafter referred to as the ‘Authority’.

⁽²⁾ Hereinafter referred to as the ‘EEA Agreement’.

⁽³⁾ Hereinafter referred to as the ‘Surveillance and Court Agreement’.

⁽⁴⁾ The Authority’s decisions are available on <http://www.eftasurv.int/>.

Having regard to the decision of the Standing Committee of the EFTA States No 2/2003/SC of 1 July 2003 whereby it was decided that the regionally differentiated social security contributions in Zone 5 was compatible with the EEA Agreement due to exceptional circumstances in this zone,

Whereas:

I. FACTS

1. Procedure

On 2 August 2004, the Authority sent an information request to the Norwegian authorities regarding a prospective payment to Ofotens og Vesteraalens Dampskibsselskap ASA and Troms Fylkes Dampskibsselskap ASA ⁽¹⁾ as a possible compensation due to the changes in the Norwegian differentiated social security system (Event No 289240).

The Norwegian authorities replied by letter from the Ministry of Trade and Industry dated 1 September 2004, forwarding a letter from the Ministry of Transport and Communications of the same date, received and registered by the Authority on 1 September 2004 (Event No 291435).

By letter dated 12 October 2004, the Authority asked for further information (Event No 294990). In this letter, the Authority's Competition and State Aid Directorate stated its view that as the payment was not notified to the Authority and was apparently already put into effect, it would have to be considered as unlawful aid in the meaning of Article 1 f) in Part II of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement.

The Norwegian authorities replied by letter from the Norwegian Mission dated 18 November 2004, forwarding letters from the Ministry of Modernisation dated 17 November 2004 and the Ministry of Transport and Communications dated 16 November 2004. The letter was received and registered by the Authority on 22 November 2004 (Event No 300326).

By letter dated 26 October 2005, the Authority's Competition and State Aid Directorate informed the Norwegian authorities that it had doubts concerning the compatibility of the payment to the Hurtigruten companies with the functioning of the EEA Agreement (Event No 329347).

The Norwegian authorities replied by letter from the Norwegian Mission dated 22 December 2005, forwarding letters from the Ministry of Modernisation dated 15 December 2005 and the Ministry of Transport and Communications dated 15 December 2005, received and registered by the Authority on 3 January 2006 (Event No 355950).

By letter dated 9 March 2006 the Authority commented on the Norwegian reply (Event No 364024). The Norwegian authorities responded by letter from the Norwegian Mission dated 29 March 2006, forwarding letters from the Ministry of Government Administration and Reform dated 27 March 2006 and the Ministry of Transport and Communications dated 24 March 2006. The letter was received and registered by the Authority on 30 March 2006 (Event No 368446).

2. Background

The Hurtigruten companies operate maritime transport services consisting of the combined transport of persons and goods along the coastal line from Bergen to Kirkenes. From 1 January 2002 until 31 December 2004, these services were covered by the agreement between the Norwegian authorities and the Hurtigruten companies concerning operation of maritime services along the Norwegian coast ⁽²⁾. The 'Hurtigruten Agreement' was notified by the Norwegian authorities to the Authority in July 2000 and subsequently approved by the Authority on 19 December 2001 ⁽³⁾. The Hurtigruten companies are also engaged in commercial business activities which are not part of the Hurtigruten service, such as operating high-speed ferries. The Hurtigruten service itself is partly commercially viable, notably during the summer season, whereas it is, in general, not commercially viable during the winter season. The Authority in its 2001 Decision considered that compensation under the Hurtigruten Agreement could be authorised under Article 59 (2) of the EEA Agreement as the services covered by it were considered to be services of general economic interest.

⁽¹⁾ Hereinafter referred to as the 'Hurtigruten companies'.

⁽²⁾ Hereinafter referred to as the 'Hurtigruten Agreement'.

⁽³⁾ Decision 417/01/COL, hereinafter referred to as the '2001 Decision'.

On 25 September 2002, the Authority decided to propose appropriate measures to Norway with regard to the Norwegian system concerning regionally differentiated social security contributions ⁽¹⁾. In the appropriate measures the Authority proposed that Norway should take any legislative, administrative and other measures necessary to eliminate State aid resulting from the system of regionally differentiated social security contributions or render such aid compatible with the EEA Agreement with effect from 1 January 2004. However, the appropriate measures also stated that the Authority might agree to a later date should that be considered objectively necessary and justified by the Authority in order to allow an appropriate transition for the undertakings in question to the adjusted situation. The appropriate measures were accepted by Norway on 31 October 2002.

On 12 November 2003, the Authority accepted a three-year transitional period for the differentiated social security contributions in Zones 3 and 4 in order to achieve a smooth facing-out of the system ⁽²⁾.

On this basis, the Norwegian Parliament, during the autumn of 2003, adopted changes to the differentiated social security system, which entered into force on 1 January 2004. The changes led to higher social security costs for the Hurtigruten companies.

Section 10 of the Hurtigruten Agreement contained a clause whereby both parties to the Agreement could demand a re-negotiation procedure in the event of substantial changes in the prerequisites of the Hurtigruten Agreement. The Hurtigruten Agreement ended as foreseen on 31 December 2004, and a new agreement with the companies entered into force on 1 January 2005, following a tender in June 2004.

3. Description of the measure

The current case concerns a payment to the Hurtigruten companies contained in Position 70, Chapter 1330 (*Særskilte transporttiltak*) of the Norwegian 2004 State budget, whereby the Hurtigruten companies would be granted up to NOK 8,5 million (approximately EUR 1,1 million) as compensation due to the changes in the differentiated social security system ⁽³⁾.

The compensation payment granted to the Hurtigruten companies was paid out to fully compensate the increased social security costs without making a distinction between the part of the social security costs pertaining to the commercial activities of the companies and those activities which might be considered public service within the meaning of Article 59 (2) of the EEA Agreement.

In addition to the compensation granted to the Hurtigruten companies, the companies also received aid as a consequence of the Authority's decision of 12 November 2003. However, the present case only concerns the aid granted as compensation for higher social security contributions. In this respect, an amount of NOK 7,352 million (approximately EUR 900 000) was paid out to the companies.

4. Comments by the Norwegian authorities

The Norwegian authorities are of the opinion that the compensation was within the limits of the compensation authorised by the Authority in its 2001 Decision, and should therefore be classified as 'existing aid' in line with the definition of Article 1 b (ii) in Part II of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement.

The Norwegian authorities consider the payment to be covered by the Hurtigruten Agreement in force at the time when the payment was granted. They rely, in this respect, on Section 10 of the Hurtigruten Agreement, a clause whereby both parties to the Hurtigruten Agreement may demand a re-negotiation procedure in the event of substantial changes in the prerequisites of the Hurtigruten Agreement. The Norwegian authorities state that they regard the changes in the differentiated social security system to fulfil this criterion. They could not have been foreseen by the Hurtigruten companies. As a result of the negotiations with the companies, the compensation for these costs was set to NOK 7,352 million for 2004. The purpose of compensating for the amendments in the social security scheme was, according to the Norwegian authorities, to ensure status quo with regard to the agreed level of transport along the Norwegian coastline, by enabling the Hurtigruten companies to continue to carry out the public service obligation entrusted on them in the Agreement.

⁽¹⁾ Decision 172/02/COL.

⁽²⁾ Decision 218/03/COL. The transitional period did not apply to Zone 5, as the EFTA States by decision No 2/2003/SC of 1 July 2003 decided that the regionally differentiated social security contributions in Zone 5 was compatible with the EEA Agreement due to exceptional circumstances in this zone.

⁽³⁾ The comments to Position 70 read as follows: *Av budsjettforslaget på 200,8 mill. kr for 2004, er 192,3 mill. kr direkte relatert til den gjeldende avtalen med hurtigruterederiene. Restbeløpet på 8,5 mill. kr er knyttet til ev. kompensasjon som følge av endringer i ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift. Endelig kompensasjonsbeløp vil bli bestemt når forhandlingene mellom hurtigruteselskapene og departementet er avsluttet.* [Unofficial translation by the Authority: Of the budget proposal of NOK 200,8 million for 2004, NOK 192,3 million are directly related to the current agreement with the Hurtigruten companies. The remainder of NOK 8,5 million is related to possible compensation as a consequence of amendments to the system concerning differentiated social security contributions. The final compensation will be determined when the negotiations between the Hurtigruten companies and the Ministry are finished.]

The Norwegian authorities take the position that Section 10 of the Hurtigruten Agreement constitutes a legal basis for the re-negotiation of the Agreement and that the clause was recognised by the Authority in its 2001 Decision. On this basis, the compensation for increased social security contributions would, according to the Norwegian authorities, not constitute new aid provided that the compensation was within the scope of the State aid provisions of the EEA Agreement.

Concerning the compatibility of the aid, the Norwegian authorities claim that the compensation for the changes in the social security scheme was granted to the Hurtigruten companies, in order to maintain the transport standard fixed by the Norwegian Parliament. Without the compensation, the standard of the public service obligations entrusted to the companies would have declined; either by the application of higher fares or by reduced frequency of the services. On this background, the Norwegian authorities consider the compensation to be necessary.

The Norwegian authorities declare that, on the basis of § 1 of the Hurtigruten Agreement, the Hurtigruten companies had been compensated without making a distinction between the part of the social security costs pertaining to the commercial activities of the companies and those activities which might be considered public service within the meaning of Article 59 (2) of the EEA Agreement. This provision states that a substantial part of the profits generated by the Hurtigruten companies in the summer season should be used to finance the unprofitable activity in the winter season. The Norwegian authorities are of the opinion that the Authority, by accepting the principle laid down in this provision, has accepted that no clear separation of the commercial and non-commercial services of the Hurtigruten companies is made. On this basis, the Norwegian authorities argue that it is *'difficult to separate the PSO activity from other commercial activities'* of the companies and thus to grant compensation only to the public service part of the activities. The Norwegian authorities furthermore take the view that the separation between commercial and non-commercial services is not decisive in this connection, and claim that the cross subsidy in this case is clearly in support of the non-commercial services. Moreover, the Norwegian authorities stress that the compensation granted for 2004 does not alter the fact that the commercial services covered by the Hurtigruten Agreement support the activities linked to the public service obligation of the Hurtigruten companies.

Finally, the Norwegian authorities point out that the financial performance of the Hurtigruten companies indicates lower profit than expected ⁽¹⁾, and maintain that this shows that no over-compensation takes place.

II. APPRECIATION

1. The presence of State aid within the meaning of Article 61(1) EEA

Article 61(1) of the EEA Agreement reads as follows:

'Save as otherwise provided in this Agreement, any aid granted by EC Member States, EFTA States or through State resources in any form whatsoever which distorts or threatens to distort competition by favouring certain undertakings or the production of certain goods shall, in so far as it affects trade between Contracting Parties, be incompatible with the functioning of this Agreement'.

According to the Authority's 2001 Decision, the compensation granted to the Hurtigruten companies under the Hurtigruten Agreement constitutes State aid within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement. The Authority's assessment of the grants to the Hurtigruten companies in the 2001 Decision is relevant when assessing the additional aid granted to the companies for the year 2004. The following assessment will therefore, to a large extent, be based on the appreciation made in the 2001 Decision.

The increased compensation to the Hurtigruten companies is financed directly through a budgetary allocation and is thus granted directly by the State. Furthermore, the compensation relieves the companies of social security charges which they normally would have to bear in the ordinary course of business, and thus strengthens the position of these undertakings compared with other undertakings competing in intra-EEA trade. Moreover, the Hurtigruten companies are active on the markets for passenger and cargo transport and on the tourism market, in particular by offering cruises/round trips along the Norwegian coast. The Hurtigruten service to a large extent attracts foreign tourists, and the Hurtigruten companies thus compete with other undertakings offering similar services in attracting these customers. The compensation granted to the Hurtigruten companies can therefore have an effect on the competition on these markets, and is liable to affect trade between the Contracting Parties to the EEA Agreement. The Authority thus considers the payment to the Hurtigruten companies to constitute State aid within the meaning of Article 61 (1) of the EEA Agreement.

⁽¹⁾ In this regard, the Norwegian authorities refer to a report prepared by Arthur Andersen in 2000 called *Behov for statlige tjenestekjøp etter 2001*, which analysed the Hurtigruten activities.

2. New or existing aid

The Norwegian authorities argue that the compensation was in line with the Authority's 2001 Decision, since Section 10 of the Hurtigruten Agreement contained a clause whereby both parties to the Hurtigruten Agreement may demand a re-negotiation procedure in the event of substantial changes in the prerequisites of the Hurtigruten Agreement. According to the Norwegian authorities, the compensation should thus be regarded as existing aid. The Norwegian authorities have stated that they regard the changes in the differentiated social security system to constitute a substantial change, and thus consider the compensation to be reasonable.

The Authority would like to point out that annual compensation of NOK 170 million, expressed in 1999-prices, under the Hurtigruten Agreement had been approved by the Authority. In contrast, the Authority's decision did not deal with Section 10 of the Hurtigruten Agreement as such, and nothing in the Authority's decision suggested that any future amendments of the Hurtigruten Agreement based on this clause would automatically be considered to be in compliance with the State aid provisions of the EEA Agreement.

Section 10 of the Agreement merely allows for the *possibility* of amending the contract due to unforeseen substantial changes of circumstances. It does not prescribe an automatic increase in the compensation to the Hurtigruten companies in the event of raised costs, but merely opens up for the possibility for both parties to the Hurtigruten Agreement to request a re-negotiation procedure without prescribing the result of such re-negotiation. Furthermore, the provision does not explicitly mention augmentation of the costs as a result of a tax increase as a reason for renegotiation, let alone as a fact that would require an automatic adjustment of the agreement with the exact amount flowing from the tax increase. A change in the tax situation of one contracting party is normally not a factor that the other party is obliged to bear. Hence, even if the Hurtigruten Agreement in its entirety was sent to the Authority, the Authority could not reasonably have been expected to foresee all the possible effects of the provision, and the Authority's silence about the provision in its decision cannot be held to imply that all uses of the provision was hereinafter automatically acceptable from a State aid point of view.

It is the view of the Authority that the contractual provision needs to be distinguished from the separate question of whether the chosen re-adaptation complies with the EEA Agreement, and in particular with the State aid provisions. This question needs to be assessed on its own merits for each case of re-adaptation.

In this case, the Norwegian argumentation can only be considered valid, if at all, for the part of the Hurtigruten activities which are covered by public service obligations within the meaning of Article 59 (2) of the EEA Agreement, as it was the public service obligation compensation which the Authority authorised. Any compensation under Section 10 of the Hurtigruten Agreement cannot be deemed to be in compliance with the State aid provisions of the EEA Agreement. In the case at hand, compensation was granted for the full increase in social security costs, also for those costs that were related to commercial activities not being services of general economic interest. As stated by the Norwegian authorities themselves, it cannot be excluded that the compensation also benefits the commercial parts of the Hurtigruten activities.

The Authority thus considers the aid to be new aid within the meaning of Article 1 c) in Part II of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement.

3. Procedural requirements

Pursuant to Article 1 (3) in Part I of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement, *'the EFTA Surveillance Authority shall be informed, in sufficient time to enable it to submit its comments, of any plans to grant or alter aid (...). The State concerned shall not put its proposed measures into effect until the procedure has resulted in a final decision'*.

The Authority considers the aid to the Hurtigruten companies to be new aid within the meaning of Article 1 c) in Part II of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement. This implies that the compensation should have been notified to the Authority, according to Article 1 (3) in Part I and Article 2 in Part II of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement, and should not have been put into effect until the Authority approved the compensation. The Norwegian authorities, however, decided to grant the compensation and not to notify it to the Authority. The compensation is therefore considered as 'unlawful aid' within the meaning of Article 1 f) in Part II of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement and, thus, possibly subject to recovery.

4. Compatibility of the State aid

Direct aid aimed at covering operating losses is, in general, not compatible with the functioning of the EEA Agreement. Since the increased compensation granted to the Hurtigruten companies covers costs concerning the day-to-day operation of the Hurtigruten service, this payment is to be regarded as operating aid. Such operating aid may be approved, exceptionally, if the conditions set out in derogation provisions of the EEA Agreement are fulfilled.

As in the 2001 Decision, the Authority takes the view that the aid under examination does not qualify for an exemption from the general prohibition of State aid in Article 61 (1) of the EEA Agreement on the basis of Article 61 (2) or (3) of the EEA Agreement.

Aid granted to undertakings performing a service in the general economic interest may, however, be regarded as compatible with the functioning of the EEA Agreement, provided that the conditions laid down in Article 59 (2) of the EEA Agreement are respected.

Pursuant to Article 59 (2) of the EEA Agreement 'undertakings entrusted with the operation of services of general economic interest...shall be subject to the rules contained in this Agreement, in particular to the rules on competition, in so far as the application of such rules does not obstruct the performance, in law or in fact, of the particular tasks assigned to them. The development of trade must not be affected to such an extent as would be contrary of the interests of the Contracting Parties.'

According to case law, four criteria must be met in order for Article 59 (2) of the EEA Agreement to apply. Firstly, there must be an act of entrustment whereby the State confers responsibility for the execution of a certain task to an undertaking. Secondly, the entrustment must relate to a service of general economic interest. Thirdly, the measure has to be necessary for the performance of the tasks assigned and proportional to that end (hereinafter 'the necessity requirement'). Finally, the development of trade must not be affected to such an extent as would be contrary to the interests of the Contracting Parties.

In its 2001 Decision, the Authority assessed the compatibility of the compensation to the Hurtigruten companies, as defined in the Hurtigruten Agreement, with Article 59 (2) of the EEA Agreement. When carrying out that assessment, the Authority took into account sector specific rules, as laid down in the Maritime Cabotage Regulation ⁽¹⁾ and Chapter 24A of the Authority's State Aid Guidelines: Aid to maritime transport. The Authority will base its assessment of the increased compensation for 2004 on the appreciation of the Hurtigruten Agreement in the 2001 Decision.

In the 2001 Decision, the Authority regarded parts of the Hurtigruten service as covered by the concept of a service of general economic interest. It furthermore concluded that the Hurtigruten Agreement constituted a public act through which the Hurtigruten companies were entrusted with the operation of services in the general economic interest. Moreover, the agreed payment to Hurtigruten under the Hurtigruten Agreement was, in the Authority's opinion, necessary in order to compensate for the public service obligations imposed on the Hurtigruten companies. Finally, the Authority concluded that the Hurtigruten Agreement would not affect trade to an extent contrary to the interests of the Contracting Parties to the EEA Agreement.

As the Norwegian authorities have paid an increased compensation to the Hurtigruten companies for 2004, the question arises whether the compensation can still be considered to meet the criteria of Article 59 (2) of the EEA Agreement, and in particular whether the necessity requirement is still met.

The necessity requirement implies that the amount of compensation shall not exceed what is necessary to cover the costs incurred in discharging the public service obligations, taking into account the relevant receipts and a reasonable profit on own capital necessary for discharging those obligations. This compensation must be used for the functioning of the service of general economic interest concerned. It furthermore follows that where the undertaking also carries out activities falling outside the scope of the service of general economic interest, only the costs associated with the service of general economic interest shall be taken into consideration.

However, the increased aid to the Hurtigruten companies in 2004, paid out in order to compensate them for changes in the differentiated social security scheme, has been granted — as stated by the Norwegian authorities — also in favour of commercial activities, as the compensation did not make a distinction between the part of the social security costs related to the commercial activities of the companies and those activities which might be considered public service within the meaning of Article 59 (2) of the EEA Agreement.

⁽¹⁾ Council Regulation (EEC) No 3577/92 of 7 December 1992 applying the principle of freedom to provide services to maritime transport within Member States (maritime cabotage).

The Norwegian authorities have argued that it follows from the Hurtigruten Agreement that no clear separation of the commercial and non-commercial services of the Hurtigruten companies has to be made, as a substantial part of the profits generated by the Hurtigruten companies in the summer season should be used to finance the unprofitable activity in the winter season. However, the fact that Norwegian authorities have chosen this solution in order to minimize the need for public service compensation does not imply that an increased new aid partially in favour of commercial activity can be considered as necessary for the provision of the public service.

Furthermore, the Authority would like to point out that the 2001 Decision clearly stated that the compensation granted to the Hurtigruten companies may only cover activities in relation with the public service obligation of the companies. The Authority did not accept State aid for the commercially viable part of the service. Moreover, the 2001 Decision was based on a report prepared by Arthur Andersen which analysed the Hurtigruten activities and the need for public service compensation in order to uphold the level of the public service. The public service cost, and thus the allowed State aid set out in the 2001 Decision, was established based on this report.

In addition, the Authority underlines that in order to increase the level of State aid granted to the Hurtigruten companies in line with the 2001 Decision, the Norwegian authorities would have to document that the increased aid is granted only to the public service part of the activity. However, the Norwegian authorities have not denied that the increased State aid to the Hurtigruten companies does partially finance the commercial part of the activity. Neither have the Norwegian authorities made any attempt to calculate the split between the public service part and the commercial part of the Hurtigruten activity in order to grant compensation only to the public service related part of the activity.

Concerning the argument made by the Norwegian authorities that the compensation has been paid without distinction because it was difficult to separate the public service obligations from the commercial activities of the Hurtigruten companies, this is not sufficient to accept an aid which is not in line with the necessity requirement. The concept of public service compensation presupposes that a separation of the costs relating to the public service activities and costs relating to commercial activities has been performed.

Furthermore, the Norwegian authorities argue that even if the grant to the Hurtigruten companies has been increased, this does not involve overcompensation, as the financial performance of the Hurtigruten companies indicates lower profit than was expected when the amount of compensation for public services activities carried out by the companies was calculated. However, even if the companies' profits should indeed be lower than expected, this does not give the Norwegian authorities the right to give a higher compensation than that approved by the Authority in the 2001 Decision, unless it is established that this compensation is necessary to cover the public service costs. In any event, it cannot justify the granting of aid for commercial activities, which are not covered by the application of Article 59 (2) of the EEA Agreement.

In the view of the Authority, it follows from the above that the increased aid paid to the Hurtigruten companies seems to exceed the amount of compensation necessary in order for the companies to fulfil their public service obligations. Such over-compensation would not be compatible with Article 59 (2) of the EEA Agreement, and would thus constitute State aid which is incompatible with the EEA Agreement.

It follows from the above that, according to the preliminary appreciation of the Authority, the part of the compensation granted to the commercial activities of the Hurtigruten companies is to be regarded as State aid incompatible with the EEA Agreement and, thus, possibly subject to recovery. Only the part of compensation directly relating to the performance of the **public service obligation would be compatible and, hence, not subject to recovery**. Should it, as argued by the Norwegian authorities, prove impossible to make a separation between the increased costs incurred in relation with the public service activities and with the commercial activities of the Hurtigruten companies, the Authority might be forced to regard the compensation in its entirety as State aid incompatible with the EEA Agreement. The compensation would in this case also be subject to recovery in its entirety.

5. Conclusion

Based on the information submitted by the Norwegian Government, the Authority cannot exclude that the compensation to the Hurtigruten companies for increased social security contributions constitutes aid within the meaning of Article 61 (1) of the EEA Agreement. The Authority cannot see that any exceptions under Article 61 (2) or (3) to the general prohibition of State aid under Article 61 (1) of the EEA Agreement applies to the aid. Furthermore, the Authority has doubts that the measure can be regarded as complying with Article 59 (2) of the EEA Agreement. Consequently, the Authority has doubts that the above measure is compatible with the functioning of the EEA Agreement.

Furthermore, it is the Authority's preliminary view that the aid is to be considered as new aid within the meaning of Article 1 c) in Part II of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement. This implies that the compensation should have been notified to the Authority, according to Article 1 (3) in Part I and Article 2 in Part II of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement. The compensation is therefore considered as 'unlawful aid' within the meaning of Article 1 f) in Part II of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement and subject to possible recovery.

Consequently, and in accordance with Articles 13 (1) and 4 (4) in Part II of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement, the Authority is obliged to open the procedure provided for in Article 1 (2) in Part I of Protocol 3 of the Surveillance and Court Agreement. The decision to open proceedings is without prejudice to the final decision of the Authority, which may conclude that the measure in question is compatible with the functioning of the EEA Agreement.

In the light of the foregoing considerations, the Authority, acting under the procedure laid down in Article 1 (2) in Part I of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement, requests Norway to submit its comments and to provide all such information as may help to assess the compensation to the Hurtigruten companies for increased social security contribution, within two months from receipt of this decision.

HAS ADOPTED THIS DECISION:

1. The Authority has decided to open the formal investigation procedure provided for in Article 1(2) in Part I of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement with regard to the compensation granted to the Hurtigruten companies for increased social security contributions.
2. The Norwegian Government is invited; pursuant to Article 6 (1) in Part II of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement, to submit its comments on the opening of the formal investigation procedure within two months from the notification of this decision and to provide all such information as may help to assess the aid measure.
3. The Norwegian Government shall be informed by means of a letter containing a copy of this decision.
4. The EC Commission shall be informed in accordance with Protocol 27(d) to the EEA Agreement, by means of a copy of this decision.
5. Other EFTA States, EC Member States and interested parties shall be informed by the publishing of this decision in its authentic language version, accompanied by a meaningful summary in languages other than the authentic language version, in the EEA Section of and the EEA Supplement to the *Official Journal of the European Communities*, inviting them to submit comments within one month from the date of the publication.
6. This Decision is addressed to Norway.
7. This Decision is authentic in the English language.

Done at Brussels, 5 July 2006

For the EFTA Surveillance Authority

Bjørn T. GRYDELAND
President

Kristján A. STEFÁNSSON
College Member
